

www.qbz.gov.al

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Botimeve Zyrtare

Viti: 2022 – Numri: 95

Tiranë – E martë, 28 qershor 2022

PËRMBAJTJA

	Faqe
Dekret i Presidentit nr. 13538, datë 7.4.2022	Për dhënie të shtetësisë shqiptare..... 11993
Dekret i Presidentit nr. 13714, datë 21.6.2022	Për lejimin e lënies së shtetësisë shqiptare 11993
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 429, datë 22.6.2022	Për lirimin dhe emërimin në detyrë të drejtorit të përgjithshëm të Drejtorisë së Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave..... 11993
Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 438, datë 22.6.2022	Për miratimin e planit të menaxhimit të integruar të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave..... 11994
Udhëzim i ministrit të Arsimit dhe Sportit nr. 14, datë 21.6.2022	Për disa ndryshime në udhëzimin nr. 10, datë 30.3.2020, “Për përcaktimin e elementëve përbërës, formën e diplomës ose certifikatës të lëshuar nga institucionet e arsimit të lartë dhe procedurës së regjistrimit të tyre në regjistrin shtetëror të diplomave dhe certifikatave për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor”, të ndryshuar..... 12214
Udhëzim i ministrit të Arsimit dhe Sportit nr. 15, datë 22.6.2022	Për një shtesë dhe një ndryshim në udhëzimin nr. 6, datë 19.2.2018, “Për gjenerimin dhe dhënien e numrave të matrikullimit”..... 12214
Urdhër i ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë dhe i ministrit të Financave dhe Ekonomisë nr. 114, datë 6.6.2022	Për miratimin e Rregullores për Sistemet e Avionëve pa Pilot dhe Operatorët e Sistemeve të Avionëve pa Pilot..... 12216

Vendim i Gjykatës Kushtetuese nr. 12, datë 24.5.2022	Me objekt shfuqizimin e vendimeve nr. 87, datë 29.1.2021, të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 99, datë 8.4.2021, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 00-2021-449, datë 22.6.2021, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë. Shfuqizimin e aktit normativ nr. 1, datë 31.1.2020, “Për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike”, i ndryshuar, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.....	12245
Vendim i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut datë 25.5.2022	Kërkesa nr. 10893/09, Engjellush Bektashi kundër Shqipërisë.....	12260
Vendim i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut datë 25.5.2022	Kërkesa nr. 20127/16, Rudina Proda kundër Shqipërisë.....	12262
Vendim i Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut datë 25.5.2022	Kërkesa nr. 60275/10, Meta Sulce kundër Shqipërisë.....	12264
Vendim i Bordit të Transparencës dhe Monitorimit të Çmimeve të Tregtimit me Shumicë/Pakicë të produkteve ushqimore bazë dhe produkteve të tjera të lidhur me to nr. 4, datë 29.4.2022	Për miratimin e marzheve në bazë të monitorimit të çmimeve për produktet ushqimore bazë dhe produktet e tjera të lidhura me to, si pasojë e situatës së veçantë të krijuar në treg.....	12266
Vendim i Bordit të Transparencës dhe Monitorimit të Çmimeve të Tregtimit me Shumicë/Pakicë të produkteve ushqimore bazë dhe produkteve të tjera të lidhur me to nr. 5, datë 4.5.2022	Për miratimin e marzheve në bazë të monitorimit të çmimeve për produktet ushqimore bazë dhe produktet e tjera të lidhura me to, si pasojë e situatës së veçantë të krijuar në treg.....	12268
Kërkesë e Agjencisë Shtetërore për Shpronësimin nr. 433/7, datë 23.6.2022	Për disa shtesa në VKM-në nr. 778, datë 24.9.2010, “Për shpronësimin për interes publik të pronarëve të pasurive të paluajtshme, pronë private, që preken nga realizimi i segmentit rrugor ‘By-Pass Plepa–Kavajë–Rrogozhinë’”, ARRSH.....	12269
Kërkesë e Agjencisë Shtetërore për Shpronësimin nr. 488/5, datë 23.6.2022	Për disa shtesa dhe ndryshime të VKM-së nr. 231, datë 17.4.2019, të ndryshuar, “Për shpronësim për interes publik të pronarëve të pasurive të paluajtshme, pronë private, që preken nga ndërtimi i segmentit rrugor ‘Mbikalimi i Pallatit me Shigjeta–rrethrotullimi ‘Shqiponja’”.....	12272
Njoftim i Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme nr. 8558, datë 22.6.2022	Mbi hyrjen në fuqi të një marrëveshjeje ndërkombëtare.....	12274

DEKRET**Nr. 13538, datë 7.4.2022****PËR DHËNIE TË SHTETËSISË
SHQIPTARE**

Në mbështetje të nenit 92, pika “c”, dhe të nenit 93 të Kushtetutës, si dhe të neneve 9 e 20, të ligjit nr. 113/2020, “Për shtetësinë”, me propozim të Ministrisë së Brendshme,

DEKRETOJ:**Neni 1**

U jepet shtetësia shqiptare, me kërkesë të tyre, personave të mëposhtëm:

1. Flamur Ismet Tahiri
2. Adrian Muhamedali Bajrami
3. Lorik Redzep Konjuhi
4. Luana Leonard Zajmi
5. Gresa Muharrem Berisha

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë.

**PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË**

Ilir Meta**DEKRET****Nr. 13714, datë 21.6.2022****PËR LEJIMIN E LËNIES SË
SHTETËSISË SHQIPTARE**

Në mbështetje të nenit 92, pika “c”, dhe nenit 93, të Kushtetutës, si dhe të neneve 13, 14, e 20, dhe në vijim, të ligjit nr. 113/2020, “Për shtetësinë”, me propozimin e Ministrisë së Brendshme,

DEKRETOJ:**Neni 1**

U lejohet lënia e shtetësisë shqiptare, me kërkesë të tyre, personave të mëposhtëm:

1. Sonila Robert Kurz (Brahimi)
2. Jani Spiro Radomi

3. Valbona Shkëlqim Hecht (Shehaj)
4. Dimoreta Paloke Kaçurri
5. Arta Palok Lulashi
6. Silvia Fatmir Bejdo
7. Klaudia Pëllumb Lundra
8. Jonula Vasil Biri
9. Dese Gjorgjo Çekaj (Doniku)
10. Nerd Krenar Skënderi
11. Olgert Yllson Guçe
12. Victoria Olgert Guçe
13. Gloria Olgert Guçe
14. Etleva Fehmi Baçi (Ngota)
15. Klevis Vojo Progri
16. Ndue Sokol Ramaj
17. Frinks Koli Devole
18. Luka Frinks Devole
19. Jona Frinks Devole
20. Luljeta Rustem Masha
21. Keisi Adrian Dashi
22. Julita Nikolla Prenga
23. Olta Rexhep Troqe (Troque)
24. Orhan Bajram Meraja
25. Elis Hysmet Seferi
26. Dorentina Mevlut Meraja (Hoxha)
27. Eduardo Orhan Meraja
28. Gionatal Orhan Meraja
29. Eftila Edmond Stoja
30. Luçiana Servet Gravani (Haliti)

Neni 2

Ky dekret hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

**PRESIDENT I REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË**

Ilir Meta**VENDIM****Nr. 429, datë 22.6.2022****PËR LIRIMIN DHE EMËRIMIN NË
DETYRË TË DREJTORIT TË
PËRGJITHSHËM TË DREJTORISË SË
PËRGJITHSHME TË PARANDALIMIT
TË PASTRIMIT TË PARAVE**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 3, të nenit 21, të ligjit nr. 9917, datë 19.5.2008, “Për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”, të ndryshuar, me

propozimin e ministrit të Financave dhe Ekonomisë, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Z. Elvis Koçi, drejtor i përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave, lirohet nga kjo detyrë.

2. Znj. Iris Ago emërohet drejtor i përgjithshëm i Drejtorisë së Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Arben Ahmetaj

VENDIM
Nr. 438, datë 22.6.2022

**PËR MIRATIMIN E PLANIT TË
MENAXHIMIT TË INTEGRUAR TË
ANSAMBLIT HISTORIK TË PALLATIT
TË BRIGADAVE**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të shkronjës “a”, të pikës 2, të nenit 47, të ligjit nr. 27/2018, “Për trashëgiminë kulturore dhe muzetë”, me propozimin e ministrit të Kulturës, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e planit të menaxhimit të integruar të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij.

2. Ngarkohen Ministria e Kulturës, Instituti Kombëtar i Trashëgimisë Kulturore dhe Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Arben Ahmetaj

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave

Plani i Menaxhimit i Integruar

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave

Plani i Menaxhimit i Integruar

Përgatitur për:

Ministrinë e Kulturës

Janar 2022

Nga grupi i organizuar nga Universiteti Politeknik i Tiranës:

Pirro Thomo – Arkitekt, restaurator

Armand Vokshi – Arkitekt, urbanist

Loreta Çapeli - Arkitekte

Igli Kondi – Inxhinier konstruktiv

Orion Zavalani – Inxhinier elektrik

Ramadan Alushaj – Inxhinier mekanik

Genti Guxho – Inxhinier tekstili

Edlira Çausi – Piktore resturatore

Dylber Nezir – Skulptor

Lirika Kupe – Biologe

Tabela e përmbajtjes

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave

1.0 PËRMBLEDHJE

Pallati, vlera arkitektonike dhe artistike
Parku, vlerat peizazhiste dhe artistike
Turizmi dhe infrastruktura
Influenca në komunitet, edukimi dhe trajnimi
Drejtimi dhe Menaxhimi

2.0 HYRJE

Kuadri ligjor
Qasja dhe çështjet kyçe
Struktura menaxhuese
Konsultimi
Praktika më e mirë
Konservimi dhe restaurimi
Menaxhimi i vizitorëve dhe kapaciteti mbajtës
Influenca në komunitet, edukimi dhe trajnimi

3.0 ANSAMBLI HISTORIK I PALLATIT TË BRIGADAVE

Vlera kulturore dhe arkitektonike
Parku
Integriteti
Autenticiteti
Kërkesat aktuale të mbrojtjes dhe menaxhimit

4.0 Vlerësimi i vlerave të monumentit

5.0 Aspekte të lidhura me pasurinë

Influenca në komunitet, edukimi dhe trajnimi
Turizmi dhe infrastruktura

Analiza SWOT

Funksione në shërbim të vizitorëve

6.0 Vizioni, qëllimi dhe objektivat

Synimet dhe objektivat
Pallati, vlera arkitektonike dhe artistike
Parku, vlera peizazhiste dhe artistike
Drejtimi dhe menaxhimi
Turizmi dhe Infrastruktura
Influenca në Komunitet, edukimi dhe trajnimi

7.0 ADMINISTRIMI

8.0 Plani i Veprimit

9.0 ZBATIMI dhe MONITORIMI

Monitorimi

10. SHTOJCAT

Fjalor termash.

VKM / Vendim i Këshillit të Ministrave

AHPB / Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave

PMI / Plani i Menaxhimit të Integruar

IKTK / Instituti Kombëtar i Trashëgimisë Kulturore

DSHQ / Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare

PB / Pallati i Brigadave

HVAC / Heating, Ventilation, and Air Conditioning

1.0 PËRMBLEDHJE

Pallati i Brigadave dhe parku i tij, ndodhet në Jug të Tiranës, 3.8 kilometra nga Sheshi Skënderbej. Ky Ansambël Historik Arkitektonik zë një sipërfaqe të përgjithshme prej 9,424 hektarësh. Në sipërfaqen e madhe të parkut, përveç ndërtesës së Pallatit të Brigadave, ndodhet një sistem interesant kopshtesh gjeometrike, apo dhe kopshte të trajtuara në forma natyrale, liqene, fusha sportive, sera, shatërvanë, vepra arti, ndërtesa ndihmëse dhe një kishë e vogël (Kapelë).

Figura 1: Foto ajrore e shtrirjes së Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave.

Pallati i Brigadave (Vila Mbretërore ose Vila e Mëkëmbësit), është një kompleks në formën e një Ansambli Historik dhe Arkitektonik me një moshë afro tetëdhjetë vjeçare, i përbërë nga një sistem të ndërthurur vlerash arkitektonike, por jo vetëm. Ajo që e veçon këtë ndërtesë, si dhe të gjithë ndërtimet dhe elementet e tjerë të lidhur me të, është vlera arkitektonike e Vilës Mbretërore, vlerat e peizazhit të parkut, si dhe vlera e veprave të artit dhe artefakteve autentike, të shpërndara në pjesë të ndryshme të mjediseve brenda dhe jashtë vilës. Vlerat e tyre janë mjaft të veçanta edhe nga pikëpamja historike, qoftë në momentin e ndërtimit dhe prodhimit të tyre në fundin e viteve tridhjetë, ashtu edhe në ditët e sotme, kur ky sistem ka marrë një konotacion të fortë funksional, përsa i përket anës së lartë ceremoniale shtetërore dhe publike.

Megjithatë, edhe pse të ruajtura mirë në dekada, të gjitha këto pasuri janë në vetvete delikate dhe të cenueshme dhe nëse ato keqtrajtohen apo keqmenaxhohen, mund të vihet në rrezik integriteti i pasurisë në terma afatgjatë.

Thënë këtë, monitorimi dhe kontrolli i cenueshmërive, përbëjnë komponentët thelbësorë në vetë qëllimin e këtij Plani Menaxhimi të Integruar.

Problematikat që mund të dalin në një keqmenaxhim të këtyre pasurive mund të jenë si të natyrës teknike, ashtu edhe administrative. Për konservimin, mirëmbajtjen e vazhdueshme dhe vetëfinancimin e monumentit, duhet të zbatohen metoda të studiuara mirë dhe të konsoliduara edhe nga eksperiencia botërore, duke patur parasysh se, parimi kryesor i tyre duhet të jetë: Moscenimi i identitetit të vendit, si pasojë i ndërhyrjeve të papërshtatshme apo të pakujdesshme. Ekspertiza teknike mbi këtë sistem vlerash, si dhe burimet akademike disponohen si në nivel kombëtar, ashtu edhe në atë ndërkombëtar.

Gjithashtu, si në nivel vendor edhe në atë kombëtar, disponohet ekspertizë e konsiderueshme dhe njohuri të konsoliduara lidhur me vlerat e objekteve në Vilën Mbretërore, por edhe atë të gjelbërimit të parkut.

Vizioni dhe objektivat e PMI

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave do të rijetëzohet duke i dhënë funksione të cilat nuk do të cenojnë vlerat historike, arkitektonike e ambientale të monumentit, por do ta kthejnë atë në një pikë atraktive turistike në Rajonin e Tiranës.

Nëpërmjet menaxhimit të qëndrueshëm, ai do të arrijë të gjenerojë të ardhura për të siguruar vazhdueshmërinë e ruajtjes, të konservimit dhe të restaurimit të vlerave të tij.

Ai do të kthehet në një destinacion elitare, i denjë për objektivin për të cilin është ndërtuar, por edhe që mirëpret miq të shtetit shqiptar dhe dinjitarë të huaj, që iu ofron vizitorëve një përvojë të rrallë dhe unike, që gjeneron interes publik dhe që siguron të ardhura për vazhdimësinë e tij.

Kjo do të arrihet duke realizuar këto objektiva:

1. Të restaurohet AHPB-ja dhe të përgatitet plani për konservim të monumentit.
2. Të rijetëzohet AHPB-ja duke ruajtur barazinë/drejtësinë midis ruajtjes së vlerave të monumentit dhe zhvillimit turistik të tij.
3. Të përcaktohet qartë mënyra e menaxhimit të AHPB-së për të garantuar ruajtjen dhe zhvillimin e Ansamblit.

Aktualisht, Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave përdoret për organizime ceremoniale të eventeve të ndryshme me karakter shtetëror apo publik. Ndërkohë që me grupe të vogla dhe herë pas here, bëhen vizita në ndërtesën kryesore apo në park. Një pjesë e konsiderueshme e ambienteve të Ansamblit është e paaksesueshme. Ndaj edhe duhet një sistem i ri, i cili do të riorganizojnë infrastrukturën ekzistuese dhe do të ofrojnë strukturat e reja menaxhuese, të cilat janë shumë të nevojshme.

Ligji i ri Nr. 27/2018“Për Trashëgiminë Kulturore dhe Muzetë”, parashikon mënyra të reja për menaxhimin e siteve kulturore, mënyra të cilat i lënë hapësirë Ministrisë së Kulturës dhe partnerëve të mundshëm strategjikë, të zbatojnë Planin e Menaxhimit të Integruar të Ansamblit Historik dhe Kulturor në fjalë.

Ndërsa pasuria do të mbetet në pronësi të Qeverisë së Shqipërisë, Ministria e Kulturës do të mundësojë zbatimin e programit të Planit të Menaxhimit të Integruar, i cili do të përmirësojë ndjeshëm mbrojtjen dhe promovimin e Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave.

Mënyra e re e menaxhimit do të jetë në respekt absolut të Ligjit Nr.27/2018 “Për Trashëgiminë Kulturore dhe Muzetë” dhe specifikisht në respekt të Nenit 18, 19 dhe 20 të tij.

Për formën e menaxhimit / administrimit duhet të respektohen Nenet 178 dhe 182-186 të këtij ligji. Neni 178 përcakton format e përdorimit të pasurive kulturore dhe nenet 182-186 përcaktojnë elementët e procesit të rijetëzimit (kufizimet, procedura, projekti dhe kontrata e rijetëzimit) e cila është forma e rekomanduar për AHPB. Forma e deritanishme dhe aktuale, ka qenë formë direkte.

Një formë e parashikuar nga ligji, Neni 182 i tij, për përdorimin (jo administrimin) e trashëgimisë kulturore, është dhe rijetëzimi, që shihet i përshtatshëm për t’u përdorur në rastin e menaxhimit të AHPB. Me një periudhë maksimale të partneritetit të parashikuar në ligj (Neni 186, Pika 5) prej 20 vitesh, pala e interesuar për partneritet, duhet të ketë financimin e duhur për të mundësuar rijetëzimin.

Gjithashtu duhet të ketë përvojën e duhur për menaxhimin e trashëgimisë kulturore, të parashikojë kufizimet e mundshme në nxjerrjen e të ardhurave, të cilat mund të mos sjellin fitime për të.

Në këtë situatë të re është e rëndësishme të adresohet roli i Gardës së Republikës në ruajtjen e AHPB-së.

Një konsideratë specifike duhet të ketë për mbikqyrjen e aktiviteteve nga një **Bord profesionistësh të fushës, i cili kontrollon dhe garanton ruajtjen e vlerave të monumentit**, si dhe cilësinë e shërbimeve të ofruara si për ato shtetërore edhe për vizitorët. Ky Bord do të ketë në përbërje të tij specialistë të menaxhimit, juristë, restauratorë të arkitekturës dhe konstruksionit, konservues të veprave të artit, botanistë dhe historianë, si edhe në mënyrë të domosdoshme, një përfaqësues nga Ministria e Kulturës dhe një përfaqësues nga Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare (DSHQ). **Ky Bord duhet të shërbejë si këshillues për drejtimet kryesore të menaxhimit**, duke marrë përsipër që të sigurojë pacenueshmërinë e AHPB-në, por edhe njëkohësisht të jetë pjesë e vendimmarrjes për ato veprime që janë të lidhura direkt me këtë pacenueshmëri.

Me mënyrën e re të menaxhimit, do të kemi rritje të stafit teknik, atij të shërbimeve si edhe administrativ, të cilët do të drejtojnë dhe monitorojnë të gjitha aktivitetet brenda këtij ansambli.

Komuniteti kryeqytetas mund të ketë shumë përfitime, si në aspektin kulturor, rekreativ, por edhe në atë social dhe ekonomik, falë ngritjes së kapaciteteve, trajnimit dhe mundësive të punësimit, apo edhe falë zhvillimit turistik të zonës, i cili mund të sjellë zhvillim të mëtejshëm ekonomik. Një monument i rëndësishëm i arkitekturës, historisë dhe kulturës do t'i shtohet listës së agjendës turistike, kulturore dhe rekreative të Tiranës. Një destinacion me vlera të rralla do të mund të aksesohet nga të gjithë.

Linjat udhëzuese mbi të cilat është mbështetur hartimi i Planit të Menaxhimit të Integruar dhe **objektivat që synohet të arrihen, renditen të ndara në kategori** si më poshtë:

Pallati, vlera arkitektonike dhe artistike

- Restaurim, Rilevim, katalogim dhe vlerësim i të gjithë elementëve arkitektonikë, të mobilimit dhe dizajnit të brendshëm, skulpturave, bazorelieveve e artefakteve të tjerë artistikë.
- Ruajtja e identitetit dhe autenticitetit të arkitekturës, dizajnit, artit dhe teknologjive inxhinjerie të kohës, nëpërmjet aplikimit të duhur të praktikave më të mira, në mënyrë që vlerat e tij të qenësishme dhe shkencore, të ofrojnë një burim të qëndrueshëm për:
 - Edukimin e brezave dhe atraksion për turizmin.
 - Të vijojë të jetë një vend ekskluziv për ceremonitë publike shtetërore kombëtare dhe ndërkombëtare.
- Rritja e potencialit turistik, kulturor dhe edukativ të Ansambllit, nëpërmjet:
 - Një programi të vazhdueshëm konservimi të vlerave ekzistuese.
 - Adaptimit të një serie funksionesh ekzistuese dhe të reja kulturore, rekreative dhe shërbimi, të lidhura ngushtë me mundësitë që ofron Kompleksi, pa e dëmtuar në asnjë moment atë.

Parku, vlerat peizazhistike dhe artistike

- Restaurimi, Rilevimi, katalogimi dhe vlerësimi i të gjitha elementëve të peizazhit të Parkut, të mobilimit urban të tij, skulpturave dhe elementëve të tjerë arkitektonikë.
- Hartimi dhe zbatimi i një programi të vazhdueshëm të monitorimit dhe mirëmbajtjes ekologjike të Parkut të Vilës, dhe vënia në dispozicion të publikut të gjerë.
- Evidentimi i itinerareve të lidhura me:
 - Artefaktet artistike.
 - Elementët historikë si dhe kombinimet e parqeve gjeometrike.
 - Bio-diversitetin e Parkut.

Turizmi dhe infrastruktura

- Promovimi i formave të qëndrueshme të turizmit me bazë komunitare, që janë të ndjeshme ndaj mjedisit, të realizueshme në aspektin ekonomik dhe të drejta në aspektin social.
- Garantimi që të gjitha punimet ndërtimore dhe operacionet brenda Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave në të ardhmen të lehtësojnë shërbimet ndaj publikut e të marrin certifikimin e duhur, për garantimin e ruajtjes së vlerave autentike të Ansamblit.

Influenca në komunitet, edukimi dhe trajnimi

- Nxitja e të kuptuarit, vlerësimit dhe kujdesit që duhet të tregojnë komunitetet vendase për vlerat e veçanta arkitektonike, historike, artistike dhe ato të peizazhit të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave.
- Transformimi i Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave në një mjedis që nxit edukimin dhe të nxënit për të gjitha moshat dhe ofron përvoja reale për të nxënit e thelluar, mbi një shumëllojshmëri temash edhe për profesionistë të fushave të lidhura me të.

Drejtimi dhe Menaxhimi

- Krijimi i një sistemi efikas vetëfinancimi nëpërmjet krijimit të aktiviteteve dhe funksioneve të reja në pallat.
- Ruajtja e funksionit zyrtar dhe të pazëvendësueshëm në Shqipëri si një vend për pritje dhe ceremoni shtetërore.
- Zhvillimi i vizitueshmërisë së tij duke u shndërruar në destinacion elitare, i krahasueshëm me Pallatet Mbretërore në kryeqytete të ngjashme. Për t'u arritur ky qëllim, AHPB-ja ka nevojë të restaurohet, të pregatisë të paktën një itinerar të brendshëm të pallatit, itinerare të kopshteve dhe të ketë një sallë për ekspozita tematike. Detaje të mëtejshme do të paraqiten se si do të arrihet kjo pikë e rijetëzimit.

- Lejimi dhe mundësimi i zhvillimit të aktiviteteve kulturore dhe rikrijuese si në mjediset e brendshme edhe në ato të jashtme, kundrejt tarifave të rishikuara dhe të miratuara, të cilat mund të organizohen nga organizata të tjera qeveritare, ente publike dhe private, organizata jo-fitimprurëse, kompani ose individë. Numri i pjesëmarrësve dhe llojet e aktiviteteve, duhet të jenë të tilla që të mos prekin integritetin fizik të AHPB-së, florën e kopshteve të AHPB-së dhe sidomos imazhin e AHPB-së si një destinacion elitare. Të tilla aktivitete mund të jenë, ekspozita, simpoziume, aktivitete kulturore (shfaqje teatrale me një numër të përcaktuar pjesëmarrësish), xhirime të filmave artistikë, sfilata apo dhe koncerte.
- Mundësimi dhe lejimi i organizimit të aktiviteteve edukative- didaktike, kundrejt tarifave të rishikuara dhe të miratuara (mund të ketë dhe raste shumë të rralla që përjashtohen nga tarifimi), të tilla si studime të AHPB-së dhe kopshtit të tij, kërkime shkencore të cilat rrisin njohuritë mbi AHPB-në etj.
- Mundësimi dhe lejimi i akomodimit për një periudhë të shkurtër disa ditore të personaliteteve, shqiptarë apo të huaj të ftuar nga Qeveria Shqiptare apo nga institucione të rëndësishme shtetërore. Duke patur parasysh që mikpritja është një shërbim që ka nevojë për shumë kushte specifike, ky nuk është një rekomandim parësor për rijetëzimin e AHPB-së.
- Krijimi i funksioneve të reja në pallat, (vizita të organizuara në grupe, sallë ekspozite, sallë mbledhjeje, akomodim personalitesh, strukturë didaktike në funksion të eksperiencave konservuese dhe restauruese), do të jenë burim të ardhurash për menaxhimin e pallatit dhe do të ndikojnë në rritjen e të ardhurave që do të sigurojnë konservimin dhe mirëmbajtjen e tij.
- Krijimi i një sistemi menaxhimi bashkëkohor nëpërmjet një aplikacioni softëare, në të cilin të përfshihen të gjithë elementet e nevojshëm, duke filluar nga shitja e biletave, kontrolli hyrje daljeve, informacioni për turistët dhe stafin, etj.
- Krijimi i një databaze, arkivë dokumentash, që të dokumentojë dhe menaxhojë pasurinë e vlerave arkitektonike, artistike, mjedisore etj, të Pallatit dhe Parkut të tij. (Museum Integrated Information Management Systems)

2.0 HYRJE

Grupi i profesorëve të Universitetit Politeknik të Tiranës (UPT), u kontraktua nga Ministria e Kulturës, për të hartuar një Plan Menaxhimi i Integruar (PMI) për Ansamblin Historik të Pallatit të Brigadave (AHPB). Ky grup është i përbërë nga ekspertë të spikatur të fushave të ndryshme, të cilët njohin shumë mirë vlerat historike të veçanta të Ansamblit.

Në mënyrë më të detajuar, me objektivat e PMI-së synohet sa më poshtë:

1. Paraqitja e propozimeve për vizione dhe funksione të qarta për menaxhimin efikas dhe eficient të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave.
2. Mbështetja në praktikat më të mira për menaxhimin e vlerave kulturore dhe natyrore të Ansamblit, sie dhe mbrojtja e Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave.
3. Hartimi i propozimeve të cilat të mund të japin disa mundësi të zhvillimit ekonomik brenda Ansamblit, duke përfshirë funksione të reja dhe aktivitete rekreative dhe kulturore, që i përshtaten më së miri natyrës së Ansamblit, vlerës së tij artistike e arkitektonike, si dhe pozicionit të tij në raport me qytetin e Tiranës.

Qëllimi i këtij Plani të Menaxhimit të Integruar nuk është riinterpretimi i këtij informacioni për të shkruar një histori definitive për Kompleksin, edhe nëse kjo do të ishte realisht e mundur. Në fakt, qëllimi i tij është shqyrtimi dhe dhënia e rekomandimeve për aspekte të ndryshme si funksione të reja, forma e menaxhimit dhe mbrojtja e Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave.

Kuadri ligjor

Të gjitha politikat dhe rekomandimet në përmbajtje të këtij plani menaxhimi janë në përputhje me parimet e shtetit të së drejtës në Republikën e Shqipërisë.

Gjithashtu, legjislacioni i mëposhtëm përcakton kontekstin ligjor përkatës:

- Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim për periudhën 2015–2020 (SKZHI-II) (2015).
- Strategjia Kombëtare e Transportit dhe Plani i Veprimit, për periudhën 2016–2020, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (2016).
- Plani Kombëtar i Veprimit për Burimet e Energjisë së Rinovueshme për periudhën 2015–2020 (2016).
- Plani i Përgjithshëm Kombëtar – Shqipëri 2030, Ministria e Zhvillimit Urban, Agjencia Kombëtare e Planifikimit të Territorit (2016).

- Politikat Strategjike për Mbrojtjen e Biodiversitetit në Shqipëri, Ministria e Mjedisit (2015).
- VKM Nr.229, Datë 23.4.2004, Për miratimin e ceremonialit zyrtar të Republikës së Shqipërisë, (Ndryshuar me VKM nr.735, datë 25.11.2005; ndryshuar me VKM nr.583, datë 23.08.2006; VKM nr.754, datë 9.11.2006 ; VKM nr.1544. datë 19.11.2008 ; VKM nr.436, datë 11.07.2012 ; VKM nr.832. datë 15.09.2013; VKM nr.442. datë 4.07.2014 ; VKM nr.32. datë 21.01.2015).
- VKM Nr.34, date 7.1.1999, për Drejtorinë e Shërbimeve Qeveritare dhe trajtimin e personaliteteve të larta, (ndryshuar me VKM nr. 678, datë 15.12.2000; nr. 399, datë 22.8.2002; nr. 411, datë 11.7.2007; nr. 5, datë 14.1.2012; nr. 463, datë 27.5.2015; nr. 620, datë 1.11.2017; nr. 768, datë 26.12.2018).
- Ligji Nr. 9385/2005 “Për pyjet dhe shërbimin pyjor”.
- Ligji Nr. 9587/2006, “Për mbrojtjen e biodiversitetit” i ndryshuar me Ligjin Nr. 37/2013.
- Ligji Nr. 10431/2011 “Për mbrojtjen e mjedisit”.
- Ligji Nr. 10448/2011 “Për lejet mjedisore”.
- Vendimin e Këshillit të Ministrave, nr. 752, datë 11/11/2004, ku Pallati i Brigadave dhe parku i tij janë shpallur “Ansambël Historik” dhe “Zonë e Stimuluar”.
- Ligji 33/2021, Ligji nr.8869 datë 22.05.2003 dhe VKM nr.590 datë 05.09.2007, “Për përcaktimin e banesave të personaliteteve të larta shtetërore të vendit, të selive, rezidencave dhe objekteve të tjera shtetërore, që do të ruhen dhe mbrohen nga Garda e Republikës së Shqipërisë”.
- Ligji Nr. 10463/2011 “Për menaxhimin e integruar të mbetjeve”.
- Ligji Nr. 10390/2011 “Për përdorimin e plehrave për bimët”.
- Ligji Nr. 27/2018 “Për Trashëgiminë Kulturore dhe Muzetë”.
- VKM Nr. 593 (9 tetor 2018) “Për përbërjen, funksionet, detyrat dhe përgjegjësitë e komiteteve të menaxhimit të zonave të mbrojtura”.
- VKM Nr. 57 (6 shkurt 2019) “Për kriteret dhe modalitetet për zonimin territorial brenda zonave të mbrojtura mjedisore”.
- VKM Nr. 302 (10 maj 2019) “Për kriteret e ushtrimit, miratimit dhe monitorimit të veprimtarive kërkimore-shkencore në zonat e mbrojtura mjedisore”.
- Urdhër Nr. 148 (21 shkurt 2013), “Për miratimin e strukturës së standardizuar të Planit të Menaxhimit të Zonës së Mbrojtur”.
- Plani i Përgjithshëm Vendor: Tirana -2030.
- Ligji nr. 93/2015 “Për Turizmin”, i ndryshuar.

- “Strategjia Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Turizmit 2019-2023 dhe të Planit të Veprimit”, miratuar me VKM nr. 413, datë 19.6.2019
- Ligjit nr. 10 440, datë 07.07.2011 “Për vlerësimin e ndikimit në mjedis”.

Ansambël Historik i mbrojtur që nga viti 2004

Pallati i Brigadave dhe parku i tij janë shpallur “Ansambël Historik” dhe “Zonë e Stimuluar” me Vendimin e Këshillit të Ministrave, nr. 752, datë 11/11/2004

VENDIM
Nr. 752, datë 11.11.2004

PER SHPALLJEN “ANSAMBEL HISTORIK” DHE “ZONE E STIMULUAR” TE
PALLATIT TE BRIGADAVE DHE TE PARKUT TE TIJ

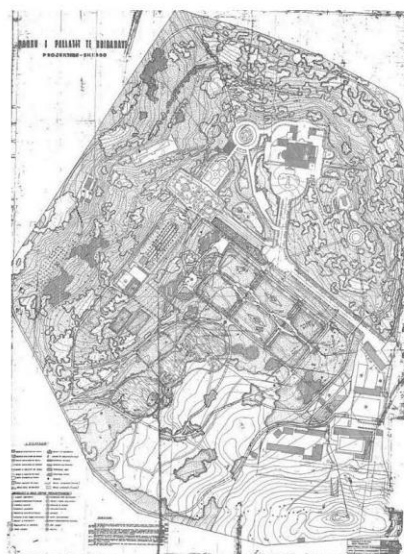
Ne mbështetje te nenit 100 te Kushtetutes, te pikës 1 te nenit 31 te ligjit nr.9048, date 7.4.2003 “Për trashëgiminë kulturore” dhe te nenit 2 te ligjit nr.7665, date 21.1.1993 “Për zhvillimin e zonave që kanë përparësi turizmin”, te ndryshuar, me propozimin e Ministrisë të Rregullimit të Territorit dhe të Turizmit dhe të Ministrisë të Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Pallati i Brigadave dhe parku i tij te shpallen:
a) “Ansambël historik” dhe te vendosen nen mbrojtjen e shtetit;
b) “Zone e stimuluar”, me përparësi zhvillimin e turizmit.
2. Ministria e Rregullimit të Territorit dhe të Turizmit dhe Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, ne bashkëpunim me institucionet e specializuara, te hartojnë dhe te propozojnë programin e masave për restaurimin e Pallatit te Brigadave dhe te parkut te tij dhe kthimin e tyre për destinacion turistik.
3. Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, brenda 3 muajve nga hyrja ne fuqi e këtij vendimi, te hartojë dhe te paraqesë për miratim ne Këshillin e Ministrave rregulloren e administrimit te këtij ansambli historik.
4. Ngarkohen Ministri i Rregullimit të Territorit dhe të Turizmit, Ministri i Kulturës, Rinisë dhe Sporteve dhe Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn ne fuqi pas botimit ne Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Fatos Nano

Statusi “zonë e stimuluar”, nuk është më në fuqi me miratimin e ligjit të ri nr. 93/2015 “Për Turizmin”, i ndryshuar.

Pallati i Brigadave përmendet në disa pika në **VKM Nr.229, Datë 23.4.2004**, “Për miratimin e ceremonialit zyrtar të Republikës së Shqipërisë, (Ndryshuar me VKM nr.735, datë 25.11.2005; ndryshuar me VKM nr.583, datë 23.08.2006; VKM nr.754, datë 9.11.2006 ; VKM nr.1544. datë 19.11.2008 ; VKM nr.436, datë 11.07.2012 ; VKM nr.832. datë 15.09.2013; VKM nr.442. datë 4.07.2014 ; VKM nr.32. datë 21.01.2015)”.

Në kapitujt dhe pikat e mëposhtme të kësaj VKM-je, kuptohet qartë kur dhe si Pallati i Brigadave vihet në përdorim të ceremonive më të rëndësishme të shtetit shqiptar:

KAPITULLI II

CEREMONIALI DIPLOMATIK

2. Paraqitja e kredencialeve Presidentit të Republikës

2.1. Protokolli i Shtetit njofton ambasadën përkatëse për datën, orën dhe vendin e paraqitjes së kredencialeve, Presidentit të Republikës nga ana e ambasadorit të ri.

2.2. Ditën dhe orën e caktuar në vendin ku është akomoduar ambasadori (jo në selinë e tij) paraqitet makina ceremoniale, në të cilën vendoset flamuri kombëtar shqiptar dhe ai i shtetit të huaj. Nën eskortën e dy motoçikletave ceremoniale, ajo drejtohet për në Pallatin e Brigadave. Diplomatët që shoqërojnë ambasadorin zënë vend në makinën e dytë të përfaqësisë, e cila ndjek makinën ceremoniale.

8. Pjesëmarrja në ceremonitë zyrtare

8.2. Zakonisht trupi diplomatik ftohet të marrë pjesë në këto ceremoni kryesore zyrtare:

- Ceremonia në Pallatin e Brigadave, me rastin e Festës Kombëtare.
- Ceremonia në Pallatin e Brigadave, me rastin e Vitit të Ri.

KAPITULLI IV

CEREMONIALI ZYRTAR I AUTORITETEVE MË TË LARTA TË SHTEMIT

3. Ceremonia e fillimit të detyrës së Presidentit të Republikës

3.1. Ceremonia e fillimit të detyrës së Presidentit të Republikës zhvillohet si një e tërë, e ndarë në dy momente kryesore, në sallën e Kuvendit dhe në Pallatin e Brigadave.

6. Pritje në Presidencë

6.2. Nëse vizitori është kryetar shteti në vizitë zyrtare, organizohet për nder të tij ceremonia e nderit në aeroport ose në Pallatin e Brigadave, sipas skemës së miratuar.

8. Betimi i qeverisë

8.1. Ceremonia e betimit të qeverisë së re zhvillohet në selinë e Presidencës së Republikës ose në Pallatin e Brigadave.

KAPITULLI V

VIZITA DHE TAKIME

1. Pritja e delegacioneve të huaja të nivelit të lartë

Përveçse në aeroport, ceremonia mund të zhvillohet në Pallatin e Brigadave, në selinë e Presidentit, të Kryeministrit ose vende të tjera sipas skemave të miratuara. Në pikat kufitare tokësore nuk zhvillohet ceremoni zyrtare.

KAPITULLI VII

CEREMONITË KRYESORE ZYRTARE

2. Ceremonia e ngritjes së flamurit kombëtar

2.13. Për nder të të gjithë pjesëmarrësve, pushteti vendor i Vlorës shtron një drekë. Kryetari i bashkisë ngre me këtë rast një dolli dhe përshëndet të gjithë të ftuarit.

Ceremonia mbyllet në orën 16:00. *Pjesëmarrësit shpërndahen për t'u mbledhur përsëri në Tiranë, në Pallatin e Brigadave, për pritjen e festave zyrtare të Pavarësisë dhe të Çlirimit të Atdheut.*

4. Ceremonia e pritjes së Vitit të Ri - Diplomatik

4.1. Brenda 15 ditëshit të parë të muajit janar të çdo viti, Presidenti i Republikës jep për trupin diplomatik një pritje me rastin e Vitit të Ri. Pritja organizohet në Pallatin e Brigadave. Organizimi i saj dhe respektimi i përparësisë bëhet nga Protokolli i Shtetit.

10. Ceremoni funebre shtetërore

10.3 Trupi i të ndjerit vendoset në hollin e Pallatit të Kongreseve ose në ndonjë rezidencë tjetër qeveritare në bulevardin “Dëshmorët e Kombit” (në objektin e kultit, nëse familja kërkon ceremoni fetare), ku fillojnë edhe homazhet zyrtare dhe publike për përcjelljen e tij për aq ditë sa është zija e shpallur. Rugëkalimi i njerëzve rregullohet nga truproja e nderit me uniformë ceremoniale. Për kryerjen e homazheve publike vendoset një orar i caktuar gjatë gjithë periudhës së zisë.

Ndërkohë që në:

VKM Nr.34, datë 7.1.1999, “Për Drejtorinë e Shërbimeve Qeveritare dhe trajtimin e personaliteteve të larta” (ndryshuar me VKM nr. 678, datë 15.12.2000; nr. 399, datë 22.8.2002; nr. 411, datë 11.7.2007; nr. 5, datë 14.1.2012; nr. 463, datë 27.5.2015; nr. 620, datë 1.11.2017; nr. 768, datë 26.12.2018), paraqitet vënia në administrim të shërbimeve qeveritare të AHPB.

Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare është Person Juridik në varësi të Kryeministrit të Shqipërisë dhe vepron në bazë të Vendimit të Këshillit të Ministrave nr.34 datë 07.01.1999, i ndryshuar. Ajo e zhvillon veprimtarinë e saj në përputhje me ligjin për ndërmarrjet Nr. 7582 datë 13/07/1992. Një nga detyrat kryesore të Drejtorisë së Shërbimeve Qeveritare është administrimi i disa prej pasurive të paluajtshme shtetërore, midis tyre Pallatin e Brigadave.

Intitucioni i Gardës funksionon në bazë të Ligjit 33/2021, të Ligjit nr.8869, datë 22.05.2003 dhe të VKM nr.590, datë 05.09.2007 “Për përcaktimin e banesave të personaliteteve të larta shtetërore të vendit, të selive, rezidencave dhe objekteve të tjera shtetërore, që do të ruhen dhe mbrohen nga Garda e Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar. Garda e Republikës ka përgjegjësi dhe kryen këto detyra kryesore:

- a) Organizon dhe kryen ruajtjen dhe mbrojtjen fizike të personaliteteve;
- b) Organizon dhe kryen ruajtjen, mbrojtjen e brendshme e të jashtme të objekteve.

Në Objektet e Rëndësisë së Veçantë, ku kryejnë aktivitete Personalitetet e Larta Shtetërore të Vëndit dhe delegacionet e huaja, të cilat monitorohen dhe ruhen nga Garda e Republikës, midis tyre është dhe territori dhe godina e Pallatit të Brigadave.

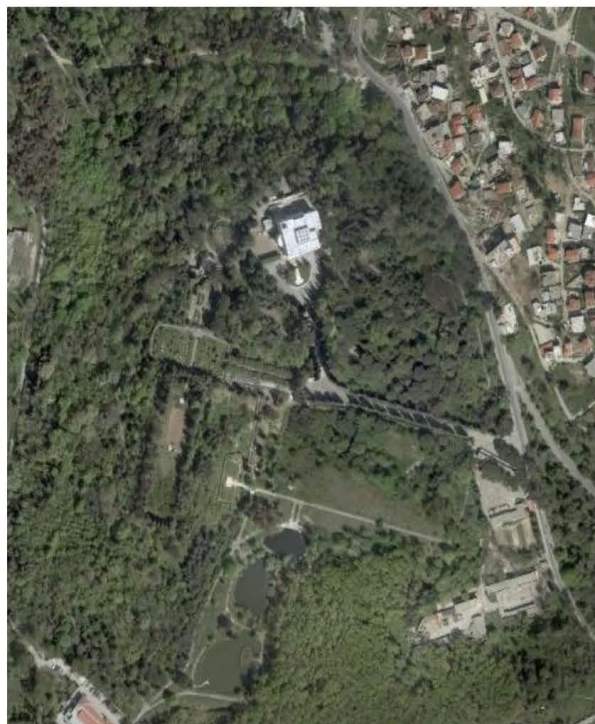
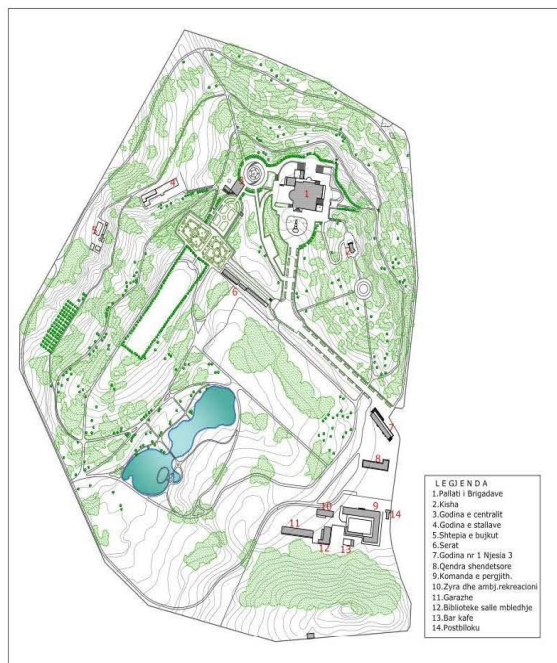

Figura: Përcaktimi aktual i zonës së Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave

Qasja dhe çështjet kyçe

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave është një vlerë e jashtëzakonshme në territorin e qytetit të Tiranës, i pozicionuar shumë pranë qendrës, midis një peizazhi mjaft interesant si vazhdim i Parkut të Madh të Tiranës. Ky ansambël është momentalisht i paaksesueshëm nga publiku i gjerë, pra nga qytetarët dhe turistët e paautorizuar. Ajo që kërkohet është një hapje totale e të gjitha resurseve dhe burimeve ekzistuese në të, duke menduar edhe futjen e funksioneve të tjera të cilat e bëjnë atë të qëndrueshëm financiarisht. Për këtë kërkohet një plan menaxhimi i cili shikon 2 anët e medaljes, konservimin dhe mirëmbajtjen e ansamblit kulturor, duke minimizuar në të njëjtën kohë edhe cenueshmërinë e tij.

Duke parë edhe shembuj të ngjashëm, konstatohet se të gjithë këto komplekse zakonisht përballen me problematika kontradiktore lidhur me aksesin dhe konservimin, siç janë edhe në rastin e Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave. Ky kombinim në fakt është sa i thjeshtë, aq edhe i ndërlikuar: Si të mbrojmë vlerat e Ansamblit, jo vetëm nga degradimi që vjen me vetë kohën, por edhe nga vetë vizitorët apo përdoruesit e Ansamblit. Këtij i duhet shtuar edhe fakti që ansambli përdoret edhe për ceremoni apo evente shtetërore të kategorisë mjaft të lartë.

Elementi kyç i të gjithë procesit, është ai i konservimit të asaj që ekziston, duke e mbajtur në gjendjen që është pjesën me vlera të patjetërsueshme të saj, duke ndjekur një qasje ndërhyrëse restauruese për monumentet dhe peizazhin e tij përreth. Kjo çështje kërkon studim të kujdesshëm dhe plane realiste, të zbatueshme dhe të qëndrueshme për të ardhmen.

Ndërkohë evidentohet domosdoshmëria që në disa pjesë të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave, duhet të ndërhyhet me urgjencë me projekte restauruese, pasi koha dhe mosha e pjesëve të ndryshme të tij, kanë bërë që të ketë probleme të lidhura me infiltrimin e ujrave, apo me probleme të sistemeve të ndryshme inxhinierike. Këto projekte tashmë duhet të reflektojnë ndërthurjen e pjesës së konservuar, me inovacionet inxhinierike të përshtatura për funksionet e vjetra dhe të reja në sit.

Një plan menaxhimi dedikuar këtij ansambli, i cili nuk merr në konsideratë të gjithë faktorët, mund të sjellë probleme që mund të pasohen me humbjen e vlerave kulturore dhe identitetit, dobësimin ekonomik dhe shkatërrimin e monumentit e të mjedisit të tij përreth. Këto pasoja janë parë edhe gjetkë, dhe duhen shmangur patjetër në rastin e Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave.

Qasja ndaj hartimit të Planit të Menaxhimit të Integruar të këtij kompleksi, është bazuar gjerësisht në mendimin se pasuri të këtij karakteri të trashëgimisë kulturore, mund dhe duhet të jenë një faktor i rëndësishëm në mbështetjen e zhvillimit të turizmit, jetës publike dhe kulturore, duke u kthyer edhe në një mekanizëm financiar zhvillimi dhe punësimi.

Kjo kërkon që qasja të sigurojë mbrojtjen afatgjatë të Ansamblit dhe pasurive të

tij kulturore dhe natyrore edhe në një të ardhme dinamike, konkurruese dhe tërheqëse. Gjithashtu, kjo nënkupton se planet duhet të kenë ndikim të madh, të jenë novatore dhe të guximshme në qasjen e tyre.

Prandaj, fokusi i këtij plani qëndron mbi gjetjen e ekuilibrit ndërmjet nevojave të

dukshme të Ansamblit, lidhur me restaurimin dhe konservimin e tij, si edhe nevojave e aspiratave afatgjata të turizmit por edhe të njerëzve që do të kujdesen për të.

Duke ardhur në disa konkluzione të përgjithshme, që Plani i Menaxhimit i Integruar i Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave të funksionojë, nevojitet angazhimi i harmonizuar i të gjitha palëve: Ministrive dhe Agjencive Qeveritare, DSHQ-ja dhe Ministrisë së Kulturës, IKTK-së dhe palëve që janë pjesë e tij, të cilat duhet të marrin përgjegjësinë për të punuar bashkërisht me mirëkuptim, drejt arritjes së qëllimit të përbashkët.

Struktura menaxhuese

Sot, në vende të ndryshme me Ansamble kulturore të këtij karakteri, gjejmë shembuj të mirë të menaxhimit të kësaj tipologjie të trashëgimisë kulturore, si dhe mënyra se si të bëhen të aksesueshme për publikun.

Nga një këndvështrim i orientuar kryesisht nga konservimi dhe mbyllja për publikun, duhet shtuar patjetër një qasje e re, ku vlerat që lidhen me trashëgiminë e paprekshme arkitektonike, peizazhin, historinë kulturore, dizajnin dhe mobilimin e periudhës në të cilën është ndërtuar, të luajnë një rol të rëndësishëm në jetën e kulturore - edukative dhe rekreative – turistike, jo vetëm të Tiranës, por edhe të Shqipërisë.

Nga ana tjetër, nëse kjo vepër hapet për publikun e gjerë dhe gjeneratat pasardhëse, ata do të njihen padyshim me këtë vepër të rëndësishme të arkitekturës, dizajnit dhe peizazhit, por edhe do të sjellin të ardhura të konsiderueshme të cilat do të shkojnë në favor të restaurimeve të ndryshme, ruajtjes së vlerave si dhe menaxhimit të tij të përditshëm.

Duke marrë parasysh sa më sipër, lind nevoja për një strukturë autonome drejtimi dhe menaxhimi, e cila harmonizon kërkesat e DSHQ-së, Ministrisë së Kulturës, si dhe në bashkëpunim me specialistë e menaxherë të pasurive kulturore, specialistë dhe përfaqësues nga fushat akademike, si edhe personalitete, të nxisë ngritjen e fondeve, menaxhimin e tyre dhe promovimin e Ansamblit.

Rijetëzimi i Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave kërkon një kuadër manaxhues që të mund të ngrejë fonde, të planifikojë dhe të zbatojë rijetëzimin. Aktualisht DSHQ-ja nuk ka kapacitetet e mundshme që të manaxhojë këtë proces rijetëzimi dhe as të manaxhojë një destinacion për vizitorët në shkallë të gjerë. DSHQ-ja merret ekskluzivisht me organizimin e ceremonive përfaqësuese shtetërore.

Eksperienca e deritanishme me Pallatin e vërteton këtë.

Ndërkohë që Ministria e Kulturës ka përvojën për të tilla projekte restauruese – rijetëzuese, por që nuk është në tagrin e Ministrisë që të manaxhojë një nga funksionet kryesore të deritanishme të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave, atë të pritjeve ceremoniale qeveritare.

Një strukturë autonome, që funksionon në kuadrin e rijetëzimit, do të jetë një alternativë për të manaxhuar Ansamblin Historik të Pallatit të Brigadave dhe për të harmonizuar procesin e rijetëzimit të tij. Ajo strukturë duhet të ketë parasysh që AHPB-ja është një objekt me kërkesa të veçanta sigurie dhe do të vazhdojë të jetë i tillë për vetë funksionet ceremoniale që do të vazhdojë të luajë.

Thënë kështu, qëllimi është që të ofrohet një mënyrë se si të mundësohet restaurimi dhe rijetëzimi i AHPB-së, ndërkohë që AHPB-ja ruan funksionet e tij aktuale dhe të hapet masivisht për publikun e gjerë. Është e nevojshme të sqarohet se termi rijetëzim në këtë kontekst, nuk i referohet përdorimit që ka në Ligjin Nr.27, Datë 17.05.2018 “Për Trashëgiminë Kulturore dhe Muzetë”, por i referohet kuptimit primar që ka në literaturën e trashëgimisë kulturore, “plotësimi i diçkaje me jetë dhe veprimtari të reja”.

PMI-ja rekomandon që struktura menaxhuese të këshillohet nga një Bord profesionistësh të fushës, i cili do të jetë i nevojshëm për ndihmuar në çështje të lidhura me elemente të rëndësishme të pasurisë kulturore të AHPB-së, si edhe të lehtësojë rakordimet me Ministrinë e Kulturës dhe Drejtorinë e Shërbimeve Qeveritare.

Marrëveshjet e reja ndërmjet strukturës menaxhuese që do të përcaktohet si pasojë e procesit të rijetëzimit dhe strukturave përkatëse shtetërore, duhet të kenë qëllim bazë ruajtjen dhe përcimin e trashëgimisë sonë kombëtare për brezat e ardhshëm. Për ta siguruar një gjë të tillë, duhet ecur sipas legjislacionit të miratuar në Republikën e Shqipërisë.

Konsultimi

Për hartimin e Planit të Menaxhimit të Integruar të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave, u organizuan takime konsultuese me një sërë grupesh interesi dhe palësh të interesuara. Gjatë procesit të konsultimit me të gjitha këto palë interesi, vëmendje e veçantë iu kushtua përfshirjes së një sërë bashkëbiseduesish me formime dhe me interesa të ndryshme mbi Ansamblin Historik të Pallatit të Brigadave, dhe të gatshëm për të diskutuar në mënyrë transparente dhe konstruktive mbi përvojat, opinionet dhe aspiratat e tyre.

Përgatitja e këtij PMI-je u mundësua falë kontributeve të një numëri të madh personash me kontribute të posaçme profesionale. Rëndësi të veçantë pati diskutimi me departamentet qeveritare dhe ministritë si më poshtë:

- Stafi i Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave
- Ministria e Kulturës
- Instituti Kombëtar i Trashëgimisë Kulturore (IKTK)
- Drejtoria e Shërbimeve qeveritare (DSHQ)
- Universiteti Politeknik i Tiranës

Diskutime konstruktive u bënë me këto palë interesi, për tema të lidhura me:

- Informimin e tyre mbi mundësitë dhe problematikat të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave, në terma afatmesme dhe afatgjata.
- Zhvillimin e kuptueshmërisë mbi nevojat dhe interesat e tyre.
- Identifikimin e roleve dhe përgjegjësisë të duhura.
- Vlerësimin e kërkesave për ngritjen e kapaciteteve.
- Planifikimin e programeve të nevojshme të edukimit dhe trajnimit.

Praktika më e mirë

“Praktika më e mirë” nga ana funksionale, në përdorim të përgjithshëm, tenton të sjellë në fokus, duke parë cilësitë dhe mundësitë unike të AHPB-së, të përbashkëtat me organizma të ngjashëm nëpër botë, por dhe me objekte të tipologjisë së ngjashme në funksion e në madhësi të objektit. Në rastin e Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave, këto ngjashmëri mund të gjenden në konservimin dhe restaurimin, funksionet e shtuara, menaxhimin e vizitorëve, drejtimin dhe menaxhimin mjedisor, interpretimin dhe angazhimin e komunitetit profesionist dhe të thjeshtë.

Modelet e ngjashme

Site të Trashëgimisë Botërore me vlera të integruara kulturore dhe natyrore

Ansamblit Historik i Pallatit të Brigadave njihet për vlerat e tij kulturore të jashtëzakonshme dhe normalisht, ekziston mundësia që çdo pjesë e tij, si arkitektonike ashtu dhe peizazhore, të vlerësohet maksimalisht. Kjo do ta vendoste këtë kompleks në të njëjtën kategori me site të njohura në rang botëror të tilla si:

- Palazzo Pitti, Firenze, Itali
- Palazzo Strozzi, Firenze, Itali
- Residenz München, Mynih, Gjermani

Studimi analitik i secilit prej tyre na mëson shumë mbi mënyrat se si shfrytëzohen funksionalisht dhe se si nëpërmjet këtyre funksioneve dhe rijetëzimit, kthehen në qendra të rëndësishme turistike dhe kulturore.

- **PALAZZO PITTI NË FIRENCE**, Itali – Njihet si një sit i jashtëzakonshëm me rëndësi botërore në të cilin bëjnë pjesë një seri ndërtesash dhe parkesh të gjelbëruara, por edhe si një model i suksesshëm menaxhimi, të të gjitha resurseve me funksione atraktive për qytetarët dhe

turistët nga mbarë bota.

I blerë në vitin 1550 nga Cosimo I de'Medici dhe gruaja e tij Eleonora di Toledo, për ta transformuar atë në rezidencën e re të Dukës së Madh, Palazzo Pitti u bë shpejt simboli i fuqisë së konsoliduar të Medici-ve në Toskanë. Ai ishte edhe pallati i dy dinastive të tjera, ai i Habsburg-Lorena (pasardhës të Medici-ve nga viti 1737) dhe i Savojës, të cilët banuan atje në cilësinë e mbretërve të Italisë nga viti 1865.

Aktualisht Kompleksi ofron katër sisteme të mëdha brenda vetes:

1. Vetë Palazzo Pitti është i hapur për publikun dhe ka katër muze të ndryshëm të vizitueshëm:
 - Pasuria e Dukës së Madh në katin e parë
 - Galeria Palatine dhe Apartamentet Perandorake e Mbretërore në katin fisnik të Pallatit
 - Galeria e Artit Modern
 - Muzeu i Modës dhe Kostumeve në kati i dytë.
2. Kopshti i mrekullueshëm i Bobolit shtrihet pas Palazzo Pitti. Medici-t e krijuan modelin e kopshtit – park italian, që u bë shembull për të gjitha kopshtet mbretërore evropiane. Zona e gjerë e gjelbër, përbën një muze të vërtetë në ajër të hapur, ku përveç peizazhit dhe botanikës, mund të shijohen edhe statuja nga Lashtësia apo Rilindja, të zbukuruar me shpella dhe me shatërvanë të mëdhenj.

3. Galeria Uffizi zë të gjithë katin e parë dhe të dytë të ndërtesës së madhe të ndërtuar midis viteve 1560 dhe 1580 me një projekt të Giorgio Vasari. Ai është një nga muzetë më të famshëm në botë për koleksionet e tij të jashtëzakonshme të skulpturave dhe pikturave antike, (nga Mesjeta deri në Epokën Moderne). Koleksionet e pikturave të Shek. XIV dhe të Rilindjes, përmbajnë disa kryevepra absolute të artit të të gjitha kohërave: Giotto, Simone Martini, Piero della Francesca, Beato Angelico, Filippo Lippi, Botticelli, Mantegna, Correggio, Leonardo, Raffaello, Michelangelo, Caravaggio, si dhe kryevepra të pikturës evropiane, veçanërisht gjermane, holandeze dhe flamande. Jo më pak i rëndësishëm në panoramën e artit

italian është koleksioni i statujave dhe busteve nga Lashtësia, të familjes Medici. Koleksioni zbukuron korridoret e Galerisë dhe përfshin skulptura të lashta romake, kopje të origjinaleve të humbura greke.

4. Korridori i shkëputur nga toka që lidh Uffizi-n me Palazzo Pitti është një udhëtim emocionues, i cili të çon në zbulimin e qytetit nga këndvështrime befasuese dhe të papritura. Projektuar nga Giorgio Vasari për Cosimo I de 'Medici, korridori shkon për rreth një kilometër mbi qytet dhe lumë, hyn në pallate, rrethon Torre de' Mannelli, ka pamje nga Kisha e Santa Felicita dhe mbërrin në Pitti dhe Boboli. Vizita në korridor, e mundur me një biletë speciale, nis nga një hyrje "*ad hoc*" në katin përdhe të Uffizi-t, për të vazhduar mbi Ponte Vecchio dhe për të arritur në Boboli dhe në Palazzo Pitti.

Për pjesën e menaxhimit është krijuar një Institut, në varësi të Ministrisë së Kulturës në Itali, i cili e merr emrin "Institutit MiBAC" dhe gëzon një autonomi të veçantë. Në statut të këtij Instituti është cituar aktiviteti i tij në lidhje me kompleksin:

- Hulumtim dhe studim mbi koleksionet dhe pasuritë e mbajtura;
- Ruajtje, restaurim, mirëmbajtje dhe përmirësim i koleksioneve dhe

aseteve;

- Mësimdhënie, trajnim dhe shpërndarje e përmbajtjeve;
- Katalogim, zhvillim, konservim dhe rritja e koleksioneve;
- Menaxhim i sigurisë dhe vendosjes;
- Huatë e asetëve nga koleksionet e tyre;
- Menaxhim i burimeve njerëzore, financiare dhe instrumentale;
- Komunikim dhe promovim i njohurive për koleksionet;
- Organizim i ekspozitave, konferencave, eventeve dhe nismave të tjera publike,
- Prodhim editorial etj.

- **PALAZZO STROZZI në Firenze, Itali** – Edhe ky sit dallohet për një menaxhim dinamik të orientuar sidomos mbi eventet kulturore dhe tematike, duke rivlerësuar të shkuarën. I blerë nga shteti në vitin 1998, iu dha me koncesion Bashkisë së Firences për ta përdorur sërish si vend për veprimtari kulturore dhe ekspozuese.

Fondacioni Palazzo Strozzi lindi në vitin 2006 për ta menaxhuar atë dhe është një strukturë mikse publike dhe private, nga të parat e këtij niveli në Itali. Palazzo Strozzi është i hapur për publikun me bukurinë e ambienteve të tij të brendshme, të cilat janë të vizitueshme, ekspozitat e artistëve bashkëkohorë që preformojnë me krijimet e tyre mjaft të veçanta, si dhe me shërbime të ndryshme rekreative.

Palazzo Strozzi është një kryevepër e arkitekturës së Rilindjes në Firenze dhe një qendër dinamike kulturore ndërkombëtare. Ai përfaqëson një pikë referimi në skenën italiane: një platformë në të cilën prodhohet dhe shijohet arti përmes një programi të pasur ekspozitash dhe aktiviteteve kulturore. Një vend simbolik për jetën e Palazzo-s është oborri historik i Rilindjes, një shesh i hapur ndaj qytetit, ku më shumë se dy milionë njerëz kalojnë çdo vit dhe ku organizohen koncerte, shfaqje dhe instalacione nga artistë bashkëkohorë.

Strozzi Fondacioni Palazzo, një fondacion publik-privat kryesuar nga një Bord i Pavarur i Drejtorëve, paraqet një përparim të rëndësishëm të mënyrës së menaxhimit të institucioneve kulturore italiane dhe të shprehjes së pavarur të mbështetësve të tij institucionalë dhe jo-institucionalë: Bashkia e Firences, Rajoni Tuskanës, Dhoma e Tregtisë së Firences; Fondazione CR Firenze, Komiteti i Partnereve të Palazzo Strozzi, Intesa Sanpaolo S.p.A.

- **RESIDENZ MÜNCHEN, Mynih, Gjermani,** ka ofruar modelet e praktikave më të mira të menaxhimit të siteve të këtij karakteri, duke e kthyer në një destinacion të madh të vizitorëve të ndryshëm. (Për shkak të origjinës së saj si rezidencë mbretërore, Administrata e Pallatit Mbretëror Bavarez kujdeset për pallatet dhe rezidencat që mbetën pasi ish-familja mbretërore nuk ishte më në pushtet.

Megjithatë, përveç kësaj, ajo ka marrë gradualisht një sërë pronash të tjera, dhe aktualisht përfaqësohet në secilin nga shtatë rajonet e Bavarisë me 45 pallate, kështjella dhe rezidenca, si dhe monumente të tjera dhe shtëpi artistësh, 32 kopshte historike dhe 21 liqene.)

Nga viti 1508 deri në vitin 1918, Rezidenca e Mynihut ishte rezidenca dhe selia e qeverisë së dukës, e fisnikëve dhe e mbretërve bavarezë. Me kalimin e shekujve, princat transformuan një kështjellë në cepin Veri – Lindor të fortifikimeve të qytetit ("Neuveste", 1385) në një rezidencë të mrekullueshme, si dhe zgjeruan oborret dhe kopshtet në qytet.

Dhomat dhe koleksionet e artit nga epokat e Rilindjes, barokut të hershëm dhe rokokos deri në klasiqizëm, dëshmojnë ndjenjën e artit dhe aspiratave politike të shtëpisë Ëttelsbach. Pas shkatërrimeve të rënda gjatë Luftës së Dytë Botërore, rezidenca u rindërtua në vitin 1945. Sot, me muzetë e Administratës së Pallatit Bavarez (Residenzmuseum, Thesar, Teatri Cuvilliés) dhe institucione të tjera kulturore, ajo përfaqëson një nga komplekset më të mëdha muzeale në Bavari.

Nga ana funksionale, kompleksi funksionon si disa muze me hapësira të ndara nga njëra nga tjetra, e njëkohësisht edhe me hapësira të parkut, të vizitueshme. Ndërkohë që pjesë të ndryshme mund të jepen me qira për festa të ndryshme, ceremoni publike e private, koncerte, etj.

Konservimi dhe restaurimi

Konservimi i Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave është i pari qëllim që shtron PMI-ja si pikë nistore e domosdoshme. Ky konservim dhe restaurim, ka për qëllim të nxjerrë në pah rëndësinë e trashëgimisë kulturore, duke ruajtur, sa më shumë të jetë e mundur, historinë e plotë të Ansamblit, me të gjitha elementët përbërës të tij. Parimet e konservimit që duhet të aplikohen në këtë kompleks, synojnë ruajtjen dhe konsolidimin e plotë përmes ndërhyrjeve konservuese dhe restauruese. Këto ndërhyrje do të kryhen për të:

- Ndalar degradimin e pjesëve me vlera kulturore.
- Restauruar ato pjesë të dëmtuara në mënyrë mjaft të kujdesshme, duke pasur parasysh mbajtjen e tyre në gjendjen ekzistuese.
- Përshtatje të ambienteve pa vlera të veçanta, në funksione të reja në shërbim të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave
- Garantim të sigurisë e vizitorëve dhe veprave të artit.

Aspekt i rëndësishëm i planit të konservimit dhe restaurimit të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave është priorizimi i detyrave të mëposhtme:

- Hartimi i Planeve për punime në strukturë konstruktive, për të bërë evidentim dëmtimesh dhe korrigjim me përforsim të elementeve konstruktivë.
- Hartimi i Planeve dhe punimeve për evitimin e infiltrimeve të ujit, ku për shkak të mungesës së ndërhyrjeve në Pallat gjatë viteve të fundit, ka pasur dëmtime nga lagështira sidomos në katin e fundit.
- Hartimi i Planeve dhe punimeve për sistemin elektrik dhe hidraulik të ndërtesës, nga të cilat mund të shkaktohen edhe problematika për sa i përket sigurisë së ndërtesës dhe vizitorëve.
- Hartimi i Planeve për konservim dhe restaurim të vlerave arkitektonike të rifiniturës, të mobilieve, të elementëve të dekorimit të interiorit e eksterierit.
- Hartimi i një kalendari mirëmbajtjeje të qëndrueshëm dhe me kosto të mirëpërcaktuara për të gjitha elementët e Ansamblit, duke përfshirë dhe ato që mund të lindin nga ndërhyrjet e konservimit, restaurimit dhe mirëmbajtjes.

Menaxhimi i vizitorëve dhe kapaciteti mbajtës

Menaxhimi i vizitorëve dhe i përdoruesve është aspekt thelbësor për qëndrueshmërinë e Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave si një destinacion ndërkombëtar turizmi. Për çdo kompleks me vlera të trashëgimisë kulturore, duhet të arrihet që të gjendet një ekuilibër midis aksesit nga publiku dhe ruajtjes së burimeve arkitektonike, të dizajnit dhe ato natyrore, një ekuilibër që i gjetur e studiuar me kujdes, duhet të sigurojë vazhdimësinë e ruajtjes së vlerave të Ansamblit.

Propozimet për menaxhimin e vizitorëve në Kompleksin e Pallatit të Brigadave janë të lidhura me dy nga qëllimet kryesore të PMI-së:

1. **Katalogim** dhe hapje për publikun
2. **Menaxhim** të qëndrueshëm

Të dy këto propozime shtjelohen duke përfshirë sipas fushave, orientime e objektiva konkrete:

1. Qëllimi: Katalogim dhe hapje për publikun do të ketë për objektiv:

- a) Katalogimi i të gjithë vlerave artistike të Pallatit dhe të Parkut duke krijuar databazën që do të shërbejë për konservimin dhe restaurimin në vazhdimësi.
- b) Menaxhimi i databazës në funksion të publikut dhe specialistëve të fushës.
- c) Menaxhim i flukseve të vizitorëve nëpërmjet vizitave të programuara.

2. Qëllimi: Menaxhimi i qëndrueshëm ka për objektiv:

- a) Rijetëzimi dhe shfrytëzimi të Pallatit të Brigadave dhe Parkut të tij, me të gjithë pasuritë materiale, arkitektonike artistike që përfshijnë, nëpërmjet një menaxhimi të qëndrueshëm, i cili do të sigurojë që të adhurat nga aktivitetet e bëra në ambjentet e tij, të mund të gjenerojnë të ardhura dhe të mund të financojnë mirëmbajtjen, konservimin dhe ndërhyrjet restauruese të bëra në të.
- b) Krijimi i funksioneve të reja, vizita të programuara në pallat: Guida në njohje të veprave të artit dhe dekoracioneve të Pallatit dhe të Parkut.
- c) Krijimi i laboratorit të restaurimit të mobiljeve.
- d) Krijimi i laboratorit të bimeve dekorative dhe të landscape-it
- e) Krijimi i faqes EEB dhe guidave audio – vizuale
- f) Krijimi i funksioneve rekreative në park.
- g) Krijimi i Qendrës për Vizitorët.
- h) Krijimi i hapësirave akomoduese elitare në Pallat.
- i) Krijimi i sallave të ekspozitave të përhershme dhe të përkohshme.
- j) Sallë konference ipogjee.
- k) Krijimi i parkimit.
- l) Krijimi i nje strukture restorative degustuese në park.

Influencia në komunitet, edukimi dhe trajnimi

Të parët që përfitojnë, janë komunitetet që jetojnë pranë siteve të tilla. Ata kanë

një interes të ngushtë për sa i përket vlerave natyrore dhe kulturore, ndaj zhvillimi shoqëror dhe ekonomik duhet të mbështetet nga drejtuesit me pikësynim mirëqenien, edukimin, trajnimin dhe punësimin.

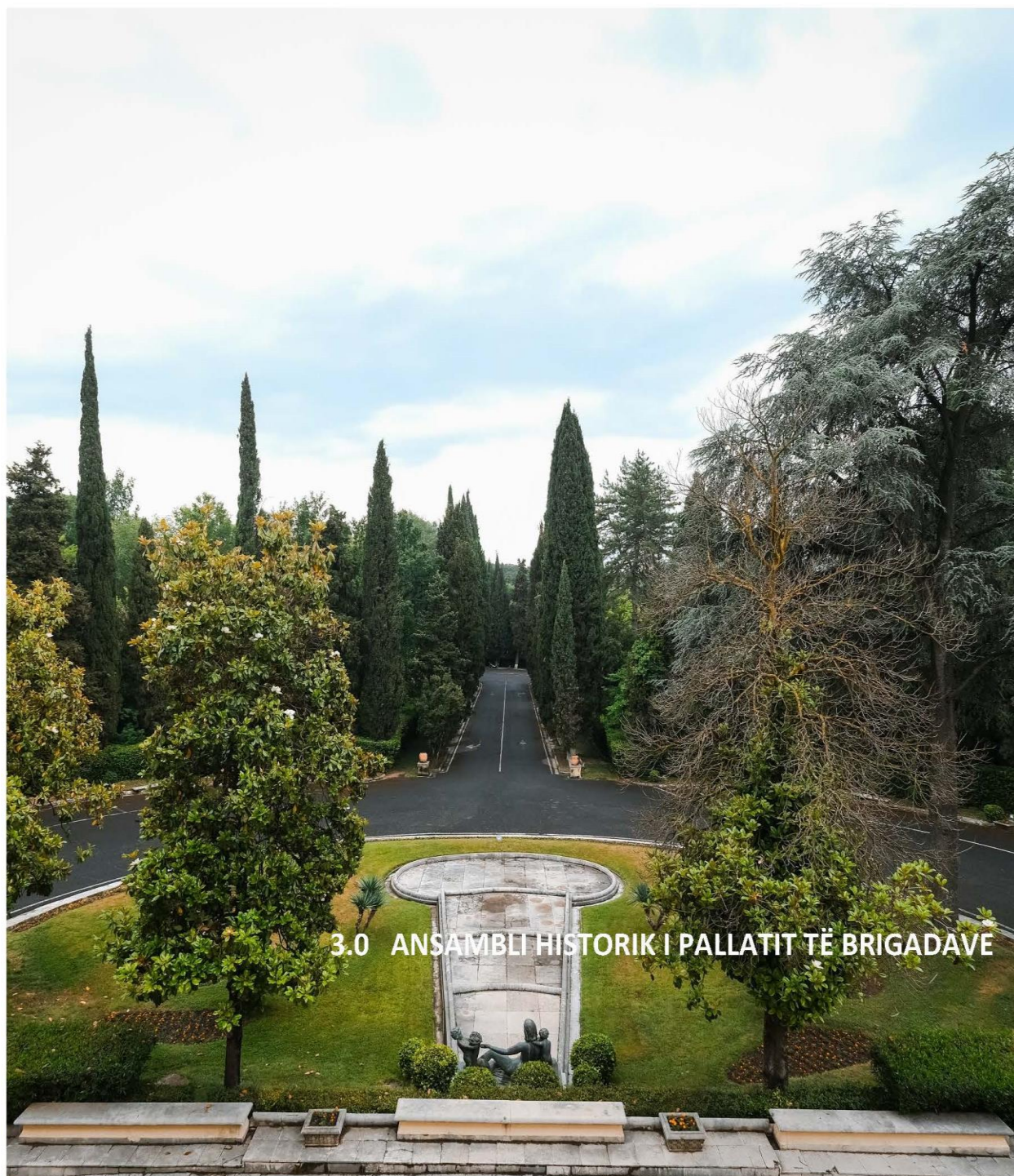
Përveç mundësisë së punësimit në ambientet dhe funksionet e ndryshme të Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave, komuniteti përreth do të përfitojë edhe nga funksione shtesë që mund të shtrihen përreth tij. Sasia e vizitorëve që do të frekuentojë kompleksin do mund të gjejë një ofertë të larmishme shërbimesh, e cila shoqëron shpesh këto lloj funksionesh. Ky komunitet është i pari që përfiton, falë afërsisë me kompleksin apo nga eventet e ndryshme kulturore, edukative, akademike dhe rekreative. Kjo ndikon drejtpërdrejtë në rritjen e cilësisë së jetës së tyre.

Ndërkohë një tjetër komunitet përfitues nga afërsia apo jo me këtë Kompleks, është ai i profesionistëve dhe studiuesve në fushat e lidhura me gjuhën arkitektonike të fillim Shekullit XX, me dizajnin e mobiljeve dhe elementëve dekorativë, me restaurimin dhe konservimin e arkitekturës dhe të peizazhit të kuaruar, etj.

Plani i Menaxhimit të Integruar të Pallatit, propozon krijimin e qendrave kërkimore didaktike të lidhura me restaurimin dhe me elementët e arkitekturës së parkut dhe të gjelbërimit, duke ofruar kështu përvojë didaktike dhe aplikuese për profesionistë në formim, por edhe nga profesionistë të konsoliduar në fushat përkatëse.

Koncepti i praktikës më të mirë është përdorur gjerësisht edhe në fushën e menaxhimit mjedisor të Parkut, i cili është me shumë rëndësi për Ansamblin Historik të Pallatit të Brigadave. Ky park funksionon në harmoni të plotë me Parkun e Madh të Tiranës, dhe fizikisht nuk ekziston një ndarje midis tyre, duke kompletuar njëri – tjetrin. Për këtë kërkohet një bashkëpunim i ngushtë me Bashkinë Tiranë, e cila e menaxhon Parkun e Madh, për të arritur në një menaxhim sa më të mirë të pjesës me pemë të larta, apo për menaxhimin e elementëve të tjerë të përbashkët të parqeve. Të dy, prej dekadash janë kthyer në mushkëritë e qytetit të Tiranës.

Në mbështetje të të gjitha këtyre përpjekjeve për krijimin e praktikës më të mirë, duhet të informohemi për nisma dhe metoda që kanë rezultuar të suksesshme në vende të tjera. Kjo nënkupton që, struktura menaxhuese e propozuar e Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave duhet të angazhohet në mënyrë aktive në programin e vazhdueshëm dhe konsistent të mbledhjes së të dhënave dhe informacionit, për të gjithë faktorët që lidhen me zonën Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave.

3.0 ANSAMBLI HISTORIK I PALLATIT TË BRIGADAVE

Pallati i Brigadave është një objekt unik në llojin e tij në hapësirat shqiptare, për nga cilësia arkitektonike, rëndësia historike si dhe nga rëndësia protokollare e përfaqësimit të shtetit shqiptar. Ai paraqitet me tri emërtime të ndryshme, produkte të kohëve historike në të cilat ai kapërceu që në filluesen e vet:

1. Vila Mbretërore
2. Vila e Mëkëmbësit të Emaelit III
3. Pallati i Brigadave.

Emërtimi “Pallat i Brigadave” është emërtimi i fundit i përdorur tashmë nga të gjithë dhe nuk lidhet aspak me funksionin primar për të cilin u projektua dhe u ndërtua. Ky emër u përdor gjatë periudhës së diktaturës komuniste, pas përfundimit të Luftës së Dytë Botërore, dhe vjen për shkak të prezencës në këtë kompleks, të Shtabit të Përgjithshëm Nacional – Çlirimtar në momentet e fundit të luftës.

Por historia e tij lidhet ngushtë me kërkesën e Ahmet Zogut për të pasur një Pallat dedikuar atij dhe familjes së tij. Ndaj që në Planin e Parë të zgjerimit të Tiranës në vitet 1925 – 1927, të hartuar nga arkitekti italian Armando Brasini, kur Zogu ishte President i Shqipërisë, hidhet ideja e vendosjes së një Pallati Presidencial në fund të Bulevardit të Ri, i cili do të mbushte ballinën fundore të këtij Bulevardi, pra aty ku sot ndodhet Universiteti Politeknik i Tiranës.

Pallati Presidencial në projektin e parealizuar të Brasini-t, gëzonte trajta monumentale neoklasike të një stili të përzier të Rilindjes, bazuar në koncepte të kohës, gjatë fillësive të stilit “Novecento” në Itali. Ai shoqërohej me një shesh madhështor monumental në formë rrethore, i trajtuar nën influencën e koncepteve të kopshteve mbretërore tipike franceze. E gjitha dukej si një skenografi mjaft kontrastuese urbane në raport me qytetin e vogël të Tiranës së asaj kohe.

Gjatë Planit të Dytë Rregullues të Tiranës, në vitet 1928 – 1930, pas shpalljes së Monarkisë, me kompleksin fundor dedikuar Zogut, u mor Florestano Di Fausto, arkitekti italian i cili sapo kishte realizuar Ansamblin e Ministrive dhe të Bashkisë së Tiranës, në Sheshin Skënderbej.

Florestano di Fausto, në atë kohë projektues i rezidencës së Durrësit të Mbretit Zog I, ngarkohet të nisë studimin për Vilën Mbretërore të Tiranës, që do të përfshinte një pallat mbretëror dhe vilë për Mbretin.

Sipas projektit të tij Kompleksi mbretëror përbehej nga 3 ndërtesa:

1. Pallati Mbretëror
2. Vila e Princeshave

3. Vila Mbretërore

Kompleksi Mbretëror në volumetri dhe në gjuhë arkitektonike ndryshonte nga ai i paraqitur më parë nga Brasini, nga i cili u mbajt vetëm ideja e pozicionit të këtij kompleksi. Gjuha arkitektonike e përdorur ishte e ngjashme me atë të ministrive në Sheshin Skënderbej, pra një gjuhë neoklasike, eklektike. Varianti i fundit i paraqitur prej tij është i vitit 1936.

Për shkak të financave të mëdha që kërkonte ky kompleks, Ahmet Zogu vendosi të ndërtojë fillimisht Vilën Mbretërore, pra atë që ne trashëgojmë si Pallati i Brigadave. Zogu e sposton kompleksin mbretëror në fillim të vitit 1937, në majën e Kodrës së Mulletit, 1.2 km në vijë ajrore më në lindje nga pozicioni ku Florestano Di Fausto e pati pozicionuar.

Këtë herë, Zogu ia beson projektin e tij Giulio Berté -s, një tjetër arkitekt italian prezent në Shqipëri, i cili në atë moment ishte eksponenti teknik më i lartë në Shqipëri në fushën e ndërtimit.

Berté merret me Vilën Mbretërore duke mbajtur fillimisht gjurmën e Di Fausto-s, dhe më pas bën edhe disa variante me ndryshime të tjera. Deri në projektin final i cili fillon të zbatohet, në arkiva gjenden edhe shumë variante të tjerë, projekte të arkitektëve shqiptarë dhe austriakë, por Zogu i beson vilën e tij Berté-së, i cili merret me arkitekturën e jashtme dhe të brendshme të vilës. Për pjesën e Parkut të Madh kërkohet një projekt nga propozimet e agronomëve të shoqërisë Sgaravatti nga Padova, dhe atë të Pietro Porcinai-t, bashkpunëtor për themelimin e kopshtit, të shoqërisë Martino Bianchi. Projekti u ideua dhe u realizua nga ekipi italian i sipërpërmendur, si dhe nga inxhinierë dhe arkitektë shqiptarë, si Vasil Noçka dhe Kristo Sotiri, ky i fundit arkitekt i oborrit mbretëror shqiptar.

Në fillim u quajt Vilë Mbretërore dhe më pas Seli e Mëkëmbësit së Mbretit Emanuel III.

Në 1939-n pallati u transformua në Selinë e Mëkëmbësisë së Mbretit të Italisë. Në vitin 1939, ndryshimi i vilës në Seli të Mëkëmbësisë, solli një ndryshim në projekt. Rreptësia e vëllimit kompakt u pasurua me larminë e materialeve të vyera, skulptura, mobilie, tapiceri, piktura, objekte të bronzta, të cilat më së shumti ishin realizuar nga artistët dhe artizanët italianë. Mobiliat u ideuan nga vetë Gherardo Bosio. Bazorelievet dhe skulpturat janë vepra të artistëve italianë midis të cilëve Antonio Maraini, por edhe shqiptarë si Odise Paskali.

Ish- Pallati Mbretëror ose ish-Pallati i Brigadave është një muze i vetvetes, por mund të konsiderohet edhe si një galeri e kryeveprave dhe arkitekturës botërore.

Pallati i projektuar për Mbretin Zog I, por që nuk jetoi asnjë ditë në të, pasi punimet ende nuk kishin mbaruar kur ai u largua nga Shqipëria, përfundoi gjatë pushtimit italian të Shqipërisë. Punimet vijuan nën kujdesin e Mëkëmbësit të Mbretit, Fancesco Jakomoni.

Ndërtimi i pallatit u përfundua në vitin 1941 nga italianët, të cilët vendosën aty shtabin qendror të ushtrisë së tyre. Ndonëse i ndërtuar për Mbretin e Shqipërisë, Ahmet Zogu I, pallati ka shërbyer si rezidencë mbretërore vetëm një herë, për një mbret italian, Viktor Emanuelin e III-të. Për gjithë periudhën tjetër, deri në

I largimin e italianëve nga Shqipëria, ai shërbeu si rezidencë shqiptare e Mëkëmbësit të Mbretit, fillimisht Jakomonit dhe më vonë gjeneral Parianit. Në lidhje me vizitën e mbretit Viktor Emanueli i III-të dhe gjendjen e parkut ka dokumentacion fotografik që daton në vitet 1940-1941, të ruajtur në Arkivin e Institutit “Luce” (Drita), kopje e të cilave gjenden edhe në Arkivin e Shtetit në Tiranë dhe në Arkivin Bosio,.

Pallati mbretëror u quajt “Pallati i Brigadave” nga regjimi komunist, i cili e përdori për pritje dhe ceremoni shtetërore. Nga viti 1992, emri zyrtar i këtij institucioni është “Pallati Presidencial”, i përdorur si rezidencë presidenciale.

Si i tillë, AHPB-ja ka qenë për vite me radhë në fokus të një sërë studimesh arkeologjike, historike dhe ekologjike, të cilat kanë ndërtuar sëbashku një literaturë të pasur, të besueshme dhe të konfirmuar nga studiues të tjerë, për Kompleksin dhe prapatokën e tij.

Vlera kulturore dhe arkitektonike

Vetëm rreth 2.2 km nga qendra e qytetit të Tiranës, Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave ofron një mjedis të veçantë, të ngritur midis arkitekturës dhe mobilimit autentik të fundit të viteve tridhjetë, skulpturave dhe veprave të artit, si dhe natyrës së një kopshti mesdhetar unik në Shqipëri. Së bashku, të gjithë këta komponentë përbërës, krijojnë një kompleks të jashtëzakonshëm kulturor, i cili është zhvilluar natyrshëm përgjatë shekullit të shkuar.

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave mund ta ndajmë në dy sisteme kryesore të cilat mund ti tregojmë në detaje:

1. Ndërtesa e Pallatit të Brigadave
2. Parku i Pallatit të Brigadave

Ndërtesa e Pallatit të Brigadave

Pallati i Brigadave nuk u banua në kohë të gjatë nga askush, përveç Francesco Jacomoni di San Savino, i cili jetoi në të rreth një vit e gjysmë. Ai shërbeu edhe në atë kohë, edhe gjatë periudhës së diktaturës komuniste, apo edhe pas rënies së saj, si një vend ekselent për ceremonitë më të rëndësishme të shtetit shqiptar, evente me karakter të veçantë publik apo privat, duke gëzuar një ekskluzivitet për hyrjen e personave në të.

Pallati i Brigadave ka shërbyer si vend për akomodimin e personaliteteve të ndryshme në periudha të ndryshme, deri në momentin që filloi të manifestonte probleme të infiltrimit të ujrave nga pjesa e tavanit.

Pallati, kalon një kalvar ngjarjesh historike e projektesh të mbivendosura, por në fund nga ana arkitektonike ai i përmbahet një stili modernist, me shumë pak dekor në fasadë, i cili gjithashtu ishte karakteristikë e atyre viteve. Bosio ndodhej para një dileme, midis të qenit konform ortodoksisë moderniste të kohës, apo të afrohej në stilet dhe elementet dekorativë butaforikë të shembujve klasikë të monarkive të ndryshme. Duke qenë një arkitekt florentin, shohim një qasje tipike, mbështetur në tipologjinë e vilave të fisnikëve florentinë të Rilindjes, ku

në përgjithësi raporti dhe proporcioni janë themelore, pjesa e jashtme është e thjeshtuar nga ana e elementëve të dekorit dhe interieri mjaft i pasur me elementë të rafinuar. Ky stil duket bashkëkohor, por në realitet kemi lindjen e një rryme të rafinuar dhe elegante, mbështetur mbi linja të riuinterpretimeve të formave gjeometrike, të stileve të përdorura në pallate monarkësh e fisnikësh. Volumi i jashtëm, në dukje i varfër në elementë dekorativë, falë linjave të drejta, proporcioneve të studiara mirë, transmeton një emocion të veçantë dhe kuriozitet të madh në atë që do të shfaqë, në brendinë e vet pas dritareve të mëdha.

Falë terrenit të pjerrtë, Pallati artikulohet në tre kate nga njëra anë dhe nga 4 nga ana tjetër, duke ofruar një lojë dinamike platformash dhe shkallarësh anash saj.

Aksesi kryesor, hyrja për në pallat është e decentruar, e ngritur në kuotë, siç ishte në projektin e Bertë dhe përbëhet nga dy dyer të mëdha, të mbushura me dekore. Njëra nga dyert kryen funksionin e mbrojtjes: dera e jashtme zakonisht mbahej e hapur duke lënë të mbyllur derën e brendshme, ndërkohë që një derë tjetër e brendshme, e kristaltë dhe kombinuar me kangjellatë hekuri me dekor, mundëson hyrjen e dritës dhe pamjen e kopshteve përballë Pallatit.

Dera e kristaltë ka dy simbolet e asaj kohe, që është shqiponja jonë dy-krerëshe dhe simboli i familjes Savoja (kurora mbretërore sipër shqiponjës).

Simbolet, bazorelievet, ndihen që në hyrje dhe e shoqërojnë në të gjitha ambjentet e rëndësishme.

AHPB-ja, ish – Vila e Mëkëmbësit, e përruar si e tillë në përfundim të punimeve, pritej të ishte edhe për atë kohë të diktaturës fashiste, ashtu siç kishte menduar edhe porositësi i saj i parë Mbreti Zog, objekti më i rëndësishëm përfaqësues i shtetit shqiptar. Ajo ka një sipërfaqe prej 6405 m² dhe secili kat ka funksione të mirëpërcaktuara, të cilat u kompletuan me një aftësi të jashtëzakonshme dhe mbresëlënëse. Ajo mund të konkurrojë mjaft mirë me gjendjen e saj arkitektonike dhe vlerat e veçanta, me strukturat e ngjashme nëpër vendet me tradita arkitektonike. Prezenca në hollin qendror hyrës, i cili përdorej për parapritje në raste eventesh në ditët tona, ka qenë projektuar si një skenografi e rafinuar ambientesh, të filtrueshme nga një sërë portash, të cilat dallohen për karakterin e tyre mjaft ftues, pasi ngjajnë shumë me dyert e teatrove. Salla imponente shtrihet me një sipërfaqe 142.99 m² me proporcione monumentale dhe dekore të artikuluar mjaft mirë.

Pjesa mobileve janë të projektuara enkas për pallatin deri në detajet më minimale, nga Gherardo Bosio dhe janë realizuar në Mobileri Quarti në Milano, e vetmja në shkallë ndërkombëtare e aftë të realizonte prototipe të tilla dhe me nivel kaq të lartë.

Ato janë të gjitha unike, në stilin e tyre dhe të personalizuar për Pallatin e Brigadave. Mermerët e llojeve dhe ngjyrave të ndryshme janë përdorur për të shtuar dyshemetë apo fashaturat e dyerve. Ato janë kombinuar dhe realizuar me shumë njeshtëri dhe të harmonizuara me pjesën e mobilimit.

Ndriçimi është i veçantë dhe i avancuar për kohën, duke na u paraqitur me karakteristika autentike si në nivele lampadarësh, ndriçim të ulët apo të fshehur nëpër tavane e mobilie.

Salla përfaqësuese më e madhe e Vilës është salla e madhe, në dukje e ngjashme me sistemet e kishave, me një hapësirë boshe dy-volumore, si dhe me dy salla anësore të lidhura simetrikisht. Kjo sallë sot quhet Salla e Skënderbeut dhe lartësohet gati 11 metra, si dhe ka një sipërfaqe 167.48 m². Në këtë sallë mbreti Vittorio Emanuele duhet të bënte pritjet e tij, dhe në rast të mungesës të Mbretit, ishte Mëkëmbësi i tij i cili organizonte eventet shtetërore (në këtë rast Jakomoni).

Salla ka 6 piktura të cilat nuk kanë lidhje me historinë e Shqipërisë. 6 pikturat janë ilustrime të hyjnive Romake ose sikurse njihen në histori, hyjnitë Greke (dallojnë nga hyjnitë romake vetëm nga emërtimi). Në pozicionin ku sot është skulptura e Gjergj Kastriotit, dikur kanë qenë fronet e Mbretit dhe Mbretëreshës. Në këtë sallë në pjesën lart, ndodhet ballkoni nga ku dirigjohej ceremoniali, ose me raste vendoseshin muzikantët, dhe tek i cili mund të dilet nga holli i katit +1.

Pjesa ceremoniale e ngrënies është një sallë e tavolinës së rrumbullakët, sallë ceremoniale me një kapacitet pak më të vogël se sallat e tjera dhe me sipërfaqe 109.81 m². Kjo sallë është e dekoruar me tavanin e ndriçuar me stilin e Gerardo Bosio-s dhe disa pasqyra tipike të periudhës së neoklasicizmit.

Salla ngrënies ka një tavolinë qendrore me kapacitet për 50 persona dhe sipërfaqe totale 131.52 m². Tavani në këtë sallë është tipik i viteve '40-të, me forma gjeometrike (katrore), motive të cilët i gjejmë edhe në mobilimin që është përdorur për këtë dhomë. Kjo sallë lidhet me zyrën e mëkëmbësit nëpërmjet një parashkeme.

Zyra e Mëkëmbësit (e përdorur nga Jakomoni) ka një faqe muri bibliotekë dhe pjesa tjetër është e gjitha e veshur me dru. Zyra ka dalje në pjesën e pasme të pallatit, pjesë e cila lidhet dhe me vendin ku bëhej pjesa më e madhe e aktiviteteve dhe ceremonialeve.

Veprat e artit (pikturat)

Pallati i Brigadave së bashku me mjediset ndihmëse, dekorohet nga një tipologji e gjerë veprash arti, ku një pjesë e mirë e tyre, përveç funksionit dekorativ, kanë primare aspektin funksional. Ato janë të pozicionuara thuajse në të gjitha ambientet e Pallatit, (të brendshme dhe të jashtëme). Vlen të theksohet se një pjesë e tyre nuk janë të lidhura drejtpërsëdrejti me vendndodhjen aktuale. Ndërsa sa u përket pikturave të ekspozuara në interieret e PB, dokumentet arkivore dëshmojnë se një pjesë e tyre kanë kaluar për një periudhë kohore në administrimin e Galerisë Kombëtare të Arteve dhe më vonë janë bërë përsëri pjesë e DSHQ. Por disa të tjera, kanë mbetur ende në fondet e GKA.

Pikturat

Sa i takon veprave të artit pamor në pikturë, ato i gjejmë të jenë aplikuar në suporte të ndryshme, që sipas të cilave i klasifikojmë në:

1. Piktura në Mur (teknika tempera *a secco*)
2. Piktura në beze (vaj/tempera)

Veprat në pikturë, që dekorojnë muret e brendshme të Pallatit të Brigadave, ju

përkasin periudhave të ndryshme kohore një pjesë e tyre dhe autorëve piktorë të mirënjohur dhe me një veprimtari të konsiderueshme dhe të sukseshme në artet pamore. Vërejmë që përveç një veprë të vetme murale, pjesa tjetër janë piktura të realizuara në beze. Piktura murale (në mjediset e njohura si apartamenti i katit 2) është realizuar me tempera dhe i përket vitit 1940 me autor CAVALIN M. Ndërsa pikturat në beze që dekorojnë mjediset e brendëshme të Pallatit, janë realizuar nga autorë të ndryshëm si: Simon Rota, Vangjush Tushi 1956, Nexhmedin Zajmi 1959, Fatmir Haxhiu 1976, si dhe autorë të huaj M. Bisaliti, Szemeres. J 1938. Përveç tyre, ka edhe vepra të realizuara nga autorë të pa identifikuar dhe si të tilla mbeten anonime.

Bazuar në arkivin e IKTK, një sërë veprash me tematikë fetarë (gjithësej gjashtë) me prejardhje nga Palati i Brigadave, kanë kaluar në fondin e GKA. Me shumë gjasa pallati i brigadave do jetë zhveshur në një periudhë të caktuar kohore nga veprat me karakter mitologjik dhe fetar.

Teknikat, tematikat dhe datimet e veprave

Veprat në telajo

Veprat në telajo, janë të realizuara kryesisht në teknikën e vajit mbi pëlhurë. Ato paraqesin tematika të ndryshme si dhe janë të realizuara nga autorë të ndryshëm. Tematikat që mbizotërojnë janë: Tema dhe personazhe Mitologjike, peisazhe nga Venezia, Kompozime me temë historike, Harta, Natyra të qeta me fruta e lule, peisazhe të tjera, etj.

Piktura Murale

Piktura e vetme murale duket të jetë e realizuar në teknikën e “a secco”-s. I shtrirë në tre sipërfaqe të ndara nga njëra-tjetra, ajo paraqet, një peisazh rural me praninë e personazheve në të. Paneli qendror, ka dimensione më të mëdha ndërsa ata anësorët janë me dimensione më të reduktuara. Të treja rrethohen nga një kormizë e thjeshtë gri.

Periudhat kohore (datimet e veprave në pikturë)

Një pjesë e veprave, mendojmë se i përkasin kohës kur është ndërtuar vetë pallati. E themi këtë fakt kur i referohemi gjashtë tabllove në telaio të vendosura në zonën e sipërme të sallës qendrore. Veprat, me frymëzim nga arti Italian i shekullit të 18-të, ato duket se marrin pikërisht impuls nga kupolat e kishave veneciane realizuar nga G.B. Tiepolo. Ndoshta të njëjtës kohë i përkasin dhe vepra të tjera, po që nuk lidhen ngushtë me sallat ku janë vendosur.

Vepra murale mban vitin 1940 ndërsa pikturat në beze që dekorojnë mjediset e brendëshme të Pallatit, janë realizuar nga autorë të ndryshëm si: Simon Rota, Vangjush Tushi 1956, N. Zajmi 1959, si dhe autorë të huaj M. Bisaliti, Szemeres. J 1938.

Ndërkohë pikturat ashtu sikurëse edhe shumë objekte të tjera kanë zënë vend në mjediset e brendëshme të ndërtesës përgjatë viteve të përdorimit të saj. Shquajmë vepra që i përkasin periudhave të mëvonëshme si (në hollin e katit 2) një vepër që paraqet Skënderbeun në betejë, e vitit 1976 e realizuar prej piktorit Fatmir Haxhiu, apo peisazhi me pemë nga Bashkim Ahmeti i vitit 1984.

Parku

Parku i lidhur me Pallatin e Brigadave, ish-Vilën Mbretërore, ndodhet në lokalitetin e Saukut, në skajin jugor të qytetit të Tiranës, dhe paraqitet si një park formal me pjesë të peizazhit gjeometrik që shpërndahen në zonat e pyllëzuara. Parku zë një hapësirë rreth 37 hektarë, nga të cilat 25 hektarë i përkasin zonës së pyllëzuar, pronë e qeverisë shqiptare. Parku paraqet një interes të dukshëm historik, kulturor dhe peizazhor, jo vetëm për arkitekturën e kopshteve shqiptare, por edhe atë evropiane, sepse reflekton karakteristikat arkitektonike, bimore dhe artistike të kopshteve të asaj periudhe, i cili prezantohet si një shembull emblematic dhe shumë domethënës i kopshteve formalë, që lidhen me pjesë të dizajnit natyror.

Parku paraqet një planimetri komplekse falë punës së shoqërisë *Sgaravatti* në projektin e vitit 1937 dhe kontributit të *Pietro Porcinai-t*. Më vonë, parku u ripërpunua dhe u kompletua nga *Gherardo Bosio* dhe *Ferdinando Poggi*.

Kompleksi është i strukturuar nga disa sisteme arkitektonike të ndryshme, që kanë si bosht qendror Vilën, e cila bie mbi platenë gjysëmrrethore dhe lidhet në lindje me dy dhomat e kufizuara me shkurre në formë drejtkëndore, dhomën e Shatërvanit të Mbretëreshës dhe dhomën e Muzikantëve.

Pjesët e një planimetrie formale lidhen me hapësirat e gjera të pyllit dhe sistemin e rrugëve dhe rreshtave, ku muret bimore të përbërë nga gardhe me formë të rregullt lidhin pjesët e ndryshme të kopshtit.

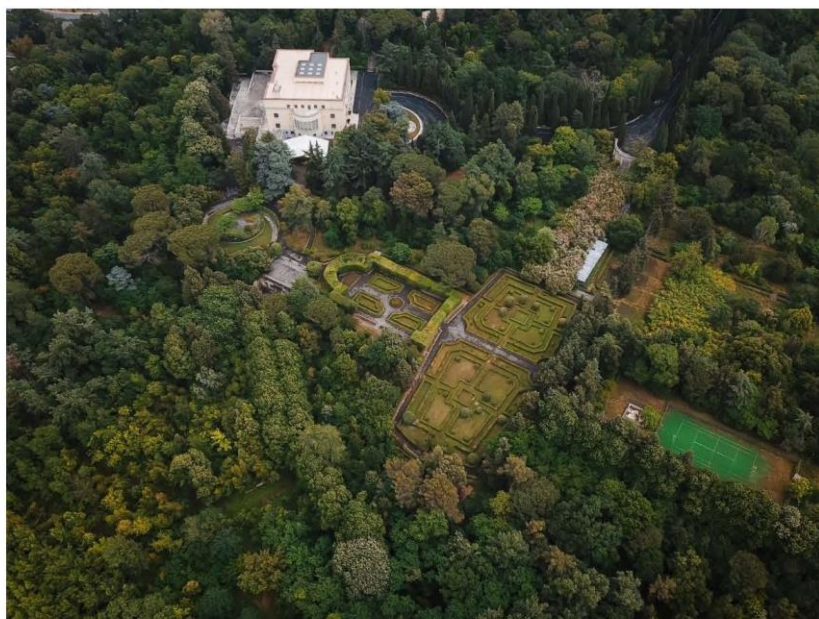
Një rresht i dyfishtë selvish (*Cupressus sempervirens*), përgjatë një L-je të çojnë nga hyrja kryesore në vilë, duke krijuar një hapësirë gjysëmrrethore bimore, që kufizohet me shkurret përpara vilës.

Në lindje të Vilës, vihet re një kodrinë në formë tarrace, prej së cilës perceptohen mirë dy platetë e sistemit formal: *Platea* e *Vashës*, e cila është e kufizuar nga një mur i lartë bimore prej ashje (*Ilex aquifolium*) dhe dafinë (*Laurus nobilis*), të cilat shpërndahen në bazë segmentesh të rregullta që përcaktohen nga gardhet prej bushi (*Buxus* sp.) dhe dafinë (*Laurus nobilis*) që përhapen rreth statujës së bronzit kushtuar një gruaje të re. Në qendër të këtyre segmenteve vërehen hapësira lëndinash të alternuara me lule sezonale.

Në jug të platesë së madhe, paraqiten dy hapësira të tjera të mirëstrukturuara dhe të kufizuara nga gardhe të rregullt me bimë të vendosura në rresht: njëra e destinuar për fushë lojërash (në vendin ku projektet origjinale parashikonin realizimin e një pishine), që paraqet një gjysëmrrath me një vaskë dhe tjetra e destinuar dikur për fushë tenisi, kurse sot përdoret si aerodrom.

Më në jug, parku merr një domethënie më të plotë natyrore, me një hapësirë të gjerë karakterizuar nga tre liqene të vegjël të rrethuar me ekzemplarë bimore, disa prej të cilëve me vlera të veçanta përsa i përket llojit, përmasave, formës, të izoluara ose në grupime të vogla. Zona e destinuar për sera dhe fidanishte, zë një pjesë të konsiderueshme në jug të rrugës me leandra (*Nerium oleander*): kufizuar nga një gardh bimore i krasitur rregullisht me një paraqitje të valëzuar. Serrat përdoret për kultivimin e llojeve të ndryshme të luleve sezonale që mbillen në park.

Dy dhoma të tjera e kompletojnë planimetrinë e parkut të gjerë: *hapësira e Kapelës (kishës)*, vendosur në majë të një kodrine në pjesën lindore të vilës dhe e zbukuruar me forma të rregullta vegjetale dhe lule, një ekzemplar i jashtëzakonshëm gështenje në të majtë të Kapelës dhe *hapësira rrethore vegjetale* e cila lidhet me Kapelën nëpërmjet një rreshti të dyfishtë ahësh, kufizuar nga gardhe të krastitur me forma të rregullta. Bëhet fjalë për një hapësirë rrethore të përkufizuar me ahe të vendosur në rresht, që karakterizohen në qendër nga një qitro dekorative monumentale (*Citrus paradisi*).

Hapësirat pyjore në pjesën më të madhe të territorit të Parkut përmbajnë bimësi spontane me përmasa ndonjëherë të konsiderueshme, me lule të ndryshme dhe dredhka. Por, zona e pyllëzuar në lindje, përmban disa ekzemplarë bimësh me interes përsa i përket përmasave dhe formës së tyre, në veçanti qitro (*Citrus paradisi*) dhe bliri (*Tilia platyphyllos*) kurse zona juglindore, karakterizohet nga një lis shumë i bukur (*Quercus petraea*).

Karakteristikat arkitektonike dhe komponentët kryesore mund të përmbledhen si më poshtë:

- Pallati dhe tarracat në afërsi të tij (projekt i arkitektëve Giulio Berté, Gherardo Bosio, Ferdinando Poggi 1935-1942) që lidhen me parkun e madh me sistem formal dhe karakterizohen nga disa dhoma, shpesh të kufizuara nga gardhe të krastitur në formë të rregullt, ose nga bimë të larta të vendosura në radhë.
- Pjesët formale janë të rrethuara nga zonat e pyllëzuara e me shtigje lidhëse.
- Në park gjenden: porta e hyrjes kryesore, esedra monumentale që lidhet me rrugën e hyrjes, platetë përpara vilës me shatërvanin dhe rrjetin ujqor, elementët dekorativë dhe orënditë, dhomat bimore ngjitur me vilën (dhoma e Muzikantëve dhe dhoma e Shatërvanit të Mberetëreshës), me statuja dhe elementë dekorativë dhe orëndi, Kapela, rotonda bimore, tarraca, platea e

Vashës, platea e madhe, ish-fusha e tenisit (tani aerodrom), fusha e lojërave me hapësirën gjysëmrrethore dhe vaskë- shatërvanin, liqenet e rrethuar nga kopshti romantik, serat dhe fidanishtet, ish-shtëpia me kollona, e quajtur “Shtëpia e fermerit”, centrali elektrik që lidhet me vaskën-shatërvan, pozicionet e rojeve, mbetjet e bunkerëve, ndërtesat e shërbimit dhe aktivitetete ushtarake, ndërtesat e impiantëve teknike, rrethime me harqe muri dhe hekuri, projektuar nga Giulio Berté.

Komponentët bimorë që karakterizojnë Kompleksin, i gjejmë në: rrugën hyrëse me selvi monumentale (*Cupresus sempervirens*), ekzemplarë pishe (*Pinus pinea*) në grup ose në rreshta në afërsi të Vilës, gardhe, mure e gjysmërrathësh bimorë të krastitura me forma të rregullta, të përbërë nga dafina (*Laurus nobilis*), ashje (*Ilex aquifolium*), ilqe (*Quercus ilex*); gardhet ndarëse të plateve të përbërë nga bushi (*Buxus sempervirens*) dhe ligustra (*Ligustrum ovalifolium*). Rreshti i dyfishtë me blirë (*Tilia platyphyllos*) përgjatë rrugës që lidh ish-Shtëpinë e fermerit me tarracën qendrore me vaskë; plantacioni me mimoza (*Acacia dealbata*), që formon rotondën e tarracës; rreshti i dyfishtë i blirëve (*Tilia platyphyllos*) e selvive (*Cupresus sempervirens*) në perëndim të fushës së lojërave me vaskë dhe hapësirë gjysëmrrethore; rruga e leandrave (*Nerium oleander*) që lidh platenë e madhe me esedrën hyrëse; dy citro që lidhen me esedrën hyrëse; një rresht pishash në afërsi të portës hyrëse.

Në park dallohen disa ekzemplarë bimësh me vlera të veçanta si për llojin, përmasat dhe formën e tyre, si: palma (*Phoenix canariensis*) në të djathtë të Vilës, dafina (*Laurus nobilis*) mbi tarracën veriore të Vilës, ilqe (*Quercus ilex*) në të majtë të vilës, rrape (*Platanus acerifolia*) dhe pisha e butë (*Pinus pinea*) në afërsi të centralit elektrik, një gështenjë e egër (*Aesculus hypocastanum*) në të majtë të Kapelës që lidhet me një mështeknë (*Betula pendula*), një rresht i dyfishtë me ilqe (*Quercus ilex*) më në qendër gjendet një qitro (*Citrus paradisi*) të cilat formojnë një rotondë bimorë përveç Kapelës. Gjithashtu, në afërsi të hyrjes ka rrape (*Platanus acerifolia*); ndërmjet platesë të Djaloshtit dhe platesë së Vajzës së re dhe belvederes gjenden dy eukalipte (*Eucalyptus sp.*), një vidh (*Ulmus campestris*) në këmbët e shkallës që të çon në aerodromin aktual.

Rreth liqeneve të vegjël bien në sy disa mimoza (*Acacia dealbata*) të vendosura në rresht, bambu (*Phyllostachys aurea*), grupe brusetje (*Broussonetia papyrifera*) dhe grupe eukaliptesh (*Eucalyptus sp.*), përveç disa ekzemplarëve si (*Taxodium distichum*) dhe shelgu (*Salix babylonica*). Me interes të veçantë paraqitet hapësira në juglindje të parkut, e destinuar për pyll spontan. Atje bëhet fjalë për një lisanjë me nënpyll (blacë) kryesisht me ashe (*Ilex aquifolium*), me vlera të spikatura naturalisto-pyjore. Parku i Pallatit të Brigadave përfaqëson një nga kopshtet - park më të rëndësishëm në Shqipëri, me një trajtim të një cilësie unike në llojin e vet, në të gjitha territoret shqipfolëse.

1. HYRJA KRYESORE, RRUGËT HYRËSE DHE ESEDRA MONUMENTALE

Nga ndërtesa e rojeve, që lidhet me një rresht të rëndësishëm ekzemplarësh pishe (*Pinus pinea*) dhe disa orendi (stola, statuja, vazo lulesh) dhe elementë bimorë (shkurre të krasitura rregullisht, lule sezonale, driza përdredhëse dhe dekorative), fillon një rrugë në formë L-je me selvi (*Cupresus sempervirens*), e cila lidh

hyrjen kryesore, esedrën dhe vilën. Selvitë janë të vendosura 3 e nga 3 në mënyrë të rregullt dhe impakti i kësaj rruge është impresionues. Ajo formon gjithashtu edhe boshtin e sfondit gjenerues të dizajnit të parkut. Në fakt hyrja kryesore lidhet me platenë e madhe, nëpërmjet esedrës dhe rrugës së gjatë me leandra (*Nerium oleander*). Nga esedra, një aks pingul i sfondit, të çon më tej në AHPB.

2. PLATEA PËRBALLË VILËS DHE HAPËSIRAT PËRRETH SAJ NË PERËNDIM, VERI DHE LINDJE TË NDËRTESËS

Hapësira përballë vilës karakterizohet nga një formë gjysëmrrethore, e përcaktuar nga një kuinë impresionuese vegjetale, e përbërë nga gardhe të lartë të krasitur rregullisht e nga selvi (*Cupressus sempervirens*) të mbjella në rresht, në harmoni me bimë të tjera dekorative si: jasemin (*Jasminum sp.*), trëndafila (*Rosa sp.*), bush (*Buxus sp.*), etj. Pjesa qendrore është e zënë nga një plate e madhe, në formë gjysëmrrethore, e kufizuar me një gardh rozmarine (*Rosmarinus officinalis*) të krasitur me forma të rregullta drejt lindjes, jugut dhe perëndimit si dhe me dafinë (*Laurus nobilis*), drejt veriut, ku lokalizohet një shatërvan me interes të veçantë arkitektoniko-dekorativ. Në të dyja anët e shatërvanit, vihen re hapësira të gjelbra që thyhen nga lule sezonale, disa ekzemplarë bimësh drunore si: dy manjola (*Magnolia grandiflora*); një qitro (*Citrus paradisi*); dy palma (*Phoenix canariensis*) dhe disa bimë dekorative bushi (*Buxus sp.*) të krasitura me forma ose të lëna në zhvillim të lirë (*Yucca*, leandra, forsythia). Vazo dhe elementë të tjerë dekorativë e kompletojnë platenë.

3. DHOMAT VEGJETALE NË LINDJE TË VILËS: "DHOMA E MUZIKANTËVE" DHE "SHATËRVANI I MBRETËRESHËS"

Bëhet fjalë për dy struktura interesante vegjetale, të rrethuara me gardhe gjithmonë të gjelbëruara e të krasitura rregullisht. Dy hapësirat, e para në formë drejtkëndore dhe e dyta e kufizuar në lindje nga një mur mbajtës në formë gjysëmrrethi, përcaktohen nga disa pisha të vendosura në rresht e të alternuara me selvi (*Cupressus sempervirens*). Nga Dhoma e Muzikantëve, një shkallë zbret drejt hapësirave lindore të pyllit, duke bërë që kjo zonë e pyllëzuar të lidhet ngushtësisht me pjesët më të mirëmbajtura të Ansambllit. Kurse dhoma e dytë karakterizohet në qendër nga një shatërvan interesant me statujë dhe vlera të veçanta artistike.

4. KODRINA-TARRACA (BELVEDERE)

Bëhet fjalë për një kodrinë artificiale, në të cilën ngjitesh nëpërmjet një dopio shkalle spirale prej guri, kufizuar nga gardhe të krasitur rregullisht. Është një element i kopshtit me interes të veçantë arkitektonik dhe të peizazhit, që ruan ende impaktin historik, siç dëshmohet edhe nga skicat e shumta që i referohen kësaj pjese. Maja e kodrës karakterizohet nga një rresht mimozash (*Acacia dealbata*) që formojnë një rreth, i cili në qendër ka një statujë, tashmë të degraduar, rrethuar nga shtretër historikisht të mbjellë me shkurre dekorative kurse sot lëndinë, e dekoruar me disa lule sezonale me interes të ulët.

5. "PANTEA E VASHËS"

Është dhomë e jashtëzakonshme vegjetale, ndërtuar mbi një argjinaturë artificiale, kufizuar nga një esedër/mur hijerëndë prej ashe (*Ilex aquifolium*) e dafine (*Laurus nobilis*), që është më i ulët drejt perëndimit, i hapur drejt zonave

të pyllëzuara më poshtë dhe e dizenuar nga një gardh i krasitur rregullisht, me impakt të sigurt paronamik. Sot ruhen ashet, ndërsa mungojnë disa bimë ornamentale që duhet të rimbillen, për të përcaktuar më qartë një kuintë që sot ka boshllëqe. Hapëpësira është e ndarë në fragmente të rregullta të shpërndara rreth statujës së bronzit të një gruaje të re, boshti i kompozimit.

6. PLATEA E MADHE

Është një plate e gjerë, e vendosur pingul me platenë e Vashës, përgjatë prespektivës e cila nga tarraca të çon në zonën e esedrës – hapësirës gjysëmrrethore dhe nga rruga e gjatë me leandra, të çon në esedër dhe pastaj vazhdon përgjatë rrugës hyrëse.

Edhe kjo plate është e ndërtuar mbi një argjinaturë artificiale dhe është e kufizuar nga mure mbajtës. Në jug kufizohet nga një sfondi i bukur selvish. Fragmentet e rregullta janë dizenuar me gardhe bushi (*Buxus sempervirens*) dhe dafine (*Laurus nobilis*) përgjatë një hapësire rreth 1 km.

7. RRUGA A LEANDRAVE

Rruga e leandrave (*Nerium oleander*) lidh platenë e madhe me esedrën, duke nënvizuar një nga boshtet më gjenerues të sistemit. Bimët, ndoshta shumë të dendura, shfaqen tepër të holla, dhe sot duken si trarë të zhveshur, të lulëzuara vetëm në majë. Vetëm një krasitje drastike reformuese, mund t'i japë zgjidhje këtij problemi. Skicat historike që i referohen kësaj pjese të parkut, tregojnë për një impiant me jasemine (*Rhynchospermum jasminoides*) në të dyja anët e leandrave (*Nerium oleander*), por aktualisht nuk duket asnjë gjurmë e tyre. Edhe bimët kacavjerrëse, të cilat mund të kontribuonin me lulet e tyre aromatike dhe dekoracionin e rrugës, aty mungojnë.

8. KAPELA (KISHËZA) DHE ZONA PËRRETH

Kjo zonë, në të cilën shkohet nëpërmjet një shkalle të bukur të shtruar me gurë dhe e kufizuar me gardhe të krasitura rregullisht, ndodhet në lindje të vilës, në majë të një kodre të butë nga ku mund të shihet sot panorama e vilës dhe parkut. Kishëza me vlera të padiskutueshme arkitektonike është restauruar së fundmi, vendoset në një hapësirë me formë ovale, edhe ajo e shtruar me gur opus incertum dhe e rrethuar me gardh dafinash (*Laurus nobilis*) të krasitura. Është një hapësirë intime, ku vëmendja përqëndrohet mbi objektin e kultit, disa ekzemplarë pemësh me vlerë të konsiderueshme botanike si: një lis (*Quercus petraea*) dhe një pemë panje (*Acer sp.*) përballë kishës, një pemë monumentale gështenje (*Castanea sativa*) dhe një mëshateknë madhështore (*Betula pendula*) në anën e majtë të ndërtesës dhe mbi vegjetacionin e selvive (*Cupressus sempervirens*) në rresht, blirët (*Tilia sp.*) dhe leandrat (*Nerium oleander*), të alternuara me vendqëndrime, stola dhe lule sezonale.

9. ROTONDA VEGJETALE

Nga kisha, drejt jugut, nëpërmjet një rruge me lisa (*Quercus petraea*) tashmë me një dizeno të çuditshme, pjesërisht e pushtuar nga rritja e pyllit që e rrethon dhe e përkufizuar nga një gardh dafinash (*Laurus nobilis*) dikur të krasitura, dilet në një rotondë vegjetale që përcaktohet lehtësisht nga një rresht lisash të mbjellë në formë rrethore. Nga konstatimet verbale të punonjësve më të vjetër mendohet që

kjo zonë është përcaktuar si vend meditim për përodruetit e pallatit. Në qendër të rotondës, ndodhet një ekzemplar shumë i bukur i cedrusit (*Cedrus deodara*). Kjo hapësirë me hije, është shumë mbresëlënëse, edhe pse afërsia me rrugën dhe impakti akustik e çënojnë disi shfrytëzimin dhe përdorimin e saj.

10. HAPËSIRA QË LIDHET ME TARRACËN/CENTRALI ME VASKËN E RRUMBULLAKËT

Bëhet fjalë për një hapësirë relativisht të reduktuar, në këmbët e kodrës së tarracës, në afërsi të një centrali të braktisur. Një vaskë-shatërvan rrethore e veshur me tesera bojëqielli, pa ujë dhe e degraduar karakterizon këtë zonë. Si pasojë e shkëputjes së dyshemesë dhe disa depozitime mbeturinash mbi objekt, rritet gjendja e degradimit të Ansambli, por bie në sy projektimi i sistemit vegjetal historik, me gardhe dafinash (*Laurus nobilis*) të krasitura rregullisht dhe selvi (*Cupressus sempervirens*) të rreshtuara, që përkufizojnë një rrap të mrekullueshëm në kufijtë e hapësirës pyjore. Është një bimë monumentale e rrallë, si përsa i përket afërsisë me fasadën e selvive, ashtu edhe për rritjen e pakontrolluar në pyllin përreth. Duke pasur parasysh vlerën e tij, padyshim është i rëndësishëm edhe vlerësimi dhe perceptimi i vënies së tij në dukje.

11. FUSHA ME HAPËSIRËN GJYSEMRRETHORE-ESEDRËN DHE VASKA-SHATËRVAN

Kjo hapësirë është vendosur në jug të platesë së madhe, pingul me të dhe e kufizuar nga një fasadë selvish, kjo hapësirë sipas planimetrive të projektit origjinal, ishte e destinuar për pishinë. Aktualisht aty shfaqet një vaskë-shatërvan në formë kuadratikë dhe një esedër-gjysëmrrethore, në gjendje të rëndë degradimi. Disa fragmente të rrethuara me kordon bimor, janë mbjellë me bimë bulbore dhe lule sezonale. Drejt perëndimit shfaqet një panoramë pak konfuze dhe e parregullt, me selvi (*Cupressus sempervirens*) dhe blire (*Tilia x europea.*), kurse drejt lindjes panorama është akoma edhe më e çrregullt, me një rresht të paplotë qitrosh (*Citrus paradisi*) e selvish (*Cupressus sempervirens*), me hapësira boshe dhe zhvillim të bimësisë spontane, e cila duhet rishikuar.

Kjo hapësirë tani përdoret si fushë futbolli. Në jug të esedrës gjysëmrrethore ndeshet një hapësirë e gjerë e pushtuar nga bimësia spontane, kryesisht akacie (*Robinia pseudoacacia*), e cila nëse nuk mbahet nën kontroll, mund të përhapet me shpejtësi.

12. ISH FUSHA E TENISIT, TASHMË AERODROM

Kjo hapësirë dikur e destinuar për fushë tenisi, tashmë përdoret si aerodrom. Ndodhet në majë të një stomi artificial, modeluar drejt lindjes me një skarpatë të bukur vegjetale.

Përkufizohet nga një gardh bushi (*Buxus sp.*) pjesërisht e krasitur, por e degraduar në perëndim e jug, në veri mungon (dalohen vetëm disa dafina të krasitura me formë rrethore) dhe në lindje me disa shkurre dekorative. Në drejtim të lindjes është shumë e rëndësishme të qëndrojnë e hapur fushëpamja drejt liqeneve të vegjël paronamikë. Edhe drejt perëndimit mungon një fasadë arkitektonike, e cila sot është e pushtuar nga bimësia spontane dhe e pakontrolluar. Drejt veriut mund të shihet panorama interesante e vilës.

13. HAPËSIRA E MBJELLË NË JUG TË VILËS, QË LIDHET ME ZONAT FORMALE

Kjo hapësirë është e vendosur ndërmjet rrugës që të çon në vilë dhe platesë së Vashës në perëndim e cila ndahet nga platea e Vashës nëpërmjet një gardhi me dafina (*Laurus nobilis*). Aty shtrihen disa bimë me vlera të konsiderueshme botanike përse i përket dimensioneve dhe formave të tyre, kryesisht disa pisha (*Pinus sp.*) të vendosura në rresht, një bli i bukur (*Tilia x europea*), një grup agrumesh, të lidhura fatkeqësisht me bimësinë spontane aty pranë (akacie, kacavjerrëse, etj.). Duke parë pozicionin qëndror në raport me komponentët e tjerë me vlera të mëdha arkitektonike dhe paronamike të parkut, është e rëndësishme të vlerësohet edhe potencialiteti i kësaj zone, duke rikuperuar ekzemplarët me interes të vecantë dhe duke eliminuar bimësinë spontane të pakontrolluar.

14. SERRAT-FIDANISHTET DHE HAPËSIRA PËRRETH

Në këtë zonë aktualisht mbillen e rriten bimët dhe lulet sezonale, përfshin si ndërtesën e serës historike (të degraduar) ashtu si dhe fidanishten e re të ndërtuar së fundmi, për një kultivim më të mbrojtur, por që nuk është integruar ashtu siç duhet me kontekstin. Zona është e kufizuar në veri nga rruga me leandra (*Nerium oleander*) dhe në jug bie mbi hapësirën paronamike të liqeneve të vegjël. Një gardh i krasitur me valëzime dhe disa selvi në rresht, e përcaktojnë këtë zonë drejt jugut.

15. ZONA E LIQENEVE TË VEGJËL

Kjo zonë paraqet një impakt të lartë natyror dhe paronamik dhe ka mundësi të mira ripërdorimi si hapësirë vendqëndrimi, pushimi. Tre pasqyrat e ujit (fatkeqësisht me mungesë oksigjeni dhe të pushtuar nga bimësia spontane, sidomos në pjesën veriore, e mbushur me sedimente me forma gjarpëruese, lidhen me bimët me vlera dhe interes të konsiderueshëm, të mbjella në grup ose të izoluar, si selvi (*Cupressus sempervirens*), shëlgje (*Salix babylonica*), eukalipte (*Eucalyptus sp.*) dhe pisha (*Pinus pinea*). Nga lindja, ato ndahen nga zona e pyllëzuar nga një rresht mimozash (*Acacia dealbata*), por afër ka edhe bambu (*Phyllostachys aurea*), akacie (*Robinia pseudoacacia*) dhe lloje të tjera bimësh spontane, të cilat nëse nuk mbahen nën kontroll, rrezikojnë të rriten me shpejtësi në mënyrë të pakontrolluar. Lëndinat me bar janë të zhvilluara spontanisht. Zona duhet të vlerësohet me futjen e pemëve të reja në grupe apo të izoluar, por me vlera të mëdha botanike, për të rritur si praninë e llojeve ekzotike ashtu edhe dizajnin e zonës që tani paraqitet i thjeshtë dhe relativisht pa shkëlqim.

16. SHTËPIA E BUJKUT DHE HAPËSIRA PËRRETH, SHKALLA ME RRUGËN E BLIRËVE

Kjo zonë është e pozicionuar në perëndim të dy plateve, ka një shtrirje rreth 6 ha dhe ka prirje drejt degradimit në drejtim të kufirit perëndimor të parkut. Hapësira është e pyllëzuar, me një përzierje kryesisht bimësh gjetherënëse. Bimët janë kryesisht të larta. Zona ka prezencë të bimëve, të cilat rriten në mënyrë të pakontrolluar dhe rrezikojnë të pushtojnë të gjithë formacionin.

Zona lidhet me një shtëpi me kollona, e quajtur “Shtëpia e bujkut”, tashmë e

shndërruar në gërmadhë bashkë me siloset ngjitur. Në fakt kjo pjesë, dikur përdorej për aktivitetet me karakter bujqësor dhe blegtoral. Në afërsi të shtëpisë së fermerit, dallohet një rresht selvish (*Cupressus sempervirens*) dhe një rrap madhështor (*Platanus sp.*), sikurse edhe blirët interesantë (*Tilia x europea*) përgjatë rrugëve gjarpëruese që përshkojnë pyllin në drejtimin veri-jug. Për t'u theksuar është edhe rruga e gjatë e blirëve që historikisht kanë lidhur hapësirat bujqësore me kopshtin formal. Rruga përfundon në afërsi të centralit që lidhet me vaskën-shatërvan, me një ekzemplar pishe shumë të bukur. Zona ka vlerë të konsiderueshme natyrore, por edhe një numër të konsiderueshëm elementësh me interes arkitektonike e panoramik, që tregojnë se kjo pjesë ishte e përfshirë në dizajnin e gjerë kompozicional dhe ndërtimor të parkut.

17. ZONA PËRRETH NDËRTESËS HYRËSE DHE OBJEKTE TË TJERA

Bëhet fjalë për një zonë jo shumë të madhe, të vendosur në perëndim të ndërtesës së vëndrojtës. Karakterizohet nga një terren i sheshtë që përshkohet nga një rrugë e riasfaltuar kohët e fundit, me një pamje jo shumë tërheqëse. Përgjatë rrugës, dallohen gardhe me dru bushi të krasitura në formë sferike. Drejt veriut, hapësira karakterizohet nga disa ekzemplarë pemësh monumentale, veçanërisht një vidh (*Ulmus campestris*) me përmasa të konsiderueshme por fatkeqësisht me probleme fitosanitare të shkaktuara nga mungesa e mirëmbajtjes (bimë zvarritëse dhe degë të thata), një dru qitro (*Citrus paradisi*) madhështore, edhe ai me probleme fitopatologjike shkaktuar nga mungesa e mirëmbajtjes. Këto ekzemplarë me interes monumental, lidhen me një zonë të mbjellë me fiq (*Ficus carica*) me moshë rreth 20 vjeçarë dhe me përmasa të mëdha, e cila duhet pastruar nga bimësia spontane, të cilat nëse nuk kontrollohen mund të pushtojnë gjithë zonën.

18. HAPËSIRA PYJORE NË PJESËN LINDORE

Në pjesën lindore hapësira pyjore vendoset midis rotondës e përbërë nga drurë ahu dhe murit rrethues që e kufizon parkun me rrugën për në Tiranë. Kjo zonë zë një hapësirë prej rreth 4,5 ha dhe shtrihet përgjatë shpatit të pjerrët në drejtimin lindor, e modeluar me skarpata dhe argjinaturë me vlera të veçanta paronamike.

Rrugicat zhvillohen paralelisht me rrugën kryesore, janë të shtruara me asfalt dhe theksohen nga prezenca e qitrove (*Citrus paradisi*), pishave (*Pinus pinea*) dhe blirëve (*Tilia x europea*), me dimensione të konsiderueshme, të mbjella në grupe të vogla ose në rreshta, dhe me vlera të spikatura paronamike.

Rruga kryesore që përshkruan këtë zonë, lidhet me rrugën që fillon nga dhoma vegjetale e Muzikantëve. Kjo pjesë e pyllëzuar mund të jetë një rrugë shumë e bukur këmbësorësh, me vlerë të madhe natyrore për vilën, sepse të lejon të eksplorosh dhe të vlerësosh edhe pjesët e tjera të parkut, si rotondën vegjetale dhe kishëzën.

19. HAPËSIRA E PYLLËZUAR NË VERI

Kjo zonë është e vendosur në veri të vilës dhe kufizohet me parkun publik. Zgjerohet përgjatë tatëpjetës që zbret drejt veriut. Zë një hapësirë prej rreth 1,5 ha. Paraqet një lidhje me vilën jo vetëm hapësinore, por edhe vizuale, duke pasur parasysh që përbën sfondin e panoramave që shijohen nga tarraca e vetë vilës. Pikërisht në këtë zonë, projekti fillestar parashikonte realizimin e një teatri që

duhet të formonte zgjatimin e shkallares monumentale së bashku me fasadën përkatëse arkitektonike, por që nuk u realizua.

20. HAPËSIRA E PYLLËZUAR NË PERËNDIM

Hapësira e pyllëzuar në perëndim zë një hapësirë prej rreth 1 ha dhe shtrihet përgjatë tatëpjetës që shkon drejt veriperëndimit. Meqënëse është në kufijtë e parkut, ajo përbën një barrierë vizive, akustike dhe funksionale me kontekstin e saj. Hapësira e pyllëzuar në perëndim ka një ngjashmëri me hapësirën e pyllëzuar në veri (nr.19), të cilat janë të lidhura me njëra-tjetrën. Në këtë zonë janë identifikuar disa specie shumë interesante si: arra e Indisë (*Ailanthus altissima*), mani Kinez (*Brussonetia papyrifera*), plepi i zi (*Populus nigra*), plepi i bardhë (*Populus alba*), pisha e butë (*Pinus pinea*), pisha e detit (*Pinus pinaster*), ahu (*Quercus ilex*), dushku (*Quercus spp.*), dru qarri (*Quercus cerris*), ah i butë (*Quercus frainetto*), dushk i butë (*Quercus pubescens*), ahu trojan (*Quercus trojana*), akacia e bardhë (*Robinia pseudoacacia*) dhe bliri (*Tilia x europaea*).

Në brendësi të kësaj zone, nuk janë hasur ekzemplarë të tjerë me vlera të veçanta botaniko-arkitektonike, por bien në sy problemet fitopatologjike, për shkak të mungesës së mirëmbajtjes (tharje të degëve, dredhka nëpër trungje, etj). Edhe në këtë zonë rrjeti i rrugicave nuk garanton shtrytëzimin maksimal të zonës, prandaj duhet rivlerësuar dhe rikuperuar.

21. HAPËSIRA E PYLLËZUAR NË JUGPERËNDIM

Kjo zonë zë një hapësirë prej rreth 2 ha dhe përhapet në jug të pjesëve formale të kopshtit e cila lidhet me hapësirën gjysëmrrethore, esedrën dhe vaskën shatërvan, që sot përdoret si fushë futbollit dhe ish-fushën e tenisit, tashmë aerodrom.

Kjo zonë paraqitet e kufizuar në juglindje nga një rresht i gjatë mimosash (*Acacia dealbata*) me pamje mbi liqenet e vegjël. Zona paraqet një bimësi të përzierë me bimë gjetherënëse dhe konifere, ku bien në sy speciet e mëposhtme: mani kinez (*Brussonetia papyrifera*), qitro himalaje (*Cedrus deodara*), bredhi i kuq (*Picea abies*), pisha e butë (*Pinus pinea*), akacia e bardhë (*Robinia pseudoacacia*), bliri (*Tilia x europaea*).

Në brendësi të zonës, shfaqen disa ekzemplarë me interes të veçantë botanik dhe arkitekturor, si blirë (*Tilia x europaea*), cedri (*Cedrus deodara*), dhe pisha të buta (*Pinus pinea*) me dimensione të konsiderueshme. Në këtë zonë hasen probleme fitopatologjike, sidomos për shkak të mungesës së mirëmbajtjes (tharje, dredhka nëpër trungjet e pemëve, vegetacion infektues, etj).

Rrjeti i rrugicave të asfaltuara, i kufizuar nga gardhe të krasitura rregullisht, është mjaftueshëmrisht eficient për të garantuar një shfrytëzim të mirë të hapësirës, e cila padyshim ka karakteristikat e duhura natyrore dhe pyjore, por në krahasim me zonat e tjera të pyllëzuara që përmendëm më lart (zona 19 dhe 20) ka një lidhje më të qartë me zonat më mira të projektuara të parkut. Pra është e rëndësishme, siç theksuam edhe për zonën e pyllëzuar në pjesën lindore (zona 18), të merret në konsideratë edhe roli arkitektonik dhe panoramik i kësaj zonë, e cila duhet të përfshihet në procesin e vlerësimit si në zonën me esedrën gjysëmrrethore dhe me vaskën shatërvan, ashtu edhe në zonën e serrave/fidanishtes dhe në zonën e liqeneve të vegjël, për një riprojektim të ri

arkitektonik dhe panoramik për përcaktimin e funksionit të ardhshëm të Ansamblit.

22. LISNAJA

Kjo zonë zë një sipërfaqe prej rreth 7 ha dhe shtrihet në pjesën juglindore të parkut, mbi një sipërfaqe të rrafshët, me një reliev pjesërisht të dalë (të kërcyer) në drejtim të jugut.

Ajo përfshihet nga një lisnajë domethënëse me lisa të varieteteve të ndryshëm dhe nga një nënpyll kryesisht të përbërë me bimë halore. Më hollësisht përmendim: Lisin (*Quercus robur*), dushkun (*Quercus sp.*), dushk Turqie (*Quercus cerris*), farnetto (*Quercus frainetto*), dushku i butë (*Quercus pubescens*), lisi (*Quercus sessi*), fragno (*Quercus trojana*). Ndërsa në nënpyll bien në sy dredhkat, gjineshtrat (*Spartum junceum*), dafinat (*Laurus nobilis*) dhe shkurre të tjera të llojeve të ndryshme sidomos në pjesën jugore, kurse në pjesën veriore ka më shumë bimë spontane dhe bimë parazite (sidomos shkurre) të cilat duhet eliminuar dhe mbajtur nën kontroll për të shmangur përhapjen e shpejtë.

Bimësia është në gjendje të mirë konservimi dhe nuk ka probleme të thella fitosanitare. Lisnaja përfaqëson një formacion tipik vegjetal të territorit të Shqipërisë, ndaj merr përparësi vlerësimi i kujdesshëm i saj që lidhet me karakteristikat e peizazhit lokal.

Zona e pyllëzuar paraqet një interes të veçantë natyror dhe ambiental dhe ka mundësi shumë të mira shfrytëzimi (nëpërmjet përcaktimit të itinerareve natyrore brenda parkut, zhvillimin e orëve për edukim ambiental nëpër shkolla që ndërgjegjëson dhe vë në dukje vlerën e zonës).

23. ZONA E DEGRADUAR ME PJESË LËNDINASH DHE MASA VEGJETALE

Kjo zonë rezulton e paprojektuar, e pushtuar nga një masë e dendur bimore në pjesën veriore dhe nga një pjesë “bosh”, me pjesë lëndinash të mbuluara me bar në jug. Ajo shtrihet në zonën e lidhur me hyrjen kryesore që karakterizohet nga disa ekzemplarë monumental si: vidh (*Ulmus campestris*) dhe rrap (*Platanus sp.*), (shiko zonën 17), me zonën e serrave/fidanishtes dhe aerodromit në drejtimin perëndimor (zona 12-14), ndërsa në jug kufizohet me zonën e liqeneve të vegjël dhe lisnajën (respektivisht zonat 15 dhe 22) dhe në veri me rrugën hyrëse që nga porta e madhe që të çon në hapësirën gjysëmrrrethore dhe në vilë. Ajo përshkruhet nga një rrugë e drejtë e cila së fundmi është asfaltuar e cila lidh zonën e hyrjes me aerodromin.

Në këtë zonë skicat e projektit fillestar parashikonin realizimin e një piste për vrapim kuajsh, e cila mesa duket nuk pati mundësi të realizohej. Një shtrirje të gjerë zenë bimë si: qitro Himalaje (*Cedrus deodara*), plepi i zi (*Populus nigra*), plepi i bardhë (*Populus alba*), pisha e butë (*Pinus pinea*), akacia (*Robinia pseudoacacia*), shelgu i bardhë (*Salix alba*) i cili shtrihet sidomos në drejtimin jugor, zonë ku ka shumë bimë parazite dhe spontane si bambuja (*Phyllostachys aurea*). E gjithë zona paraqet një stanjacion hidrik, për të cilin duhen përcaktuar shkaqet dhe gjetur mënyrat e realizimit të drenazhimit. Në skajin lindor, një pjesë e mirë është e zënë nga depozitime mbetjesh, të cilat duhet të hiqen sa më shpejt.

Në brendësi të masës vegetale vihen re ekzemplarë bimësh me përmasa të konsiderueshme, por gjendja aktuale moçalore dhe prezenca e vazhdueshme e bimëve parazite, nuk lejojnë hyrjen e lirë në brendësi të saj për një rilevim më të detajuar.

Drejt perëndimit, në kufirin midis serave dhe aerodromit, paraqiten disa bimë të larta me vlera të shumta botanike dhe arkitektonike, mes të cilave spikat një grup eukaliptesh (*Eucalyptus sp.*), pisha detare (*Pinus pinaster*) dhe të buta (*Pinus pinea*), dhe një vidh (*Ulmus campestris*) plot hijeshi.

Kjo zonë, duke pasur parasysh shtrirjen dhe lidhjen me pjesët e tjera me vlerë natyrore dhe mjedisore si dhe me zonat ku shumica janë të projektura, ka potencial të rëndësishëm për ripërdorim dhe duhet të jetë subjekt i një ridizenjimi të konsiderueshëm, me përcaktimin e skenave arkitektonike që duhen realizuar me bimë drunore dhe shkurre dekorative në kufirin jugor dhe verior.

Zona mund të ketë një funksion rekreativ, me vendpushime zona çlodhjeje, për zhvillimin e aktiviteteve kulturore dhe ekspozuese me impakt të lehtë, dhe duhet të lidhet në mënyrë funksionale dhe me dizeno panoramike, me zonën e liqeneve të vegjël dhe aerodromin që falë pozicionit të tyre, përbëjnë sfondin arkitektonik të kësaj zone.

24. HAPËSIRA PËRRETH KUFIRIT JUGLINDOR

Hapësira përreth kufirit juglindor është një zonë e pyllëzuar kufizuese, e mbushur me plepa (*Populus alba* dhe *Populus nigra*) të vegjël që lidhen me bimësinë spontane dhe lëndinat e vogla me bar.

Në brendësi hasen disa ndërtime të vogla për impiantet teknike tashmë të degraduar, dhe një bunker i cili mund të shtrytëzohet për një vlerësim muzeal. Duhet të verifikohet rikuperimi i mundshëm i këtyre impianteve (në veçanti impianti i furnizimit me ujë dhe zbrazja e liqeneve të vegjël) dhe të bëhet rishikimi i plotë i sistemit hidraulik.

Zona duhet t'i nënshtrohet një ndërhyrjeje vlerësimi (eliminimi i vegetacionit infektues, mbjellje të reja, rikrijimi i zonave me bar, etj.) me qëllim lidhjen e kësaj pjese me lisanajën me vlerë natyrore dhe ambientale.

25. ZONA QË LIDHET ME IMPIANTËT TEKNIKË DHE INFRASTRUKTURËN E SHËRBIMEVE

Kjo zonë, aktualisht e shfrytëzuar për aktivitete ushtarake, është e paaksesueshme dhe e pa rilevuar. Vetëm pas një vizite në vend dhe ndalimit të aktiviteteve që aty aktualisht kryhen, do të mund të vlerësohen mundësitë që ajo ka për ripërdorim, dhe lidhja funksionale, vetëm pas një inspektimi dhe ndalimi të aktiviteteve që po zhvillohen aktualisht. Gjithashtu, do të jetë e mundur të kuptohen përdorimet e mundshme të kësaj pjese të parkut të cilat lidhen me anën funksionale dhe panoramike me pjesët e tjera që e rrethojnë.

Të dhënat historike dhe analizimi i dokumentave arkivorë

PMI-ja rekomandon që në përgatitjen e projekteve restauruese dhe konservuese në kompleks, specialistët të marrin në shqyrtim materialet arkivorë.

Në Arkivën e Ndërtimit të Tiranës, janë ruajtur projektet dhe lista e pemëve të dy territoreve, të përgatitura nga Sgaravatti dhe arkitekti i tij, ndërsa nga propozimi i Porcinai-t, kontribues i kompanisë Bianchi në vitet e para të aktivitetit të saj, gjenden të dyja listat e pemëve, por vetëm një planimetri për Sistemimin e Parkut në Kodër Mullet.

Në dokumentacionin arkivor shfaqet propozimi i kompanisë Sgaravatti, paraqitur në shkurt 1937-ës, rishikuar e më pas aprovuar nga vet Mbreti në Janar të vitit 1938, i cili u bë objekt i një tenderi të ri për dhënien e porosisë (dorëzimin e punimeve). Kompania Sgaravatti nuk mori pjesë në ofertat për furnizimin me pemë, e cila në tetor të 1938-ës, iu besua kompanisë Martino Bianchi të Pistoias.

Në realizimin e projektit mori pjesë edhe arkitekt Giulio Berté, të cilit iu besua projekti për ndërtimin e murit rrethues me kulla vrojtimi, i cili e ndante parkun nga pjesa tjetër e parkut publik përreth.

Nga hartat e Arkivit të Ndërtimit në Tiranë, nuk mund të përcaktohet se cili projekt u realizua, përveçse nga rilevimet dhe planimetritë e mëvonshme të hartuara nga arkitekti Gherardo Bosio. Ky i fundit, aktiv në kantier që prej vitit 1939, harton një propozim për Sistemimin e pemëve të Vilës së Mëkëmbësisë së Tiranës, të cilin pas vdekjes së arkitektit në vitin 1941, e mori përsipër arkitekti Ferdinando Poggi, bashkpunëtor i vet Bosio-s. Planimetria e përgjithshme e projektit evidenton qartësisht propozimet e hartuara nga Sgaravatti me disa variacione, të cilat janë shënuara si objekte për ndërhyrje, dhe lidhen me rrugën hyrëse me esedrën në sfond, rrugën dhe tarracën përballë vilës, sistemimin e hapësirës përballë saj, belvederen, platenë dhe kopshtin intim. Realizimi i punimeve vazhdoi deri në vitin 1943, vit në të cilin një rrëshqitje dheu në pjesën verilindore të vilës, dëmtoi disa pjesë të kopshtit, por sidomos disa pjesë të rrjetit të ujitjes. Kjo e fundit, e realizuar që në fillim të projektit në vitin 1940 nga Inxh. G.Zanetti, shkaktoi mungesën e vatitjes së parkut por edhe mungesën për ujë të pishëm.

Projekti lejon zbulimin e një lidhjeje reciproke me propozimin e Bosio-s, raportohen në fakt si elemente prezent në park një pishinë, fusha e tenisit, pista e vrapimit të kuajve me stallat, një kopsht model italian dhe një shtëpi me kolona për të cilën megjithatë, nuk ka detaje në lidhje me realizimin. Në veçanti pista e vrapimit të kuajve me stallat, tenisi dhe pishina, në planimetritë e Bosio-Poggi-t, si edhe në dokumentat e miratuar nga Inxh. Remi Bace, nënvijëzohen gjithmonë si punime "të planifikuara".

Nëse krahasimi midis propozimit bërë shoqërisë Sgaravatti dhe listës së furnizimit të pemëve, përcakton me detaje rregullimin botanik të propozuar, analizat e projektit të përgjithshëm Bosio-Poggi dhe të dhënat e detajuara për çdo hapësirë më vete, lejojnë përshkrimin e planimetrisë dhe transformimet botanikë të ndodhura në park mes viteve 1940 dhe 1943. Është pjesë e projektit ndërtimi i kishës (Kapelës) brenda parkut në afërsi të labirintit. Ky i fundit, i paraqitur në planimetritë e para të Bosio-s, është thjeshtuar më pas, me sa duket nga Poggi, duke e kthyer në një vendpushim mes rrugëve të parkut që të çojnë në kishëz.

Duhet të evidentohen gjithashtu edhe prezenca e dokumentacionit fotografik,

ruajtur në Arkivin e Institutit “Luce” kopje e të cilave gjenden edhe në Arkivin e Shtetit në Tiranë dhe në Arkivin Bosio-s, që datojnë në vitet 1940-1941 dhe prezenca e një kronike televizive, gjithashtu e ruajtur në Arkivin e Institutit “Luce” (Drita), e cila dokumenton vizitën e Viktor Emanuelit III në Tiranë në Maj të vitit 1941, të cilat tregojnë gjendjen e parkut, i cili paraqitet plot pemë, të paktën në pjesën përballë Vilës, por nuk na lejojnë të shohim prezencën e pishinës, fushës së tenisit dhe korsitë e garave të kuajve.

Integriteti

Ambientet e këtij aseti të rëndësishëm kombëtar paraqesin shumë elementë kompozicionalë që diktojnë vlerën e tij integrale arkitektonike, kulturore dhe peizazhore. Por vlen të përmendet fakti i gjendjes mjaft të mirë fizike të tij si dhe të përcjelljes në mënyrë integrale të këtyre vlerave deri në ditët tona. Në gjendje shumë të mirë paraqiten ambientet përfaqësuese, të cilat përdoren për eventet më të rëndësishme kombëtare e ndërkombëtare të shtrira sidomos në katin përdhe, apo ambientet e vizitueshme në katin e parë ku ndodhen një seri me ambiente të vizitueshme të cituara më sipër.

Parku është një tjetër sistem vlerash unike për vendin, frut i një pune të admirueshme jo vetëm nga konceptuesit e shumtë italianë, por edhe nga rigoroziteti i autoriteteve shqiptare që u impenjuan në pasurimin e tij në dekada si dhe në mirëmbajtjen konstante të tij. Gjatë periudhës së dikaturës komuniste, parku u lidh në mënyrë integrale me Parkun e Madh të Tiranës në pjesën perëndimore, si dhe në pjesën Jug-Lindore u shtua sistemi i madh i Varrezave të Dëshmorëve.

Seritë e ndryshme brenda 2 sistemeve të mëdha që paraqesin vlera integrale dhe janë të ruajtura mirë janë:

- Ndërtesa e Pallatit të Brigadave në tre katet e tij
- Sistemet e ndryshme të mobilieve në katet e ndryshme të projektuara nga Bosio dhe kolegët e tij
- Mermerët dhe elementët e dekorit brenda e jashtë AHPB
- Bazorielievët e shumtë në mermer e në allçi
- Ndriçuesit e shumtë të të gjitha niveleve
- Sistemet e ndryshme teknologjike të cilat kanë qenë avangardë për kohën
- Skulpturat e shumta në park
- Parku me të gjithë elementët e tij përbërës nga ana botanike dhe peizazhore
- Strukturat e ndryshme në funksion të dy sistemeve të mëdha, Pallatit dhe Parkut.

Edhe pse në vitet e fundit, në disa pjesë të vilës paraqiten probleme të degradimit nga infiltrimet e ujit të shiut në sistemin e kullimit, si dhe të amortizimit të pjesëve të ndryshme nga mosha e ndërtesës, kompleksi në përgjithësi është në gjendje të mirë.

Gjithsesi, ky kompleks është ende i cenueshëm në rast se nuk ka një koordinim të mirë të punimeve konservuese dhe restauruese, mirëmbajtjes së dedikuar të bimësisë, si dhe rehabilitimit të veprave të artit brenda si në Pallat, ashtu dhe në Park.

Gjithashtu, ka edhe disa shqetësime për shkak të zhvillimeve bashkëkohore, duke përfshirë ndërtimin dhe zgjerimin e rrugës së Elbasanit, ku u cënoa edhe muri rrethues i Ansambli Historik të Pallatit të Brigadave. Edhe pse u premtua se do të rindërtohej në atë kohë, nuk është realizuar ende. Megjithatë, Ansambli Historik të Pallatit të Brigadave mbetet një shembull i shkëlqyer i ruajtjes së një kompleksi arkitekturor të veçantë e autentik.

Autenticiteti

Si një Ansambël Historik, të gjitha sistemet brenda dhe jashtë Pallatit të Brigadave, paraqiten si një sit i jashtëzakonshëm i trashëgimisë kulturore në qytetin e Tiranës, fryt i arkitekturës së mrekullueshme të viteve 1930-40. Kjo gjë është përcaktuar edhe në Vendimin e Këshillit të Ministrave, **nr. 752, datë 11/11/2004**, ku Pallati i Brigadave dhe Parku i tij janë shpallur “**Ansambël Historik**”.

Autenticiteti i Ansambli Historik të Pallatit të Brigadave lidhet me vlerat arkitektonike të mobilimit të brendshëm, dizajnit autentik, arkitekturës moderne të viteve 1930-40, si dhe projektit të parkut të pasur me koncepte e detaje. Vlerat autentike konsistojnë në faktin që ai është:

- I vetmi kompleks mbretëror në Shqipëri i ruajtur mjaft mirë e në mënyrë integrale

Ruajtja e shkëlqyer të tij e cila kaloi dy sisteme diktatoriale, erdhi edhe për faktin se aty nuk banoi më askush pas vitit 1943, por shërbeu për pritje të nivelit të lartë si dhe akomodim delegacionesh qeveritare.

Cilësia e punimeve të mirëmbajtjes së parkut të madh, gjatë viteve të diktaturës komuniste, por edhe në ditët tona, ka qenë mjaft e mirë. Njëkohësisht ndërhyrjet e mëvonshme për parkun e Madh të Tiranës ja kanë rritur vlerën të gjithë Ansambli.

Ndërhyrjet restauruese të cilat duhet të kryhen në të ardhmen duhet të jenë në përputhje me standardet bashkëkohore, të përcaktuara në Kartën e Venecias të vitit 1964 dhe në kartat e konventave të mëvonshme.

Kërkesat aktuale të mbrojtjes dhe menaxhimit

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave u përfshi në Listën e Trashëgimisë Kombëtare të Monumenteve të Mbrojtura me Vendimin e Këshillit të Ministrave, **Nr. 752, datë 11/11/2004**, ku Pallati i Brigadave dhe parku i tij janë shpallur “**Ansambël Historik**”. Aktualisht, mbrojtja dhe konservimi i monumenteve parashikohet në ligjin 27/2018 “Për Trashëgiminë Kulturore”.

Vlerat natyrore të Parkut të Pallatit të Brigadave sëbashku me Parkun e Madh të Tiranës dhe Liqenin Artificial janë zona të mbrojtura edhe nga Plan i Përgjithshëm Vendor i qytetit të Tiranës Tirana-2030.

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave paraqet edhe disa aspekte të cenueshmërisë për shkak të degradimit dhe kostos të lartë të mirëmbajtjes. Ndërkohë që edhe hapja për publikun, që mund të sjellë të ardhura të mjaftueshme, kërkon një kontroll në raport me dëmet që mund të sjellë si pasojë e mos koordinimit dhe pakujdesisë së menaxhimit të flukseve.

Ka shumë gjasa që këto cenueshmëri mund të vënë në rrezik integritetin e objektit në një të ardhme afatgjatë. Për të shmangur kërcënimet ndaj integritetit dhe autenticitetit, monitorimi dhe kontrollimi i cenueshmërive janë paraqitur si çështje themelore në Planin e Menaxhimit të Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave.

Qyteti i Tiranës është rritur shumë, dhe kjo pjesë e mbrojtur shërben si një oaz i gjelbër në pëlhurën urbane të qytetit. Është pikërisht kjo ndërthurje e monumenteve historike dhe mjedisit natyror që e bën Ansambli Historik të Pallatit të Brigadave një vend unik, një peizazh ideal me arkitektura dhe vepra arti të çmuara, e barasvlershme me pallatet mbretërore apo të sundimtarëve të vendeve të ndryshme evropiane.

Në këtë pjesë të gjelbër të sistemit të madh të Parqeve, ndërhyrjet e njeriut kanë qenë në harmoni me natyrën dhe kanë krijuar një zonë mjaft të kërkuar nga qytetarët e Tiranës. Sot, Pallati i Brigadave paraqet një ndërthurje unike të peizazheve arkitektonike, artistike dhe natyrore, të cilat ilustrojnë më së miri marrëdhënien e njeriut me natyrën përgjatë shekullit të fundit. Veçantia e Ansambli Historik të Pallatit të Brigadave përcaktohet jo vetëm nga ballafaqimi i mjedisëve, qoftë natyrore apo të arkitektonike, ose i vendndodhjeve të tij topografike, por ajo që tërheq interesin dhe kërkimin është edhe historia e saj në lidhje me pushtetet dhe ideologjitë.

Rëndësia e ruajtjes dhe restaurimit të pasurisë arkitektonike

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave në territorin tonë vjen nga një kombinimi shumë i rrallë i arkitekturës moderniste, mobilimit të rafinuar, artit të pasur dhe parkut të pasur me detaje dhe shumëllojshmëri specimesh bimore. Së bashku me Parkun e Madh të Tiranës dhe Liqenin Artificial të Tiranës, përbën një peizazh kulturor dhe natyror të jashtëzakonshëm, duke luajtur një rol të rëndësishëm në qytetin e Tiranës.

Vlera e Ansambli Historik të Pallatit të Brigadave lidhet me ruajtjen e shkëlqyer të një Kompleksi, ku ndërveprimi i njeriut me mjedisin mund të vërehet në monument, për vlerat e tij arkitektonike, por edhe në park, për vlerat e tij pejzazhistike.

Aktualisht, mbrojtja dhe konservimi i monumenteve parashikohet në Ligjin për Trashëgiminë Kulturore.

Rijetëzimi i Pallatit të Brigadave dhe Parkut përreth tij duhet të paraprihet nga konservimi dhe restaurimi i çdo vlere historike dhe arkitektonike që ato përbajnë. Duke konservuar do të mund të shmangët degradimi i mëtejshëm dhe

duke resatauruar do të mund të ndërhyhet, në respekt të të gjithë ligjeve dhe konventave ndërkombëtare, për të rikthyer në gjendje origjinale vlerat artistike e arkitektonike të tyre. Për këtë plani i menaxhimit propozon:

Restaurimi i Pallatit

I ndodhur sot në një gjendje degradimi arkitektonik dhe të materialeve, pallati paraqet një nevojë të ndërhyrjes urgjente, në shumë pjesë të tij. Ky restaurim duhet të ndahet në faza, duke planifikuar që të bëhen në kohë të veçanta:

- a) Restaurim emergjent
- b) Restaurimi dhe konsolidimi i problemeve të çedimit apo çarjeve strukturale
- c) Eliminimi i problemeve të infiltrimit të ujit
- d) Restaurimi i rifiniturave
- e) Restaurimi i elementeve dekorative dhe veprave të artit në interior
- f) Restaurimi i dymave dhe dritareve origjinale
- g) Restaurimi i ndriçuesve
- h) Restaurimi i mobilieve
- i) Restaurimi i detajeve arkitektonike të eksterierit
- j) Konservimi dhe restaurimi i vlerave të Parkut të Pallatit të brigadave duke ruajtur origjinalitetin e tij
- k) Restaurim i parkut dhe të gjitha aseteve të tij natyrore, artistike, ndërtimore dhe pejzazistike
- l) Aksesibiliteti dhe vendosja në funksion të vizitorëve duke e kthyer në një pikë atraktive të qytetit
- m) Menaxhimi konservativ nepërmjet drejtimit e organizimit të flukseve të lëvizjes në park
- n) Katalogimi i të gjithë vlerave artistike të Pallatit duke krijuar databazën që do të shërbejë për konservimin dhe restaurimin në vazhdimësi. Database duhet të përmbledhë gjithë fondin e objekteve të lëvizshëm dhe të palëvizshëm, origjinale të kohës së ndërtimit.

Restaurim i mobiljeve, elementëve të arredimit.

Pallati i Brigadave është një nga objektet që ruan akoma mobilitet e pajisjet e interiorit, të projektuara nga Ark. Gherardo Bosio, të cilat tashmë thuhet 80 – vjeçare, kanë nevojë të restaurohen. Ky sfond i pasur objektivisht duhet të bëhet i pari laborator i restaurimit të mobiljeve historike në Shqipëri, i cili mund të përdoret si një qendër kerkimore e didaktike për restauratorët e fushës.

Plani i Menaxhimit propozon katalogimin e tyre dhe krijimin e një databaze të mobiljeve dhe objekteve të arredimit të brendshëm të pallatit. Database duhet të përmbledhë gjithë fondin e objekteve të lëvizshëm dhe të palëvizshëm, origjinale të kohës së ndërtimit.

Faqja WEB

Të krijohet faqja e pallatit me të gjithë informacionin historik, vizual arkitektonik, artistik e të mobiljeve e ndriçuesve që ndodhen në të. Ky sit mund të ofrojë guida virtuale e të ndikojë pozitivisht në propagandimin e kësaj pasurie të trashëgimisë sonë.

Restaurim i artifakteve dhe veprave të artit në interior e eksterier.**Gjendja e konservimit (pikturat)**

Pikturat e realizuara në telaio, paraqesin problematika të natyrave të ndryshme të degradimit. Infiltrimet e lagështisë nga muri, kanë sjellë problematika të dukshme në sipërfaqet e disa prej veprave. Kjo vihet re dukshëm në gjashtë tablotë e pjesës së sipërme të sallës qendrore. Një pjesë e mirë paraqesin nxirje të sipërfaqes së pikturuar si rrjedhojë e vernikut të alteruar. Ka dhe prej tyre që kanë pësuar dëmtime mekanike (çarje të suportit).

Gjendja e konservimit të pikturës murale

Piktura murale e realizuar me tempera në teknikën e aseccos, ndodhet në korridorin e apartamentit të njohur me emrin Berlusconi. Ajo përgjithësisht ruan një gjendje mjaft të mirë konservimi. Vetëm në panelin pozicionuar në anën e djathtë paraqiten infiltrime të lagështisë, të lokalizuara kryesisht në anën e djathtë dhe në zonën e sipërme dhe qendrore të panelit.

Funksione ekzistuese:

Një pjesë e veprave në pikturë, që dekorojnë muret e brëndëshme të pallatit të brigadave, u përkasin periudhave të ndryshme kohore si dhe autorëve piktorë të mirënjohur dhe me një veprimtari të konsiderueshme dhe të sukseshme në artet pamore. Vërejmë që përveç një veprë murale, pjesa tjetër janë piktura të realizuara në beze. Një pjesë e veprave janë krijuar për të qënë pjesë integrale e ndërtesës, ndërsa të tjera janë bërë në periudha të mëvonshme, pjesë e strukturave të brëndshme me qëllim dekorimi të mjediseve.

Restaurimi dhe Funksionet shtesë që propozohen:

Veprat e artit mund të kuptohen dhe vlerësohen më shumë nëse do të bëhen pjesë e tureve tematike. Koleksioni i DSHQ, në pallatin e Brigadave posedon një koleksion me nëntëmbëdhjet (19) vepra në total, ku 1 konsiderohet pasuri e paluajtshme (pikturë murale dhe e lidhur me strukturën murorë) dhe tetëmbëdhjet të tjera janë vepra arti në pikturë mbi telajo. Ato nuk janë të shumta në numër, krahasuar me sipërfaqen e ndërtesës si dhe mjediset e brëndëshme. Bazuar nga materialet arkivore, disa nga veprat e luajtshme me tematike fetare, dikur pjesë e AHPB, sot i posedon fondi i Galerisë Kombëtare të Arteve. Mendojmë se me shumë gjasa janë hequr prej andej, pas vitit 1967. Edhe ato pak vepra, (gjashtë) të realizuara me tematikë mitologjike, një periudhë të caktuar u larguan nga AHPB, për në galerinë e arteve dhe më pas në vitin 1996 u rikthyen aty. Me përmirësimin e kushteve të brëndëshme të Pallatit, rekomandojmë pasurimin e këtij fondi të vogël, nëpërmjet rikthimit të veprave nga GKA, koleksionet që kanë qënë pjesë e Pallatit të Brigadave qysh në fillim.

Restaurimi është një proces së cilit veprat e artit duhet tu nënshtrohen fillimisht. Një pjesë e tyre paraqesin nevojë imediate për ndërhyrje. Ky proces, hapat e të cilit duhet të dokumentohen, do të jetë pjesë plotësuese e dokumentimit të përgjithshëm për veprën. Pas restaurimit, rekomandojmë një proces të vazhdueshëm monitorimi të veprave të ekspozuara, duke marrë për bazë një

konservim parandalues sa më të përshtatshëm.

Propozime për intenerare artistike për vizitorët:

Inteneraret që mund të ofrohen në këtë kompleks, mund të jenë të shumta e të shumëllojshme. Ata mund të propozohen si intenerare artistike më vete por edhe të ndërthurura me elementë të tjerë të kompleksit, si ato arkitektonike, mjedisore, historike etj, duke u fokusuar në tematika që lidhen me:

1. Frymëzime mitologjike (vepra arti në pikturë dhe skulpturë)
2. Arti i kohës moderne të '900 (krijimet në pikturë dhe skulpturë në vitet '40 në AHPB)
3. Krijimtaria dhe veprat e Maraini, Morbiducci dhe Zambini në kontekstin e artit në Italinë e viteve '40.
4. Rugëtime arkitektonike - artistike fetare në AHPB

Sugjerojmë gjithashtu krijimin e një faqe ëeb e AHPB ku do të përfshihet gjithë informacionin historik, arkitektonik, artistik e të artifakteve, që mund të divulgohet nëpërmjet tureve virtuale që mund të ofrohen. Këto ture të interierit mund të ndërthuren edhe me vizita virtuale të kompshteve dhe parkut që pashmangshmërisht do të ndikojë pozitivisht në promovimin e kësaj pasurie pjesë e rëndësishme e trashëgimisë sonë.

Vlerësimi dhe gjendja ekzistuese e veprave të artit në skulpturë

Në realizimin e skulpturave dedikuar AHPB kanë marrë pjesë disa autorë të periudhës para Luftës së Dytë Botërore dhe të periudhës së komunizimit.

Në periudhën e paraluftës , autorët e perzgjedhur të njohur në atë kohë, ishin italianët, Antonio Maraini, Publio Morbiducci dhe Emanuele Zambini si dhe skulptori i mirënjohur shqiptar, Odhise Paskali. Ndërsa në periudhën e komunizmit janë dy autorë shqiptarë: Dhimo Gogollari dhe Hektor Dule.

ANTONIO MARAINI në vitin 1940 kryesisht ka punuar me shtatoret e ndryshme jashtë ndërtesës, përkatësisht në veri-lindje të Pallatit Mbretëror. Katër shtatore të realizuara në gur-shtuf me tematikë; “muzikantët,” dhe një shtatore tek “Shatërvani i Mbretëreshës”, e realizuar në bronz “vajza me shtamë”. Gjithashtu një tjetër shtatore figurë femre nudo, (frymëzuar nga mitologjia), është vendosur tek pjesa e kopshtit “Pantea e Vashes”. Përmasat e shtatoreve janë konceptuar në harmoni të plotë me exteriorin (afërsisht 2.2 metër). MARAINI ka bërë edhe dy skulptura në përmasa të vogla material bronz, në katin e tretë të Pallatit si dhe një skulpturë në gur në hyrje të kishezës, me tematikë fetare.

PUBLIO MORBIDUCCI ka punuar dy relievet në muret e shkallëve të katit të dytë me tematikë nga jeta dhe punët e përditshme, duke u shfaqur me një figurativë më moderne dhe të stilizuar. Gjithashtu MORBIDUCCI ka realizuar edhe 15 relieve në tavanin e dhomës së Mbretëreshës në material gips, me skena gjahu dhe figura kafshësh.

EMANUELE ZAMBINI ka punuar relievet e parapeteve prej mermeri në pjesët e shkallëve me simbolikat e kohë, kryesisht të asaj fashiste. Janë gdhendur në

mermer një sërë logosh të stilizuara, që prekin pothuajse të gjitha sferat e jetës në atë kohë, ku përveç funksionit si korimano e shkallëve, ato lujnë edhe një rol dekorativ të spikatur plot vlera skulpturore.

ODHISE PASKALI duke qenë ndër skulptorët më të famshëm të asaj kohe në Shqipëri, atij i është besuar realizimi i kompozimit në hyrje të Pallatit Mbretëror. Autori ka paraqitur një nënë të re nudo, me dy femijë duke shfaqur qartësisht frymëzimin nga arti i rilindjes italiane. PASKALI ka realizuar edhe katër bustet në bronz, në pjesën e odeonit, ku ka paraqitur figurat e kombit: Bajram Curri, Vaso Pasha, Jeronim De Rada dhe Kostandin Kristoforidhi. Në sallën kryesore të pritjeve ndodhet edhe busti i Skënderbeut, në bronz me autor Paskalin.

DHIMO GOGOLLARI dhe HEKTOR DULE janë bashkëautorë në realizimin e relievve në bronz në hyrje të ndërtesës, në të dyja faqet anësore. Realizimi është bërë në kohën e komunizmit (viti 1971). Relievi në të majtë të hyrjes është i ndarë në tre fragmente të barabarta dhe çdo fragment ka tematikën e luftës në kohë të ndryshme: (lufta e Skënderbeut, rilindja dhe lufta nacionalçlirimtare). Ndërsa në të djathtë, simetrikisht është i fragmentuar në tre pjesë dhe në të tria kuadrat pasqyrohet puna në bujqësi, industri dhe edukimi i brezave.

Skulptura në bronz (autorë të ndryshëm)

Gjendja e skulpturave të bronzit është shumë e mirë nga ana strukturore me përjashtim të 3-4 dëmtimeve lehtësisht të riparueshme. Sa i perket anës estetike, vërehen se nuk lexohet qartësisht forma. Ky problem lidhet me mirëmbajtjen, pastrimin, patinimin dhe dyllosjen në menyrë permanente të tyre.

Skulptura në mermer (gur)

Kryesisht shtatore të Antonio Marainit që gjenden në ambientet e jashtme të ndërtesës, janë në gjendje relativisht të mirë. Problemet që vërehen kanë të bëjnë me sfumimin e sipërfaqes së formës, e ardhur kjo nga kushtet atmosferike dhe dobësia e materialit me të cilin janë realizuar. Gjithashtu nga mosmirëmbajtja për një kohë të gjatë, një sipërfaqe e konsiderueshme e shtatoreve është mbuluar nga myshqet. Ndërsa reliefet e realizuara nga Zambini në pjesën e shkallëve, janë në gjendje shumë të mirë.

Skulptura në material dytësor (beton ose gipse)

Këto skulptura (relieve) që i përkasin Publio Morbiduccit, dhe gjenden në anësore të shkallëve të brendshme të katit të dytë të ndërtesës si dhe në tavanin e dhomës së Mbretëreshës, janë në gjendje jo të mirë, çka do të thotë që me ndërhyrjet jo profesionale që janë bërë në vite (lyerje me bojë ose gëlqere), vepra ka humbur freskinë e origjinës. Pra nuk është prekja e ndjeshme e autorit.

Ndërhyrjet e propozuara:

Më qëllim që këto vepra arti në skulpturë, të jenë sa më atraktive dhe të tërheqin sa më shumë vizitorë, duhet që në bazë të një projekti të detajuar për çdo vepër, brenda dhe jashtë ndërtesës, të ndërhyet për riparimin, restaurimin, mirëmbajtjen në mënyrë të vazhdueshme, duke u bazuar në të gjitha kriteret dhe rregullat e restaurimit, me qëllim që të mos cënohet forma e finalizuar nga autori.

Metodologji e kontrollit, verifikimit dhe përshtatjes strukturore

PMI -ja propozon zgjidhje të problemeve konstruktive të ndërtesës:

- Infiltrime uji
- Probleme strukturale
- Çedime strukturale dhe ndërtimore
- Restaurimin e materialeve të thjeshta dhe materialeve të çmueshme, (me detyrimin që të ruhen origjinalet)
- Restaurimin e sistemeve të dritareve dhe dyerve duke tentuar të ruajë teknologjinë, materialet dhe mekanizmat e kohës së ndërtimit.

Për të aplikuar një menaxhim sa më të mirë e të përshtatshëm të ndërhyrjeve konsoliduese në Pallat, propozohet të ndiqet një metodologji e përcaktuar qartë. Ajo përcakton etapat e punës, që rekomandohet të ndiqen, për të realizuar kontrollin, verifikimin dhe përshtatjen strukturore të ndërtesave të Ansambllit Historik të Pallatit të Brigadave.

Kjo metodologji duhet të parashikojë kalimin në fazat e mëposhtme:

1. Trajtimin e normativave dhe standarteve:

Për kontrollin, verifikimin dhe përshtatjen strukturore të ndërtesave të Ansambllit Historik të Pallatit të Brigadave duhet të respektohen:

- Të gjithë ligjet, kodet, normativat dhe standardet e projektimit, zbatimit, supervizionit, kolaudimit, etj., të cilat janë në fuqi në Republikën e Shqipërisë dhe që rregullojnë të gjithë punimet e ndërtimit në vendin tonë.
- Të gjithë ligjet, kodet, normativat dhe standardet që lidhen me ruajtjen, restaurimin, etj. të objekteve historike dhe të monumenteve të kulturës, të cilët janë në fuqi në Republikën e Shqipërisë.
- Normativat evropiane të projektimit të veprave civile dhe industriale (Eurokodet).
- Çdo ligj, normativë, VKM, standard, etj., që është në fuqi në Republikën e Shqipërisë dhe që gjykohet i domosdoshëm për t'u përdorur nga projektuesi, zbatuesi, supervizori, kolauduesi, etj.

2. Trajtimin e dokumentacionit bazë referues

Për të realizuar kontrollin, verifikimin dhe përshtatjen strukturore të ndërtesave të Ansambllit Historik të Pallatit të Brigadave duhet të shfrytëzohet në maksimum dokumentacioni bazë referues, i cili përfshin:

- Projektet fillestare të ndërtesave të Ansambllit, ku përfshihet projekti arkitektonik, strukturor, mekanik, elektrik, hidrosanitar, etj.
- Projektet e çdo lloji ndërhyrjeje, përf forcimi, modifikimi funksional e strukturor që mund t'i jenë bërë ndërtesave të Ansambllit, ku përfshihet projekti arkitektonik, strukturor, mekanik, elektrik, hidrosanitar, etj.
- Çdo lloj dokumentacioni teknik, historik, fotografik, filmik, që mund të gjykohet i nevojshëm për t'u përdorur nga projektuesi, zbatuesi, etj.

3. Trajtimin e nderhyrjeve strukture te realizuara gjate viteve

Kur shqyrtohen probleme te ketij lloji, perpara se te percaktohen nderhyrjet e konsolidimit, se pari duhet te identifikohen te gjitha nderhyrjet e bera deri ne ate moment, duke u konsultuar me arkivat historike dhe traditen popullore, duke u perpjekur te kuptohet filozofia e tyre, duke qene se nderhyrje te reja jo ne perputhje me ato te implementuara tashme mund te mos sjellin efektet e deshiruara dhe, ne disa raste, madje te anullojne efektivitetin e atyre qe jane kryer me pare.

4. Rilevimi i gjendjes aktuale te ndertesave

Perfshin rilevimin gjeometrik (permasat e ambienteve ne plan dhe ne lartesi, kuotat, percaktimi i pozicionit te dyerve, dritareve, permasat e tyre, pozicionimi i shkallëve, etj.) te seciles prej ndertesave te Ansamblit Historik te Pallatit te Brigadave.

5. Vezhgimi vizual i gjendjes aktuale te strukturës së ndertesave

Perfshin vezhgin e imtesishem vizual te gjendjes se strukturës së ndertesave te Ansamblit, per te evidentuar çarje, plasaritje, menjanime, demtime, degradime, shembje te pjesshme, çedime, etj.

6. Provat e materialeve

Per te njohur sa me mire gjendjen aktuale te strukturës duhet te kryhen prova apo teste te ndryshem (me shkaterrim apo pa shkaterrim) te materialeve (beton, celik, llaç, tullë), me qellim percaktimin e parametrave fiziko mekanike te tyre.

7. Skaneri i strukturave betonarme

Ne ato raste kur mungon projekti perkates i strukturës, per te percaktuar sasinë dhe diametrin e shufrave te celikut brenda trupit te elementëve betonarme, duhet te kryhet skanerizimi i tyre, me ndihmen e pajisjeve perkatese elektronike.

8. Studimi gjeologo inxhinierik

Per te percaktuar parametrat fiziko - mekanike te truallit duhet te kryhet studimi gjeologo- inxhinierik i tij. Ky studim, pervec te tjerave, do te percaktojë praninë apo jo te rrafsheve te mundshem te rreshqitjes se shpateve te pjerrët te truallit.

9. Studimi inxhiniero - sizmologjik

Per te percaktuar parametrat sizmike te truallit duhet te kryhet studimi inxhiniero - sizmologjik i tij. Ky studim do te percaktojë parametrat sizmike te truallit shume te domosdoshem per kryerjen e llogaritjeve perkatese analitike dhe njehsimin e sakte te forcave sizmike, te cilat veprojnë ne strukturë gjate lekundjeve te termetit.

10. Modelimi kompiuterik dhe llogaritjet analitike

Gjate kesaj faze kryhet modelimi kompjuterik i seciles prej strukturave te ndertesave te Ansamblit Historik te Pallatit te Brigadave. Kjo eshte një faze shume delikate dhe e rendesishme. Per modelimin sa me te sakte dhe te plotë te strukturave shfrytezohen te gjitha te dhënat e perfutuara nga etapat e punës te pershkruara me lart.

11. Percaktimi i nevojës apo jo te nderhyrjeve perforcuese ne strukturën e

ndërtesave të Ansamblit

Modelimi kompjuterik, llogaritjet analitike, rezultatet e përfuara dhe interpretimi i tyre do të tregojnë nëse struktura ka nevojë apo jo të përfordhet apo të përshtatet nga pikëpamja strukturore.

12. Identifikimi i ndërhyrjeve përforduese më të përshtatshme

Nëse struktura ka nevojë të përfordhet apo të përshtatet nga pikëpamja strukturore, duke patur parasysh se Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave është një kompleks historik, inxhinieri i strukturës në bashkëpunim me anëtarët e tjerë të grupit të punës, identifikon ndërhyrjet përforduese në strukturë, me qëllim që të mos cënohet origjinaliteti dhe të ruhen maksimalisht vlerat historike të ndërtesave të Ansamblit.

13. Hartimi i projektit të përfordimeve strukturore

Pasi përcaktohen ndërhyrjet përforduese në strukturë, pozicioni i tyre, materialet që do të përdoren, teknologjia dhe metodologjia e nevojshme që duhet respektuar, kalohet në hartimin e projektit përkatës.

14. Hartimi i preventivit të punimeve të përfordimeve strukturore

Projekti i strukturës gjithmonë shoqërohet me preventivin përkatës, i cili përfshin zërat e punës, volumet përkatëse, çmimet.

15. Hartimi i planit të punimeve të zbatimit

Metodologjia e kryerjes së tyre, përcaktimi i afatit të kryerjes së punimeve, specifikimet teknike. Punimet ndërtimore për përfordimin dhe përshtatjen e strukturës (aty ku është e nevojshme), duke patur parasysh karakterin historik të Ansamblit, janë shumë delikate dhe komplekse. Për këtë arsye lind e domosdoshme të përcaktohet paraprakisht, pa filluar punimet, plani i kryerjes së punimeve, rradha e punës që duhet ndjekur, metodologjia që duhet implementuar, si edhe specifikimet e detajuara teknike për materialet e përdorura dhe proceset e punës që kryhen. Gjithashtu duhet të përpilohet grafiku i punimeve për të identifikuar ata procese pune që mund të kryhen njëkohësisht, sasinë e fuqisë punëtore, kohën e kryerjes së çdo procesi pune, kohëzgjatjen e tij, si edhe afatin e kryerjes së punimeve.

16. Zbatimi i punimeve

Punimet ndërtimore për përfordimin dhe përshtatjen e strukturës (aty ku është e nevojshme), duke patur parasysh karakterin historik të Ansamblit, janë shumë delikate dhe komplekse. Duhet të tregohet kujdes maksimal për të mos dëmtuar strukturën e ndërtesave. Duhet të respektohen me rigorozitet të gjitha kushtet teknike të zbatimit të punimeve ndërtimore, që janë në fuqi në Republikën e Shqipërisë, si edhe ligjet, normat, standardet e ruajtjes dhe restaurimit të ndërtesave historike dhe atyre që janë monument kulture.

Metodologji e menaxhimit të pasurisë artistike të pallatit.

Për të realizuar një plan menaxhimi sa më të përshtatshëm të pasurisë artistike të Pallatit e Parkut të tij, ky Plan Menaxhimi i Integruar propozon një metodologji e cila të marrë në konsideratë disa faza :

1. Aspekti studimor- dokumentues

Në këtë fazë parashikohet të klasifikohen të gjitha veprat e artit duke filluar nga mjediset e jashtme (skulptura, shatërvane, relieve, etj) dhe deri në ato të brendëshmet në inetrir. Këtu mund të përfshihen, piktura murale, piktura në telajo, dru apo suporte të tjera, skulptura, relieve, korniza, apo objekte të tjera me vlerë. Klasifikimi sipas tipologjisë dhe skeda teknike me të dhënat dhe karakteristikat e secilit, është një dokument që duhet ti bashkëlidhet çdo objekti. Më pas secili prej tyre duhet të jetë subjekt i një databaze institucionale që gjithashtu duhet të jetë pjesë integrale e databazës qendrore të IKRTK-së.

2. Projektimi dhe ndërhyrjet restauruese

Njohja e mirë e veprave, teknikat artistike të realizimit, materialet e tyre përbërëse, dhe problematika të degradimit të materialit, do të jenë baza kryesore për hartimin e një projekti të restaurimit për secilën prej tyre. Projektet e restaurimit, ashtu sikurse çdo vepër e trashëgimisë kulturore materiale, diskutohen dhe aprovohen nga organet vendimmarrëse, për t'u implementuar më pas nga kompanitë e licencuara për ndërhyrje në veprat e artit.

3. Aspekti i administrimit të pasurisë artistike

Konservimi preventiv dhe mirëmbajtja është një nga aktivitetet thelbësore për ruajtjen e pasurive kulturore të luajtshme apo të paluajtshme. Një konservim i lirë parandalues, ngadalëson degradimin në kohë, shton distancën kohore ndërmjet ndërhyrjeve, ruan autenticitetin e veprës dhe kursen të ardhurat e institucionit administruar. Kjo vlen si për veprat pasuri kulturore të pozicionuara në eksterier, ashtu dhe ato të interierit.

4. Promovimi i pasurisë dhe itinerare artistike

Duke konsideruar kompleksin arkitektonik dhe peizazhistik të Pallatit të Brigadave, ideja e “shfrytëzimit” të Ansamblit si një qendër e vizitueshme, do ishte me interes të madh publik. Aktualisht, vetëm një pjesë e oborreve dhe kopshteve janë të vizitueshme.

Për të rritur vizitueshmërinë në Kompleksin e propozuar, promovimi i pasurisë artistike të Pallatit të Brigadave, është një aspekt i rëndësishëm. Itineraret artistike të Ansamblit, mund të jenë pjesë e integruar e trashëgimisë së përgjithshme artistike në Shqipëri gjatë viteve '30-40-të. Por nga ana tjetër vetë itineraret artistike të interierit dhe të eksterierit, mund të jenë të shkëputura nga konteksti i kohës duke ofruar ture të shkurtra tematike që lidhen me: emra piktorësh apo skulptorësh që njihen; vepra anonime apo të atribuara; shumëllojshmërinë e materialeve të përdorura në realizimet artistike; tematika mitologjike apo ato me karakter funerar të aplikuara në vepra; etj.

Për sigurimin e një vizitueshmërie sa më të përshtatshme për të gjitha grupet e interesuara, mbetet gjithmonë domosdoshmëria e një interpretimi të përshtatshëm i veprave dhe tureve duke siguruar:

1. Aksesibilitetin fizik
2. Guidat specifike për shkollat e të gjitha niveleve
3. Guida për grupe

4. Guida për persona me aftësi të veçanta fizike dhe shqisore
5. Guida për familjarë
6. Guida për profesionistë të fushës.

Metodologji e ndërhyrjes dhe trajtimit të sistemit Elektrik

Gjendja e sistemeve elektrike dhe elektronike është në përgjithësi e qëndrueshme. Karakteristikë e veçantë e objektit është fakti që kemi të bëjmë me instalime të rreth 80-90 viteve me parë dhe që mbartin vlera të mëdha historike edhe në fushën e inxhinierisë duke e bërë këtë objekt edhe një atraksion për të apasionuarit e teknikës, inxhinierët, studentët dhe kërkuesit shkencorë. Në këtë kuptim propozimi është që sistemet të ruhen siç janë, duke bërë ndërhyrje vetëm për sistemet e reja që parashikohet të instalohen si: automatizimi, sistemet audio, të sigurisë, etj. Ndërhyrje kërkohen edhe në disa instalime ekzistuese por duke i konsideruar si ndërhyrje restauruese të paisjeve që kanë nevojë për mirëmbajtje, riparime apo zëvendësime të disa pjesëve të tyre duke respektuar zgjidhjet origjinale.

Ndërhyrje të mirefillta kërkohet të bëhen për rikonstruksionin e sistemit të furnizimit (furnizimi me energji, gjeneratorët, ndriçimi i jashtëm) dhe elemente të tjerë sipas funksionaliteteve shtesë që do të parashikohen për të ardhmen

Në lidhje me metodologjinë e ndërhyrjes në sistemet elektrike të Pallatit Plani i Menaxhimit propozon:

1. Kontrollin dhe restaurimin e sistemeve të ndriçimit, fuqisë dhe sistemeve të tjera elektrike dhe elektronike, kur gjendja e tyre aktuale e lejon teknikisht restaurimin, duke ruajtur kriteret e sigurisë. Paisjen e tyre në çdo rast me sistemet e detektimit dhe lajmërimit të zjarrit (ËiFi).
2. Ndërtimin e një sistemi të sigurtë dhe të vijueshëm të furnizimit me energji elektrike, internet, telefoni dhe sinjal televiziv për të gjithë objektet.
3. Në objektet muzeale, në sallë ekspozimi apo në ambientet ku do të kërkohet ndërhyrje dhe ka kërkesa të veçanta për ndriçim, fuqi dhe sisteme kontrolli e monitorimi, do të propozohen zgjidhje smart, të cilat lejojnë një komunikim dhe monitorim në distancë të operatorëve me sistemet elektrike dhe elektronike.

Metodologjia e ndërhyrjes në sisteme inxhinjerike mekanike dhe hidraulike

1. Impianti i Ngrohjes Egzistues :

Ka qenë impiant ngrohje me radiator dhe me kaldajë me fluid termik avull dhe si i tillë ai funksionte pa pompë në sajë të energjisë së avullit dhe kthimt të kondensatit me vetërrjedheje.

Në ambjentet e brendshme janë përdorur radiatore gize (sipas kohës se tyre) të ardhur në mbulesa dekorative në përputhje me këto ambjente të brendshme. Pra është shmangur pamja e tyre direkte. Cetralli termik përbëhet nga grup kaldajash avulli. Nga pikëpamja fizike, ky impiant është korroduar në shkallën më të

lartë. Nga pikëpamja e tipologjisë së sitemit, është jashtë normave të lejshme në lidhje me temperaturën e fluidit trasmetues (100 oC) ku duhet të jete më i ulët se 80 gradë celcuis. Nga nevojat e komfortit është një sistem që vetëm ngrohjen kishte ëe parashikushme për të plotësuar. Nga pikëpamja e arredimit të **brendshëm** me pajisjet ngrohëse, është një sistem i përkryer. Pikërisht këtë detaj duhet ta shfrytëzojmë në sistemin e ri.

Ajri freskët dhe ventilimi

Mungon në përgjithësi koncepti i ventilimit mekanik d.m.th. nuk ka ventilim të ambienteve , sallave etj, WC, kuzhinave, lavanderisë etj. Teknikat e kohës kanë qenë të kufizuara në këtë drejtim dhe për pasojë nuk përbënin normë projektimi dhe kompesoheshin nga lartësitë e mëdha të ambienteve të kombinuara me ajrore natyrale nëpërmjet dritareve, sopraluceve dhe të kolonave natyrale.

Kështu plani i menaxhimit propozon:

1. Centrali termik duhet të nxiret jashtë përdorimi dhe të lirojë ambjentin teknik.
 2. Sistemi i tubacioneve duhet të hiqet dhe t'i lejë vendin sistemit të ri të tubacioneve.
 3. Pajisjet radiatore (prej gize) duhet të hiqen për ti lënë vendin pajisjeve të reja ngrohje/ftohje.
 4. Të plotësohet sistemi me ajër të freskët dhe ventilim.
- Ndërhjert e propozuara duhet të ndërtojnë një sistem HVAC i cili të plotësojë këto kërkesa :
- Komfortin në dimër me temperaturën e kopfortit top- nevojë për ngrohje mjedisi
 - Komfortin në stinën e Verës me temperaturën e kopfortit top – nevojë për ftohje mjedisi
 - Komfortin ambiantal për kualitetin e ajrit të brendshëm – nevojë për ajër të freskët dhe ventilues.

Duke pasur parasysh që përdorimi i kësaj godine të tipit ndërtesë për pritje apo hotel në përdorim jo të shpeshtë, është e nevojshme të shmangët mundësia e infektimit bakterial që vjen nga lagia prej kondensatit të këmbësve të nxehtësisë dhe tubacionve.

Sistemi më i përshtatshëm që plotëson kërkesat e mësipërme dhe ruan parqitjen vizuale të brendshme me mbulesat dekorative është:

Sistemi hidronik 2 - tubësh me fan coil që funksionojnë në “të thatë” me temperaturë furnizimi ne Vere $\geq 10-13\text{ }^{\circ}\text{C}$ dhe ne dimer $40\text{ }^{\circ}\text{C}$, të cilët përballojnë ngarkesën sensible të brendshme dhe shmangin kondesimin ne fan coil. Plotësimi i ngarkesës latente dhe kualitetit të ajrit të brendshëm si edhe ventilues, do të realizohet me pajisje me zgjerim të drejtpërdrejtë për ngrohje dhe ftohje të tij, dhe me rikuperim energjie ajër-ajër.

Për të bërë të mundur tipologjinë e mësipërme dhe duke pasur parasysh

vështirësitë që paraqet godina egzistuese, propozohet kjo zgjidhje:

Ngrohja- ftohja

Per katin përdhe, të parë, të dytë dhe -1 propozohet : Sistemi hidronik 2- tubësh me fan coil që funksionojnë në “të thatë “ me temperaturë furnizimi në verë >10- 13 C° dhe në dimër 40 C°, nëpërmjet pompave të nxehtësisë të vendosura në katin -1, në dhomën teknike me presion statik 100- 150 Pa për të flakur jashtë ajrin si burim energjetik.

Ngrohja- ftohja e kombimuar me ajer të freskët dhe ventilim

Per katin përdhe dhe -1 propozohet: Sistemi hidronik 2- tubësh me fan coil që funksionojnë në “të thatë “ me temperaturë furnizimi në Verë >10- 13 C° dhe në Dimër 40 C°, dhe një pajisje roof top me rikuperatore ajri (> 65%) .

Ky sistem do të ketë 2 tubacione uji në tavanet e katit -1 që furnizon fan coil-et e vendosur brenda në mbulesat egzistuese dekorative, dhe dy kanale ajri të lidhura me pajisjen roof top dhe të vendosura në tavanin e katit -1, për të furnizuar pranë fan coil-et me ajër të freskët, e cila të jepet në mjedise me “Jet nozzles” dhe në fan coil-in në pozicion të kundërt. do të merret ajër për ventilim. Për katin e parë dhe të dytë propozohet:

1. Sistemi hidronik 2-tubësh

Sistemi hidronik 2-tubësh me fan coil që funksionojnë në “të thatë” me temperaturë furnizimi në verë >10- 13 C° dhe në dimër 40 C° dhe një pajisje monoblok, rikuperative ajri me integrim të ciklit frigoriferik të vendosur në tarracën e brendshme të katit të dytë, në anësoret e tij .

Ky sistem do të ketë 2 tubacione uji në tavanet e katit -1, që me tubat vertikale në kate që furnizojnë fan coil-et e vendosur brenda në mbulesat egzistuese dekorative, dhe dy kanale ajri të lidhura me pajisje monoblok, rikuperative ajri me integrim të ciklit frigoriferik dhe të vendosura në tavanin e katit 2, për të furnizuar me dalje anësore në mure sipër me ajër të freskët dhe ventilim.

Për dhomat që ndodhen larg kësaj mundësie, mund të përdorin rikuperatore individuale të vendosur në ballkone ose në zonën e dritarve e cila përcaktohet nga një analizë reale në godinë.

I gjithë sistemi HVAC duhet të jetë i shoqëruar me Building automation (BA) që përfshin me kontrollin e parametrave në çdo dhomë, të centralit termik, të pompave etj. Në programimin orar dhe javor të funksionimit, në vizualizimin e impianteve, me parametrat përkatës.

2. Impianti i furnizimit me ujë të ftohtë/ngrohtë

Ky sistem shfrytëzon presioni hidrostatik i rrjetit të furnizimit nga depoja e ujit që ndodhet në lartësi të kodrave (ku ndodhet edhe sot), dhe që shërben ende për furnizimin e zonës duke funksionuar si enë komunikuese. Sidomos impianti i ujit të ngrohtë ka pësuar më shumë difekte dhe për pasojë edhe më shumë modifikime. Aktualisht në shumë ambiente furnizimi me ujë të ngrohtë nuk bëhet nga sistemi qendror por nga boilerat elektrik. Arsyeja kryesore e vendosjes së boilerave elektrik nuk qëndron vetëm në difektet e sistemit por edhe tek fakti i

funksionimit jo të përshtatshëm të sistemit tërësisht i centralizuar dhe për më tepër pa linjë qarkullimi revers.

Degradimi dhe amortizimi 100% i këtij impianti është konkluzion evident i dukshëm dhe ndonëse ai "funksionon" (sepse në godinë ka ujë), ky impiant është jashtë përdorimit jo vetëm për sesi funksionon, por edhe se është shkaktari i fuqishëm i dëmtimeve të finiturës e të padukshme të strukturave e sidomos të strukturës beton/arme të godinës.

Për sa më lart Plani i Menaxhimit propozon:

Për furnizimin me ujë të ftohtë sanitar, është i domosdoshëm krijimi i një akumoli ditor dhe qenia e një grupi pompimi inverter për të ralizuar presionin e duhur për funksionimin e grupeve të rubinetave, të lavamanëve, dusheve, bideve, banajve, etj në vlerën min 2 bar.

Për këtë pikëpamje duhet të rinovohet sistemi i grupeve të tipit klasik.

Duhet ndërtuar sistemi i ri i tubacineve të furnizimit me ujë të ftohtë sanitar me materiale, ose Inox, ose polishteror, ose PP për ujë sanitar që kalon në gjurmët e sistemit të vjetër ekzistues.

Për përgaritjen e ujit të ngrohtë sanitar duhet të parashikohet akumoli i ujit të ngrohtë me serpentinë ngrohëse për pompë nxehtësie + serpentinë për energji diellore termike + rezistencë elektrike për garanti të një temperature rezevimi 60 C° që parandalon Lexhonelen. Dërgimi i ujit të ngrohtë sanitar duhet të jetë me një valvul përzirëse termostatike që të rregullojë temperaturën e furnizimit $\geq 48\text{C}^\circ$

Duhet ndërtuar sistemi i ri i tubacineve të furnizimit me ujë të ngrohtë sanitar me materiale, ose Inox, ose polishteror, ose PP për ujë sanitar që kalon në gjurmët e sistemit të vjetër ekzistues. Sistemi mund të jetë me tub riqakullimi me pompë riqakulluese dhe me valvula balancuese temperature riqakulluese. Ose mund të jetë me kabllim tip rychem, që ngroh direkt tubin furnizues të ujit të ngrohtë sanitar.

3. Impianti i shkarkimit të nyjeve hidrosanitare,

Të gjitha instalimet brenda tyre janë ndërtuar nën dysheme, mbi soletën e dyshemesë duke aplikuar dysheme "tip govate". Hidroizolimi është realizuar me fletë plumbi të salduar, ndërsa kolonat vertikale të aplikuara me materiale gize janë të fshehura në puse vertikale të murosura. Ndërsa shkarkimet e ambienteve të shërbimit si kuzhina, lavanteria dhe nyjet h/sanitare të ndodhura në katin gjysmë nëntokë janë sistemuar në dyshemenë e katit në kanale dhe puseta kontrolli të parashikuara në soletën e dyshemesë.

Si konkluzion për sistemin e shkarkimeve të ujërave mund të themi se pavarësisht lokalizimit dhe fragmentarizimit të defekteve dhe pavarësisht funksionimit të pjesshëm të tij, këto sisteme janë drejt amortizimit dhe degradimit total të tyre. Pra problemi nuk mund të trajtohet në mënyrë të pjesshme dhe selektive, gjëndja tregon që sistemet e shkarkimit kanë hyrë në fazën e amortizimit dhe degradimit 100% të tyre.

Sipas analizës së mësipërme ky sistem duhet të ruhet siç është projektuar, vetëm të riparohet qoftë dhe me zëvendësim të pjesëve që nuk janë në standardin e duhur.

4. Impianti i mbrojtjes kundra zjarrit

Në godinën e pallatit që në fillim në projektin mekanik nuk ka qenë parashikuar impianti i mbrojtjes kundra zjarrit dhe sot ky impiant mungon.

Impianti hidrik i zjarrit duhet të ribëhet i ri në përputhje me normat e sotme të MNZ-e

Ky sistem prashikohet të jetë i tipit me hidrante e cila kërkon:

- Rezervim uji për mbrojtje zjarri në ambjentin teknik
- Grup pompimi me emergji rezerve nge ajo elektrike në ambjentin teknik
- Linje tubacioni të presuara me ujë
- Hidrante në kate, sipas normës së zonës së funksionimit dhe nr. të kolonave vertikale.

Metodologji e ndërhyrjeve në park

Parku i Pallatit të Brigadave është i mirëmbajtur periodikisht. Falë kësaj mirëmbajtjeje ai arrin sot në një gjendje mesatarisht të mirë. Plani i menaxhimit do të parashikojë risistemimin e tij, për ti kthyer në gjendjen e formën e parashikuar në projektin fillestar e duke e përmirësuar atë me funksione dhe elemente atraktive shtesë. Kjo duhet të arrihet pas një studimi të kujdesshëm, duke ju referuar materialeve arkivore, si dhe fotografive të kohës së ndërtimit e duke përcaktuar brenda parkut dy nivele:

1. **Zonat që i nënshtrohen një mirëmbajtjeje të vazhdueshme dhe konstante, por jo të mjaftueshme për konservimin dhe vlerësimin e zonës** (këtu përfshihen: zona e hyrjes, rrugët hyrëse, esedra monumentale, zona përreth vilës, tarraca, platea e Vashës dhe platea e madhe, serrat, aerodromi, rruga me leandra, fusha me esedren gjysëmrrethore dhe vaskën shatërvan, kishëza, rotonda, liqenet).
2. **Zonat që i nënshtrohen një mirëmbajtjeje kontrolli, jo të vazhdueshme dhe të pamjaftueshme** (mungesë krasitjeje, tharje, dredhëza mbi trungje, probleme ajrimi, vegjetacion infektues), ku përfshihen zonat e tjera të mbetura të parkut.

Ndërhyrjet në park

Ndërhyrjet që propozohen kanë të bëjnë me mirëmbajtjen e pjesës dekorative të parkut si dhe me pjesën e pyllit e cila momentalisht është lënë në zhvillim spontan. Duke qenë se Parku i Pallatit të Brigadave do të kthehet një zonë të aksesueshme nga vizitorët propozojmë:

1. Të vendosen shigjeta orientuese dhe dalluese për të gjitha zonat e Parkut, sidomos duke evidentuar itinerare specifike.

2. Propozojmë vendosjen e etiketave të bimësisë në gjuhën latine dhe shqipe dhe në këtë mënyrë parku mund të shërbejë edhe si kopësht botanik nga pikëpamja shkencore dhe didaktike.

Ajo çka është më e rëndësishmja, është pritshmëria që Plani i Menaxhimit të konsiderohet si një mjet pune dhe dokument udhëzues për Komitetin e Menaxhimit të zonës së mbrojtur dhe që plani t'i vihet në dispozicion publikut dhe të jetë i aksesueshëm për të gjitha autoritetet, aktorët kryesorë të interesuar dhe përdoruesit në zonë.

Nëpërmjet menaxhimit të Parkut presim të sigurojmë:

1. Bashkekzistencën e mbrojtjes së cilësisë së lartë të natyrës dhe zhvillimit të formave të ndryshme të turizmit dhe aktiviteteve rekreative;
2. Ndërtimin e shtigjeve, informimin e mirë dhe guidat për shëtitje në natyrë të cilat do të mbështetin dhe promovojnë ekoturizmin dhe sigurimin e burimeve për të ardhurat lokale.

Promovimi i kërkimit shkencor në zonën e Parkut duhet të sigurojë:

1. Kryerjen e studimeve dhe vlerësime të ndryshme të ekosistemeve tokësore, baseneve ujore me përfshirjen në projekte në nivele lokalë, kombëtarë dhe ndërkombëtarë;
2. Zbatimin e praktikave edukuese dhe profesionale që lidhen me turizmin dhe menaxhimin e zonave të mbrojtura, duke përfshirë ekskursionet për shkollat lokale brenda zonës së mbrojtur.

Plani i menaxhimit propozon që Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave të kthehet në një hapësirë të vizitueshme për publikun. Nëpërmjet kësaj do të arrihet vënia në shfrytëzim e tij për vizita njohëse, për aktivitete ceremoniale apo dhe për pritje shtetërore ose private. Në të gjitha këto funksione, Parku i pallatit do të luajë një rol të rëndësishëm.

Plani i Menaxhimit propozon:

1. Të krijohet harta e parkut me pikat e interesit

Në skemën kompozicionale të parkut, spjegohen konceptet dhe parimet e huazuara nga arkitektura e parqeve të tipit francez apo të tipit anglez dhe Italian. Një itinerar i përcaktuar shoqëron vizitorin në hapësirat e tij, duke i dhënë mundësi ta perceptojë atë nga pika të ndryshme shikimi.

2. Të krijohet harta e veprave të artit, skulpturave

Nje itinerar i përcaktuar në hartë do të mund të drejtojë vizitorin si në një guidë turistike, përmes hapësirave ku do të gjejë veprat e artit, skulpturat dhe shatërvanët. Në secilën prej tyre do të shpjegohet alegoria artistike që mbart, duke i kthyer si fragmente të një narracioni në natyrë.

3. Të krijohen ambjente të përshtatshme për pushim të vizitorëve

Në hapësirat e parkut gjendet mundësia për të ndërtuar përmes strukturave të lehta të mobilimit urban, vënde për shplodhje. Vendorsja e tyre duhet të studiohet për të gjetur

hapësirën më të përshtatshme për një aktivitet të dyfishtë, qëndrim shpłodhje dhe pasurim me informacion. Thënë kështu këto pika shpłodhje duhet të vendosen në pikat prej të cilave të mund të perceptohet një pamje e veçantë informuese e parkut, apo veprave të artit, apo edhe të vetë ndërtesës.

4. Të krijohet Guida AudioVizuale në shërbim të vizitorëve

Materiale fotografike të arkivave dhe fotografi të kohës së sotme, sigurisht pas restaurimit, do të bëhen pjesë e një guide arkitektonike që duhet të shoqërojë vizitorin gjatë vizitës në pallat dhe gjatë vizitës në park.

5. Të krijohet laborator i bimëve dekorative.

Në hapësirat e parkut, të cilat duhet të jenë të lulëzuara në çdo kohë, mund të krijohet mundësia e eksperimentimit të tipeve të ndryshme të luleve në përshtatje me stinët e vitit, diellëzimin apo hijen, lagështirën apo tokën e thatë. Këto kushte krijojnë mundësinë perfekte të krijimit të një laboratorit të bimëve dekorative, në të cilin botanistë e arkitektë të parkut të eksperimentojnë, projektojnë, planifikojnë e aplikojnë bimë nga më të ndryshmet, duke e kthyer si një kopësht botanik dhe një vend eksperience për studentët, botanistët apo arkitektët e pejzazhit.

6. Plani i menaxhimit rekomandon edhe **Konceptin e sistemit automatik të guidës audio vizive.**

7. Realizimi i një masterplani të parkut ku do mund të studiohen elementë të veçantë bashkëkohore rekreativë dhe shërbimi në hapësirë të hapur të cilat do të tërheqin vizitorët dhe do të shërbejnë si burime të qëndrueshme ekonomike për AHPB. Ato duhet të jenë në përputhje të plotë me sistemin e përgjithshëm të Parkut.

4.0 VLERËSIMI I VLERAVE TË MONUMENTIT

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave është një sit i jashtëzakonshëm i trashëgimisë kulturore në qytetin e Tiranës, frut i arkitekturës së mrekullueshme të viteve 1930-40.

Ligji nr. 93/2015 “Për Turizmin”, i ndryshuar, mundëson kthimin në një destinacion turistik të Ansambli Historik të Pallatit të Brigadave, në përputhje me “Strategjinë Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Turizmit 2019-2023 dhe të Planit të Veprimit”, miratuar me VKM nr. 413, datë 19.6.2019.

Çdo ndërhyrje e planifikuar duhet t’i nënshtrohet paraprakisht procesit të VNM-së, duke qenë se janë objekt i ligjit nr. 10 440, datë 07.07.2011 “Për vlerësimin e ndikimit në mjedis”.

5.0 ASPEKTE TË LIDHURA ME PASURINË

5.0 ASPEKTE TË LIDHURA ME PASURINË

Influenca në komunitetit, edukimi dhe trajnimi

AHPB-ja është nën juridiksionin administrativ të Bashkisë Tiranë.

Pranë këtij kompleksi ndodhet një zonë banimi mesatarisht e dendur.

Aktualisht banorët e zonës nuk janë të innteresuar për Pallatin dhe parkun e tij, duke qenë se pak vetë e dinë se ai është i aksesueshëm lirshëm në fundjava, dhe përmes kërkesave dhe rezervimeve edhe në ditë të tjera.

Duke qenë krejt pranë kompleksit, kjo zonë ka mundësi të ketë një impakt pozitiv nga zhvillimi turistik i tij. Përveç punësimit si një mundësi direkte, banorët e zonës do të mund të përfitojnë edhe nga rritja ekoomike që do të shoqërojë zonën rrethëqark pallatit, si një zonë apo pol i fuqishëm turistik që do të kthehet, në bazë të një menaxhimi të mirë financiar.

Ndërkohë në Tiranë, gjenden Universitete që në programet e tyre të studimit përgatisin studentë e specialistë në fusha të lidhura me vlerat arkitektonike të pallatit dhe Parkut të tij. Përmendim këtu fakultete të arkitekturës, inxhinjerisë së pyjeve, pikturës e skulpturës, inxhinjerisë tekstile, dhe deri një program master në landscape apo në arkitekturë të parkut.

Të gjithë këto specialistë do të mund të kenë ekperiencia të veçanta profesionale në ambientet e Pallatit dhe të Parkut, dhe të zhvillojnë praktika mësimore apo didaktike në to.

Turizmi dhe infrastruktura

Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave menaxhohet nga Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare, e cila duke qenë një institucion me vetëfinancim, nëpërmjet objekteve që administron, arrin të grumbullojë të ardhura në buxhetin e institucionit ku lëshimi i objekteve me qira për subjektet publike dhe private si dhe organizimi ai eventeve të ndryshme sipas kërkesës janë burimet kryesore të këtyre të ardhurave.

Sipas VKM-së nr. 25 datë 29.03.2019, për të gjithë personat mund të ofrohen ture të Pallatit të Brigadave për ambientet e jashtme ose të brendshme sipas një kuote pagese për ata të cilët duan të zhvillojnë këtë vizitë. Paraprakisht personat të cilët duan të kryejnë këtë shërbim duhet të paraqesin kërkesën pranë DSHQ-së, ku me pas do të kërkohet të kryehet pagesa në bankë përpara zhvillimit të turit.

Gjatë fundjavës, parku i Pallatit të Brigadave është i lirë për t'u vizituar nga të gjithë ata të cilët dëshirojnë, pa pagesë. Gjatë periudhës së Verës, Pranverës dhe ditëve të ngrohta të Vjeshtës, në parkun e Pallatit të Brigadave gjendet edhe një

banak i cili është i hapur për të ofruar pije të ndryshme në mënyrë që vizitorët të shijojnë natyrën ndërkohë që edhe pushojnë. Sigurisht ky bar ofron pije kundrejt pagesës përkatëse të cilat kontribuojnë në buxhetin e Drejtorisë së Shërbimeve Qeveritare duke qenë një institucion me vetëfinancim. Ambientet e brendshme të Pallatit të Brigadave nuk janë të hapura për t'u vizituar gjatë fundjavës për arsye të sigurisë për këto ambiente si dhe orendive me vlerë që gjenden në to.

Gjithashtu lejohen vizitorë në rastin e përgatitjes së një seti fotografik për dasmë. Të intersuarit bëjnë një kërkesë në zyrën e Protokollit të DSHQ-së dhe kundrejt pagesës mund të lejohen të hyjnë në territoret e pallatit. Numri i lejueshëm i personave brenda kësaj pagese është 10 persona. Këto shërbime nuk përfshijnë ambientet e brendshme të Pallatit të cilat nuk lejohet të fotografohen dhe të bëhen subjek fotografike për shkak të rëndësisë së objektit dhe sendeve me vlerë që ndodhen në të, të cilës i përkasin rëndësisë së veçantë dhe janë të ruajtuara sipas protokolleve përkatëse.

Duke parë këtë mënyrë të ofrimit të vizitave për publikun, kuptohet se Pallati i Brigadave kanë një vizitueshmëri të ulët e të pamjaftueshme për të siguruar një të ardhur të mirë që të mund të financojë mirëmbajtjen, konservimin dhe restaurimin e tij.

Nga këto politika të deritanishme të menaxhuesve të Pallatit të Brigadave, kuptohet se publiku i gjërë është thuajse i përjashtur nga mundësia për të vizituar pallatin në brendësi, dhe vetëm në 3 vitet e fundit, ka akses të kufizuar në parkun e tij. Përmendim që edhe në park një pjesë e zonave të tij, janë kufizuar me rrethime të përkohshme në mënyrë që të ndalohet hyrja në disa zona.

Ndërkohë në lidhje meinfrastrukturën vihet re mungesa e parkimit për vizitorë, mungesa e tabelave indikuese të lëvizjes, mungesa e amjenteve të shërbimit për vizitorët, mungesa e kujdesit ndaj shmangjes së barrierave arkitektonike për persona me aftësi të kufizuara.

Analiza SWOT

<i>Pikat e forta</i>	<i>Pikat e dobëta</i>
• Një pasuri kulturore unike e përbërë nga ndërtesa arkitektonike dhe park natyror. • Shembulli i vetëm në Shqipëri, i ngjashëm me pallatët mbretërorë në botë, i ruajtur në gjëndje të mirë. • Vendodhja në një pozicion strategjik në kryeqytet. • Akses i Pallatit të Brigadave është relativisht i lehtë. • Afërsia me parkun e Liqenit artificial i jep mundësinë të ndihmojë ruajtjen e ekosistemit të parkut të vet. • Pasuria artistike e veprave të interiorit, (mobilje, tapiceri, ndriçues, artifakte) • Pasuria artistike e parkut dhe e elementeve dekorative që ndodhen në të. • Vjetërsia e parkut i jep pamjen e një	• Varësi dyfishe midis Drejtorisë së Shërbimeve Qeveritare dhe Ministrisë së Kulturës. • Nevoja urgjente për restaurim e konservim • Fonde të limituara për restaurim e konservim • Mungesa e përvojës, kapaciteteve për rrijetëzim. • Mungesa e funksioneve rekreative në park dhe pallat. • Mungesa e brandimit të pasurisë kulturore e arkitektonike të Pallatit dhe Parkut. • Mungesa e një faqe ëeb të pallatit e Ansamblit. • Vendndodhja e godinave të Gardës së Shqipërisë, brenda territorit të parkut,

Plani i Menaxhimit i Integruar - Ansambli Historik i Pallatit të Brigadave

pylli të konsoliduar tashmë, duke i rritur vlerat pamore dhe duke siguruar një mikroklimë optimale ambientale. • Parku është i paprekur dhe në gjendje natyrore. • Ekzistenca e ambjenteve akomoduese në katin 1 dhe katin 2, që mund të rishfrytëzohen për të ruajtur karakterin e funksionit fillestar që ka patur pallati, atë të pritjes. • Ekzistenca e ambjenteve me sipërfaqe të mëdha në interior, që mund të destinohen për aktivitete artistike. • Relievi i parkut i ndryshëm e me kuota të ndryshme, krijon mundësinë të ndërtohen godina të tipit ipogjee për të akomoduar në to funksione shtesë.	zvogëlon sipërfaqen e shfrytëzueshme të tij. • Mungesa e një parkimi për vizitorët në brendësi të parkut. • Mungesa e një parkimi publik jashtë rrethimit të Ansamblit. • Mungesa e ndriçimit të parkut dhe ambjenteve kryesore të tij. • Mungesa e mirëmbajtjes së bimësisë së parkut, mund të sjellë si pasojë eliminimin e disa pemëve të vjetra, gjë e cila do të sjellë prishjen panoramike për gjatë disa viteve të para. • Pandemia ka ulur numrin e aktiviteteve rikrijuese dhe artistike.
Mundësitë	Rreziqet
• Kërkesa për zgjerim të aktivitetit turistik në kryeqytet mund të rrisë numrin e vizitorëve në Pallat. • Nevoja e Tiranës për hapësira shtesë rekreative dhe artistike. • Krijimi i funksioneve të reja të propozuara nga plani i menaxhimit do të rrisë frekuentimin e Pallatit dhe Parkut të tij • Interesi i ndërmarrjeve turistike e kulturore për të investuar në turizëm. • Mungesa e informacionit për pallatin dhe mos lejimi i vizitorëve në brendësi, ka ruajtur “misterin e Ansamblit”, gjë që do të sjellë interesim të madh në fillimet e aplikimit të planit të menaxhimit, duke sjellë rrije të të ardhurave • Pasuria e kopshtit botanik do të ndihmojë afrimin e specialistëve botanistë dhe që të planifikojnë më tej ndërhyrjet e specializuara në park	• Degradimi i monumetit mund të shkaktojë dëme të pariparueshme të vlerave të monumetit. • Menaxhimi i AHPB-së nga DSHQ-ja, (një institucion jo në varësi të Ministrisë së Kulturës), mund të ndikojë në zbatimin dhe respektimin e parimeve të ruajtjes së monumentit të kulturës. DSHQ-ja nuk ka specialistë të trashëgimisë kulturore si pjesë të stafit. • Interes i limituar për aktivitete rikrijuese dhe kulturore. • Fondet e limituara si shtetërore dhe private, mund të rrezikojnë financimin e projekteve restauruese dhe rijetëzuese për AHPB-në. • Mungesa e ekspertizës për restaurim cilësor të monumentit, mobiljeve dhe të tjera aseteve që ka AHPB-ja.

Në vijim të këtij SWOT-i, për qëllimin e që ky ansambël të hapet për vizitorë shqiptarë dhe të huaj, të restaurohet e të marrë funksione të reja, në harmoni me misionin e ruajtjes së tij, dhe të shndërrohet në një destinacion të paevitueshëm të Tiranës , propozohet:

Rijetëzimi i AHPB-së në një destinacion elitare ndërkohë që Pallati ruan funksionet e tij aktuale. Është e nevojshme të sqarohet se termi rijetëzim në këtë kontekst, nuk i referohet përdorimit që ka në Ligjin Nr.27, Datë.17.05.2018 “Për trashëgiminë kulturore dhe Muzetë”, por kuptimit primar që ka në literaturën e trashëgimisë kulturore, “plotësimi i një diçkaje me jetë dhe veprimtari të reja”:

- AHPB-ja vazhdon të ruajë funksionin e tij zyrtar dhe të pazëvendësueshëm

në Shqipëri si një vend për pritje dhe ceremoni shtetërore.

- AHPB-ja zhvillon vizitueshmërinë e tij duke u shndërruar në destinacion elitare, i krahasueshëm me Pallatet Mbretërore në kryeqytete të ngjashme. Për t'u arritur ky qëllim, AHPB ka nevojë të restaurohet, të pregatishë të paktën një tur të brendshëm të pallatit, një tur të kopshteve dhe të ketë një sallë për ekspozita tematike. Detaje të mëtejshme do të paraqiten se si do të arrihet kjo pikë e rijetëzimit.
- AHPB-ja lejon dhe mundëson zhvillimin e aktiviteteve kulturore dhe rikrijuese si në mjediset e brendshme dhe të jashtme, kundrejt tarifave të rishikuara dhe të miratuara, të cilat mund të organizohen nga organizata të tjera qeveritare, ente publike dhe private, organizata jo-fitimprurëse, kompani ose individë. Numri i pjesëmarrësve dhe llojet e aktiviteteve, duhet të jenë të tilla që të mos prekin integritetin fizik të AHPB-së, florën e kopshteve të AHPB-së dhe sidomos imazhin e AHPB-së si një destinacion elitare. Të tilla aktivitete mund të jenë, ekspozita, simpoziume, aktivitete kulturore (shfaqje teatrale me një numër të përcaktuar pjesëmarrësish), xhirime të filmave artistikë, sfilata apo dhe koncerte.
- AHPB-ja mundëson dhe lejon organizimin e aktiviteteve edukative-didaktike, kundrejt tarifave të rishikuara dhe të miratuara (mund të ketë dhe raste shumë të rralla që përjashtohen nga tarifimi), të tilla si studime të AHPB-së dhe kopshtit të tij, kërkime shkencore të cilat rrisin njohuritë mbi AHPB-në etj.
- AHPB mundëson dhe lejon mikëpritjen për një periudhë të shkurtër disa ditore të personaliteteve, shqiptarë apo të huaj të ftuar nga Qeveria Shqiptare apo nga institucione të rëndësishme shtetërore. Duke patur parasysh që mikëpritja është një shërbim që ka nevojë për shumë kushte specifike, ky nuk është një rekomandim parësor për rijetëzimin e AHPB-së.
- AHPB-ja zhvillon hapësirën natyrore që ka, Parkun e AHPB-së dhe në varësi të interesit të partnerëve të ndryshëm, mund të ofrojë shërbime për vizitorët aty (kafene apo brasserie me impakt minimal në mjedis).

Forma të tjera të përdorimit të AHPB-së, të paparashikuara në këtë dokument, mund të lejohen si pjesë e rijetëzimit të AHPB-së, vetëm nëse, pas shqyrtimit të tyre, sigurohet që nuk preket integriteti fizik dhe reputacional i AHPB-së.

Funksione në shërbim të vizitorëve

Plani i Menaxhimit propozon funksionet, të cilat ilustrohen në pjesën e shtojcave edhe me vendodhjen e tyre.

- Krijimin e **një faqe Web** dhe biletarie elektronike për të menaxhuar oraret dhe flukset e publikut nëpërmjet vizitave të programuara.
- Të **hapet parku dhe pallati** ndaj publikut të gjërë për të ofruar vizita të përditshme si në ambjentet e interiorit të Pallatit, edhe në parkun e tij. Për të shmangur mbipopullimin që do të ishte dëmtues për këto vlera të trashëgimisë kulturore, vizitat duhet të programohen në

- përshtatje me nje strategji të menaxhimit të vizitorëve.
- Përcaktimi i një vendi për **parkim** dhe i një qendre për pritje të vizitorëve, e cila ti ofrojë informacionin orientues si dhe shërbime të ndryshme.
 - Organizimi i një hyrje sekondare për Gardën duke lënë hyrjen kryesore vetëm për vizitorët.
 - Largimin e **zyrave të gardës**, nga ndërtesa 17 dhe 18 (ndërtesa e administratës dhe ajo e qendrës shëndetësore) në anën jugore të hyrjes. këto objekte duhet t'i shërbejnë administrimit të pallatit të brigadave, duke ofruar zyrat për punonjësit e administratës dhe ambiente pritëse për vizitorët.
 - Ndërtimin e një **rrethimi që të kufizojë** qartasi territorin në përkatësi të Pallatit dhe Ansamblit të tij.
 - Projektimi e zbatimi i nje **rrjeti ndriçimi** edhe për parkun, i vlefshëm për të shfrytëzuar atë edhe në orët e natës.
 - Projektimi dhe vendosja e një **sistemi të sigurisë me kamera** monitorimi dhe të sigurisë për pallatin dhe për parkun e ambientet dhe strukturat brenda tij.
 - Vendosja e një sistemi të hidranteve për shuarje zjarri në të gjithë ambientet e parkut, për të shmangur djegjen e tij në periudha të nxehta.
 - Krijimi i **hartës së pallatit** me ndarjet sipas mjediseve të vizitueshme, me shpjeguesin e funksioneve në kohën e ndërtimit. Duke njohur, hulumtuar e kuptuar më mirë kompozimin planimetrik si dhe ambientet dhe funksionet origjinale të Pallatit, duhet të propozohet harta e pallatit e cila në mënyrë eksplicite të drejtojë vizitorin në ambientet e tij, duke i prezantuar atij frymën arkitektonike e mbretërore të kohës kur u ndërtua.
 - Krijimin e **hartës së parkut** me pikat e interesit. Në skemën kompozicionale të parkut, shpjegohen konceptet e parimet e huazuara nga arkitektura e parqeve të tipit francez apo të tipit anglez e Italian. Një **itinerar** i përcaktuar shoqëron vizitorin në hapësirat e tij, duke i dhënë mundësi ta perceptojë atë nga pika të ndryshme shikimi.
 - Krijimi i **hartës së veprave të artit**, skulpturave. Nje **itinerar** i përcaktuar në hartë do të mund të drejtojë vizitorin si në një guidë turistike, përmes hapësirave ku do të gjejë veprat e artit, skulpturat dhe shatërvanët. Në secilën prej tyre do të shpjegohet alegoria artistike që mbart, duke i kthyer si fragmente të një narracioni në natyrë.
 - Krijohen ambiente të përshtatshme për **pushim të vizitorëve**. Në hapësirat e parkut gjendet mundësia për të ndërtuar përmes strukturave të lehta të mobilimit urban, vende për çlodhje. Vendosja e tyre duhet të studiohet për të gjetur hapësirën më të përshtatshme për një aktivitet të dyfishtë, qëndrim shpłodhje dhe pasurim me

informacion. Thënë kështu këto pika shpërndaje duhet të vendosen në pikat prej të cilave të mund të perceptohet një pamje e vecantë informuese e parkut, apo veprave të artit, apo edhe të vetë ndërtesës.

- Krijohet **Guida AudioVizuale** në shërbim të vizitorëve. Materiale fotografike të arkivave dhe fotografi të kohës së sotme, sigurisht pas restaurimit, do të bëhen pjesë e një guide arkitektonike që duhet të shoqërojë vizitorin gjatë vizitës në pallat dhe gjatë vizitës në park.

Plani i Menaxhimit, rekomandon të largohen zyrat e gardës nga territori i Pallatit dhe këto ambiente të vendosen në shërbim të strukturës menaxhuese të pallatit.

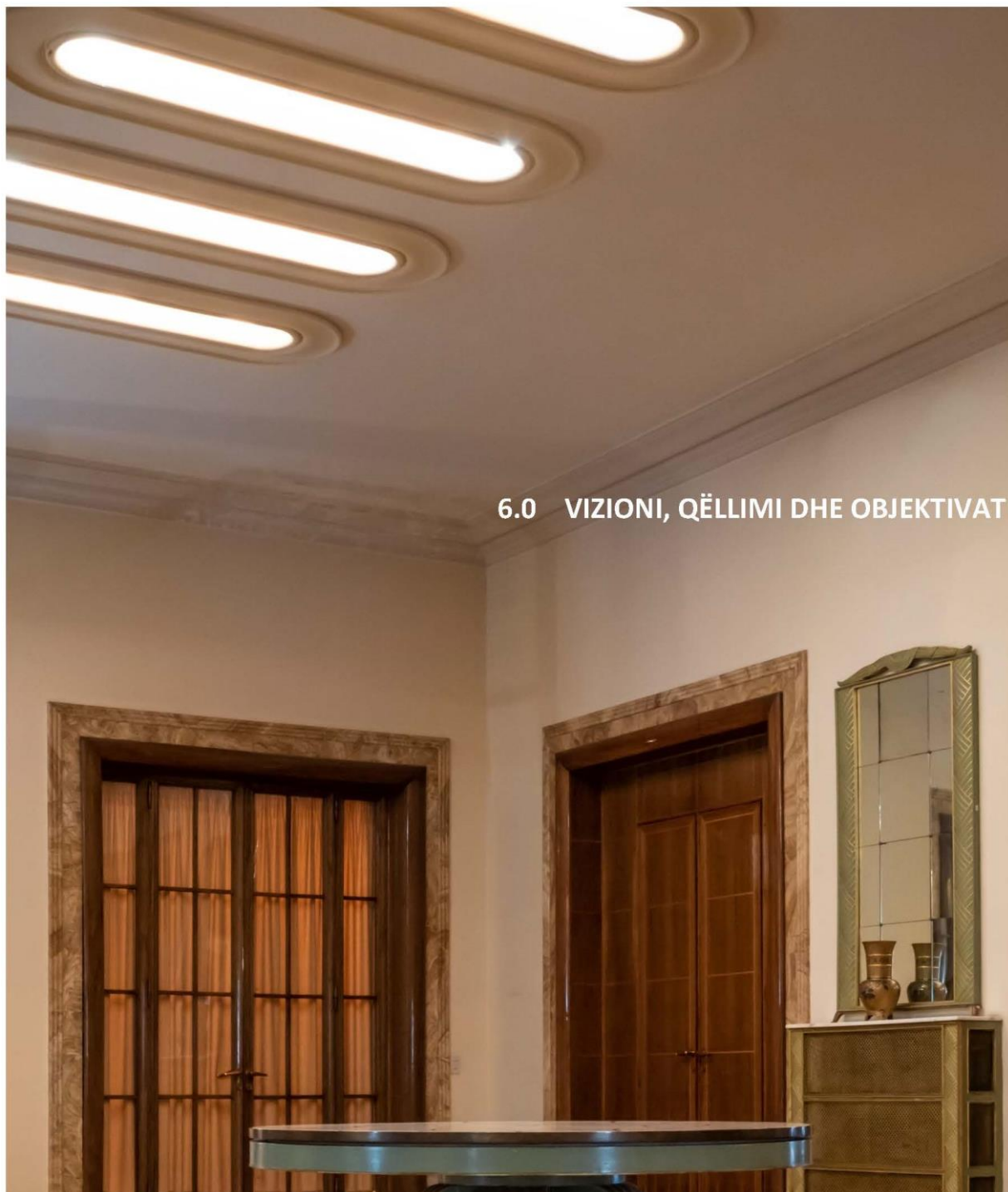
Menaxhimi i qëndrueshëm

Rijetëzimi dhe shfrytëzimi i Pallatit të Brigadave dhe parkut të tij, me të gjithë pasuritë materiale, arkitektonike artistike që përfshijnë, duhet të bëhet nëpërmjet një menaxhimi të qëndrueshëm, i cili do të sigurojë që të adhurat nga aktivitetet e bëra në ambientet e tij, të mund të gjenerojnë dhe të mund të financojnë mirëmbajtjen, konservimin dhe ndërhyrjet restauruese të bëra në të.

Për këtë qëllim strategjikisht Plani i Menaxhimit propozon, një seri aktivitetesh që mund të organizohen dhe krijimin e ambienteve funksionale për ti realizuar ato:

1. Vizita të Pallatit, kishës, strukturave ndihmëse dhe parkut, me vlerat që ai ka.
2. Evente të rëndësishme shtetërore dhe private në nivel kombëtar e ndërkombëtar.
3. Salla ekspozite të përhershme dhe përkohshme.
4. Sallë konference ipogjee në pallat dhe në park (hapësira rekreative apo ceremoniale).
5. Struktura akomoduese për personalitete dhe shoqërues të tyre.
6. Struktura të qëndrueshme rekreative në park.
7. Struktura shkencore didaktike në funksion të sistemeve të ndryshme inxhinjerie dhe arkitektonike të periudhës.
8. Struktura menaxhimi që përfshijnë që nga parkimi, bileteria, zyra etj, në funksion të pikave të lartpërmendura. Në lidhje me sa më sipër, Plani i menaxhimit propozon që nëpërmjet politikave që do të ndjekë struktura menaxhuese të arrihet:
9. Përfshirja e komunitetit profesionist të fushës dhe të specializuar në proceset e restaurimit të vlerave arkitektonike, artistike, të interiorit dhe të parkut.
10. Krijimi i qendrës studimore e të restaurimit të elementeve të arredimit të interiorit, të specializuar në stilistikën e periudhës së modernizmit të fillim viteve 1900 në shqipëri (mobilje, elemente të tekstilit, elemente të arredimit, ndricues, etj)
11. Krijimi i qendrës së mësimi praktik të menaxhimit biologjik si edhe Landscape të parkut e të gjelbërimit në të.
12. Kthimi i parkut në një ambient ku mësohet përmes praktikës mbi bimët dekorative, lulet, ngjyrat dhe ritmin biologjik të tyre, si dhe vënien e tyre në funksion të bukurisë së parkut.

13. Krijimi i programeve edukuese- didaktike për fëmijë, në funksion të njohjes së vlerave pejsazhistike të parkut dhe aplikimit në parcela të vogla eksperimentale, nën drejtimin e kopshtarëve të specializuar, dhe më pas aplikimi i njohurive të të fituara në pjesë të tjera të parku
14. Ofrimi i kurseve trajnuese të specializuara me disa nivele në arkitekture parku, në kopshtari, mbjellje e kujdesje për lulet, në konservim e restaurim mobiljesh.

6.0 VIZIONI, QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT

6.0 VIZIONI, QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT

Pallati i Brigadave dhe parku përreth tij do të rijetëzohen duke i dhënë funksione të cilat nuk do të çenojnë vlerat historike, arkitektonike e ambientale të monumentit, por do ta kthejnë atë në një pikë atraktive turistike në rajonin e Tiranës. Nëpërmjet menaxhimit të qëndrueshëm ai do të arrijë të gjenerojë të ardhura për të siguruar vazhdueshmërinë e ruajtjes konservimit dhe restaurimit të vlerave të tij.

Ai do të kthehet në një destinacion elitare, i denjë për objektivin për të cilën është ndërtuar, që mirëpret miq të shtetit shqiptar dhe dinjitarë të huaj, që iu ofron vizitorëve një përvojë të rrallë dhe unike, e që gjeneron interes publik dhe siguron të ardhura për vazhdimësinë e tij.

Kjo do të arrihet duke realizuar këto objektiva:

1. Të restaurohet Pallati i Brigadave dhe të përgatitet plani për konservim të monumentit
2. Të rijetëzohet AHPB-ja duke ruajtur barazinë/drejtpeshën midis ruajtjes së vlerave të monumentit dhe zhvillimit turistik të pallatit.
3. Të përcaktohet qartë mënyra e menaxhimit të Pallatit të Brigadave për të garantuar ruajtjen dhe zhvillimin e monumentit/sitit.

Synimet dhe objektivat

Për të ruajtur e përmbushur këtë Vizion mbi Pallatin e Brigadave dhe parkun e tij, Plani i Menaxhimit propozon përmbushjen e qëllimeve e objektivave, sipas kategorive të mëposhtme.

Pallati, vlera arkitektonike dhe artistike

- **Qëllimi: Konservimi dhe restaurimi i vlerave artistike dhe arkitektonike, duke patur prioritet ruajtjen e vlerave të kësaj pasurie të veçantë të Trashëgimisë Kulturore të Shqipërisë.**
 - Restaurimi i pallatit pas evidentimit dhe eliminimit të problemeve të degradimit dhe arsyeve që i kanë shkaktuar ato.
 - Përcaktimin e ndërhyrjeve të lejuara në përputhje me vlerat e monumentit.
 - Restaurim emergjent
 - Restaurimi e konsolidimi i problemeve të çedimit apo çarjeve strukturale,
 - Eliminimi i problemeve të infiltrimit të ujit
 - Restaurimi i rifiniturave,
 - Restaurimi i elementeve dekorative dhe veprave të artit në interior,
 - Restaurimi i dyerve dhe dritareve origjinale
 - Restaurim i mobilieve, elementëve të arredimit.
 - Konservimi preventiv dhe mirëmbajtja në vazhdueshmëri i elementeve në interior: mobilje, ndriçues, artefakte, elemente tekstili, piktura, bazorelieve, dekoracione dhe rifinitura arkitektonike
 - Konservimi i mbulesave dekorative të paisjeve ngrohëse për t'u ripërdorur në sistemin e ri të klimatizimit me paisjet fan-coil.

- **Qëllimi:** Katalogimi i të gjithë vlerave artistike të interiorit duke krijuar një databazë që do të shërbejë për konservimin e restaurimin në vazhdimësi.
 - Krijimi i databazës së: Mobilje, ndriçues, artefakte, relieve, skulptura, piktura, elemente tekstile.
 - Menaxhimi i databazave në funksion të publikut dhe informacionit didaktik të specialistëve të fushave parkatëse.

Parku, vlera peizazhistike dhe artistike

- **Qëllimi:** Konservimi dhe restaurimi i vlerave të Parkut të Pallatit të Brigadave duke ruajtur origjinalitetin e tij.
 - Restaurim i parkut dhe të gjitha aseteve të tij natyrore, artistike, ndërtimore dhe peizazhistike.
 - Aksesibiliteti dhe vendosja në funksion të vizitorëve duke e kthyer në një pikë atraktive të qytetit.
 - Menaxhimi konservativ nepërmjet drejtimit dhe organizimit të flukseve të lëvizjes në park.
- **Qëllimi:** Katalogimi i të gjithë vlerave artistike të parkut, Skulptura, shatërvanë, elementë të mobilitetit urban, duke krijuar databazën që do të shërbejë për konservimin dhe restaurimin në vazhdimësi. Menaxhimi i databazës në funksion të publikut dhe specialistëve të fushës
 - Krijohet harta e pallatit me ndarjet sipas ambjenteve të vizitueshme, me shpjeguesin e funksioneve në kohën e ndërtimit. Harta në mënyrë të kuptueshme duhet të drejtojë vizitorin në ambjentet e Pallatit, dhe të shërbejë edhe si një vizitë virtuale në të.
 - Krijohet harta e parkut me pikat e interesit. Në skemën kompozicionale të parkut, shpjegohen konceptet e parimet e huazuara nga arkitektura e parqeve të tipit francez apo të tipit anglez e Italian. Një itinerar i përcaktuar shoqëron vizitorin në hapësirat e tij, duke i dhënë mundësi ta perceptojë atë nga pika të ndryshme shikimi.
 - Krijohet harta e veprave të artit, skulpturave. Një itinerar i përcaktuar në hartë do të mund të drejtojë vizitorin si në një guidë turistike, përmes hapësirave ku do të gjejë veprat e artit, skulpturat dhe shatërvanët. Në secilën prej tyre do të shpjegohet alegoria artistike që mbart, duke i kthyer si fragmente të një narracioni në natyrë.
 - Krijohen ambjente të përshtatshme për pushim të vizitorëve. Në hapësirat e parkut gjendet mundësia për të ndërtuar përmes strukturave të lehta të mobilitetit urban, vende për shplodhje. Vëndvendosja e tyre duhet të studiohet mirë për të gjetur hapësirën më të përshtatshme për një aktivitet të dyfishtë, qëndrim shpłodhje dhe pasurim me informacion.
 - Guida AudioVizuale në shërbim të vizitorëve. Materiale fotografike të arkivave dhe fotografi të kohës së sotme, sigurisht pas restaurimit, do të bëhen pjesë e një guide arkitektonike që duhet të shoqërojë vizitorin gjatë vizitës në pallat dhe gjatë vizitës në park. Plani i menaxhimit rekomandon edhe Konceptin e sistemit automatik të guidës audio vizive dhe

Krijimin e faqes ëeb të Komleksit arkitektonik.

- Krijimi e riorganizimi i infrastrukturës së aksesimit dhe asaj lëvizjes në brendësi të parkut dhe pajisja me sinjalistikë treguese në shërbim të vizitorëve, duke u kujdesur për menaxhimin e problemeve të lidhura me turizmin.

Drejtimi dhe menaxhimi

- **Qëllimi: Krijimi i një sistemi efikas vetëfinancimi nëpërmjet krijimit të aktiviteteve dhe funksioneve të reja në pallat.**

- Krijimi i funksioneve të reja në pallat, do të jenë burim të ardhurash për menaxhimin e pallatit dhe do të ndikojnë në rritjen e të ardhurave që do të sigurojnë konservimin dhe mirëmbajtjen e tij.
- Vizita të Pallatit, Kishës, strukturave ndihmëse dhe Parkut, me vlerat që ai ka.
- Evente të rëndësishme shtetërore dhe private në nivel kombëtar e ndërkombëtar.
- Krijimi i zonës së pritjes për vizitorë dhe infrastrukturës në shërbim të tyre (biletari, shërbim, rekreacion) Godina në hyrje të Ansambllit propozohet të përshtatet për këto funksione
- Funksion akomodues në katin +2. 6 nukle dhomë+nyje sanitare dhe 2 nukle, tip suitë, do të shërbejnë për akomodim rezervuar për delegacione dhe të ftuar të nivelit të lartë qeveritar.
- Salla ekspozite të përhershme dhe përkohshme.
- Sallë konference ipogjee në pallat dhe në park (hapësira rekreative apo ceremoniale). Pallati ka sot ambiente që mund të shfrytëzohen për këtë qëllim
- Struktura të qëndrueshme rekreative në park. Pjesë e vlefshme për vendodhje të këtyre funksioneve gjendet në anën qendrore dhe perëndimore të parkut në afërsi të serave dhe baseneve ujorë, si dhe në afërsi të stallës dhe shtëpisë së bujkut, duke ofruar kushte pejzazhistike për këto funksione të lidhura me publikun.
- Qendra rekreative në Park. Strukturë restorative për degustim specialitetesh në pranë baseneve ujorë të parkut. Dizniveli i terrenit favorizon parashikim edhe të ambienteve ipogjee, të cilat do rrisin sipërfaqe pa impaktuar pejzazhin.
- Krijohet laborator i bimëve dekorative. Në hapësirat e parkut, të cilat duhet të jenë të lulëzuara në çdo kohë, mund të krijohet mundësia e eksperimentimit të tipeve të ndryshme të luleve në përshtatje me stinët e vitit, diellëzimin apo hijen, lagështirën apo tokën e thatë. Këto kushte krijojnë mundësinë perfekte të krijimit të një laboratorit të bimëve dekorative, në të cilin botanistë e arkitektë të parkut të eksperimentojnë, projektojnë, planifikojnë e aplikojnë bimë nga më të ndryshmet, duke u kthyer si një kopësht botanik dhe një vend eksperience për studentë botanistë apo arkitektë pejzazhistë në formim.
- Krijohet ndarja e qartë e ambienteve të Gardës së Republikës nga ato

të parqeve të Pallatit. Sot ambjente dikur të përdorura nga rojet që i shërbenin mbretërisë, përdoren nga Garda e Republikës dhe zyrat e administratës së saj. Me vënien në efikasitet turistik të Ansamblit të pallatit mbretëror, rekomandohet riorganizimi i ambjenteve të Gardës, për të mundur që disa prej tyre, të kthehen në zyra administrate dhe dhe të qendrave kërkimore që propozohen.

- Krijohet vendi parkimi për vizitorët. Në pamundësi për të parkuar në hyrje të Ansamblit, gjë që do të prishte perceptimin mbretëror që është qëllim të ruhet për të, do të planifikohet që parkimi i pak mjeteve të mund të bëhet në një zonë verilindore të parkut, duke shfrytëzuar një hyrje tjetër nga ajo ceremoniale. Propozohet hyrja që sot përdoret nga Garda e Republikës. Hapësira mes Godinës në hyrje dhe qendrës së komandos propozohet të kthehet në parkim Plani i menaxhimit propozon Konceptin e monitorimit dhe menaxhimit inteligjent të parkimit.

- **Qëllimi:** Krijimi i një sistemi menaxhimi bashkëkohor nëpërmjet një aplikacioni softëare, në të cilin të përfshihen të gjithë elementet e nevojshëm, duke filluar nga shitja e biletave, kontrolli hyrje daljeve, informacioni për turistët dhe stafin, etj.
- **Qëllimi:** Krijimi i një databaze, arkivë dokumentash, që të dokumentojë dhe menaxhojë pasurinë e vlerave arkitektonike, artistike, mjedisore etj të Pallatit dhe Parkut të tij. (Museum Integrated Information Management Systems)

Turizmi dhe Infrastruktura

- **Qëllimi:** Ofrimi i një eksperience të veçantë e të kënaqshme për vizitorët dhe turistët, një eksperiencë e cila nuk çënon vlerat arkitektonike, artistike dhe pejzazistike të objektit dhe Parkut të tij.
 - Krijimi i guidave fizike dhe virtuale, itinerareve të shëtitjes në pallat dhe në park duke trasuar itineraret dhe zonat ku do të kanalizohen flukset e lëvizjeve, dhe duke ndarë fizikisht zonat e ndaluara për publikun.
- **Qëllimi:** Krijimi e riorganizimi i infrastrukturës së aksesimit dhe lëvizjes në brendësi të parkut dhe pajisja me sinjalistikë treguese në shërbim të vizitorëve duke u kujdesur për menaxhimin e problemeve të lidhura me turizmin.
 - Krijimi i zonës së parkimit dhe evidentimi i mënyrës së arritjes në të.
 - Lokalizimi i zonës së Gardës së Republikës duke krijuar një ndarje me rrethim të saj dhe propozimi i një hyrje të veçantë për administratën e automjetet e saj.
 - Krijimi i qendrës së vizitorëve dhe infrastrukturës në shërbim të tyre (biletari, shërbim, rekreacion)

Influenca në Komunitet, edukimi dhe trajnimi

- **Qëllimi:** Përfshirja e komunitetit profesionist të fushës dhe të specializuar në proceset e restaurimit të vlerave arkitektonike, artistike, të interiorit dhe të parkut.

- Krijimi i Qendrës Studimore e të restaurimit të elementeve të arredimit të interiorit, të specializuar në stilistikën e periudhës së modernizmit të fillim viteve 1900 në shqipëri (mobilje, elemente të tekstilit, elemente të arredimit, ndricues, etj)
- **Qëllimi: Kthimi i parkut në një ambient ku mësohet përmes praktikës mbi bimët dekorative, lulet, ngjyrat dhe ritmin biologjik të tyre, si dhe vënien e tyre në funksion të bukurisë së parkut.**
 - Krijimi i programeve edukuese për fëmijë, në funksion të njohjes së vlerave peizazhistike të parkut dhe aplikimit në parcela të vogla eksperimentale, nën drejtimin e kopshtarëve të specializuar, dhe më pas aplikimi i njohurive të të fituara në pjesë të tjera të parku

7.0 ADMINISTRIMI

Në mbi 70 vite jetë, Asambli Historik i Pallatit të Brigadave (AHPB-ja në vazhdim) ka mirëpritur elitën e pushtetit dhe të qeverisjes së vendit dhe miqtë e të ftuarit më të lartë të Shqipërisë. Tashmë ka ardhur koha që ky asambël të hapet për vizitorë shqiptarë dhe të huaj. Pasi të restaurohet dhe të marrë funksione të reja, në harmoni me misionin e ruajtjes së tij, ky asambël duhet të shndërrohet në një destinacion të paevitueshëm të Tiranës. Ky PMI ka për qëllim të ofrojë një mënyrë se si të mundësohet restaurimi dhe rijetëzimi i AHPB-së në këtë destinacion elitar ndërkohë që AHPB-ja ruan funksionet e tij aktuale. Është e nevojshme të sqarohet se termi rijetëzim në këtë kapitull nuk i referohet përdorimit që ka në Ligjin Nr.27, Datë.17.05.2018 “Për trashëgiminë kulturore dhe Muzetë”, por kuptimit primar që ka në literaturën e trashëgimisë kulturore, “plotësimi i një diçkaje me jetë dhe veprimtari të reja”. Në vijim, nëse ky term i referohet Ligjit Nr.27/2018, do të qartësohet me një shënim.

Në mënyrën se si parashtrihen alternativat për ta rijetëzuar AHPB-në, janë marrë në konsideratë këto supozime:

- (a) Pallati i Brigadave dhe parku i tij janë shpallur “Ansambël Historik” me Vendimin e Këshillit të Ministrave, nr. 752, datë 11/11/2004. Ndërkohë Ligji nr. 93/2015 “Për Turizmin”, i ndryshuar, mundëson kthimin në një destinacion turistik të Ansambllit Historik të Pallatit të Brigadave, në pëputhje me “Strategjinë Kombëtare për Zhvillimin e Qëndrueshëm të Turizmit 2019-2023 dhe të Planit të Veprimit”, miratuar me VKM nr. 413, datë 19.6.2019. Janë pikërisht këto arsye që mundësojnë shtimin e funksioneve të reja dhe rijetëzimin e tij.
- (b) Të gjitha funksionet e reja që janë sugjeruar të shtohen, nuk duhet asnjëherë të cenojnë kryerjen e funksioneve primare që AHPB-ja ka, funksionet ceremoniale të përcaktuara kështu me ligj dhe akte të tjera ligjore.
- (c) Është Objekt i Rëndësisë së Veçantë, ku kryejnë aktivitete Personalitetet e Larta Shtetërore të Vendit dhe delegacionet e huaja dhe që monitorohen dhe ruhen nga Garda e Republikës,
- (d) Gjendja e tanishme e AHPB-së, sidomos godinës kryesore të kompleksit që gjerësisht njihet si Pallati i Brigadave, kërkon një ndërhyrje URGJENTE.
- (e) Sigurimi i burimeve të nevojshme për ta mundësuar restaurimin dhe rijetëzimin e AHPB-së, duhet të kryhet brenda parashikimeve të Ligjit nr.27, “Për trashëgiminë kulturore dhe Muzetë”.

Praktika nga vende të ndryshme të botës janë marrë në konsideratë.

1. Administrimi aktual

Tre institucione janë të përfshira në administrimin e AHPB-së:

A. Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare, person juridik në varësi të Kryeministrit të Republikës së Shqipërisë, e cila vepron në bazë të Vendimit të Këshillit të Ministrave nr.34 datë 07.01.1999 i ndryshuar. Ajo e zhvillon veprimtarinë e saj në përputhje me ligjin për ndërmarrjet Nr. 7582 datë 13/07/1992. Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare financohet nga të ardhurat e siguruar nga veprimtaria e saj dhe nga buxheti i shtetit.

DSHQ-ja organizon eventet, si dhe të aktivitetet ceremoniale, publike dhe jopublike, sipas kërkesës, duke trajtuar me përparësi nevojat e Presidentit të Republikës, Kryetarit të Kuvendit dhe Kryeministrit Shqipërisë. Në organizimin e eventit, institucioni ofron me qira ambientet që ka në administrim, shërbimin e logjistikës si dhe shërbimin ushqimor. Gjithashtu DSHQ-ja mundëson hapjen e AHPB-së për vizita të publikut, shërbime fotografike apo aktivitete të ngjashme.

DSHQ-ja ka të gjithë godinat dhe objektet në inventarin e saj. Personeli që siguron ofrimin e të gjitha shërbimeve është i punësuar nga DSHQ-ja.

B. Garda e Republikës

Institucioni i Gardës funksionon në bazë të Ligjit 33/2021, të Ligjit nr.8869 datë 22.05.2003 dhe të VKM nr.590 datë 05.09.2007 “Për përcaktimin e banesave të personaliteteve të larta shtetërore të vendit, të selive, rezidencave dhe objekteve të tjera shtetërore, që do të ruhen dhe mbrohen nga Garda e Republikës së Shqipërisë” e ndryshuar. Garda e Republikës ka përgjegjësi dhe kryen këto detyra kryesore:

- a) organizon dhe kryen ruajtjen dhe mbrojtjen fizike të personaliteteve.
- b) organizon dhe kryen ruajtjen, mbrojtjen e brendshme e të jashtme të objekteve.

Në Objektet e Rendësisë së Veçantë, ku kryejnë aktivitete Personalitetet e Larta Shtetërore të Vëndit dhe delegacionet e huaja të cilat monitorohen dhe ruhen nga Garda e Republikës, midis tyre është dhe territori dhe godina e Pallatit të Brigadave

C. Ministria e Kulturës

Sipas nenit 13, të Ligjit Nr.27, është në kompetencat e Ministrisë së Kulturës që të kryejë:

- Monitorimin e vlerave të paluajtshme kulturore;
- Metodologjinë dhe përcaktimin e rregullave për ruajtjen e vlerave të paluajtshme kulturore dhe mjedisin e tyre;
- Të bëjë koordinimin për:
Termat e referencës për planet e projektimit, ruajtjen dhe planet menaxhuese, skemat e ndarjes, planet dhe ndryshimet e tyre, rregullat e normat e tyre specifike dhe projektet e zhvillimit, në respekt me vlerat kulturore të paluajtshme, të vetme dhe të grupit, brenda kufijve të tyre dhe zonat e ruajtura, sipas rasteve të përcaktuara.

Për sa më lart, duke patur parasysh se Ministria e Kulturës është institucioni që garanton ruajtjen e vlerave të trashëgimisë kulturore të AHPB-së, ajo duhet të jetë dhe insitucioni që nxit procesin e restaurimit e të rijetëzimit, por në një bashkëpunim të ngushtë me DSHQ-në dhe Gardën e Republikës.

Financimi i deritanishëm për mirëmbajtjen e AHPB-së është siguruar nga DSHQ-ja.

2. Modele të sukseshme menaxhimi

Një vëzhgim i zgjeruar u krye si pjesë e përgatitjes së këtij plani, për të identifikuar raste të ngjashme të restaurimit dhe rijetëzimit, si dhe raste të menaxhimit të këtij procesi. Raste të ndryshme u identifikuan në pjesë të ndryshme të botës. Raste të shumta u identifikuan për të parë se cilat funksione të reja mund të shtohen si pjesë e rijetëzimit dhe shndërrimit të AHPB-së në një destinacion të vizitueshëm, përfshirë dhe pjesën e gjelbër të AHPB-së. Të tjera raste u identifikuan për të kuptuar mënyrën se si është financuar ky proces. Gjithsesi ishte e vështirë gjetja e një rasti tërësisht të ngjashëm me AHPB-në, sepse në asnjë rast nevojat për restaurim dhe rijetëzim nuk kanë qenë kaq urgjente dhe të gjithanshme, duke kërkuar fonde financiare të konsiderueshme.

Disa përgjithësime mund të bëhen pas këtij vëzhgimi në lidhje me financimin e restaurimit dhe janë përzgjedhur raste që tregojnë llojshmëri të mënyrave të gjetjes së fondeve:

- (i) Financimi i restaurimit është kryer me fonde tërësisht shtetërore, sikurse rasti i Buckingham Palace, ku Parlamenti i Mbretërisë së Bashkuar vendosi të financojë restaurimin e pallatit, duke rritur financimin për fondin e Mbretëreshës për një periudhë 10 vjecare. Rritja e këtij fondi do të mundësojë restaurimin. Ky vendim është marrë në vitin 2017¹.

Buckingham Palace

- (ii) Pallati Ēilanoē në Poloni: i vendosur 10 km në jug të qytetit të Varshavës, Pallati Ēilanoē është një nga perlat më të bukura dhe më të njohura arkitekturore të Polonisë. U themelua në shekullin e 17-të nga Mbreti John III Sobielski dhe përfshihet në listën e siteve të trashëgimisë kombëtare të Polonisë. Projekti pjesor i restaurimit të pallatit dhe tërësor të kopshteve, u financuan në bashkëpunim me European Regional Development Fund².

¹ <https://www.bbc.com/news/uk-politics-39280770>

² https://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/poland/restoring-prestige-to-a-polish-palace

Pallati Wilanów në Poloni

- (iii) Pallati Stor, Kabul, Afghanistan: Mbreti afgan Amanullah Khan ndërtoi Pallatin tashmë 100-vjeçar, Stor. Një nga dhomat në pallat u përdor për nënshkrimin e Marrëveshjes së Ravalpindit, me të cilën Afganistani u bë një shtet i pavarur sovran. Financimi i restaurimit u mundësua nga Aga Khan Trust for Culture (AKTC) në bashkëpunim me qeverinë e Afganistanit dhe të Indisë.³

Pallati Stor, Kabul

Për sa i përket funksioneve dhe menaxhimit të komplekseve të ngjashme historike, dy raste janë përzgjedhur:

Njëri është Pallati Dolmabahçe në Stamboll, i cili është zgjedhur si rast i ngjashëm me AHPB-në, për nga historiku i përdorimit. Pallati Dolmabahçe u urdhërua nga Sulltani i 31-të i Perandorisë, Abdëlmecid I, dhe u ndërtua midis viteve 1843 dhe 1856. Në të ka jetuar Presidenti i parë i Republikës Turke Mustafa Kemal Attaturk. Dolmabahçe menaxhohet nga Administrata Shtetërore për Pallatet Kombëtare, dhe përdoret si vend për pritje ceremoniale (kur ato ndodhin në Stamboll dhe jo në Ankara), është një ndër sitet më të vizituara në Stamboll, si dhe është vend për aktivitete kulturore madje dhe

³ [Restoration of the Stor Palace, Kabul | Aga Khan Development Network \(akdn.org\)](#)

ceremoni martesore. Financimi i menaxhimit bëhet nga shteti, por me raste ka dhe financime nga Filantropë turq, të cilët kanë ndërmarrë projekte rijetëzimi, si psh Fondacioni TAÇ i cili financoi riorganizim e Kioskës së Xhamit për t'u përdorur si hapësirë ekspozite.

Një mundësi alternative menaxhimi është një njësi si “Historic Royal Palace” në Britaninë e Madhe. Historic Royal Palaces (Pallatet Historike Mbretërore) u krijuan nga qeveria britanike në 1989 në mënyrë që të kujdeseshin për pesë pallate mbretërore (Toëer of London, Hampton Court Palace, Banqueting House, Kensington Palace and Keë Palace). Më vonë ajo u bë një organizatë e pavarur, me supervizim nga Departamenti i Trashëgimisë Kombëtare, tani i quajtur Departamenti për Kulturë, Media dhe Sport. Historic Royal Palaces është krijuar në vazhden e shumë institucioneve britanike për menaxhimin e trashëgimisë kulturore, si English Heritage, National Trust, që kanë statusin juridik të tillë që i mundëson funksionimin si OJF (edhe pse kryen aktivitete fitimprurëse, ajo mund mund të përfitojë edhe financim shtetëror).

3. Alternativa zgjidhjeje dhe ndryshimi të modelit aktual

Çdo alternativë për të siguruar financimin e restaurimit dhe rijetëzimit të AHPB-së, mund të nxitet nga shembujt e dhënë, por mbi të gjitha duhet të jetë në respekt të Ligjit Nr.27/2018 “Për trashëgiminë Kulturore dhe Muzetë” dhe specifikisht neneve 18, 19 dhe 20. Për formën e menaxhimit/administrimit duhet të respektohen nenet 178 dhe 182-186 të këtij ligji. Neni 178 përcakton format e përdorimit të pasurive kulturore dhe nenet 182-186 përcaktojnë elementët e procesit të rijetëzimit (kufizimet, procedura, projekti dhe kontrata e rijetëzimit) e cila është forma e rekomanduar për AHPB. Forma e deritanishme e administrimit e AHPB nga DSHQ, ka qenë formë direkte.

Gjithsesi brenda parashtrimeve të Ligjit Nr.27/2018, “Për trashëgiminë kulturore dhe Muzetë”, paraqitet një shtjellim për të gjitha rastet e parashikuara në ligj për administrimin e AHPB-së, një vlerësim sa të mundshme janë ato për t'u zbatuar me avantazhet dhe disavantazhet përkatëse, duke patur parasysh dy kritere, urgjencën për restaurim dhe rijetëzim dhe gjetjen e fondeve.

Shënim: termi administrim zëvendësohet me manaxhim për lehtësi kuptimi duke qenë se janë terma të përafërt.

1. Forma direkte; kjo është forma aktuale e administrimit të AHPB-së. Ligji paraqet që: “Administrimi direkt realizohet nëpërmjet strukturave organizative të specializuara në varësi të institucioneve shtetërore ose subjekteve të tjera publike me autonomi shkencore, organizative, financiare dhe me personel të specializuar tekniko-shkencor. Institucionet publike mund të realizojnë administrimin direkt edhe në bashkëpunim me organe të tjera të administratës publike”. Kjo formë aktuale e administrim/manaxhim ka siguruar ruajtjen e asambllit dhe të vlerave të tij. **Nga ana tjetër, kjo formë manaxhimi ofron mundësi të kufizuara për të arritur realizimin e projektit të rijetëzimit meqë një projekt i përmasave të tilla kërkon një institucion të dedikuar, burimet e nevojshme si financiare dhe njerëzore.**

2. Forma indirekte e administrimit, e parashikuar në tre forma të ndryshme:

- a) Fondacioneve të posaçme, të krijuara sipas nenit 172 të këtij ligji;
- b) Fondacioneve të krijuara nga institucionet e specializuara të trashëgimisë kulturore, sipas këtij ligji;
- c) Personave fizikë apo juridikë, publikë ose privatë, të cilëve pasuria kulturore u jepet në administrim nëpërmjet procedurave publike të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave dhe vendim të KKMPK-së, bazuar në vlerësimin krahasimor të projekteve të paraqitura.

Në variantin 2.a (fondacion i posaçëm), sipas parashtrimit të ligjit, kërkohet që Fondacioni të krijohet në partneritet me një palë të interesuar (personave fizikë ose juridikë privatë, vendas apo të huaj), e cila të ketë përvojë në fushën e manaxhimit të asambleve të tilla, dhe të ngritjes së fondeve për rijetëzimin e AHPB-së. **Mundësia që kjo palë e interesuar të ofrohet bashkë me financimin që kërkon projekti i rijetëzimit, dhe në një kohë të shkurtër (duke patur parasysh nevojat urgjente për ta restauruar AHPB-në), është shumë e vogël.**

Në variantin 2.b, sipas parashtrimit të ligjit, (fondacione të krijuara nga institucionet e specializuara të trashëgimisë kulturore), krijimi i një fondacioni të tillë, thjesht i delegon përgjegjësinë një institucioni tjetër i cili duke qenë i sapoformuar, nuk do të ketë as përvojën dhe aq më pak burimet e nevojshme për të garantuar realizimin e rijetëzimit.

Në variantin 2.c, sipas parashtrimit të ligjit, ...“Administrimi indirekt kryhet nëpërmjet personave fizikë apo juridikë, publikë ose privatë, të cilëve pasuria kulturore u jepet në administrim nëpërmjet procedurave publike të përcaktuara me vendim të Këshillit të Ministrave dhe vendim të KKMPK-së, bazuar në vlerësimin krahasimor të projekteve të paraqitura”. Ky variant nuk mundëson gjetjen e burimeve të nevojshme për të nisur dhe kryer investimet e nevojshme në AHPB.

3. Një formë e parashikuar nga ligji, neni 182, për përdorimin (jo administrimin) e trashëgimisë kulturore, është dhe **rijetëzimi**. Me një periudhë maksimale të partneritetit të parashikuar në ligj (neni 186, pika 5) prej 20 vitesh, pala e interesuar për partneritet, duhet të ketë financimin e duhur për të mundësuar rijetëzimin. Gjithashtu duhet të ketë përvojën e duhur për manaxhimin e trashëgimisë kulturore, të parashikojë kufizimet e mundshme në nxjerrjen e të ardhurave të cilat mund të mos sjellin fitime për të. Ky skenar mundëson gjetjen e fondeve të nevojshme për të kryer investimet e kërkuara në AHPB dhe administrimin e tij brënda afatit kontraktual të përdorimit. Si rrjedhojë kjo është forma e rekomanduar për të arritur qëllimin e këtij plani manaxhimi. Ligji nr.27/2018 paraqet të gjitha etapat e nevojshme për të arritur përdorimin me rijetëzim.

Në këtë rast, është e rëndësishme të adresohet roli i Gardës së Republikës në ruajtjen e AHPB-së dhe në vazhdimin e përdorimit të godinave/ambjentëve që tashmë okupon.

Një **konsideratë specifike** duhet të ketë për mbikqyrjen e aktiviteteve nga një **Bord profesionistësh të fushës**, i cili kontrollon dhe garanton ruajtjen e vlerave të monumentit si dhe cilësinë e shërbimeve të ofruara si për ato shtetërore dhe për vizitorët. Ky Bord do të ketë në përbërje të tij specialistë të menaxhimit, juristë, restauratorë të arkitekturës e konstruksionit, konservues të veprave të artit, botanistë e historianë dhe në mënyrë të domosdoshme, një përfaqësues nga Ministria e Kulturës dhe një nga Drejtoria e Shërbimeve Qeveritare. **Ky Bord duhet të shërbejë si këshillues** për drejtimet kryesore të menaxhimit, duke marrë përsipër që të sigurojë pacënueshmërinë e AHPB-në, por edhe njëkohësisht të jetë pjesë e vendimmarrjes për ato veprime që janë të lidhura direkt me këtë pacënueshmëri.

8.0 PLANI I VEPRIMIT

8.0 PLANI I VEPRIMIT

Ky Plan Veprimi parashikon aktivitete afatshkurtra, afatmesme dhe afatgjata për menaxhimin, në mbështetje të synimeve dhe objektivave të përcaktuar në seksionin paraardhës, i kategorizuar sipas tematikave të mëposhtme:

- Pallati, vlera arkitektonike dhe artistike
- Parku, vlera pejzazhistike dhe artistike
- Turizmi dhe infrastruktura
- Influenca në komunitet, edukimi e trajnimi
- Drejtimi dhe menaxhimi

Shtirja kohore tregon vitin e fillimit dhe kohëzgjatjen e secilit prej aktiviteteve për çdo kategori.

Duke iu referuar edhe vetë Planit të Veprimit, vlen të përmenden pikat e mëposhtme:

- Për të gjitha veprimet e specifikuar më poshtë, sipas rastit, është e detyrueshme marrja e lejes, siç parashikohet në ligjet kombëtare (dhe për rrjedhojë aktet e tyre nënligjore)
- Aty ku ka veprime që varen ose mbivendosen me veprime të tjerë, atëherë këto ndërveprime duhet të rishikohen.
- Të gjithë konsulentët dhe këshilltarët e jashtëm, duhet të jenë të licensuar sipas Ligjit Nr. 27/2018 për Trashëgiminë Kulturore.
- Çdo pjesë e planit të veprimit ka të bëjë me rolin e enteve publike dhe nuk do të kërkojë fonde shtesë nga buxheti i shtetit.
- Çdo linjë e planit të veprimit shoqërohet me një vlerësim financiar të fondeve që kërkohen për t'u arritur realizimin këtij plani manaxhimi. Vlerësim është fillestar: buxhetim i detajuar do të kryhen kur përgatiten të gjitha projektet teknike të nevojshme.
- Çdo ndërhyrje e planifikuar duhet t'i nënshtrohet paraprakisht procesit të VNM-së, duke qenë se janë objekt i ligjit nr. 10 440, datë 07.07.2011 "Për vlerësimin e ndikimit në mjedis".
- Mbetjet e krijuara nga veprimtaritë e ndryshme, ku duhet të transpohen në mënyrë të rregullt në vend grumbullimit e caktura nga njësi vendore. Zotëruesit e mbetjeve inerte duhet të zbatojnë detyrimet që janë të përcaktuara në VKM nr.575, datë 24.06.2015 "Për miratimin e kërkesave për menaxhimin e mbetjeve inerte" dhe për asnjë arsye mos të ketë hedhje të tyre pranë burimeve ujore;
- Niveli i zhurmave gjatë procesit të jetë brenda normave të lejuara dhe të punohet në orare kur shqetësimi i banorëve dhe zonave përreth të jetë me ndikim sa më të ulët;
- Të mbahen në konsideratë detyrimet që rrjedhin nga Ligji Nr. 10431, datë 9.6.2011 "Për Mbrojtjen e Mjedisit".

Veprimi	Përgjegjëse për zbatimin	Aprovues dhe mbikqyrës	Kohëzgjatja/frekuenca	Parashikimi financiar (në ALL)
1.0 Pallati, vlera arkitektonike dhe artistike				
1.1 Qëllimi: Konservimi dhe restaurimi i vlerave artistike dhe arkitektonike, duke patur prioritet ruajtjen e vlerave të kësaj pasurie të veçantë të Trashëgimisë Kulturore të Shqipërisë.				
1.1.1 Kryerja e vlerësimeve mbi gjendjen e Pallatit. Përpilimi relacionit teknik dhe buxhetit. Ky është vetëm një vlerësim paraprak	Struktura përgjegjëse për menaxhimin dhe ekspertë të fushave	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj - Rishikim periodik	3 700 000
1.1.2 Kryerja e vlerësimeve mbi gjendjen e mobilie dhe artefakteve në brendësi të pallatit, përgatitja e relacionit teknik mbi to. Ky është vetëm një vlerësim paraprak	Struktura përgjegjëse për menaxhimin dhe ekspertë të fushave	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj - Rishikim periodik	2 500 000
1.1.3 Kryerja e vlerësimit mbi gjendjen e Parkut, strukturave arkitektonike dhe artistike në të, përpilimi i relacionit teknik Ky është vetëm një vlerësim paraprak	Struktura përgjegjëse për menaxhimin dhe ekspertë të fushave	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	1 muaj - Rishikim periodik	3 300 000
1.1.4 Kryerja e vlerësimit mbi gjendjen e rrethimit dhe sigurisë të zonës në pronësi të Pallatit të Brigadave, përpilimi i relacionit teknik Ky është vetëm një vlerësim paraprak	Struktura përgjegjëse për menaxhimin dhe ekspertë të fushave	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	1 muaj - Rishikim periodik	2 800 000

1.1.5 Paraqitja e propozimeve/përmbledhjeve teknike për konservimin, përzgjedhja e konsulentëve, menaxhimi dhe fillimi i dorëzimit të ‘Punimeve më Urgjente’ Bëhet duke përfshirë të tre kategoritë sipas tre pikave të mësipërme, Pallati, Parku, Rrethimi.	Struktura përgjegjëse për menaxhimin me konsulentët e jashtëm	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj	120 000
Veprimi	Përgjegjëse për zbatimin	Aprovues dhe mbikqyrës	Kohëzgjatja/frekuenca	Parashikimi financiar (në ALL)
1.1.6 Vendosija e sistemit të ndricimit emergjent dhe të kontrollit me kamera sigurie të parkut dhe ekstremiteteve të territorit. Ky është një vlerësim paraprak. Buxheti i detajuar do të përgatitet bashkë me projektin teknik.	Struktura përgjegjëse për menaxhimin dhe ekspertë të fushave	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	1 muaj - Rishikim periodik	39 000 000
1.1.7 Përgatitja e projektit të restaurimit arkitektonik të pallatit - T’i referohet projekteve origjinale e materialeve arkivore -Të parashikohet ndërhyrje për të shmangur pengesat arkitektonike që do të vështirësonin vizitat nga persona me aftësi të kufizuara.	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj	17 500 000

1.1.8 Përgatitja e projektit të restaurimit dhe konsolidimit të sistemit konstruktiv - T'i referohet projekteve origjinale e materialeve arkivore	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj	5 500 000
1.1.9 Përgatitja e projektit të restaurimit të sistemit të dyerve dhe dritareve. - Të studiohet dhe të ruhen meknizmat origjinale, aty ku janë jashtë funksionit, të zëvendësohen me të njëjtat forma e mekanizma si origjinalet	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3muaj	3 800 000
1.1.10 Përgatitja e projektit të restaurimit të sistemeve elektrike dhe elektronike, duke ruajtur respektktuar kriteret e sigurisë. Të parashikohet pajisja me sistemet e dedektimit dhe lajmërimit të zjarrit (ËiFi) dhe ndërtimi i një sistemi të vijueshëm të furnizimit me energji.	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj	7 500 000
1.1.11 Përgatitja e projektit të restaurimit të sistemit të instalimeve mekanike dhe hidraulike - Cetrali termik duhet të nxiret jashte perdorimi dhe të lirojë ambjentin teknik. - Sistemi i tubacioneve duhet të hiqet dhe ti lejë vendit sistemit të ri të tubacioneve. - Pajisjet radiatore (prej gize) duhet të hiqen për t'i lënë	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj	6 900 000

vendin pajisjeve të reja ngrohje/ftohje. - Të plotësohet sistemi me ajër të freskët dhe ventilim. - Të riplanifikohet sistemi i furnizimit me ujë të ftohtë dhe të ngrohtë. - Të riplanifikohet sistemi i shkarkimeve të nyjeve sanitare				
1.1.12. Përgatitja e projektit për instalim të sistemeve të sigurisë - Sistemet Fire Alarm-Extinguishing - Fire control- Evacuation - Intrusion - Videosurveillance	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj	2 900 000
1.1.13 Përgatitja e projektit të restaurimit të mobiljeve, elementeve të arredimit, artefakteve dhe ndricuesve. - Të ruhen materialet origjinale dhe të diferencohen objektet që nuk kanë qenë pjesë e projektit fillestar Të bashkëpunohet me Inxh. Elektrik për vënien në funksionim të ndriçuesve origjinalë	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj	4 500 000
1.1.14 Përgatitja e projektit të restaurimit të elementeve prej tekstili - T'i referohet projekteve origjinale e materialeve arkivore	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj	3 900 000

Veprimi	Përgjegjëse për zbatimin	Aprovues dhe mbikqyrës	Kohëzgjatja/frekuenca	Parashikimi financiar (në ALL)
1.2 Qëllimi: Katalogimi i të gjithë vlerave artistike të interierit duke krijuar databaza që do të shërbejnë për konservimin e restaurimin në vazhdimësi.				
1.2.1 Katalogimi i mobiljeve, artefakteve, skulpturave, bazorelieveve, ndricuesve. - Të bëhet klasifikimi sipas tipologjisë dhe skeda teknike e secilit, si pjesë e një databaze të institucionit dhe të IKTK	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	6 muaj	2 800 000
1.2.2 Menaxhimi i databazave në funksion të publikut dhe informacionit didaktik të specialistëve të fushave parkatëse. - Krijimi i faqes ëeb të Pallatit të Brigadave dhe e Parkut të tij, vendosja e kësaj databaze në faqen ëeb, duke i ndarë sipas kategorive. - Krijimi i tureve virtuale, të vetë-drejtura, në ambjentet e brendshme të Pallatit, të aksesueshme nga mjete të zakonshme elektronike: PC, Smartphon, etj	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	6 muaj	3 900 000
1.2.3 Konservimi preventiv dhe mirëmbajtja në vazhdueshmëri i elementeve në interier: mobilje, ndricues, artefakte, elemente tekstili, piktura, bazorelieve, dekoracione dhe rifinitura arkitektonike	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	I vazhdueshëm e periodik	1 028 500 000

Veprimi	Përgjegjëse për zbatimin	Aprovues dhe mbikqyrës	Kohëzgjatja/frekuenca	Parashikimi financiar (në ALL)
2.0 Pallati, Parku, vlerat peizazhiste dhe artistike				
2.1 Qëllimi : konservimi dhe restaurimi i vlerave të Parkut të Pallatit të Brigadave, duke ruajtur origjinalitetin e tij.				
2.1.1 Konsultimi i materialeve arkivore për të kuptuar tendencën projektive të arkitektit të parkut, duke patur predispozitën për të respektuar format origjinale që ka patur në projekt.	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj	250000
2.1.2 Restaurimi i serës dhe i shtëpisë së fermerit, reflektimi në të i dizajnit të projektit fillestar të kohës së ndërtimit.	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	6 muaj	12 500 000
2.1.3 Restaurimi dhe vënia në efektivitet i fushave të tenisit brenda territorit të parkut	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	6 muaj	12 450 000
2.1.4 Evidentimi i problemeve të gjelbërimit, pemë e shkurre, duke i hequr të dëmtuarat dhe zëvendësuar me të njejtat specie të shëndetshme në të njejtat vënde sipas dizajnit origjinal të parkut	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 muaj	16 500 000

2.1.5 Restaurimi i baseneve ujore dhe pasurimi i tyre me elemente të florës e faunës	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	6 muaj	7 750 000
2.1.6 Restaurimi i elementëve të mobilimit urban dhe i shtresave të rrugëve e shtigjeve të parkut	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	6 muaj	28 800 000
2.1.7 Restaurimi i Pallatit dhe krijimi i Muzeut	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	18 muaj	2 135 000 000
a. Krijimi i Databazës së veprave artistike të Parkut: skulptura, shatërvanë, elementë të mobilimit urban, etj				
2.2.1 Krijimi i databazës së veprave artistike të Parkut	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	6 muaj	6 000 000
2.2.2 Krijimi i itinerareve në park, të destinuara për vizitorët, itinerari i skulpturave dhe shatërvaneve i lidhur me autorët, itinerari i hapësirave tematike, itinerari i veprave të artit i destinuar për profesionistë.	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	6 muaj	9 800 000
2.2.3 Krijimi i kushteve për aksesibilitetin e personave me aftësi të kufizuara	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontratar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve	6 muaj	6 400 000

		të fushës		
2.2.4 Krijimi i hapësirave rekreative dhe të shërbimit në funksion të vizitorëve	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	2 vjet	60 500 000

Veprimi	Përgjegjëse për zbatimin	Aprovues dhe mbikqyrës	Kohëzgjatja/frekuenca	Parashikimi financiar(në ALL)
3.0 Turizmi dhe infrastruktura				
3.1 Qëllimi : Ofrimi i një eksperience të veçantë e të kënaqshme për vizitorët dhe turistët, një eksperiencë e cila nuk çënon vlerat arkitektonike, artistike dhe pejzazhistike të AHPB				
3.1.1 Krijimi i guidave fizike dhe virtuale, itinerareve të shëtitjes në pallat dhe në park duke trasuar itineraret dhe zonat ku do të kanalizohen flukset e lëvizjeve, dhe duke ndarë fizikisht zonat e ndaluara për publikun.	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	1 vit	9 500 000
3.2.1 Kalimi në administrim të AHPB i dy ndërtesave dhe dy parkimeve të Gardës (sipas Hartës në shtojca), krijimi i zonës së parkimit për vizitorët dhe evidentimi i mënyrës së arritjes në të.	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Garda e Republikës Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	1 vit	1 300 000
3.2.2 Lokalizimi i zonës së Gardës së Republikës duke krijuar një ndarje me rrethim të saj dhe propozimi i një hyrje të	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve	1 vit	4 400 000

vecantë për administratën e automjetet e saj.		të fushës		
3.2.3 Krijimi i qendrës së vizitorëve dhe infrastrukturës në shërbim të tyre (biletari, shërbim, rekreacion)	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	1 vit	33 000 000

Veprimi	Përgjegjëse për zbatimin	Aprovues dhe mbikqyrës	Kohëzgjatja/frekuenca	Parashikimi financiar (në ALL)
4.0 Influenca në komunitet, edukimi dhe trajnimi				
4.1 Qëllimi: Përfshirja e komunitetit profesionist të fushës dhe të specializuar në proceset e restaurimit të vlerave arkitektonike, artistike, të interierit dhe të parkut.				
4.1.1 Krijimi i qendrës studimore e të restaurimit të elementeve të arredimit të interierit, të specializuar në stilistikën e periudhës së modernizmit të fillim viteve 1900 në shqipëri (mobilje, elemente të tekstit, elemente të arredimit, ndricues, etj)	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	18 muaj	36 000 000
	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	18 muaj	15 000 000
	Struktura		1,5 muaj	1 900 000
4.1.2 Krijimi i laboratorit të bimëve, në të cilin botanistë e arkitektë të parkut të eksperimentojnë,				

projektojnë, planifikojnë e aplikojnë bimë nga më të ndryshmet, duke u kthyer si një kopësht botanik dhe një vend eksperience për studentë botanistë apo arkitektë pejzazhistë në formim. 4.1.3 Krijimi i Bordit të profesionistëve të fushës që do të shërbeje si konsultues, këshillues dhe aprovues, për të gjitha proceset e lidhura me restaurimin, konservimin dhe ruajtjen e pasurisë kulturore të AHPB, apo me procese që influencojnë direkt këtë pasuri kulturore.	përgjegjëse për menaxhimin.	Ministria e Kulturës		
4.2 Qëllimi: Kthimi i parkut në një ambient ku mësohet përmes praktikës mbi bimët dekorative, lulet, ngjyrat dhe ritmin biologjik të tyre, si dhe vënien e tyre në funksion të bukurisë së parkut.				
4.2.1 Krijimi i programeve edukuese për fëmijë, në funksion të njohjes së vlerave pejsazhistike të parkut dhe aplikimit në parcela të vogla eksperimentale, nën drejtimin e kopshtarëve të specializuar, dhe më pas aplikimi i njohurive të të fituara në pjesë të tjera të parkut	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	2 vjet	7 500 000

Veprimi	Përgjegjëse për zbatimin	Aprovues dhe mbikqyrës	Kohëzgjatja/frekuenca	Parashikimi financiar (në ALL)
5.0 Drejtimi dhe menaxhimi				
5.1 Qëllimi: Krijimi i një sistemi efikas vetëfinancimi nëpërmjet krijimit të aktiviteteve dhe funksioneve të reja në pallat.				
5.1.1 Krijimi i funksioneve të reja në pallat, (vizita të organizuara në grupe, salle ekspozite, salle mbledhje, akomodim hotelerie ekskluzive për personalitete shtetërorë, strukture didaktike në funksion të eksperiencave konservuese dhe restauruese) do të jenë burim të ardhurash për menaxhimin e pallatit dhe do të ndikojnë në rritjen e të ardhurave që do të sigurojnë konservimin dhe mirëmbajtjen e tij.	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	3 vjet	130 000 000
5.2 Qëllimi : Krijimi i një sistemi menaxhimi bashkëkohor nëpërmjet një aplikacioni softëare, në të cilin të përfshihen të gjithë elementet e nevojshëm, (shitja e biletave, kontrolli hyrje daljeve, informacioni për turistët dhe stafin, etj).				
5.2.1 Krijimi i pasqyrave të sakta financiare mbi të ardhurat nga vizitorët (sistem financiar)	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	Periodike çdo 6 muaj	2 900 000
5.2.2 Lehtësimi i	Struktura	Ministria e	2 vjet,	15 000 000

aksesibilitetit në AHPB duke sjellë për rrjedhojë rritjen e numrit të vizitorëve	përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës		
5.3. Qëllimi : Krijimi i një databaze, arkivë dokumentash, që të dokumentojë dhe menaxhojë pasurinë e vlerave arkitektonike, artistike, mjedisore të Pallatit dhe Parkut të tij. (Museum Integrated Information Management Systems)				
5.3.1 Katalogimi i tipologjive të ndryshme arkitektonike, dhe dekorative	Struktura përgjegjëse për menaxhimin. Ekspertë të nënkontraktuar	Ministria e Kulturës Bordi i profesionistëve të fushës	6-12 muaj	3 800 000

Totali i vlerësimit paraprak për zbatimin e planit të veprimit është 3 683 760 000 ALL ose 30 194 754 Euro (me kursin e këmbimit 1 euro = 122 ALL).

9.0 ZBATIMI dhe MONITORIMI

9.0 ZBATIMI dhe MONITORIMI

Zbatimi

Në tre vitet e para duhet përfunduar procesi i lidhur me konservimin, restaurimin dhe përgatitjen e infrastrukturës së nevojshme në shërbim të turizmit, duke përgatitur AHPB-në për hapje të plotë ndaj vizitorëve sipas rekomandimeve e funksioneve që ky PMI parashtron.

Kjo periudhë 3 vjeçare cilësohet si periudhë tranzitore.

Gjatë kësaj periudhe parashikohen të bëhen veprimet e mëposhtëme:

1. Ndërhijet emergjente konservuese dhe restaurimi i plotë i pallatit dhe Parkut
2. Ngritja e sistemeve infrastrukturore në shërbim të mobilitetit të vizitorëve (parkimi, rrugët e lëvizjes, eliminimi i barrierave arkitektonike)
3. Ngritja e sistemeve informuese në shërbim të vizitorëve (brandimi, faqja e web, katalogimi, vizitat virtuale, planet e programuar të vizitave, itineraret dhe gjithë materiali informativ)
4. Ngritja e laboratorit të mobiljeve dhe laboratorit të bimëve dekorative, duke shfrytëzuar ambientet ekzistues, sipas përshkrimeve të paraqitura në shtojcat e këtij PMI.
5. Krijimi i Bordit të profesionistëve të fushës sipas përshkrimit të paraqitur me lart në këtë PMI

Këto veprime do të menaxhohen nga struktura e re që do të përcaktohet si rrjedhojë e procesit të rijetëzimit, do të rregullohen e përcaktohen në marrëdhënie kontraktuale dhe do të monitorohen vazhdimisht nga Ministria e Kulturës dhe Bordi i profesionistëve të fushës.

Paralelisht me këto procese të përshkruar më lart, realizohet edhe sa më poshtë vijon:

- Hartimi dhe përgatitja e udhëzuesëve të funksionimit të AHPB-së, të cilët do t'i shërbejnë stafit administrativ dhe punonjësve.
- Marrja në konsideratë e implikimeve për të gjithë stafin ekzistues të AHPB-së dhe mirëqenien e tyre në të ardhmen, si dhe punësimin e personave të rinj, duke përfshirë përshkrime të detajuara të pozicioneve të punës dhe kushteve të shërbimit, si dhe intervistimi dhe fillimi i përzgjedhjes së kandidatëve, siç do të gjykohej e përshtatshme.
- Kualifikimi dhe trajnimi i stafit

Monitorimi

Ky seksion përcakton në nivel strategjik, veprimet që duhen bërë për monitorimin e zbatimit të rekomandimeve të këtij Plani të Integruar Menaxhimi, si dhe të ndërhyrjeve

konservative dhe të emergjencës në pallat dhe në park.

Këto veprime reflektohen në tabelën e mëposhtëme, duke u klasifikuar sipas objektivave të listuar e parashtruar nga ky PMI.

Objektivi	Treguesit kyç	Të dhënat bazë	Të dhënat e monitorimit	Rezultatet e dëshiruara
Konservimi dhe restaurimi i vlerave artistike dhe arkitektonike, duke patur prioritet ruajtjen e vlerave të pasurisë të veçantë të AHPB	Gjendja e objekteve arkitektonikë, mobiljeve, artefakteve dhe elementeve dekorative	Vlerësimet e ekspertëve Vrojtime për gjëndjen	Matje dhe ekzaminime periodike nga ekspertë të nënkontratar. Në periudhën e parë 3 vjecare, këto matje dhe ekzaminime bëhen çdo 3 muaj, më pas çdo 6 muaj	Konservim dhe restaurim i AHPB dhe i objekteve me vlerë.
Katalogimi i të gjithë vlerave artistike të interierit duke krijuar një databazë që do të shërbejë për konservimin e restaurimin në vazhdimësi.	Katalogimi i vlerave artistike dhe artefakteve.	Rilevime dhe fotografime të objekteve sipas tipologjisë	Krijimi i grup kategorive të vlerave të kataloguara , të azhuruara çdo muaj	Përpilimi i databazës në kategori sipas tipologjive Hedhja e të dhënave në faqen eeb për konsultim virtual
Konservimi dhe restaurimi i vlerave të Parkut të AHPB duke ruajtur origjinalitetin e tij.	Gjendja e objekteve dekorative, skulptura, elemente të mobilimit urban, rrugëve, bimësisë	Vlerësimet e ekspertëve Vrojtime për gjëndjen	Matje dhe ekzaminime të çdo 6 muajve nga ekspertë të nënkontratar	Konservimi, reduktimi i domosdoshmërisë për ndërhyrje restauruese në park

Objektivi	Treguesit kyç	Të dhënat bazë	Të dhënat e monitorimit	Rezultatet dëshiruara
Aksesibiliteti dhe vendosja në funksion të vizitorëve duke e kthyer në një pikë atraktive të qytetit.	Rritja e numrit të vizitorëve Anketime mbi përshtypje të vizitorëve	Numri i vizitorëve Kërkesat për vizita në grup	Të ardhurat nga biletat dhe nga aktivitetet e organizura e sit.	Rritja e numrit të vizitorëve. Rritja e kërkesës për të kryer aktivitete në AHPB
Menaxhimi konservativ nëpërmjet drejtimit e organizimit të flukseve të lëvizjes në pallat dhe park.	Gjendja e ambjenteve të interiorit dhe të parkut.	Numri i vizitorëve në raport me konsumin dhe dëmet e ambjenteve, ritmet e ndërhyrjeve restauruese të ambjenteve	Vlerësimi i përjavshëm i sjelljes së papërshtatshme dhe dëmtuese ndaj ambjenteve të interiorit dhe parkut	Përmirësim real i sjelljes ndaj mjedisit, Konservimi dhe Ruajtja e vlerave të AHPB
Katalogimi i vlerave artistike dhe artefakteve.	Katalogimi i vlerave artistike dhe artefakteve.	Rilevime dhe fotografime të objekteve sipas tipologjisë	Krijimi i grupkategorive të vlerave të kataloguara, të azhornuara çdo muaj	Përpilimi i databazës në kategori sipas tipologjive Hedhja e të dhënave në faqen ëeb për konsultim virtual
Menaxhimi i databazës së katalogimit në funksion të pubikut të gjërë, apo të specializuar	Krijimi sektorëve në arkitekturën e faqes ëeb Klikimet në këto sektorë	Vlerësim i ekspertëve të Katalogimit dhe i ekspertëve IT	Të dhëna të kontrollit çdo mujor për sasinë e klikimeve, dhe katalogëve të krijuar dhe konsultuar	Rritja e klikimeve në kategoritë e vizitave virtuale. Rritja sasisë së guidave virtuale dhe audiovizuale të përdorura nga vizitorët gjatë vizitave në sit

Objekti	Treguesit kyç	Të dhënat bazë	Të dhënat e monitorimit	Rezultatet e dëshiruara
Krijimi i zonës së parkimit dhe evidentimi i mënyrës së arrijtes në të	Rritja e kënaqshmërisë së vizitorëve /përdoruesve.	Anketim dhe opinione të vizitorëve.	Rezultatet e anketimit çdo 6 muaj, të vizitoreve dhe stafit	Shtimi i vizitorëve që vijnë me makina Shtimi i vizitorëve nga zona të largëta
Krijimi e riorganizimi i infrastrukturës së aksesimit dhe lëvizjes në brendësi të parkut dhe pajisja me sinjalistikë treguese në shërbim të vizitorëve duke u kujdesur për menaxhimin e problemeve të lidhura me turizmin.	Numri i aksidenteve, nivelet e kënaqshmërisë së vizitorëve,	Monitorimet e shpeshta të situatave gjatë vizitave sidomos në grup	Rishikimet vjetore të praktikave të punës, niveleve të kënaqshmërisë së vizitorëve, numrit të aksidenteve të regjistruara dhe të tjera si këto.	Përmirësimi i shërbimeve dhe rregullimeve të aksesit, zero aksidente, vizitorë të kënaqur. Eliminimi i barrierave arkitektonike.
Përfshirja e komunitetit profesionist të fushës dhe të specializuar në proceset e restaurimit të vlerave arkitektonike, artistike, të interierit dhe të parkut.	Numri i praktikantëve dhe studiuesve të ardhur në AHPB Numri i projekteve dhe aktiviteteve kërkimore të organizuar	Të dhëna të rasteve të ngjashme nga vënde të tjera	Monitorim dhe evidenca të mbajtura çdo 6 muaj	Pjesëmarrje e komunitetit të studiuesve dhe organizimi i ëorkshopeve, seminareve e konsultave në fushat përkatëse të ekspertizës. Krijimi i një funksioni didaktik në AHPB

Krijimi i laboratorit, qendrës studimore e të restaurimit të elementeve të arredimit të interiorit, të specializuar në stilistikën e periudhës së modernizmit të fillim viteve 1900 në Shqipëri (mobilje, elemente të tekstit, elemente të arredimit, ndriqes, etj)	Krijimi i ambjentit ku bëhen restaurimet e elementëve të pallatit. Pjesëmarrës ekspertë të jashtëm	Mobilje, elementë arredimi, tekstili e ndriqes të restauruar.	Krijimi evidencave për elementet e restauruar. Evidenca të mbajtura çdo 6 muaj, mbi pjesëmarrjen në projekte kombëtare ndërkombëtare. Të ardhurat nga pjesëmarrje në projekte kombëtare dhe ndërkombëtare	Krijimi i specialistëve të përhershëm që punojnë në pallat. Afrimi i specialistëve të jashtëm, me pjesëmarrje të përkohshme. Krijimi i të ardhurave nga pjesëmarrje në projekte ndërkombëtare
Krijimi i laboratorit të bimëve, në të cilin botanistë e arkitektë të parkut të eksperimentojnë, projektojnë, planifikojnë e aplikojnë bimë nga më të ndryshmet, duke u kthyer si një kopësht botanik dhe një vend eksperience për studentë botanistë apo arkitektë pejzazhistë në formim.	Krijimi i ambjentit ku vendoset laboratorit Pjesëmarrja e ekspertëve të jashtëm	Të dhënat mbi mënyrën e funksionimit të laboratorit	Evidenca të mbajtura çdo 6 muaj, mbi pjesëmarrjen e ekspertëve dhe praktikantëve, pjesëmarrje në ëorkshope apo në projekte kombëtare e ndërkombëtare. Të ardhurat nga pjesëmarrje në projekte kombëtare dhe ndërkombëtare	Krijimi i specialistëve të përhershëm që punojnë në pallat. Afrimi i specialistëve të jashtëm, me pjesëmarrje të përkohshme. Krijimi i të ardhurave nga pjesëmarrje në projekte ndërkombëtare
Krijimi i programeve edukuese për fëmijë, në funksion të njohjes së vlerave pejsazhistike të parkut dhe aplikimit në parcela të vogla eksperimentale, nën drejtimin e kopshtarëve të specializuar, dhe më pas aplikimi i	Numri i praktikantëve dhe kurseve të ofruara Fillimi i Krijimit të kopshtit botanik	Evidencë e kurseve dhe praktikave. Evidencë çdo mujore	Evidencë e kurseve dhe praktikave. Evidencë çdo mujore	Afrimi i nxënësve me vlerat e trashëgimisë artistike e pejzazhistike Krijimi i një funksioni didaktik në AHPB

njohurive të fituara në pjesë të tjera të parkut				
--	--	--	--	--

Objekti	Treguesit kyç	Të dhënat bazë	Të dhënat e monitorimit	Rezultatet e dëshiruara
Krijimi i funksioneve të reja në pallat, (vizita të organizuara në grupe, salle ekspozite, salle mbledhje, akomodim hotelerie ekskluzive, strukture didaktike në funksion të eksperiencave konservuese dhe restauruese)	Numri i vizitave, Numri i aktiviteteve.	Informacion mbi statistika të rasteve të ngjashëm	Evidenca cdo 3 mujore,	Rritja e të ardhurave, Frekuentimi sa më i madh i AHPB
Krijimi i një sistemi menaxhimi bashkëkohor nëpërmjet një aplikacioni softëare, në të cilin të përfshihen të gjithë elementet e nevojshëm, duke filluar nga shitja e biletave, kontrolli hyrje daljeve, informacioni për turistët dhe stafin	Krijimi i aplikacionit	Të dhëna nga eksperiencia të ngjashme	Vlerësim cdo javor deri në përfundim të prodhimit të aplikacionit	Lehtësimi i planifikimit dhe menaxhimit të vizitorëve Rritja e numrit të vizitorëve

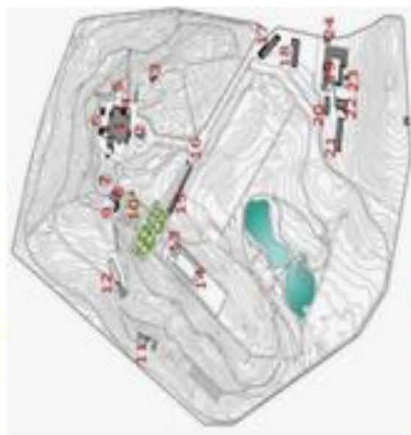
Krijimi i një databaze, arkivë dokumentash, që të dokumentojë dhe menaxhojë pasurinë e vlerave arkitektonike, artistike, mjedisore etj, të Pallatit dhe Parkut të tij. (Museum Integrated Information Management Systems)	Krijimi i databazës, dhe lehtësia e menaxhimit.	Anketim i punonjësve të administratës	Vlerësimet vjetore.	Rritja e performancës në menaxhim dhe ruajtja e fondit të pasurisë së luajtshme të pallatit dhe parkut
--	---	---------------------------------------	---------------------	--

10. SHTOJCAT

Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

- Krijimi i zonës së pritjes për vizitorë dhe infrastrukturës në shërbim të tyre (biletari, shërbim, rekreacion)
 Godina në hyrje të AHPB propozohet të përshtatet për këto funksione

Vendodhja e funksioneve të shtuara në AHPB

➤ **Funksione të reja**

Qendra rekreative ne Park. **Strukturë rristorative për degustim specialistetesh** pranë baseneve ujorë të parkut.

Dizniveli i terrenit favorizon parashikim edhe të **ambjenteve ipogjee**, të cilat do rrisin sipërfaqe pa impaktuar pejzazhin.

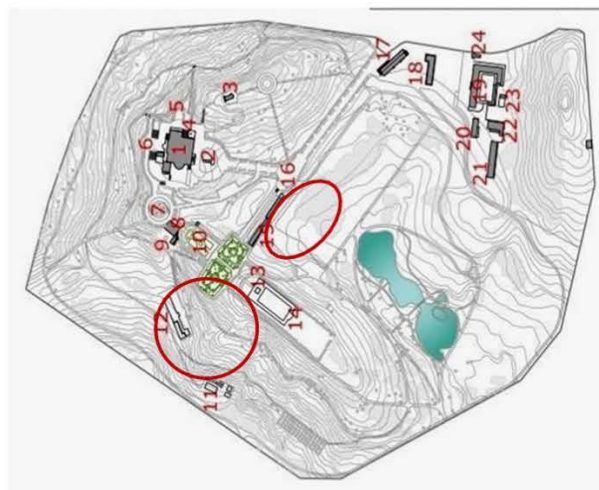
➤ **Funksione të reja**

Salla ekspozite të përhershme dhe përkohshme.

Sallë konference ipogjee në pallat dhe në park (hapësira rekreative apo ceremoniale).

Pallati ka sot ambiente që mund të shfrytëzohen për këtë qëllim

➤ Funksione të reja

Struktura të qëndrueshme rekreative në park.

Pjesë e vlefshme për vendodhje të këtyre funksioneve gjendet në anen qendrore dhe perëndimore të parkut në afërsi të serave dhe baseneve ujorë, si dhe në **afërsi të stallës dhe shtëpisë së bujkut**, duke ofruar **kushte peizazhistike** për këto funksione të lidhura me publikun.

➤ Funksione të reja

Krijohet laborator i bimëve dekorative. Në hapësirat e parkut, të cilat duhet të jenë të lulëzuara në çdo kohë, mund të krijohet mundësia e eksperimentimit të tipeve të ndryshme të luleve në përshtatje me stinët e vitit, diellëzimin apo hijen, lagështirën apo tokën e thatë.

Këto kushte krijojnë mundësinë perfekte të krijimit të një laborator të bimëve dekorative, në të cilin botanistë e arkitektë të parkut të eksperimentojnë, projektajnë, planifikojnë e aplikojnë bimë nga më të ndryshmet, **duke u kthyer si një kopësht botanik** dhe një vend **eksperience për studentë botanistë apo arkitektë pejzazhistë në formim.**

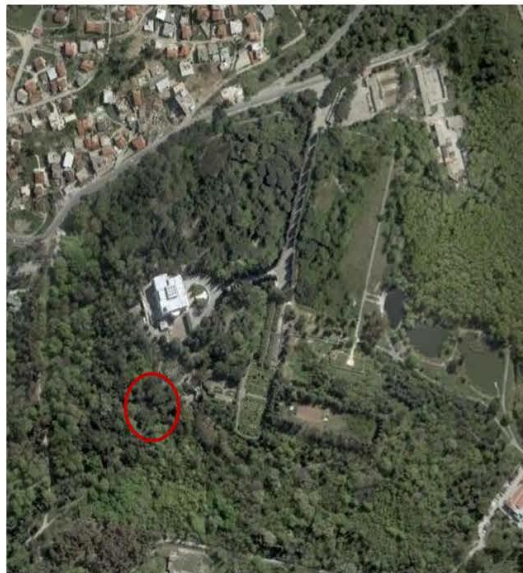

➤ Funksione të reja

Krijohet **laboratori i restaurimit të mobiljeve historike**. Pallati i Brigadave ruan akoma mobiljet e paisjet e interierit të projektuara nga ark. Gherardo Bosio, të cilat tashmë thuajse 80 vjeçare, kanë nevojë të restaurohen.

Ky sfond i pasur objektesh arti duhet të bëhet i **pari laborator** i restaurimit të mobiljeve historike në **Shqipëri**, i cili mund të përdoret si një **qendër kerkimore e didaktike** për restauratorët e fushës.

Ambjentet tek **ish centralit termik**, (200 m²) duke qenë jo larg nga pallati, parashikohen të kthehen në hapësira restaurimi të mobiljeve

➤ Funksione të reja

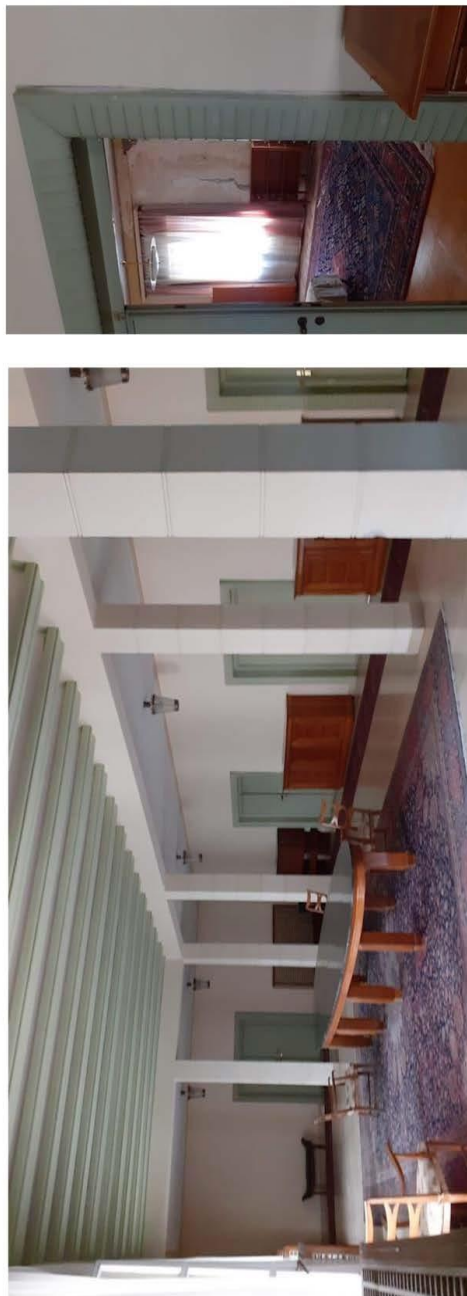
Krijohet ndarja e qartë e ambjenteve të **Gardës së Republikës** nga ato të parqeve të Pallatit.

Sot ambjente dikur të përdorura nga rojet që i shërbenin mbretërisë, përdoren nga Garda e Republikës dhe zyrat e administratës së saj. Me vënien në efikasitet turistike të kompleksit të pallatit mbretëror, rekomandohet **riorganizimi i ambjenteve të Gardës**, për të mundur që disa prej tyre, të kthehen në zyra administrative dhe dhe të qendrave kërkimore që propozohen.

Funktion akomodues në katin +2.

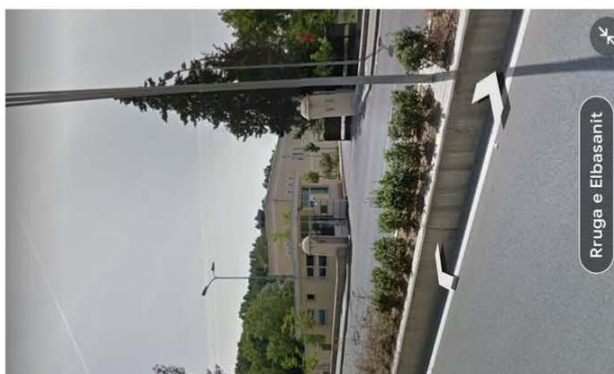
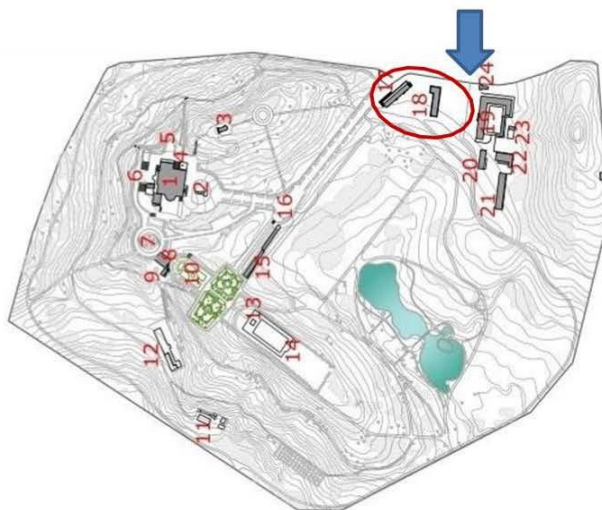
6 nuke dhomë+nyje sanitare dhe 2 nuke, tip suitë,
Do të shërbejnë për akomodim rezervuar për delegacione
dhe të fuar të nivelit të lartë qeveritar.

➤ Funksione të reja

Krijohet vendi **parkimi për vizitorët**. Në pamundësi për të parkuar në hyrje të kompleksit, gjë që **do të prishte perceptimin mbretëror që është qëllim të ruhet**, për të do të planifikohet që parkimi i mjeteve të mund të bëhet në **një zonë verilindore** të parkut, duke shfrytëzuar një hyrje tjetër nga ajo ceremoniale. Propozohet hyrja që sot përdoret nga Garda e Republikës.

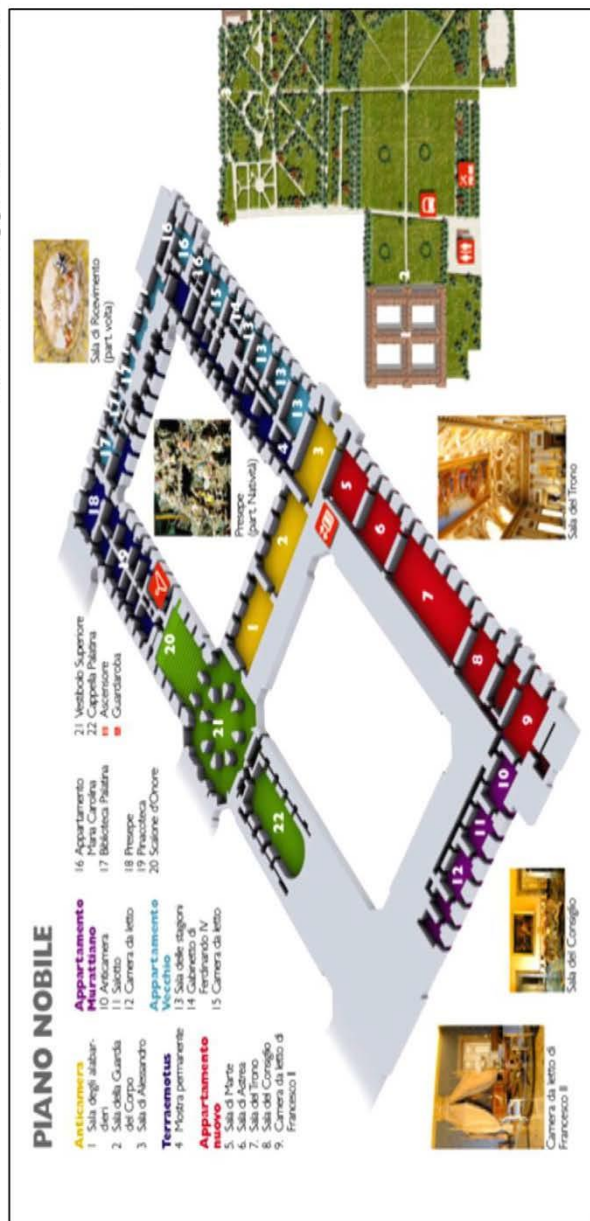
Hapësira mes **Godinës në hyrje** dhe **qendrës së komandos** propozohet të kthehet në parkim. Plani i menaxhimit propozon **Konceptin e monitorimit dhe menaxhimit inteligjent të parkimit**.

- Krijohet **harta e pallatit** me ndarjet sipas ambienteve të vizitueshme, me shpjeguesin e funksioneve në kohën e ndërtimit.

Harta në mënyrë të kuptueshme duhet të drejtojë vizitorin në ambientet e Pallatit, dhe të shërbejë edhe si një **vizitë virtuale** në të.

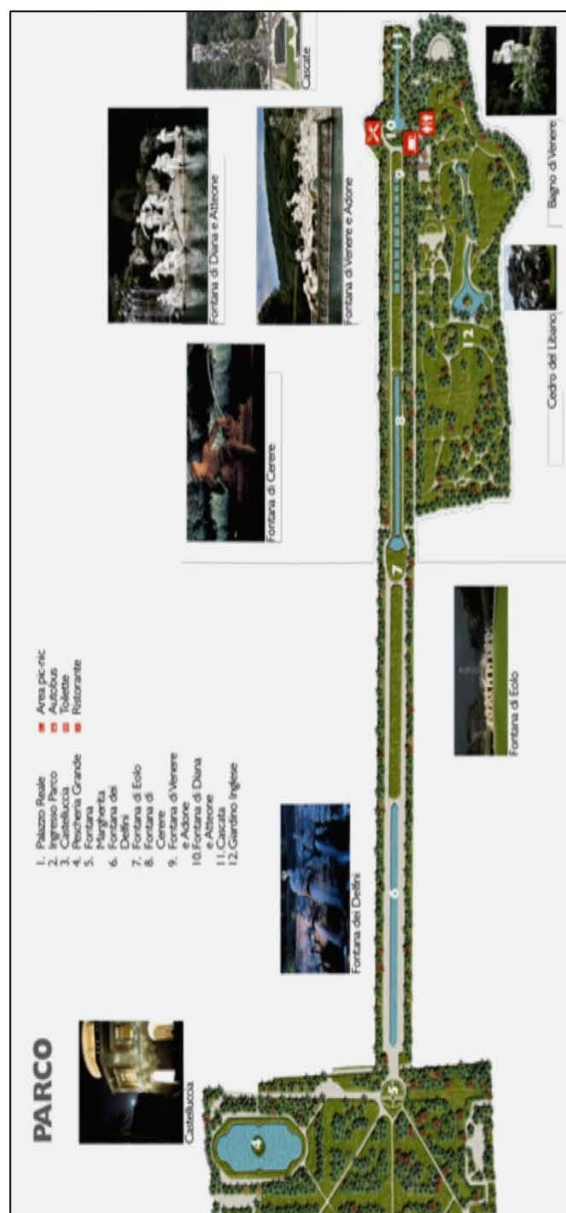
Shembull Reggia di Caserta, Itali

- Krijohet **harta e parkut** me pikat e interesit. Në skemën kompozionale të parkut, shpjegohen konceptet e parimet e huazuara nga arkitektura e parqeve të tipit francez apo të tipit anglez e Italian.

Një **itinerar** i përcaktuar shoqëron vizitorin në hapësirat e tij, duke i dhënë mundësi ta perceptojë atë nga pika të ndryshme shikimi.

Shembull Reggia di Caserta, Itali

- Krijohet **harta e veprave të artit**, skulpturave. Nje **itenerar** i përcaktuar në hartë do të mund të drejtojë vizitorin si në një **guidë turistike**, përmes hapësirave ku do të gjejë veprat e artit, skulpturat dhe shatërvanët.

Në secilën prej tyre do të shpjegohet alegoria artistike që mbart, duke i kthyer si fragmente të një **narracioni në natyrë**.

Shembull kopshtet Bobboli, Itali

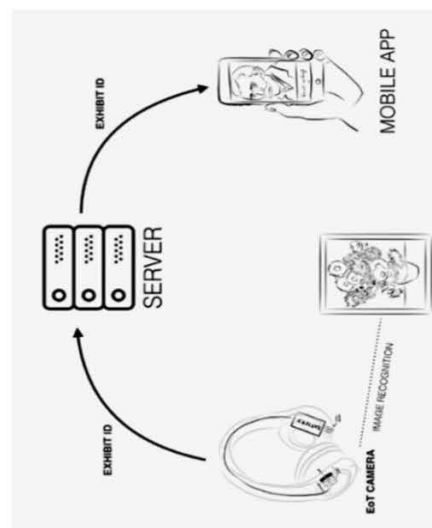
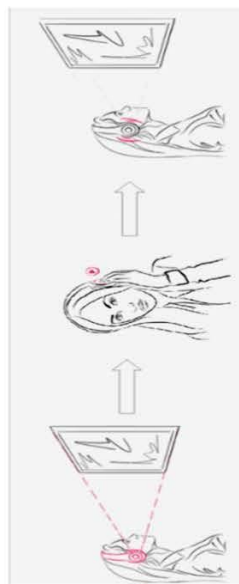
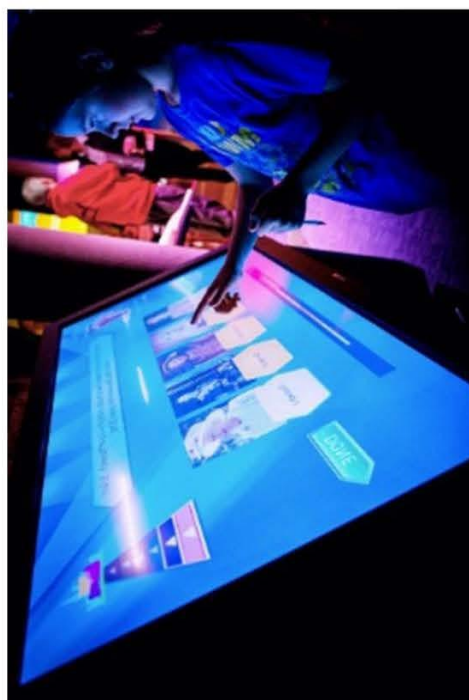
- Krijohen ambjente të përshtatshme për pushim të vizitorëve. Në hapësirat e parkut gjendet mundësia për të ndërtuar përmes **strukturave të lehta** të mobilimit urban, vende për shplodhje.

Vëndvendosja e tyre duhet të studiohet mirë për të gjetur hapësirën më të përshtatshme për një aktivitet të dyfishtë, **qëndrim shplodhje dhe pasurim me informacion**.

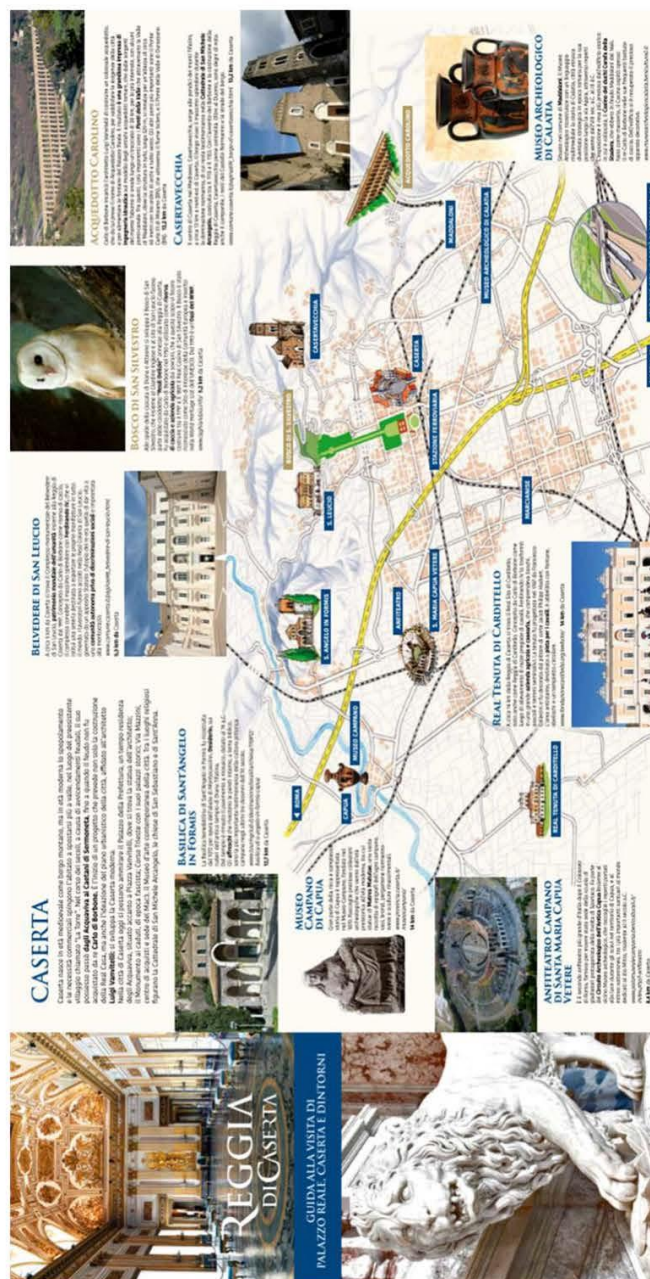
- **Guida AudioVizuale** në shërbim të vizitorëve. **Materiale fotografike** të arkivave dhe fotografi të kohës së sotme, sigurisht pas restaurimit, do të bëhen **pjesë e një guide** arkitektonike që duhet të shoqërojë vizitorin gjatë vizitës në pallat dhe gjatë vizitës në park.

Plani i menaxhimit rekomandon edhe Konceptin e sistemit automatik të guidës audio vizive dhe krijimin e **faqes web** të Komleksit arkitektonik.

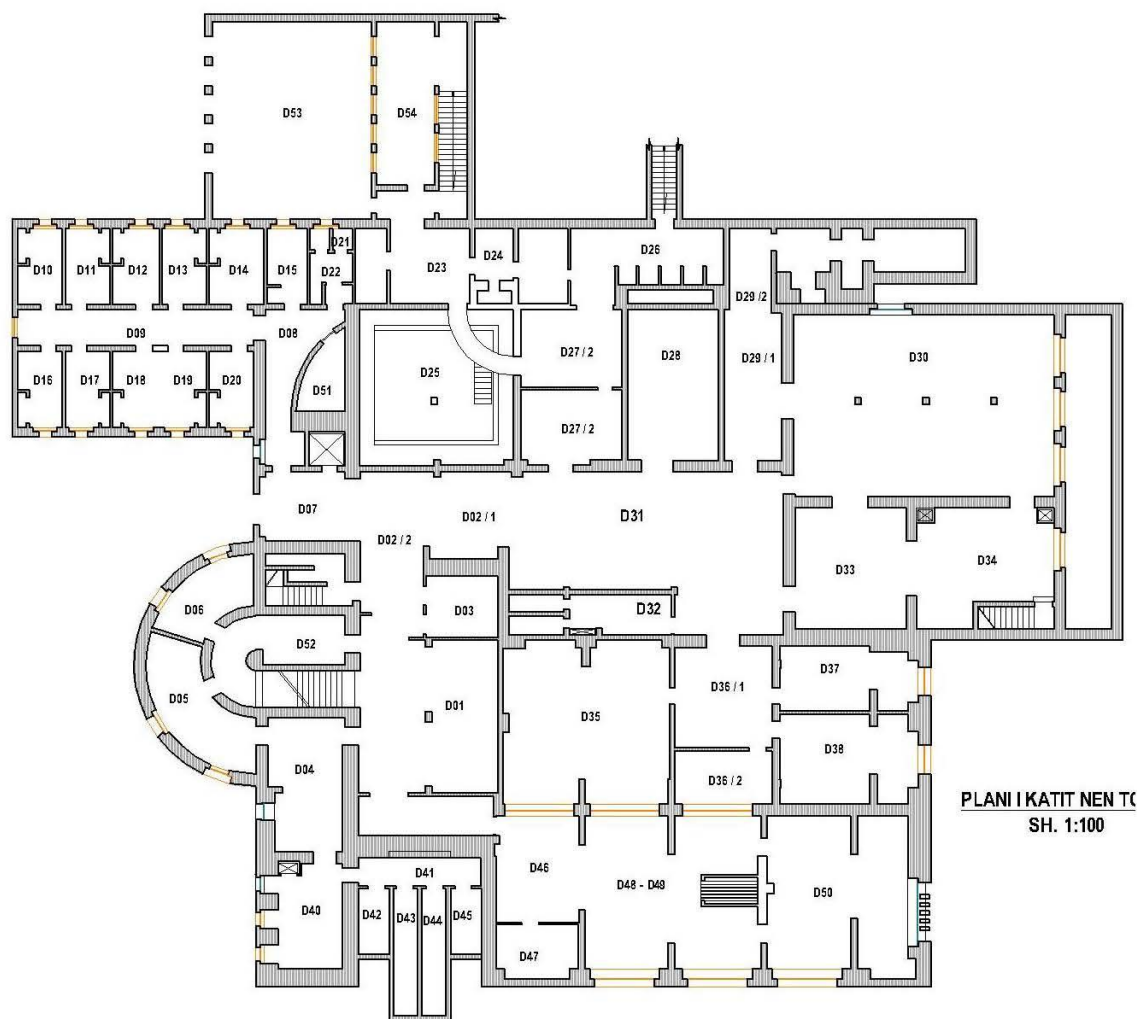
- Krijimi e riorganizimi i infrastrukturës së aksesimit dhe asaj lëvizjes në brendësi të parkut dhe pajisja me sinjalistikë treguese në shërbim të vizitorëve, duke u kujdesur për menaxhimin e problemeve të lidhura me flukset e levizjeve dhe barrierat arkitektonike.

KATI “PODRUM”

GJËNDJA EKZISTUESE

PLANI I KATIT – PODRUM - NDARJA E AMBJENTEVE

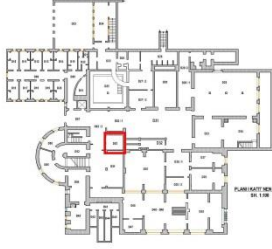
Ambjenti D-01 (Garderoba)		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
Përshkrim i shkurtër: Garderoba ne katin e podrumit. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale: Muret e lyster me hidromat. Ka rënie suvaje pjesërisht (Suva e dëmtuar në masën 5 %) Dyshe me shtruar me mermer 58x58 cm (ngjyrë vishnje dhegri) – ka thyerje dhe plasaritje të pllakave në masën 30 % Dyert h=215 cm (materiali i drurit në pjesët fundore është i dëmtuar, hapen dhe mbyllen me vështirësi) – duhet të restaurohen Muret e ambjentit janë të veshur me dru deri në lartësinë 210 cm – veshja është e dëmtuar pjesërisht në pjesën fundore të saj. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-02/1, D-02/2, D-07		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		D-02/1 D-02/2 D-07 D-31

		
Përshkrim i shkurtër: Hyrja ne objekt ne katin e podrumit dhe korridor. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : (D-02/1) Muret janë lyer me hidromat (ka prezencë lagështie në bazament) Dysheme mozaik bezhë 40x40 cm, puseta kontrolli (metalike +dru) Derë 4 kanata, 2 të palëvizshme (dru+xham), h= 215 cm Ka tubacione hidraulike të dukshme (D-02/2) Muret + tavani të lyera me hidromat (suva e dëmtuar – e plasaritur, në pjesën fundore në masën 30 % - duhet kruajtur) Qoshet e mureve të veshura me element druri të harkuar (të dëmtuara pjesërisht) Dysheme e shtruar me mozaik bezhe 40x40 cm (të dëmtuara në masën 40 % me thyerje dhe plasaritje) Dysheme mermer bezhe 80x60cm Ka puseta kontrolli në dysheme (me kapak metalik) Lloj tjetër pllakash në mes të korridorit – pllaka travertine (ngjyrë gri me bezhë) 80x60 cm – 12 pllaka →4 pllaka të dëmtuara të thyera, 2 dyer që lidhin këtë ambient me D-03 (kabina elektrike) 205x76 cm (në gjendje relativisht të mirë) Dera që ndan D-02 dhe D-31 – 240x217 cm, Dera që ndan D-07 dhe D-02 – 240x217 cm D-07 Muret + tavani të lyera me hidromat (Dëmtime të suvatimit në masë të konsiderueshme) Dysheme e shtruar me pllaka mermeri (ngjyrë të bardhë dhe gri) 40x40 cm Dy dyer kryesore Derë druri me 4 kanata me xham në mes (e lyer me ngjyrë të bardhë) – kasa e dëmtuar Derë druri masiv (215x170 cm) – komunikon me ambientin e jashtëm direkt – (shumë e dëmtuar nga jashtë, ka nevojë për restaurim, shkalla e dëmtimit mbi 50 %) D-31 Muri+ tavani – lyerje me hidromat (katubacionehidraulike) Kaprezencëlagështienëbazamenttëmureve(20 % suva e dëmtuar) Në ambient ka puseta kontrolli + kaseta elektrike Dysheme mermer mozaik bezhë 40x40 cm Lartësia e dyerve në korridor → 215 cm (qoshet e harkuara me elemente druri) Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-03 (Kabina Elektrike)		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Kabina elektrike ne katin e podrumit. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Muret janë të veshur me taserina boje qiellih=200 cm Pjesa tjetër+ tavani të lyera me hidromat Dysheme e shtruar me linoleum Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria 1 – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti DS-02, DS-03 (Shkalla)		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		DS-02
		DS-03
Përshkrim i shkurtër: Ambjenti i shkallës nodhet ne pjesën perendimore te podrumit.		
Ndërhyrjet e konservimit:		
Gjendja aktuale : DS-2 Shkallët që të ngjisin në katin përdhe veshje pllakë mermeri bezhë. Prezencë lagështie në pjesën fundore në fillim të saj që vjen nga bodrumi. Lyerje me hidromat,suva e dëmtuar në masën 10 %.		
DS-3 Muret + tavani në gjendje të mirë (ka nevojë për lyerje) DysHEME e shtruar me pllaka mermer të bardhë Dera druri në gjendje të mirë (vetëm të lyhet)		
Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-04 (Magazina)		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër: Magazina e katit të prodhimit pozicionohet pranë shkallës DS-02.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : Muret kanë veshjeteserina boje qielli - h=220 cm
 Pjesa tjetër e mureve + Tavani → lysterje plastiko (ka shkeputje shtresa e bojës, duhet kruar e gjitha)
 DysHEME mermer bezhë 40x40 cm
 Dritare druri 150x160 cm (1 Dritare) ... shih skicën...
 Kasetë për grilë brenda 30x25 cm (material metalik)
 Grila nga jashtë
 Derë e thjeshtë druri 1 kanat 95x220 cm – lyster me boje plastike
 Gjerësi kase 15 cm
 Dera që lidh dy ambientet D-04 mungon.
 Nuk ka prezence lageshtie.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti DS-04

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër: Shkalla e ambientit D-34.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : Muret + tavani të veshura me tesserina bojë qielli (i dëmtuar në masën 10 %)
 Shpatullat e hyrjes në shkallë dhe shkeljet e shkallëve të veshura me mermer bezhë
 Ka derë të thjeshtë druri me një kanat për hyrjen në shkallë

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti D-05 (Dhoma)		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Dhoma prane shkalles. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Muret + tavani → lyerje plastiko (prezencë lagështie në muret që kanë faqe jashtë – tavani 30%) Shkëputje e suvasë 30 % - kruajtje e bojës DysHEME e shtruar me mermer bezhë 40x40 cm 3 Dritare druri kasë binari, dru masiv (shpatulla me suva, tek xham) 136x127 cm... shih skicën... Kasetë grille nga brenda (dru) Grila nga jashtë (në gjendje të mirë) Dera kasë druri (dru + xham) 1 kanatë 125x95 cm... shih skicën... Qoshet e dyerve / dritareve vishen me elemente të harkuar druri (qoshe të harkuara) Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-06 (Dhoma)		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër: Dhoma prane shkalles.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : Prezencë e lartë lagështie (muret + tavani)

Dyshemeja pa pllaka e shtruar me linoleum të dëmtuar

Muret të lyer me plastiko dhe rrjetë (përbërje si litar, thes, telajo) e dëmtuar në masën 80%.

Ka kalorifer

Dritaret dru 130x127 cm + kaseta e grilës 17 cm. Nuk funksionojnë por materiali i padëmtuar.

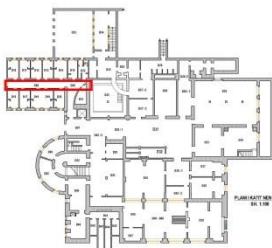
Grilat në gjendje jofunksionale... shih skicën...

Dera dru+xham e dëmtuar mosfunksionim me kasë të dëmtuar.Xhama dekorativë – ka mundësi restaurimi.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti D-08, D-09

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër: Korridor.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : Muret + tavani të lyera me hidromat (Suvatim i dëmtuar në masën 70-80%)

Ka kabinë elektrike

Faqe muri në formë harku. Harku material kompesatë i lyer me hidromat

Dysheme e shtruar me pllaka mermer mozaik bezhë 40x40 cm

Dyer druri të dëmtuara në pjesën fundore

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti D-19, D-20		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Dhomat e personelit. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Suvatim komplet / Lagështi e theksuar Dyshe me shtruar me pllaka mermer mozaik bezhë 40x40 cm Dollapët e murit mungojnë ose janë shumë të dëmtuar 3 nga dyert mungojnë , 3 nga kasat të dëmtuara 100 % Dyert e tjera duhen restauruar, mungojnë dorezat Dritaret janë dopio (grila të dëmtuara komplet në masën 80-100%) Dritarja fundore të ruhet por të restaurohet, poshtë – kompesata e ngrohjes 100% e dëmtuar. Pragjet e dhomave material druri nga brenda (i dëmtuar) dhe beton nga jashtë. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI -		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-15, D-21, D-22		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		D-15 D-21, D-22

Përshkrim i shkurtër: Tualetet.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : D-15 Ky ambjent ka vaskë dhe ambjent dushi

Grilat e dëmtuara komplet

DysHEMEJA e veshur me taserina bojëqielli

D21, D-22 Muret deri në h=180 cm + dysHEMEJA të veshura me taserina (ngjyrë bizele dhe lejla) – i dëmtuar në masën 50 %

Dritare druri të dëmtuara në masën 30 %

Dyer dru kompesatë të dëmtuara kryesisht në pjesët fundore në masën 50 %

Hidrosanitare, grupet e rubinetave, dushi - të dëmtuara

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti D-24, D-26

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DysHEME pjesërisht mermer, pjesërisht llustër çimento, pjesërisht kanale elektrike mbuluar me pllaka betoni. (instalime tensioni i lartë) Suva degraduar komplet Dritare Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-25		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
Përshkrim i shkurtër: Kaldaja Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DysHEME pjesërisht mermer, pjesërisht llustër çimento, pjesërisht kanale elektrike mbuluar me pllaka betoni. (instalime tension i lartë) Suva degraduar komplet Dritare Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-27/1, D-27/2, D-28		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		D-27/1 D-27/2 D-28

Përshkrim i shkurtër: Ambientet e magazines ne katin e podrmit.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : AmbjentiD-27/1 DysHEME mermeri mozaik bezhë 40x40 cm

Muret + tavani lyer me hidromat e dëmtuar komplet (suva 20 %)

Derë druri me 2 kanata – bazamenti i dëmtuar nga lagështia

Derë druri me një kanatë

AmbjentiD-27/2 Instalime Elektrike (tip central)

Tension i lartë

Derë metalike

Derë druri me një kanatë

Ambjenti D-28 (Magazinë) DysHEME mermer mozaik bezhë 40x40 cm

Muret + Tavani janë të lyera me bojë vaji (duhet kruajtur)

Në njërin qoshe ka lavaman (në këtë pjesë në mur ka veshje me taserina bojë qielli 185x185 cm)

Faqja e murit përballë derës së hyrjes ka prezencë lagështie – pjesa tjetër e thatë

Derë druri me 2 kanata 136x216 cm – dy dritare me rrjetë teli 40x20 cm (e dëmtuar doreza, kasa, rrjeta)... shih skicën...

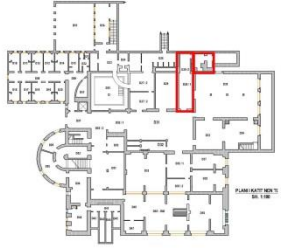
Derë druri me 2 kanata (dru + xham + rrjetë teli) 145x220 cm...

Derë komunikuese me pasticherinë D-29 një kanatë dru+ xham

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti D-29/1, D-29/2, D-29

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		D-29/1
		D-29/2
		D-29

Përshkrim i shkurtër: Ambientet e pasticerise ne katin e podrumit dhe sottoscala.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : D-29/1 Muret me veshjeme taserina bojë qielli h=220 cm (30 % e dëmtuar)– pjesatjetër + tavanilyerje me hidromat

Kakabinë elektrike

DysHEME e shtruar me taserinablu

Kalavamanë + tubacione hidraulike dhe boljer

3 dyer - h=217 cm

Derëdrurikasëbinari e thjeshtë me 1 kanatë

Derëdruri 2 kanata (njëra e ndarë në 2 pjesë në lartësi)

Derëdruri + xham me 2 kanata

Kasat e drurit janë të dëmtuara nga lagështia në bazament

D-29/2 Në mure (faqja ballore) ka veshje me pllaka majolike të bardha h=165 cm (pjesërisht të thyera)

Presencë e theksuar lagështie – shkëputje e suvasë 50 %

DysHEME pllaka granili 40x40 cm

Dritaredruri – 3 kanata (doppio dritare)...

Ambjenti D-29 (Sottoscala) Muri I lyster me gëlqere (prezencë e theksuar lagështie-suva komplet)

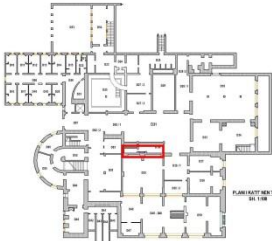
DysHEME mermer mozaik bezhë 40x40 cm

Derëdruri e thjeshtë (mungon dera)

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti D-32

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër: Ambientet e frigoriferit.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : Ambjenti D-32 (Frigoriferi)

Muret veshje me teserina gri me të bardhë– Tavani plastiko

DysHEME mermer mozaik bezhë 40x40 cm

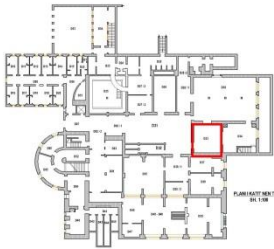
2 dyer druri masiv me njëkanatë

1 derë me dy kanata me dritare me rrjetë teli

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti D-33 (DIS)

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër:

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale :

Ambjenti D-33(DIS)

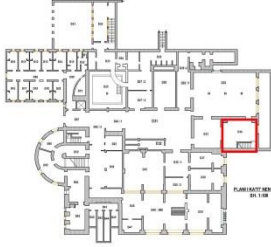
Muret + tavanitëlyera me hidromat(suvatimi 5-10 % idëmtuar)

DysHEME me pllakagranili 40x40 cm (si D-29/2)

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

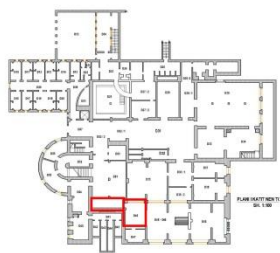
Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti D-34		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Ambjent zyre. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Ambjenti D-34 (Zyra) Muret të veshur me teserina bojë qielli (h=230 cm) Pjesa tjetër e mureve+ Tavani të lyer me hidromat Dysheme e veshur me teserina blu Përballë hyrjes – Dritare druri + xham+ kasetë grilash h=30 cm (dritare me mekanizëm 202x163 cm me pajisje aspirimi) Ambjenti ka dy ashensorë shërbimi (jo-funksionalë) Ka lavamanë dhe një pjesë muri të veshur me pllaka majolike të bardha Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-35		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Magazina. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Ambjenti D-35 (Magazina) Muri+ tavani→lyerje plastiko– 20 % shtresa e bojës + suva e degraduar(dy faqe anësore me tulla xhami) DysHEME mermeri mozaik bezhë 40x40 cm Derë druri e thjeshtë (mungon dera) Derë me sopraluçe me një kanatë (dru +xham+rrjetë teli) Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-36/1, D-36/2, D-37, D-38		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		 D-36/1 D-36/2
Përshkrim i shkurtër: Magazina. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : D-36/1 Muret + Tavani lyer me plastiko DysHEME mermeri mozaik bezhë 40x40 cm Dyer druri kasë binari me një kanatë, me sopraluçe rrjetë teli D-36/2 Nuk ka informacion. Ambjenti D-37 Mure të lyera me hidromat, Suvatimi degraduar në masën 50% DysHEME me mermer mozaik bezhë 40x40 cm Dyer druri relative isht në gjendje të mire Dritare druri (pjesa e interkapetit) – kanë nevojë për restaurim Ambjenti D-38 Mure të lyera me hidromat, Suvatimi degraduar në masën 50% DysHEME me mermer mozaik bezhë 40x40 cm Dyer druri relativisht në gjendje të mire Dritare druri (pjesa e interkapetit) – kanë nevojë për restaurim Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

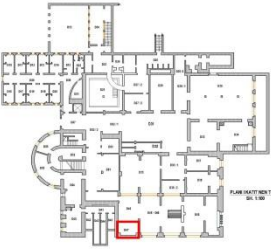
Ambjenti D-39, D-46		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Korridoret për në lavanteri. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Ambjenti D-39 (Korridori për në lavanteri) Mure të lyera me hidromat, ka 3 nike në mur (Suva e dëmtuar në pjesën fundore të mureve në masën 60 % -shtresat e sipërme nga lagështia) Dera, kasa që lidh korridorin dhe të shpie në lavanteri është shumë e dëmtuar në pjesën fundore, duhet zëvendësuar (85x217 cm) Dysheme e shtruar me pllaka mermeri mozaik bezhë 40x40 cm. Prezencë tubacioni në tavan dhe kabinë elektrike. Ambjenti D-46 (Korridori I dytë) Mure të lyer me hidromat (Suvaja e dëmtuar në pjesën në masën 50 %) Njëra faqe e veshur me tullë xhami dhe paret druri në nivelin 50 cm. Dysheme e shtruar me pllaka travertine 40x40 cm (prezencë ujërash në dysheme) Prezencë tubacioni dhe kabine elektrike Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-40		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Kuzhina e ambjentit D-04. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Muret kanë veshje me taserina bojëqielli - h=220 cm (30% i dëmtuar) Pjesa tjetër e mureve + Tavani → lysterje plastiko (ka shkëputje suvaja – 50% suva e dëmtuar) Ka prezencë lagështie Ka 3 lavamanë (instalime hidraulike) Dyshe me shtruar me mermer mozaik 40x40 cm 3 dritare druri me mekanizëm 95x166 cm (njëra ka prag mermeri) ... shih skicën... Kasetë grille metalike nga brenda Grila nga jashtë Ka tuba të dukshëm në tavan Dera me dy kanata dru dhe xham 135x220 cm (degradim në pjesën e drurit) ... shih skicën... Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

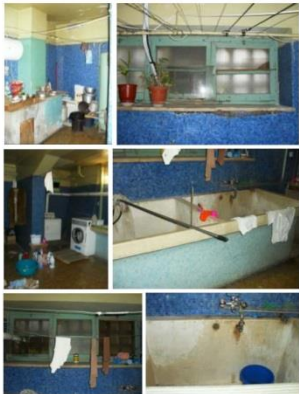

Ambjenti D-41, D-45		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Kantina. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Muret (me tulla) + tavani – lysterje gëlqere (Prezencë lagështie – suva e dëmtuar) Dysheme mermer mozaik bezhë 40x40 cm 4 dyer (dyert mungojnë) – ka vetëm kasa të dëmtuara Rafte muri (druri) – pa kanata (materiali i drurit i degraduar)... shih skicën... Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-47		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Cisterna e ujit. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Rrjedhje ujrash, suva e dëmtuar komplet Dysheme me pllaka travertine 40x40 cm Dera e dëmtuar Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-48, D-49		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Dhoma e tharjes. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Mure të veshur me tesarina bojëqielli/ blu deri në h=220 cm (në gjendje relativisht të mirë – dëmtime të vogla). Pjesa tjetër + tavani e lyer me bojë vaji (suvaja e dëmtuar në masën 20 %, duhet patinuar e gjitha) DysHEME e veshur me mermer mozaik bezhë 40x40 cm 2 dritare druri 100x280 cm (xhama dekorativë të bombarduar të dëmtuar, dritare pjesërisht të dëmtuara – kanë nevojë për restaurim në masën 50 %) Një nga pragjet e dritareve është i dëmtuar Dera hyrëse dru+xham i bombarduar (pjesërisht e dëmtuar në pjesën fundore, doreza të dëmtuara,) 2 dyert që të shpien në lavanteri h=240 me sopraluçe 40 cm. (pjesët fundore të dëmtuara) Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-50		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Lavanteria. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Mure të veshur me taserina blu h=220 cm (i dëmtuar në masën 10 %), pjesa tjetër +tavani e lyer me bojë vaji (e dëmtuar në masën 30% - duhet kruajtur e gjitha dhe patinuar e lyer sërish) DysHEME me pllaka mermer mozaik bezhë 40x40 cm Prezencë tubacionesh dhe 4 aparatura larëse, tharëse, boljer, kaldajë të kohës së ndërtimit fillestar Dy vaska larje të veshura me granil të bardhë me çërka gri 2 dritare druri 100x280 cm (shumë të dëmtuara) Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-51		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Ambient për mekanizmin e ashensorit. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Mure të lyer me hidromat – (shtresa e bojës e degraduar pjesërisht) Dysheme druri Ambjent për mekanizmin e ashensorit Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-52		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Korridori i harkuar qe del nga D-05, D-06. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Prezencë lagështie (ngjitje kapilare në masën 50 %) dëmtimi i suvasë. Lyerje plastiko e dëmtuar. DysHEME mermeri mozaik bezhë 40x40 cm në gjendje të mirë. Dera druri me një kanatë 95x215 cm relativisht në gjendje të mirë por mungesë doreza dhe materiali i drurit i dëmtuar në pjesën fundore të kasës. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti D-53, D-54		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		D-53 D-54

Përshkrim i shkurtër: Ambjent oborri i i rrethuar me fasadë dhe i pa mbuluar.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale :

D-53

Suvatim i degraduar në masën 50 %

Dyer dritare – mungojnë

D-54

Prezencë lagështie (nga soleta – nevojë për hidroizolim)

Suvatimi i jashtëm i degraduar (suvatim, lyerje)

Dritare druri (materiali i drurit i degraduar)

Për ambjentin e brendshëm nuk ka informacion

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti A-01, A-01/1

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër: Ambjent I hyrjes.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale :

SHKALLET dhe sheshpushimi janë ndërtuar prej mermeri ngjyrë bezhe. Ballore e sheshpushimit kanë pësuar devijime prandaj duhet çmontim dhe rivendosje e pllakave . Duhet te zëvendësohen 5 pllaka (127x60x14 cm), me kornize ne ane . Pllakat, ne dysHEME me përmasa 40x40 janë për tu zëvendësuar ne masën 4m2. Balloret kanë përmasa 65x55x7 cm. mermer ngjyre bezhe.

PORTA hyrëse e ndërtuar prej dru masiv, kornize bronzi dhe tëmtha bronzi dekorative. Ka nevojë për trajtim me solucion anti ksilofag dhe freskim i lysterjes . DysHEMEJA është e shtruar me pllaka mermeri bezhe me ujera lineare. Përmasat 83x73 cm. te dëmtuara me plasaritje ne masën 1.5m2.

Ne tavanin e hyrjes ndodhet sipas informacionit një pikturë murale e mbuluar qe ka nevojë për evidentim.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti A-02

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër: Ambjenti I hollit kryesor.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale :

Holli kryesor kërkon trajtim për të gjitha dyert që të lidhin me sallat dhe ambientet e shërbimit .. Domosdoshmëri lysterja e tavanit dhe faqeve të muraturës.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti A-04, A-05

Pozicioni	Planimetria	Fotografi

Përshkrim i shkurtër:

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale :

A-04

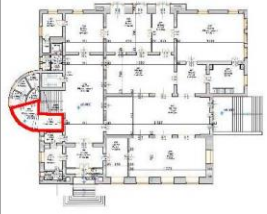
Dyert ne hyrje duan trajtim sepse kane shenja dëmtimi nga brejtës. Dritare korniza prej druri me mekanizëm metalik për hapje-mbyllje. Parapeti dhe kabina e kaloriferit të dëmtuar . Dritarja ka nevojë për restaurim, davanciali duhet të zëvendësohet . Dyshemeja ,parket druri e dëmtuar ne masën 30 %(12m2) kurse muret kane veshje druri deri ne lartësinë 210 cm, e dëmtuar ne masën 25% .(11m2)

A-05

Veshja e muraturës dhe dyshemeja si ne ambientin A04, dëmtimi rreth 50% e veshjes(5 m2) dritarja ne gjendje te mire. Kërkohej kujdes te siguria e kuadrit te instalimeve elektrike.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti A-06		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Dyshe meja me pllaka mermeri ne gjendje te mire, dritare me mekanizëm metalik manual qe kërkon ndërhyrje për funksionim. Tavani i dekoruar me nevratura vija paralele qe kërkon lyerje te re. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjentet A-07, A-07/1, A-08, A-08/1, A-09, A-10		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		A-07,08,09,10 A08/1

Përshkrim i shkurtër: Ambientet e tualeteve.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale :

A-07/1

Dera hapet me vështirësi, kërkon riparim. Faqet e murit të veshura me tesera (2x2cm) prej brumi qelqi, ngjyre gri dhe të kaltër, i dëmtuar 20% (2.5 m²). DysHEMEJA e shtruar me mozaik, ngjyre blu me disa nuanca të saj, e dëmtuar rreth 15 % (1.2 m²) e sipërfaqes.

A-07, A-08, A-09, A-10

Janë pothuajse në gjendje të mirë . Kërkojnë trajtim dritaret dhe dyert. Ambientet e banjave janë të veshura me mermer ndërsa ambientet e para banjave me suva dekorative me nevratura vertikale. E domosdoshme lyerja e këtyre ambienteve.

A-08/1 (WC)

Dera kërkon trajtim dhe lyerje , veshja e mureve si A 07/1 e dëmtuar në masën 20% (1.8 m²). Dritarja kërkon trajtim në kornizën e saj, davanciali është mermer i bardhë në gjendje të mirë . Kërkohet meremetim suvaje në masën 5%.(3m²)

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjentet A-16

Pozicioni	Planimetria	Fotografi

Përshkrim i shkurtër:

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale :

Veshja e muraturës deri në afërsi të tavanit me dru, kompesatë në ngjyre kafë mat, është në gjendje të mirë ,ndërhyrje restauruese të pjesshme. Tavanit me dekor kuadratik në relief kërkon stukime dhe lyerje. DysHEMEJA pas rashinimit duhet të lyhet me të njëjtën ngjyre dhe shtrese verniku transparent . Dritarja me kornize dhe kanate druri në gjendje të mirë, kurse mekanizmi metalik kërkon riparim .

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjentet A-17, A-17/1 (a,b,c,d)		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		A-17
Përshkrim i shkurtër: Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : A-17/1 (a,b,c,d) Në këto ambiente spikat veshja e muraturës me material tekstil ne sip (a) me dëmtime të pjesshme me pjesët fundore . Lyerja vetëm për tavanet A-17 Ambienti është ne gjendje te mire ka një aneks me sip 4m2, i cili i ka muret veshura me dru deri ne lartësinë 2.2 m ka nevojë për rinovimin te lyerjes se tavaneve dhe mureve Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti A-20		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër:**Ndërhyrjet e konservimit:****Gjendja aktuale :**

Veshja dhe dysHEMEJA janë prej druri ngjyre kafe e erret me shkëlqim, dyert drejt verandës janë 2 , me 3 ndarje, 2 kanate druri dhe 1 alumin, kërkojnë ndërhyrje të pjesshme. DysHEMEJA e dëmtuar në afërsi të dritareve në masën rreth 5 % të sipërfaqes 3m2 . Tavan si A 16 duhet stukim dhe lysterje.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti A-21**Pozicioni****Planimetria****Fotografi****Përshkrim i shkurtër:****Ndërhyrjet e konservimit:****Gjendja aktuale :**

Tavan me dekoracion rombi të dale në relief. Dritare-dere e dubluar dru e alumin. Tre dyer druri kërkojnë trajtim . DysHEMEJA me parket druri është e dëmtuar në 7% të Sipërfaqes.(1.8 m2).

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti A-22		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DysHEMEJA, mermër me ujëra, në gjendje të mirë. Dy dritare me kanate e korniza druri kërkojnë trajtim e restaurim, kurse mekanizmat metalik duan riparime dhe vajosje. Gjithashtu davancialet e dritareve janë të dëmtuara dhe duhen zëvendësuar. Tre dritare ballkoni në gjendje të mirë, riparim duhet për grilat e drunjtë. Tavani dekorativ ka nevojë për stokarisje dhe lysterje. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti A-24		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër:**Ndërhyrjet e konservimit:****Gjendja aktuale :**

Dysheimea ,mozaik ngjyre blu me kombinim te disa nuancave te saj, 30 % (10m2) e dëmtuar. Gjithashtu dysheimea ka çeduar ne rreth 4 m2 ku duken edhe plasaritje gjë qe duhet riparuar. Faqet e mureve me mozaik te çelet deri ne lartësinë e derës se A 25 , 10 % (12 m2) e dëmtuar . Tavani i sheshte me kornize anësore, kërkon stukime dhe lyerje . Ne qoshen JP suvatimi i dëmtuar nga lagështia e jashtme dhe patinim I ri rreth 8 m2. Duhet riparim i ashensorëve te transportit te ushqimit.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti A-25

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Dysheime parket druri , evidentohen ndërhyrje restauruese te mëparshme, nevojitet ndërhyrje tjetër ne 80% te sipërfaqes (30 m2) Tavani dekoracion me dalje ne relief imitimit trarësh. Faqet e mureve dhe tavani patjetër stukime dhe lyerje.		
Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti A-26		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Parketi ne gjendje te mire. Faqet e mureve dhe tavani patjetër stukime dhe lysterje. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria 1 – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti A-27		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : (Holli i Skenderbeut) Parketi i dyshemesë i dëmtuar 30%(40 m2), ne anën L dhe J, qoshja VL riparim suvatimi . Dyer-dritare ne drejtim te shkalleve ne L te dëmtuara plotësisht. Prezence lagështie ne tavan ne anën L . Kërkohe riparim I grilave te drunjta. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria 1 – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti A-28		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : Parketi i dyshemesë i dëmtuar 50% të sip (75 m2). sidomos në afërsi të dritareve. Te dëmtuara davancialet e dritareve (material drusor), sipër kaloriferëve ,si dhe restaurim i dritareve, riparim i grilave dhe mekanizmave të tyre. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti A-29		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër:**Ndërhyrjet e konservimit:****Gjendja aktuale :**

Trajtim dhe restaurim i dritareve, Parketi i dyshemesë i dëmtuar 15% të sipërfaqes.(16.5 m2)

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

PËRSHKRIMI I GJËNDJES EKZISTUESE DHE EVIDENTIMI I PROBLEMATIKAVE NË AMBIENTE.

PLAN I KATIT TE PARE. KUOTA +5.60

Ambjenti B-01 (Atrium)		
Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
Përshkrim i shkurtër: SIP: 158 m² Lartësi dysheme – tavan: H 3.88 m Dysheme: PLLAKA MERMERI 50X50cm Ambient kryesor I katit të I, me të cilin prezantohemi kur vijmë nga shkallët qendrore të Katit Përdhe dhe nëpërmjet të cilit krijohet komunikimi me ambientet e tjera që janë të përbëjnë këtë kat. Problematika: Gjendja në përgjithësi është e mire, përveç dyshemesë e cila është e përbërë nga pllaka mermeri të thyera dhe të ciflosura në masën 60 %. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me pllaka mermeri 50x51 cm. Mermer I roz/ me damarë të kuq. MURET ANËSORE: Të suatuara dhe të lyera me bojë me ngjyrë (evidentimi I kodit në vend). Sipërfaqet anësore, në pjesët e dymve dhe hapësirave që lidhin me shkallën qendrore dhe ballkonin (që shikon në hallin e katit të parë), janë të dekoruara me korniza allcie, me disnivele. Kornizat e allcise janë të dëmtuara në kënde, nga thyerje nga pakujdesia, etj. DYERT: B01 - BALLKON ; B01 – B15 ; Material druri dhe me xham. Elementët e drurit janë të lyer me llak. Në përgjithësi duken në gjëndje të mirë, por pjesë të tyre janë prekur nga mola në masë të konsiderueshme evidente në sipërfaqe. B01 – B05, B20 Dyert janë të kornizuara me kornizë mermeri 19 -20 cm I gjërë, përveç kornizës së drurit. Dëmtimi nga mola është I pranishëm dhe këtu. B01 - B22, B01 – B19, janë dym me kornizë me detajin standart të përdorur në kat, gjerësi 19 cm. Dëmtuar nga mola. Edhe elementët e drurit, kornizat apo kapakët që mbulojnë radiatorët e pozicionuar në muret anësore, janë të prekur nga mola. TAVANI: Dekoruar me korniza prej gipsi (allcie) perimetrale, e cila shërben edhe për vendosjen e ndricimit të fshehtë, në spesorin apo hapësirën që krijon me tavanin dhe murin vertikal. Deri në fillimin e shkallëve, që të cojnë në katin e 2-të, korniza kryesore shoqërohet me element dekorori horizontal (krahu më I shkurtër), vendosur në hap 90cm nga njëra – tjetra. POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet I fshehur në disa xhepa të krijuar në sipërfaqet e mureve kryesore të hallit. Evidentimi dhe pozicionimi I saktë I tyre në planin e rilevimit. Në sip. E		

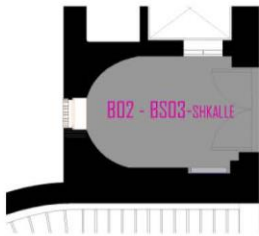
brëndshme e nikjes, suvaja është dëmtuar dhe petëzuar.

SHKALLA: E veshur e tëra me mermer dhe në gjëndje të mirë deri në shesh pushimin që lidh me katin e 2 – të. Ka nevojë për pastrim të lehtë të elementëve të saj, për të vlerësuar dekoret dhe materialin. Në murin anësor, ka fryrje në relief të bëra me alci, e cila ka nevojë për lyerje. Kjo mbushje është 3 cm e dalë dhe 84 cm e lartë nga këmbët e shkallës.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjentet B-02, BS-03 (Shkallë & Ashensor)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		

Përshkrim i shkurtër:

SIP: 15.2m²

Lartësi dysheme – tavan: H: 2.34 m

Dysheme: PLLAKA MERMERI

Ambient lidhës i të tre kateve të objektit, e cila përbëhet edhe nga kafazi I ashensorit.

Problematika: Gjëndja në përgjithësi është e mirë, përveç murit të shkallës në perimetrin në kontakt me ambientin e jashtëm, i cili ka dëmtime serioze të suvasë dhe rënie të saj nga lagështia. Dëmtim në të gjithë lartësinë e murit deri në shkeljen e bazamakëve të shkallëve.

Ndërrhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale :

DYSHEMEJA: Veshja e sheshpushimeve ndërlidhëse është me pllaka mermeri. Në gjëndje të mirë.

MURET ANËSORE: Të veshura me suva dhe të lyera me bojë me ngjyrë (evidentimi I kodit në vend).

Sipërfaqet anësore të mureve paraqiten në gjëndje të mirë, ato që lidhin me ambientet e brëndshme. Muri I jashtëm I shkallës, sidomos në ngjitje për në katin e dytë, ka dëmtim të konsiderueshëm nga lagështia, rënie suvaje jo vetëm sipërfaqësore.

DYERT: B02 – B01 DHE B02 me ashensorin, janë prej druri, lyer në llak dhe në gjëndje të mirë.

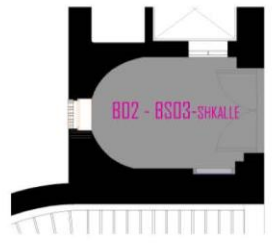
Dëmtimi nga mola është në masën 20%.

TAVANI: I thjeshtë, pa dekore, por me disnivele përshkak të rakordimit të rampës së shkallës me sheshpushimet. Suvatuar, lyer me bojë hidromat (evidentimi i kodit në vend).

POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet në një nikje (18 cm) të krijuar në një nga muret anësore të ambientit.

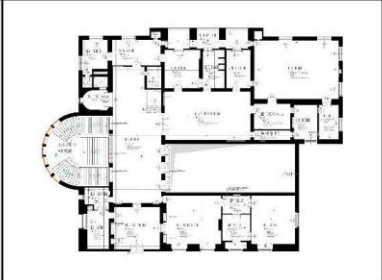
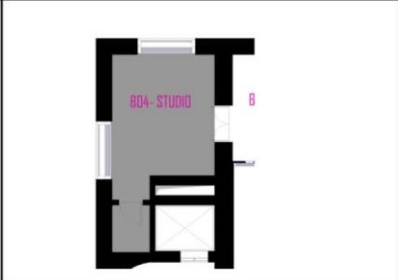
SHKALLA: Elementi I shkallës është I veshur me pllaka mermeri, në gjëndje të mirë. Parmaku deri në lartësinë 65.5 cm, është mur I suvatuar dhe I lyer. Veshur me rifiniturë druri, në nivelin e korimanos, me kornizë 10 cm; në gjëndje të mirë. H totale = 75.5 cm

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI**Kategoria I**– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme**Ambjenti B-03 (Ambient shërbimi)**

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		
Përshkrim i shkurtër: SIP: 8.4 m² Lartësi dysheme – tavan:Hmax: 3.24 m dhe Hmin: 1.75 m Dysheme: e paveshur me pllaka. Ambient shërbimi I pozicionuar poshtë shkallëve BS05. Problematika: Nuk ka demtime. Dyshemja këtu, nuk është e veshur me pllaka mermeri, ndaj dhe ndodhet në kuotë 10 cm poshtë dyshemesë, së hollit kryesor. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Pa veshje. -10cm nga niveli I dyshemesë së B01. MURET ANËSORE: Të veshura me suva dhe të lyera më bojë me ngjyrë (evidentimi I kodit në vend). DYERT: B01 – B03; Material druri dhe në gjendje të mirë. Kanë nevojë për mirëmbajtje. Lyer me bojë vaji në të dy krahët. Kornizë më e hollë se korniza standart e përdorur në kat. Dëmtimi nga mola është evident. TAVANI: Suvatim I thjeshtë dhe disnivele në kuota, përshkak të përshtatjes me disnivele e rampës së shkallës dhe evidentimin e trarëve. POZICIONIMI I RADIATORIT: Nuk u evidentua radiator në ambient. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti B-04 (Ambient Studio)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
-----------	---------------------	-------------------

		
Përshkrim i shkurtër: SIP: 24.6 m² Lartësi dysheme – tavan: H: 3.85 m Dysheme: Parket Ky ambient shërben si studio, në përbërje të tij ka 2 anekse të vogëla; njeri shërben si kasafortë dhe tjetra shërben si “magazinë” materiale (libra dokumenta etj) Problematika: Në krahun verior të saj, ose muret perimetrale që lidhin me ambientin e jashtëm, vihen re plasaritje dhe plasaritje të patinimit, në tavan dhe muret vertikale, përshkak të lagështisë. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Parket, por e veshur me moket. Parketi është në gjëndje të mirë, pa motive dhe jo I lyster me llak. MURET ANËSORE: Suvatuar dhe të lyster me bojë (evidentimi I kodit të ngjyrës në vend). Dëmtim I suvasë në tavanë në masën 30 % dhe në muret anësore të ambientit kryesisht në murin perimetral të jashtëm, për shkak të lagështisë. DRITARET: Kasat e dritareve janë prej druri. Elementët e hapjes së kanatëve të dritares, detajet e inkasimit të grilave dhe cdo detaj tjetër i nevojshëm për funksionimin e tyre është I gdhendur në dru dhe përbërë me element metalikë. Gjëndja paraqitet e amortizuar dhe ka nevojë për mirëmbajtje për mirëfunksionim të tyre. Disa element, mund të kenë nevojë edhe për zëvendësim total. Në këtë ambient dritarja është e lyster me bojë vaji me ngjyrë (kodi të përcaktohet në vend), e cila në parmak është shkëputur peta peta në masën 90 %. Pjesa e poshtme e Dritares, përdoret për inkasimin e radiatorëve, të cilët janë të fshehur në dukje nga kapak druri me motive dhe rrjetë metalike. Korniza e dritares, ka të inkasuar edhe detajin e kapjes së shinave të perdes. DYERT: Dyert janë prej druri, të lyster me bojë vaji. Korniza është standart I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Paraqiten në gjëndje të mire, por të amortizuara. TAVANI: Dekoruar me korniza prej gipsi (allcie) perimetrale, e shkëputur nga tavani dhe formon detajin për të realizuar ndricimin e fshehtë. Vënde vënd vihen re fryrje të suvasë, por ende shkëputje të saj. Nevojë për ndërhyrje. POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritareve. I maskuar nga kapak druri me motive. Njësia është me suva të rënë në gjithë sipërfaqen e saj. Ambineti I “MAGAZINËS”: është i veshur me rimeso arre dhe mobiluar me mobilje druri. Lagështia, vihet re në faqen vertikale të murit perimetral, pasi ka fryrje të lehtë të rimesos së arrës. Në përgjithësi, amortizim nga koha, por jo dëmtime të mëdha. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambienti B-05 (Ambient Studio)		
Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		
Përshkrim i shkurtër: SIP: 37 m² Lartësi dysheme – tavan: H: 3.45 m Kasaforta: +2.83 cm Dysheme: Parket Ky ambient shërben si studio. Ka Komunikim të drejtëpërdrejtë me B04, B06 (ashtëquajtura dhoma e mbretit) dhe dalje në B09 – ballkon. Përbëhet nga ambient I studios dhe një dhomë e vogël për kasafortë: me sip. 1.9 m². Problematika: Në krahun verior të saj, ose muret perimetrale që lidhin me ambientin e jashtëm, vihen re plasaritje dhe shpërndarje të suvasë e theksuar, e cila e shpërndarë në vertikalitet dhe arrin edhe parketin, duke e dëmtuar pjesërisht atë. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Parket, I veshur me moket. Si pasojë e lagështisë, pjesë të tij kryesisht në faqen veriore, paraqiten të dëmtuara nga lagështia. Batiskopi dhe pjesa fundore e derës ë të nxjerrë në ballkon, janë të prekur nga lagështia dhe zhveshur nga rimesoja dhe shtresa e bojës së vajit. MURET ANËSORE: Suvatuar dhe të lyer me bojë (evidentimi I kodit të ngjyrës në vend). Dëmtim I theksuar I suvasë në muret anësore të ambientit, kryesisht në faqen veriore, por edhe në daljen për në ballkon. Shkëputje dhe zhveshje e sipërfaqe të murit. DRITARET: Kasat e dritareve janë prej druri. Elementët e hapjes së kanatëve të dritares, detajet e inkasimit të grilave dhe cdo detaj tjetër I nevojshëm për funksionimin e tyre është I gdhendur në dru dhe përbërë me element metalikë. Gjendja paraqitet e amortizuar dhe ka nevojë për mirëmbajtje për mirëfunksionim të tyre. Disa element, mund të kenë nevojë edhe për zëvendësim total. Në këtë ambient dritarja është e lyer me bojë vaji me ngjyrë (kodi të përcaktohet në vend), e cila është shkëputur nga materiali bazë. Pjesa e poshtme e dritares, përdoret për inkasimin e radiatorëve, të cilët janë të fshehur në dukje nga kapak druri me motive. Lagështia, amortizimi nga koha dhe ndikimi I faktorëve të tjere kanë ndikuar në petëzimin, shkëputjen dhe rënien e bojës së vajit. DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me bojë vaji. Korniza është standart I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Paraqiten në gjëndje pa dëmtime, por të amortizuar. Dopio dyert që të nxjerrin në ballkon, janë të prekura nga lagështia, sidomos në anën më në kontakt me faktorët e jashtëm. Në përgjithësi, dyert janë gërvishit dhe amortizuar. TAVANI: Dekoruar me korniza prej gipsi (allcie) perimetrale, e sheshtë, me gjerësi afërsisht 20 cm dhe me valëzime si decore. Dëmtime përshkak të lagështisë dhe petëzim të lyerjes. POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritareve, maskuar nga kapak druri me motive, pjesë e kompozimit të elementëve të të gjithë dritares. Nikja është me suva të rënë në gjithë sipërfaqen		

e saj.

Ambienti I KASAFORTËS: sipërfaqet e murit janë të suvatuara dhe lyer. Dyshemeja është parket. Paraqitet në gjendje të mirë.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-06 (Dhome)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit

Përshkrim i shkurtër:

SIP: 35.5 m²

Lartësi dysheme – tavan: H: 3.92 m

Dysheme: Parket

Ky ambient shërben si dhomë gjumi (e Mbretit), dhe ka komunikim të dpd me B05 dhe B07.

Problematika: Në krahun verior të dhomës, në tavan dhe mure perimetrale vihen re plasaritje të suvasë dhe rënie të saj në një pjesë të konsiderueshme. Parketi, dyert, dhe dritarja në këtë zonë kanë pasuar dëmtime nga kjo lagështi.

Ndërrhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me parket druri. Si pasojë e lagështisë, pjesë të tij kryesisht në faqen veriore, paraqiten të dëmtuara nga lagështia dhe evidentohen lehtë.

Shtresa e llakut, njëkohësisht është dëmtuar edhe në zona të tjera për shkak të amortizimit.

MURET ANËSORE: Suvatuar dhe të lyer me bojë (evidentimi I kodit të ngjyrës në vend). Dëmtim I theksuar I suvasë, kryesisht në faqen veriore, për shkak të lagështisë; ku vihen re edhe shkëputje të pjesëve të saj.

DRITARET: Kasat e dritareve janë prej druri. Detaji I tyre, ruan standartin e dritareve të përdorura në pothuajse gjithë dritaret e përdorura në këtë krah të fasadës; e vecantë është se në ambientet B06, B07, B08; muri është më i hollë dhe kasa e dritares del në brëndësi të dhomës 29 cm. DETAJ shpiegohet në file-n dëg.

Të gjithë elementët përbërës të dritare, prej druri dhe aksesoret metalikë janë degraduar. Gjendja paraqitet e amortizuar dhe ka nevojë për ndërhyrje për mirëfunksionim të tyre. Disa element, mund të kenë nevojë edhe për zëvendësim total. Në këtë ambient dritarja është e lyer me bojë vaji me ngjyrë (kodi të përcaktohet në vend), e cila është petëzuar dhe shkëputur në masë të madhe. Pjesa e poshtme e

ditares, përdoret për inkasimin e radiatorëve, të cilët janë të fshehur në dukje nga kapak druri me motive.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me bojë vaji. Korniza është standart I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin, ndërsa sipërfaqja e tyre është dekoruar me korniza të lehta dhe motiv floreal. Dera që krijon komunikimin më studion, ka shumë të dëmtuar kornizën nga lagështia, ku evidentohet shkëputja e rimesos.

TAVANI: Dekoruar me korniza prej gipsi (allcie) perimetrale, e sheshtë, me gjerësi afërsisht 20 cm dhe me valëzime si dekore. Dëmtime përshkak të lagështisë.

POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares, I maskuar nga kapak druri me motive, pjesë e kompozimit të elementëve të të gjithë dritares. Në pjesën e brëndshme, këta kapak janë të pajisur me një rrjetë metalike e hojzuar, e cila është ndryshkur, dëmtuar etj. Suvaja në pjesën e brëndshme të nikjes është dëmtuar.

Element të tjerë të dëmtuar nga lagështia është edhe batiskopi 13 cm, I lyer në bojë vaji; në pjesën veriore është deformuar dhe zhveshur. Nevojë për zëvendësim

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-07 (Tualet)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit

Përshkrim i shkurtër:

SIP: 21.2 m²

Lartësi dysheme – tavan: H: 3.93 m

Dysheme: Pllaka mermeri

Tualeti ka akses me B07.

Problematika: Lagështia apo avujt e ujit në këtë ambient kanë shkaktuar dëmtime të lehta në suvanë e tavanit dhe në pllakat e mermerit që veshin dyshemenë dhe ato anësore.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me pllaka mermeri, në ngjyrë jeshile dhe me damarë. Lagështia ka shkaktuar gërryerjen e tij më shumë pranë zonave në kontakt më të shpeshtë me ujin (dushi, tualetet, vaska). Ciflosur dhe sip. Të ashpër në masën 15% të sipërfaqes së tij.

MURET ANËSORE: I veshur me pllaka mermeri në të gjithë vertikaleitetin. Dëmtimi dhe gërryerja e tyre si pasojë e ujit (evidentuar kjo edhe me njolla të bardha), është në pikën e bashkimit me dyshemenë. Lagështi kapilare, që ka shkaktuar ashpërsi të sipërfaqes, ose ciflosje të lehtë ta saj.

DRITARET: Njësoj si detajimi I AMBIENTIT B06. Pjesët në kontakt me dyshemenë janë fryrë dhe carë, si pasojë e lagështisë.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me bojë vaji. Korniza është standart I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Veshur në pjesën e brëndshme me pasqyrë 195 x 41 cm dhe 195x65 cm (derën teke)Prekur pjesërisht nga mola.

TAVANI: Dekoruar me korniza prej gipsi (allcie) perimetrale, të cilat lëvizin në disa disnivele. Edhe në këtë rast, korniza shërben si një xhep për ndricimin e fshehtë.

Avujt, dhe lagështia e ujit kanë dëmtuar cipën sipërfaqësore të suvatimit dhe shkëputjen e saj.

POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares, i maskuar nga kapak druri me motive, pjesë e kompozimit të elementëve të të gjithë dritares.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-08 (Studio)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit

Përshkrim i shkurtër:

SIP: 23.9 m²

Lartësi dysHEME – tavan: H: 3.92 m

DysHEME: PLLAKA MERMERI

Ky ambient shërben si studio (e Mbretëreshës) dhe ka komunikim të dpd me B10.

Problematika: Nuk vërehen dëmtime.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me pllaka mermeri, në ngjyrë jeshile. I ashpër lehtësisht në zona të caktuara dhe ciflosje apo plasaritje.

MURET ANËSORE: Suvatuar dhe të lyer me bojë (evidentimi I kodit të ngjyrës në vend).

DRITARET: Njësoj si detajimi I AMBIENTIT B06.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me bojë vaji. Korniza është standart I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin, pjesa e brëndshme e tyre është e dekoruar me motive të thjeshta. Paraqiten në gjëndje të mirë.

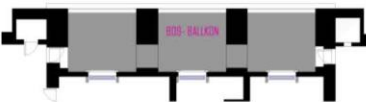
TAVANI: Dekoruar me korniza prej gipsi (allcie) perimetrale, e sheshtë, me gjerësi afërsisht 20 cm dhe me valëzime si dekore.

POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares, I maskuar nga kapak druri me motive, pjesë e kompozimit të elementëve të të gjithë dritares.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-09 (Tarraca)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		

Përshkrim i shkurtër:SIP: 37 m²

Lartësi dysheme – tavan: H: 4.87 m

Dysheme: Parket

Në ballkon (tarracë), kanë dalje direkte dy ambientet B10 dhe B05.

Problematika: Nuk vërehen dëmtime. Amortizim nga faktorë të jashtëm të elementëve që e përbëjnë.**Ndërhyrjet e konservimit:**

Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me pllaka mermeri. Faktorët e jashtëm, pluhurat etj. kanë ndikuar në veshjen dhe dëmtimin sipërfaqësor të saj. Nevojitet pastrim dhe riparim të elementëve të vegjël.

MURET ANËSORE: Suvatuar dhe të lyer me bojë në ndërhyrjen e fundit që I është bërë objektit. Parapeti prej betoni ka plasaritje të lehta të bojës sipërfaqësore, gërvishtje.

DRITARET: Pjesë e fasadës së jashtme, janë të kornizuar me kornizë betoni 20 cm me thellësi që varion deri në 10.5 cm në pjesën e brendshme dhe dhe 8.5 jashtë.

Nuk është dëmtuar. Nevojë për pastrim dhe lyerje. Grilat e jashtëm duhen riparuar ose zëvendësuar.

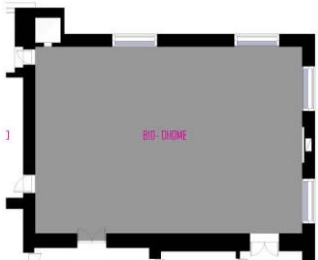
DYERT: Dyert janë prej druri. Në to vihen re sidomos pjesa në kontakt me ambientin e jashtëm, që kanë humbur shkëlqimin e llakut dhe shënja lagështie të cilat evidentohen në plasaritjen e materialit veshës dhe c'ngjyrosje.

TAVANI: Përbëhet nga 3 disnivele të vogla që e rrisin lartësinë.

Dëmtime sipërfaqësore, me plasaritje të suvasë në njërin nga xhapat.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI**Kategoria I**– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-10 (Dhome)		
Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		
Përshkrim i shkurtër: SIP: 134 m² Lartësi dysheme – tavan: H: 3.93 m, H: 4.18 m Dysheme: Parket Ky ambient shërben si dhomë gjumi (e Mbretëreshës), dhe ka komunikim me shumë ambiente rrotull, që përmbushin gjithë shërbimet e saj. Problematika: Gjendja në tërësi është e mirë. Lagështia ka vepruar pak në sip. e mureve perimetrale pranë oxhakut. Ciflosje të kornizave të nikjeve në tavanin e dekoruar. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me parket druri. Nuk vërehen dëmtime në sipërfaqen e tij, vetëm amortizim. MURET ANËSORE: Suvatuar dhe të lyer me bojë (evidentimi I kodit të ngjyrës në vend). Dëmtime të lehta të suvasë vetëm në murin perimetral që lidhin direkt me ambientet e jashtëme (krahu I oxhakut). DRITARET: Materiali dru dhe aksesori metalikë. Tërësia e elementëve përbërës të saj janë amortizuar, ka nevojë për mirëmbajtje për mirëfunksionim të tyre. Disa element, mund të kenë nevojë edhe për zëvendësim total. Lyer me bojë vaji me ngjyrë (kodi të përcaktohet në vend), e shkëputur dhe plasaritur nga druri tërësisht. Pjesa e poshtme e dritares, përdoret për inkasimin e radiatorëve, të cilët janë të fshehur në dukje nga kapak druri me motive. Nevojë për pastrim dhe lyerje. Grilat e jashtme janë ndryshkur. DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me bojë vaji. Korniza është standart I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Dekoruar në pjesën e brendshme me korniza. Në masën 25%, prekur nga mola. TAVANI: Dekoruar me korniza prej gipsi (allcie) perimetrale dhe thellime në formën e nikjeve, të cilat krijojnë një ulje të theksuar të tavanit, shoqëruar me një altoreliev me skena të ndryshme në 12 nikjët (apo carjet) dekoruese në nivelin e tavanit. Ato janë me disnivel dhe të realizuara për të mbajtur ndricim të fshehtë. Dëmtime: Vihen re dëmtimë të lehta të kornizave (thyerje, plasaritje të vogëla të suvasë). Dekoret dhe pjesa e brendshme është në gjendje të mirë. Njolla lagështie dhe plasaritje të lehta të suvasë në tavan. POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares. I maskuar nga kapak druri me motive, pjesë e kompozimit të elementëve të të gjithë dritares. Lartësia është 60 cm. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria 1 – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti B-11 (Tualet)		
Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		
Përshkrim i shkurtër: SIP: 19 m² Lartësi dysHEME – tavan: H: 4.7m DysHEME: Pllaka mermeri Problematika: Nuk ka dëmtime. Amortizime të dritares dhe dyerve nga lagështia e avujve. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me pllaka mermeri te roz/damarë të kuq. Ciflosur apo gërryer vende vende nga uji. MURET ANËSORE: Veshur me pllaka mermeri në gjithë lartësinë. DRITARE: Materiali dru dhe aksesore metalikë. Tërësia e elementëve përbërës të saj janë amortizuar, ka nevojë për mirëmbajtje për mirëfunksionim të tyre. Lyer me bojë vaji me ngjyrë (kodi të përcaktohet në vend), e shkëputur dhe plasaritur pjesërisht. Pjesa e poshtme e dritares, përdoret për inkasimin e radiatorëve, të cilët janë të fshehur në dukje nga kapak druri me motive. DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me bojë vaji. Korniza është standart I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Në masën 25%, prekur nga mola. Korniza në kontakt me dyshemën, është plasaritur deh fryrë nga lagështia që krijohet në tualet. TAVANI: I ngritur në formën e një kupole të prerë. Në lartësinë më të madhe, dekoruar me korniza allecie që formojnë motivin e rombit. Nuk ka dëmtime. POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares. I maskuar nga kapak druri me motive, pjesë e kompozimit të elementëve të të gjithë dritares. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti B-12 (Dhome zhveshje)		
Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		
Përshkrim i shkurtër: SIP: 23.1 m² Lartësi dysheme – tavan: H: 4.1 m Dysheme: Parket druri Problematika: Dëmtime të theksuara nga lagështia, në muret anësore, parket. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me parket druri. Dëmtuar në masën 40% të tij nga lagështia. MURET ANËSORE: Suvatuar dhe lyer. Në sip. E murit të perimetrit të jashtëm ka lagështi të madhe, shoqëruar me demtimin plotësisht të suvasë dhe shkëputje jo vetëm sipërfaqësore e saj. DRITARE: Materiali dru dhe aksesorë metalikë. Tërësia e elementëve përbërës të saj janë amortizuar, ka nevojë për mirëmbajtje për mirëfunksionim të tyre. Lyer me bojë vaji me ngjyrë (kodi të përcaktohet në vend), e shkëputur dhe plasaritur pjesërisht. Pjesa e poshtme e dritares, përdoret për inkasimin e radiatorëve, të cilët janë të fshehur në dukje nga kapak druri me motive. Dëmtuar nga lagështia dhe prekur 5% nga mola. DYERT: Dyert janë prej druri, të llakosura. Korniza është standart I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Në masën 25%, prekur nga mola. Korniza nuk janë dëmtuar nga lagështia, përveç pjesës fundore të tyre. TAVANI: Dekoruar me kornizë anësore dhe veshur me copë, memotive rombi. Nuk dihet gjendja e tij, nëse nuk bëhet sondazh. POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares. I maskuar nga kapak druri me motive, pjesë e kompozimit të elementëve të të gjithë dritares. Suvaja në nikjen e radiatorit, ka rënë totalisht. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria 1 – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti B-13 (Garderobe)		
Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		
Përshkrim i shkurtër: SIP: 26.3 m² Lartësi dysheme – tavan: H: 3.51 m Dysheme: Parket druri Problematika: Nuk ka dëmtime. Amortizim të elementëve. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me parket druri. MURET ANËSORE: Suvatuar dhe lyer (kodi të përcaktohet në vend). DYERT: Dyert janë prej druri, të lyera me bojë vaji. Korniza është standart I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Korniza nuk janë dëmtuar nga lagështia, përveç pjesës fundore të tyre, e cila është plasaritur. Dëmtime të shtresës së bojës së vajit dhe gërvishje. TAVANI: Dekoruar me kornizë anësore allcie e veshur me letër murale. Kornizat e drurit formojnë dekorin e brëndshëm të tavanit: korniza druri në formë katrori, elementi xham , prej nga realizohet edhe ndricimi I ambientit. POZICIONIMI I RADIATORIT: Radiatorët nuk janë evidentuar. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria 1 – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti B-14 (Korridor)		
Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		

Përshkrim i shkurtër:SIP: 9.7 m²

Lartësi dysheme – tavan: H: 3.93 m

Dysheme: Parket druri

Problematika: Nuk ka demtime. Muri që bën lidhjen me ambientin B15, ka marrë lageshti nga një carje në tavanin e këtij ambieneti. Lageshtia ka dëmtuar derën që lidh këto dy ambiente dhe pjesën e parketit në katë prag.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me parket druri. Dëmtim në pranë pragjeve të dyerëve.

MURET ANËSORE: Suvatuar dhe lyer (kodi të përcaktohet në vend). Suva e dëmtuar dhe shkëputur nga sip. e murit në derën B14-B15.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyera me bojë vaji. Korniza është standart i përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Në të dy dyert, dëmtimi nga lageshtia, ka ndodhur në pjesën fundore, e cila është plasaritur dhe fryrë.

TAVANI: Dekoruar me kornizë anësore allcie. Shkëputur nga niveli I tavanit, duke krijuar detajin për ndricimin e fshehtë.

POZICIONIMI I RADIATORIT: Radiatorët janë pozicionuar në faqen gjatësore të murit të jashtëm. Mobilja është funksionale, por shërben si detaj për maskimin e radiatorit, panelit elektrik etj.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

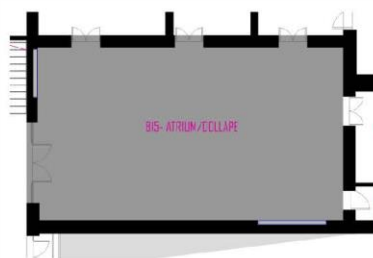
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-15 (Atrium, Dollape)

Pozicioni

Planimetria e katit

Plani i ambientit

Përshkrim i shkurtër:SIP: 115 m²

Lartësi dysheme – tavan: H: 3.82 m

Dysheme: Pllaka mermeri 50x50cm

Problematika: Dëmtime nga lageshtia në tavan. Reflektuar edhe përreth.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me pllaka mermeri 50 x50 cm. (Si B01). Thyer dhe cilfrosur në masën 60%.

MURET ANËSORE: Suvatuar dhe lyer (kodi të përcaktohet në vend). Nuk vihen re gjurmë të dëmtimit të suvasë së mureve anësore, përveç këndit të tavanit të dëmtuar.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyera me bojë vaji. Korniza është standart I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Veshur me kornizë mermeri 19-20cm. Korniza nuk janë dëmtuar nga lagështia, përveç pjesës fundore të tyre, e cila është plasaritur dhe fryrë. Dëmtime të shtresës së bojës së vajit dhe gërvishtje.

TAVANI: Tani përbëhet nga 6 motive të mëdha, prej të cilave realizohet ndricimi I ambientit. Ky ndriçim është pjesërisht artificial dhe natyral (nga skydomet e katit të sipërm). Kornizat anësore e tavanit është standarte. Motivet, janë të dekoruar me kornizë kryesore perimetrale prej alleie dhe motive I brandshëm është realizuar me element druri dhe xham për transparencë ndaj ndricimit të fshehur.

Carje në skajin qe lidh me B14; lagështia ka dëmtuar elementët e tavanit, suvanë e mureve anësore, parketin e ambienteve ngjitur, engjyrosur kasën e derës dhe ngjyrosur atë, kornizën e nikjes së radiatorit, grryer pllkat e mermerit në dysheme.

Motivet e tavanit, kanë grumbulluar papastërti përshkak të ujit që ka rrjedh etj.

POZICIONIMI I RADIATORIT: Radiatorët janë pozicionuar në nikje të inkasuara në murë. Mbuluar me kapak te kornizuar, me element druri.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-16 (Dhome Miqsh)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit

Përshkrim i shkurtër:

SIP: 58.7 m²

Lartësi dysheme – tavan: H: 3.95 m

Dysheme: Parket

Problematika: Në ambient vihen re dëmtime serioze nga lagështia në tavan dhe e reflektuar pjesërisht në muret anësore vertikale, kryesisht në muret e jashtme.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me parket druri. Nuk verhen dëmtime të parketit, por amortizim I tij dhe I llakut në pjesë të caktuara.

MURET ANËSORE: Veshur me letër murale, e cila nga lagështia evidentohen copat e bashkuara për realizimin e saj. Në muret e jashtme, lagështia e ardhur nga tavanit është ka dëmtuar suvanë dhe zhveshur letërën murale.

DRITARE: MATERIALI DRU – Elementët përbërës, mekanizmat e funksionimit të grilave të jashtme, ato të hapjes së kanatëve të dritares, etj janë punuar imët e deri në detaje për një funksionim sa më të mirë. Pjesa e poshtme e dritares shërben për pozicionimin e radiatorëve.

Dritarja përbëhet nga:

Elementët e drurit, të cilat janë të dëmtuara si në ambientin e brendshëm edhe të jashtëm të dritares nga lagështia. Zhveshje e rimesos vëshese të elementëve të drurit, me e theksuar në pjesën e jashtme (foto) dhe humbje e cipës së llakut. Lyer me llak(ngjyra të përcaktohet në vend). Shkëputje të tij. Grila e jashtme e dritares është ndryshkur. Elementët e dritares në këta ambient kanë nevojë për trajtim dhe rimëkëmbje të gjëndjes së tyre. DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me llak. Korniza është standart 19 cm, I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Paraqiten në gjëndje të mirë, por të prekura konsiderueshëm nga mola. Dëmtime të vogla nga lagështia. TAVANI: Dekoruar me kornizë anësore, e cila formon detajin për ndricimin e fshehtë, ndërsa në tavan ka motive katrore të krijuara nga korniza allcie të dala në relief. Tavani ka dëmtime të mëdha nga lagështia në një sipërfaqe të konsiderueshme të tij dhe elementëve të dekorit. Suva e e shkëputur dhe shënja të gufimeve të suvasë e krijuar nga ujërat. Dallohet një deformim I lehtë I nivelit të tij. Verifikim më I detajuar. POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet në nikjen poshtë dritares, I mbuluar nga kapak me element druri dhe dekore në formë katrore, me rrjetë teli në pjesën e pasme. Pjesërisht këto dekore mungojnë dhe janë dëmtuar. Kornaizat janë të prekura nga mola. Kryesisht elementët e drurit, si batiskop, korniza dekorative janë të zhveshura pjesërisht nga llaku. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme
--

Ambjenti B-17 (Korridor Lidhes)		
Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
Përshkrim i shkurtër: SIP: 14 m2 Lartësi dysheme – tavan: H: 3.95 m Dysheme: Parket Problematika: Në ambient vihen re dëmtime serioze të tij nga lagështia, kryesisht në tavan dhe e reflektuar pjesërisht në muret anësore vertikale. Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me parket druri. Nuk verihen dëmtime të parketit, por amortizim I tij dhe I llakut në pjesë të caktuara. MURET ANËSORE: Suavatim dhe e lyer me boje hidromat. Muri më I gjatë është I dekoruar me tre piktura murale, kornizuar me kornizë allcie. Vëtëm njëra prej tyre është prekur pjesërisht nga lagështia dhe figura është dëmtuar. Edhe kjo pjesë e murit ka prekje dhe lëvizje të lehta në sipërfaqen e suvasë nga lagështia.		

DRITARE: Nuk ka.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me boje vaji (ngjyra të specifikohet në vend). Korniza është standart 19 cm, I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Në këtë krah ato janë të kornizuara me mornizë mermeri (roz me damarë të kuq) 19 cm. Paraqiten në gjëndje të mirë, por ka dëmtime sipërfaqësore dhe gërvishje të sipërfaqes.

Dëmtime nga lagështia nuk vihen re.

TAVANI: Dekoruar me kornizë anësore, e cila formon detajin për ndricimin e fshehtë, ndërsa në tavan ka motive rombi të krijuara nga korniza allcie të dala në relief.

Tavani ka dëmtime nga lagështia në njërin nga cepat e ambientit edhe elementët e dekorit.

Suva e e shkëputur dhe shënja të gufimeve të suvasë e krijuar nga ujërat.

Dallohet një deformim I lehtë I nivelit të tij. Verifikim më I detajuar.

POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë pikturave murale në një nikje, e cila fshihet nga pozicionimi I një credence. Përmasat e saj janë 118x65x37cm. Mbuluar me një kornizë druri 4 sm e dalë në sipërfaqen e murit.

Kryesisht elementët e drurit, si batiskop, korniza dekorative janë të zhveshura pjesërisht nga llaku.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

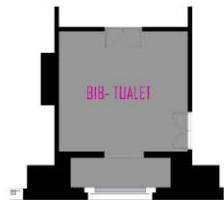
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-18 (Tualet)

Pozicioni

Planimetria e katit

Plani i ambientit

Përshkrim i shkurtër:

SIP: 24 m²

Lartësi dysheme – tavan: H: 3.93 m, ambienti i vogël 3.71 m

Dysheme: Pllaka mermeri

Problematika: Në ambient vihen re dëmtime të elementëve përbërës nga lagështia.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me pllaka mermeri, të cilat janë të ciflosura dhe të zhveshura vënde vënde nga lagështia. Në qëndër të ambientit por edhe cepa, ku ujërat në përdorim janë më të shpeshtë.

MURET ANËSORE: Veshur me pllaka mermeri në lartësinë 330 cm. Pjesërisht sidomos në zonën pranë dushit, pllakat e mermerit e deri në lartësi 40 cm janë zhveshur nga cipa sipërfaqësore dhe vazhdojnë ende thermohen.

DRITARET: MATERIALI DRU – Elementët përbërës, mekanizmat e funksionimit të grilave të jashtme, ato të hapjes së kanatëve të dritares, etj janë punuar imët e deri në detaje për një funksionim sa më të mirë. Pjesa e poshtme e dritares shërben për pozicionimin e radiatorëve.

Dritarja përbëhet nga:

Elementët e drurit, të cilat janë të dëmtuara sin ë ambinetin e brëndshëm edhe të jashtëm të dritares nga lagështia. Zhveshje e rimesos vëshëse të elementëve të drurit, me e theksuar në pjesën e jashtme (foto) dhe humbje e cipës së llakut.

Lyer me bojë vaji (ngjyra të përcaktohet në vend). Boja e vajit është shkëputur pothuajse tërësisht, nga jashtë dhe brënda.

Grila e jashtme e dritares është ndryshkur.

Elementët e dritares në këta ambient kanë nevojë për trajtim dhe rimëkëmbje të gjëndjes së tyre.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me bojë vaji. Korniza është standart 19 cm, I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Paraqiten në gjëndje të mirë, por në kontakt me dyshemën vihen re ndikime të lagështisë.

TAVANI: Dekoruar me korniza në disa nivele anësore dekorit. Kryesorja mbart edhe detajin për ndricimin e fshehtë. Në tavan ka motive katrore të krijuara nga korniza alleie të dala në relief.

Tavani nuk ka dëmtime ngë lagështia apo avujt e ujit.

POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares. Mbuluar me kapak dekorativ druri dhe rrjetë metalike, në brëndësi.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-19 (Salotto)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit

Përshkrim i shkurtër:

SIP: 76.5 m2

Lartësi dysheme – tavan: H: 3.87 m

Dysheme: Parket

Ky ambient shërben si dhomë ndënie. Paisur me mobilje dhe kolltuqe të pozicionuara një pranë oxhakut dhe tjetra për relax në krahun tjetër.

Problematika: Në ambient vihen re dëmtime serioze të tij nga lagështia, e evidentuar kjo në shumë pjesë të tij, të cilat specifikohen si më poshtë:

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSCHEMEJA: Veshur me parket druri. Vërehen dëmtime të parketit kryesisht në pjesët pranë dritareve, në nikjet e futura. Pjesë të tij janë shkëputur nga lidhja me njërit tjetrin dhe gufim (ngritje) nga lagështia. Cipa e llakut me të cilin janë lyer ka humbur në vëndet e prekura nga lagështia, por edhe nga amortizimi në pjesë të tjera.

MURET ANËSORE: Veshur me leter murale, e cila nga avujt dhe lagështia e kohës vihen re vëndet ku janë bashkuar dhe me theksuar në perimetirn e murit që ka kontakt me lagështinë e future nga tavani.

DRITARET: MATERIALI DRU – Elementët përbërës, mekanizmat e funksionimit të grilave të jashtme, ato të hapjes së kanatëve të dritares, etj janë punuar imët e deri në detaje për një funksionim sa

më të mirë. Pjesa e poshtme e dritares shërben për pozicionimin e radiatorëve.

Dritarja përbëhet nga:

Elementët e drurit, të cilat janë të dëmtuara sin ë ambinetin e brëndshëm edhe të jashtëm të dritares nga lagështia. Zhveshje e rimesos vëshese të elementëve të drurit, me e theksuar në pjesën e jashtëm(foto) dhe humbje e cipës së llakut.

Elementët e drurit, kanë nevojë për mirëmbajtje. Insektet (mola) ka prekur strukturën e drurit. Vihen re ndërhyrje për mbushjen e tyre, pasi vrima në kasën e dritares, janë të mbushura me material të huaj.

Lyer me llak druri. Ngjyrë arre. Zhveshur nga struktura pjesërisht.

Grila e jashtme e dritares është ndryshkur.

Elementët e dritares në këta ambient kanë nevojë për trajtim dhe rimëkëmbje të gjëndjes së tyre.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me llak. Korniza është standart 19 cm, I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Paraqiten në gjëndje të mirë, por të gjitha të prekura nga mola.

Elementët e drurit në dhomë janë të prekura nga mola.

TAVANI: Dekoruar me kornizë anësore, e cila formon detajin për ndricimin e fshehtë, ndërsa në tavan ka motive katrore të krijuara nga korniza allcie të dala në relief.

Tavani ka dëmtime serioze nga lagështia;

Suva e e shkëputur dhe shënja të kristaleve të gufimeve të cipës nga ujërat.

Barkosje të strukturës, e dallueshme me sy të lirë.

POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares.Nikja paraqet probleme të lagështisë, pasi vihet re rënie e suvasë në të dhe kjo pasqyruar edhe në pjesën e parketit, veshur me element druri horizontal (listela me gjerësi 8 cm).

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-20 (Salle ngrenie)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		

Përshkrim i shkurtër:

SIP: 53.3 m2

Lartësi dysHEME – tavan: H: 3.97 m

DysHEME: Parket

Ky ambient shërben si dhomë ngrënie. Përbërë nga nikje të dekoruara me pasqyrë

Problematika: Në ambient vihen re dëmtime të tij nga lagështia; tavan, në sipërfaqen vetikale të murit anesorë që krijon komunikim me ambientin e jashtëm, parket, elementë dritare. Specifikime të mëtejshme më poshtë;

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSEMEJA: Veshur me parket druri. Vërehen dëmtime të parketit kryesisht në pjesët pranë dritareve, dhe në gjithë ballin e këtij muri. Pjesë të tij janë shkëputur nga lidhja me njërit

tjetrin dhe gufim (ngritje) nga lagështia. Cipa e llakut me të cilin janë lyer ka humbur në vëndet e prekura nga lagështia, por edhe nga amortizimi në pjesë të tjera.

MURET ANËSORE: Veshur me leter murale, e cila nga avujt dhe lagështia e kohës vihen re vëndet ku janë bashkuar dhe me theksuar në perimetim e murit që ka kontakt me lagështinë e futur nga tavan, reflektuar në faqen vertikale.

DRITARET: MATERIALI DRU – Elementët përbërës, mekanizmat e funksionimit të grilave të jashtme, ato të hapjes së kanatëve të dritares, etj janë punuar imët e deri në detaje për një funksionim sa më të mirë. Pjesa e poshtme e dritares shërben për pozicionimin e radiatorëve.

Dritarja përbëhet nga:

Elementët e drurit, të cilat janë të dëmtuara sin ë ambinetin e brëndshëm edhe të jashtëm të dritares nga lagështia. Zhveshje e rimesos veshëse të elementëve të drurit, me e theksuar në pjesën e jashtme (foto) dhe humbje e cipës së llakut.

Elementët e drurit, kanë nevojë për mirëmbajtje. Insektet (mola) ka prekur strukturën e drurit. Vihen re ndërhyrje për mbushjen e tyre, pasi vrima në kasën e dritares, janë të mbushura me material të huaj.

Lyer me llak druri. Ngjyrë arre. Zhveshur nga struktura pjesërisht.

Grila e jashtme e dritares është ndryshkur dhe dëmtuar nga faktorët e jashtëm.

Elementët e dritares në këta ambient kanë nevojë për trajtim dhe rimëkëmbje të gjëndjes së tyre.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me llak. Korniza është standart 19 cm, I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Paraqiten në gjëndje të mirë, por të gjitha të prekura nga mola.

POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares. Nikja paraqet probleme të lagështisë, pasi vihet re rënie e suvasë në të dhe kjo pasqyruar edhe në pjesën e parketit, veshur me element druri horizontal (listela me gjerësi 8 cm).

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria 1 – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-21 (Kuzhina)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit
		

Përshkrim i shkurtër:

SIP: 23 m2

Lartësi dysheme – tavan: H: 3.88 m

Dysheme: Pllaka mozaik

Ky ambient shërben si dhomë gatimi. Akses në sallën e ngrënies, shërbimit B22 dhe dalje në atriumin kryesor B01.

Problematika: Dëmtime serioze nga lagështia, në muret anësore, tavan dhe cdo element tjetër përbërës të saj. Specifikimet si më poshtë.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Veshur me pllaka mozaik. Dëmtime të lehta nga amortizimi. Nevojë për pastrim dhe mirëmbajtje.

MURET ANËSORE: Veshur me të njëjtën pllakë mozaik si dhe dysHEMEJA. Deri në lartësinë 236 cm. Pjesa e sipërme mur I suvatuar.

Dëmtuar nga lagështia, rënie e suvasë e shpërndarë në masën 70% të sip. Së murit të suvatuar. Kryesisht në murin në të djathtë, dëmtimi dhe zhveshja e murit është e thellë.

DRITARET/DERË, pasi të nxjerrë në ballkon në fasadën kryesore.

MATERIALI DRU – Elementët përbërës, mekanizmat e funksionimit të grilave të jashtme, ato të hapjes së kanatëve të dritares, etj janë punuar imët e deri në detaje për një funksionim sa më të mirë. Pjesa e poshtme e dritares shërben për pozicionimin e radiatorëve.

Dritarja përbëhet nga:

Elementët e drurit, të cilat janë të dëmtuara si në ambientin e brëndshëm edhe të jashtëm të dritares nga lagështia. Zhveshje e rimesos veshëse të elementëve të drurit, sidomos në parmakun e saj. Dëmtimi është në masën 100%.

Elementët e drurit, kanë nevojë për mirëmbajtje. Insektet (mola) ka prekur strukturën e drurit. Vihen re ndërhyrje për mbushjen e tyre, pasi vrima në kasën e dritares, janë të mbushura me material të huaj.

Lyer me llak druri. Ngjyrë arre. Zhveshur nga struktura 90%.

Grila e jashtme e dritares dëmtuar nga faktorët e jashtëm.

Elementët e dritares në këta ambient kanë nevojë për trajtim dhe rimëkëmbje të gjëndjes së tyre.

Pjesa e poshtme e kornizës së dritare dëmtuar plotësisht nga lagështia; plasaritje, carje, engjyrosje etj.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyer me llak. Korniza është standart 19 cm, I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Paraqiten në gjëndje të mirë, por të gjitha të prekura nga mola dhe pjesa e poshtme e kornizës së dritare dëmtuar plotësisht nga lagështia; plasaritje, carje, engjyrosje etj.

POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares. Kapaku I maskimit të radiatorit, përbëhet nga motive krijuar nga listela druri dhe shoqëruar në pjesën e brëndshme me një rrjet metalike, e cila është ndryshkur.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti B-22 (Sherbim)

Pozicioni	Planimetria e katit	Plani i ambientit

Përshkrim i shkurtër:

SIP: 13.6 m²

Lartësi dysheme – tavan: H: 4.07 m

Dysheme: Parket / Veshur me moket.

Problematika: Dëmtime në masën 20%.

Ndërhyrjet e konservimit:

Gjendja aktuale : DYSHEMEJA: Parket, veshur me moket.

MURET ANËSORE: Suvatuar dhe lyster. Nuk ka dëmtime serioze, por plasaritje të lehta të suvasë në tavan dhe kornizën dekoruese të tij, dëmtime të nikjeve të përdorura për panelin elektrik , pozicionimin e radiatorit etj.

DRITARET: Dritare e thjeshtë shërbimi, vendosur në davancial mermeri 4 cm. Në pjesën e jashtme të maskuara me element mermeri/ travertinë – dekor me hoje drejtkëndore. Cilësimi në fasadë.

DYERT: Dyert janë prej druri, të lyster me llak. Korniza është standart 19 cm, I përdorur me të njëjtin detaj në të gjithë katin. Paraqiten në gjëndje të mirë, por të gjitha të prekura nga mola.

TAVANI: Dekoruar thjeshtë; me kornizë anësore (18 cm e lartë) , e cila formon detajin për ndricimin e fshehtë.

Dëmtime dhe njolla lagështie në një pjesë të tij, ku suvaja është shkëputur pak, shënja të kristaleve të gufimeve të cipës nga ujërat.

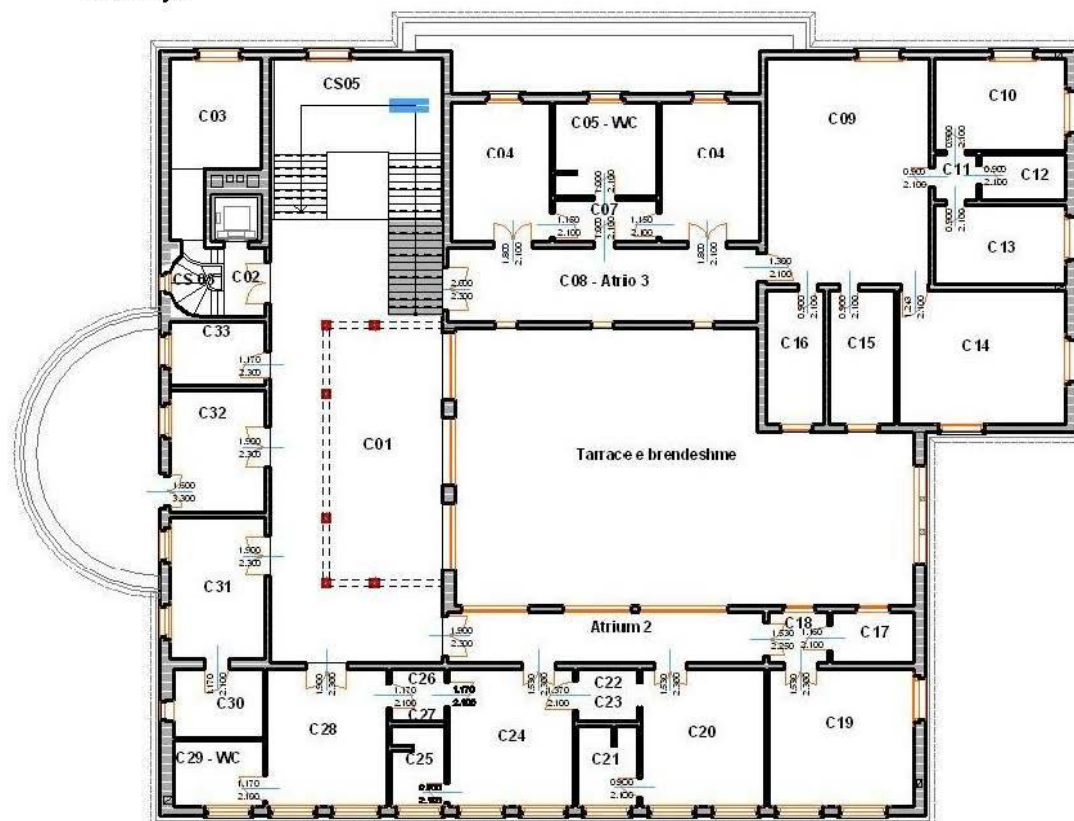
POZICIONIMI I RADIATORIT: Pozicionohet poshtë dritares. Nikja paraqet probleme të lagështisë, pasi vihet re rënie e suvasë në të dhe kjo pasqyruar edhe në pjesën e parketit, veshur me element druri horizontal (listela me gjerësi 8 cm). Nikja 127 x 110 x 20 cm.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Kati i dytë

Ambjenti C-01

Pozicioni

Planimetria

Fotografi

		 Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: Atriumi Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Atriumi përfaqëson një ambient me sipërfaqe të konsiderueshme rreth 170m², i cili mundëson hyrjen për në dhomat e gjumit. Ambienti është i mobiluar. Një pjesë e tavanit është tavan i varur dhe i dekoruar, i cili mbështetet në disa kolona. Lartësia nga plani i dyshemesë deri tek trau (tavani i varur) është 3.38 m, kurse lartësia nga plani i dyshemesë deri në tavan është 3.496 m. Muret janë të lyera me bojë hidromat. Ambienti ndriçohet nga dyert prej druri nga ana e tarracës së brendshme. Dyshemeja është e shtruar me pllaka mermeri. Në të gjithë perimetrin e mureve në pjesën e sipërme afër tavanit ka kornizë me dekor. Në faqen e murit ku ndodhen dyert e tarracës janë të pozicionuar kaloriferët të mbuluar me konstruksion druri (Fig.1). Problematikat: Krisje në drejtim gjatësor e tavanit të varur, e pozicionuar thuajse në mes të hapësirës totale të atriumit. Krisje e traut të tavanit. Krisje tërthore e tavanit (suvasë) në afërsi të zonës ku lidhet me Atrium 2 dhe C28. Krisje e suvasë në faqen ku ndodhen dyert e dhomave. Krisje e suvasë në faqet e tjera (më të pakta). Prezencë lagështie në faqen që lidhet me tarracën. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti CS05		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		 Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: Ambjenti i shesh pushimit Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Ambjenti shërben si shesh pushimi, i cili shërben për kalimin nga kati i parë në katin e dytë nëpërmjet shkallëve. Në të dyja faqet e mureve paralele ka reliev të dekoruar me stuko. Njëra nga relievet paraqet ardhjen e stinëve të pranverës dhe të verës, ndërsa relievi tjetër mbart simbolikën e vjeshtës dhe të dimrit. Muret janë të lyera me bojë hidromat. Tavani është i lyer me bojë është i dekoruar me korniza. Dyshemeja është e shtruar me pllaka mermeri. Në të gjithë perimetrin e mureve në pjesën e sipërme afër tavanit ka kornizë me dekor. Në faqen ballore ndodhet dritarja prej druri, poshtë së cilës është vendosur sistemi i ngrohjes (kalorifer), i mbuluar me konstruksion druri. (Fig.2) Problematikat: Krisje të çrregullta të suvasë në të gjitha faqet e murit. Krisje të relieveve. Prezencë lagështie në tavan, boja është plasaritur dhe ka dalë petë-petë. Në tavan ka disa të çara si pasojë e prezencës së lagështisë. Prezencë lagështie në murin e pranë dritares. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-33		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi

Përshkrim i shkurtër: Dhomë gjumi

Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve.

Gjendja aktuale: Dhoma e gjumit është e mobiluar dhe ka një krevat tek. Dimensionet e dhomës janë 4.43×2.91 m. Muret janë të lyer me bojë hidromat. DysHEMEJA është e shtruar me linoleum dhe është e veshur me moket. Dritarja është prej druri, poshtë së cilës ndodhet kaloriferi i mbuluar me konstruksion druri. Dritarja është e pajisur me grilë druri, e cila nuk është funksionale dhe ka rrjetë teli. Dera është material druri dhe ka një dorezë të re. Në të gjithë perimetrin e mureve në pjesën e sipërme është vendosur një kornizë e dekoruar. (Fig.3)

Problematikat:

Prezencë lagështie në faqen e jashtme, në qoshen e krahut të djathtë të dritares.

Prezencë lagështie përgjatë gjithë lartësisë së dhomës.

Në muret anësore të dhomës ka krisje diagonale të suvasë.

Prezencë lagështie edhe në tavan, në afërsi të faqes së jashtme, si edhe në kornizën perimetrale.

Dëmtim i kasës së dritares nga lagështia, fryrje e kasës (vende-vende) si dhe shpëputje e bojës së vajit nga kasa e drurit.

DysHEMEJA është e shtruar e gjitha me moket. Nuk kuptohen shtresat e nën-moketit, por duket që ka dëmtime të tyre. Ka fryrje vende-vende.

Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI

- Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve)
- Monitorim i rregullt i mozaikëve

Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Ambjenti C-32		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		 Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: Dhomë gjumi Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Dhoma është e mobiluar dhe ka dy krevate tek. Dimensionet e dhomës janë 4.45×5.61 m. Muret janë të lyer me bojë hidromat. Dyshemeja është e shtruar me parket. Dhoma ndriçohet nga një dritare druri dhe një derë e cila të nxjerr në ballkon. Poshtë dritares ndodhet kaloriferi i mbuluar me konstrukcion druri. Dera dhe dritarja kanë grila druri, të cilat nuk janë funksionale. Dera e dhomës prej druri është dopio. Në të gjithë perimetrimin e mureve, në pjesën pranë tavanit është ka kornizë të dekoruar. Në dhomë ka dy dyer të brendshme, të cilat komunikojnë me dhomën C33 dhe C31. (Fig.4) Problematikat: Prezencë lagështie në qoshen e dhomës pranë murit të banjës dhe derës së ballkonit. Prezencë lagështie në dysheme, më e theksuar në pjesën e derës së ballkonit dhe dritares. Gjerësia e shiritit të lagështisë në dysheme me parket druri afërsisht 50cm. Krisje diagonale e suvasë (nga brenda jashtë) në faqet anësore. Krise të çrregullta të suvasë në faqen gjatësore të brendshme (faqja që lidhet me atriumin). Kasat e dritares dhe derës së ballkonit shfaqin të njëjtat problematika si dritarja e dhomës C33. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrethojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-31		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi

		 Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: Dhomë gjumi me WC Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Kjo dhomë ka tualet C30, është e mobiluar dhe ka dy krevate tek. Dimensionet e saj janë 4.45×6.61 m. Muret e saj janë të lyer me bojë hidromat. Dyshemeja është e shtruar me parket. Dhoma merr dritë nga dy dritare druri, poshtë të cilave ndodhen kaloriferët e mbuluar me konstruksion druri. Dritaret kanë grila druri dhe rrjetë teli. Dera e dhomës dhe e tualetit është dru. Në të gjithë perimetrin e mureve është vendosur një kornizë e dekoruar. Në dhomë ka një derë të brendshme që komunikon me dhomën C032. (Fig.5) Problematikat: Prezencë lagështie në tavan në gjerësinë 110 cm që nga muri. Batiskopat janë të dëmtuara. Kasat e kaloriferëve shumë të dëmtuar nga lagështia. Dyshemeja e parketit të drurit është e dëmtuar nga lagështia. Gjerësia e fashës së parapetit të dëmtuar 150 cm që nga faqja e murit. Dëmtim i kasës së dritares nga lagështia, fryrje e kasës (vende-vende) si dhe shpëputje e bojës së vajit nga kasa e drurit. Krisje diagonale e suvasë në faqet anësore, në drejtim nga brenda jashtë. Faqja e derës së banjës ka prezencë lagështie të transmetuar nga banja, në pjesën e sipërme të derës. Tavani ka krisje të suvasë në drejtim tërthor, thuajse në mes të hapësirës. Rekomandimet/Vepimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-30

Pozicioni

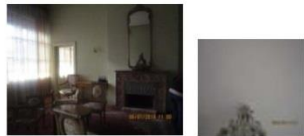
Planimetria

Fotografi

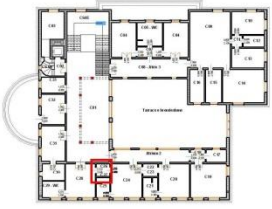

		 Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: WC e C-31 Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Tualeti ndodhet brenda dhomës C31. Dimensionet e saj janë 4.34×3.03 m. Dyshemeja është e veshur me pllaka mermeri ngjyrë të bardhë. Faqet e mureve janë të veshur deri pranë tavanit me pllaka xhami. Tavanit është i lyer me bojë hidromat. Në të gjithë perimetrin e mureve në pjesën afër tavanit është vendosur një kornizë e dekoruar. Ambienti ka një dritare të vogël ajrimi dhe është e pajisur me sistem ngrohje dhe hidrosanitare. (Fig.6) Problematikat: Pllakat e dyshemesë janë të thyera masivisht, në masën 70%. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-28		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi

		 Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: Dhomë gjumi me WC Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Dhoma e gjumit me dimensione 6.22×5.30 m, është e mobiluar dhe ka dy krevate tek. Muret janë të lyer me bojë hidromat. Dyshemeja është e shtruar me parket. Dhoma ndriçohet nga dy dritare druri, poshtë të cilave ndodhen kaloriferët e mbuluar me konstruksion druri. Dritaret kanë grila druri, të cilat nuk janë funksionale dhe rrjeta teli. Dritaret kanë dy kanata të tjera të brendshme ngjyrë kafë me dy hapje. Poshtë dritareve janë pozicionuar dy sisteme ngrohje të maskuara me konstruksion druri. Dera e dhomës është dru. Në të gjithë perimetrin e mureve në pjesën e sipërme të tavanit është vendosur një kornizë e dekoruar. Në dhomë ka dy dyer të brendshme një prej tyre lidhet me ambientin e gardërobës C 26-27 dhe tjetra me banjën C29. Brenda në dhomë ndodhet një oxhak mermeri.(Fig.7) Problematikat: Prezencë lagështie në tavan, kryesisht një fashë 30 cm përgjatë gjithë gjatësisë së dhomës, mbi faqen e derës që lidh dhomën me atriumin. Po këtu ka një krisje të suvasë të tavanit. Prezencë lagështie në tavan përreth shandanit. Prezencë lagështie në tavan sipër oxhakut një fashë afërsisht 30 cm. Kjo është faqja që ndan dhomën nga WC. Krisje diagonale e suvasë në faqen që lidh dhomën me atriumin (përkon me drejtimin e krisjeve në dhomat e tjera). Krisje të lehta të suvasë (të çrregullta) në faqen e oxhakut. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambienti C-26-27

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Garderoba e C-28 Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Dimensionet e këtij ambienti janë 253×229 m. Muret gardërobës janë të mbuluar nga dollapët, ndërsa dyshemeja ka parket druri. Tavani është tavan i varur druri i dekoruar. Gjendje e mirë. Muratura nuk paraqet asnjë lloj problematike sepse muret janë të mbuluara nga dollapët. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-29		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi

		Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: WC e C-28 Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Tualeti ndodhet brenda dhomës C28. Ambienti ka këto dimensione 434×304 m. Dyshemeja është e veshur me pllaka mermeri. Faqet e mureve janë të veshur deri pranë tavanit me pllaka xhami. Tavani është i lyer me bojë hidromat. Në të gjithë perimetrin sipër veshjes së pllakave është një kornizë e dekoruar. Ambienti ka një dritare dyshe. Dritarja e jashtme është dru prej dhe e pajisur me grilë druri. Dritarja e brendshme është dru me 2 kanata fikse dhe 2 kanata që hapen. Ambienti është i pajisur me h/sanitare dhe sistem ngrohje. Problematikat: Prezencë lagështie në të gjithë tavanin. Shkëputje e bojës në formë bulzash, si efekt i lagështirës. Pllakat e dyshemesë janë të shkëputura në masën 10-15% dhe të thyera në masën 80 %. Pllakat e murit të thyera në masën 10%, në vendet ku ka lagështi. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-24

Pozicioni

Planimetria

Fotografi

		Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: Dhomë gjumi me WC Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Dhoma e gjumit është e mobiluar dhe ka dy krevate tek, me dimensione 622×578. Muret janë të lyer me bojë hidromat. Dysheja është e shtruar me parket. Dhoma ndriçohet nga dy dritare druri, poshtë të cilave ndodhen kaloriferët e mbuluar me konstruksion druri. Dritaret kanë grila druri jo funksionale. Dritaret edhe këtu janë dopio, me dy kanata të tjera të brendshme, poshtë tyre ndodhet sistemi i ngrohjes. Nga jashtë dritareve janë vendosur rrjeta teli. Dera e dhomës është dru. Në të gjithë perimetrin e murit pranë tavanit është vendosur një kornizë e dekoruar. Brenda dhomës është një oxhak mermeri, i kufizuar me dru. Gjithashtu, brenda dhomës ka dy dyer të brendshme që lidhin dhomën me gardërobën C26-27 dhe me C22-23. Problematikat: Prezencë lagështie në pjesë të caktuara të tavanit, tek qoshja e cila korrespondon me ambientin e WC, e cila shoqërohet me rënie suvaje. Gjithashtu ka rënie suvaje në tavan formë rrethore pranë derës hyrëse për në dhomë. Prezencë lagështie në kornizën dekorative dhe në faqen e murit sipër oxhakut (faqe që lidhet me Atrium 2). Prezencë lagështie në parket kryesisht në vendet më të shkelura në hyrje të dhomës dhe në hyrje të WC. Krisje të çrregullta në faqen e murit që lidhet me Atrium 2. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

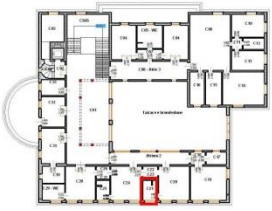
Ambjenti C-25

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: WC e C-24 Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Tualeti, i cili ndodhet në dhomën C24 ka dimensione 373×253m. Dyshemeja është e veshur me pllaka mermeri. Faqet e mureve janë të veshur deri pranë tavanit me pllaka xhami. Tavani është i lyer me bojë hidromat. Në të gjithë perimetrin e mureve afër tavanit është vendosur një kornizë e dekoruar. Ambienti ka një dritare dyshe. Dritarja e jashtme është dru prej dhe e pajisur me grilë druri. Dritarja e brendshme është dru me 2 kanata fikse dhe 2 kanata që hapen. Ambienti është i pajisur me h/sanitare dhe sistem ngrohje. (Fig. 9) Problematikat: Lagështi në formë bulzash në tavan dhe në kornizën perimatrale dekorative në mur. Pllakat e mermerit në dysheme janë të thyera në masën 15-20%. Pllakat e xhamit në mur janë në gjendje të mirë. Rekomandimet/Vepimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C22-023		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Garderobë Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Gardëroba është e mobiluar me dollapë në të dy faqet e mureve. Tavani është i ndarë me një mur në mes dhe i lyer me bojë hidromat. Dy dyert e gardërobës janë druri. Ambjenti ka këto dimensione 244×274m. Gardëroba është në gjendje të mirë. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-20		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Dhomë gjumi me garderobë Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Dhoma e gjumit me dimensione 622×569m është e mobiluar dhe ka dy krevate tek. Muret janë të lyer me bojë hidromat. Dyshemeja është e shtruar me parket. Dhoma ndriçohet nga dy dritare druri, poshtë të cilave ndodhen kaloriferët e mbuluar me konstruksion druri. Dritaret kanë grila druri. Dritaret kanë dy kanata të tjera të brendshme ngjyrë kafe me dy hapje dhe është e pajisur me sistem ngrohje. Korniza dekorative ndodhet në të gjithë perimetrin e mureve pranë tavanit. Dhoma lidhet me anën e një dere druri me ambientin e gardërobës C22-023. Problematikat: Prezencë lagështie në tavan në formë bulzash dhe myku afërsisht 5 m². Zona e qoshes së murit ku lidhet me C19 dhe Atrium 2. Ka një fashë myku në tavan drejt nga ndriçuesi kundrejt murit të dritareve. Gjerësia e fashës 30 cm. Prezencë lagështie në murin që ndan dhomën me atriumin, qoshja lart djathtas (sipërfaqe rreth 1m²). Krisje të çrregullta të suvasë në murin që ndan dhomën si dhe në murin që lidh dhomën me gardërobën. Parketi i drurit i dëmtuar në zonën nën dritare (sip. 1.5m²). Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrethojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-21		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: WC e C-20 Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Tualeti ndodhet në dhomën C20 dhe ka dimensione 358×274m. Ambienti është i pajisur me h/sanitare dhe sistem ngrohje. Dyshemeja është e veshur me pllaka mermeri. Faqet e mureve janë të veshur deri pranë tavanit me pllaka xhami. Tavani është i lyer me bojë hidromat. Në të gjithë perimetrin e mureve pranë tavanit është vendosur një kornizë e dekoruar. Ambienti ka një dritare dyshe druri. Dritarja e jashtme është e pajisur me grilë druri. Dritarja e brendshme ka 2 kanata fikse dhe 2 kanata që hapen. Problematikat: Pllakat e dyshemesë janë të thyera në masën 10-15%. Pllakat e mureve në gjendje të mirë përveç dhëmbit në krah të djathtë të dritares, këtu pllakat janë ç'ngjyrosur. Prezencë lagështie në tavan dhe në mure (mbi pllaka) në formë bulzash. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojës mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-19		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		 Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: Dhomë gjumi me WC Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Dhoma e gjumit është e mobiluar dhe ka dy krevate tek. Muret janë të lyer me bojë hidromat. Dyshemeja është e shtruar me parket. Dhoma me dimensione 622×670m, ndriçohet nga tre dritare druri, poshtë të cilave ndodhen kaloriferët e mbuluar me konstrukcion druri. Dritaret kanë grila druri. Dritaret kanë dy kanata të tjera të brendshme ngjyrë kafe me dy hapje. Dera e dhomës është dru. Në të gjithë perimetrin e mureve pranë tavanit është vendosur një kornizë e dekoruar. Problematikat: Prezencë lagështie (rreth 6m²) dhe myku në tavan. Krisje të çrregullta në murin që ndan dhomën me WC. Prezencë lagështie në parket (rreth 3 m²). Tavani dhe muri i çarë në qoshen e dhomës, mungon korniza në qoshen e dhomës. Krisje të çrregullta në murin që ndan dhomën me WC. Rekomandimet/Vepimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-17		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		 Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: WC Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Tualeti me dimensione 233×380m, është i veshur me pllaka mermeri. Faqet e mureve janë të veshur deri pranë tavanit me pllaka xhami. Tavani është i lyer me bojë hidromat. Në të gjithë perimetrit e mureve pranë tavanit është një kornizë e dekoruar. Ambjenti ka një dritare dyshe. Dritarja e jashtme është dru prej dhe e pajisur me grilë druri. Dritarja e brendshme është dru me 2 kanata fikse dhe 2 kanata që hapen. Ambjenti është i pajisur me h/sanitare dhe sistem ngrohje. (Fig.11) Problematikat: Prezencë lagështie në tavan dhe në mure mbi pllaka në të gjithë sipërfaqen. Korniza e dëmtuar nga lagështia në masën 70-75%. Pllakat e murit të thyera në zonën mbi pasqyrë. Pllakat e dyshemesë janë dy tipe të dimensioneve të ndryshme, të cilat janë të dëmtuara në masën 20%. Krisja e suvasë në faqen që ndan WC me tarracën e jashtme. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Konsolidim i mureve rrënojë mbi nivelin e mbushjes (veshjet dhe lidhjet e mureve) - Monitorim i rregullt i mozaikëve Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjenti C-18		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: Korridor për C-19 dhe C-17 Ndërhyrjet e konservimit: Nuk është konservuar asnjë nga muret e pallatit; përveç konservimit të ndërmarrë në vitin 2008 në muret rrethuese, dhe konservimit të mozaikëve. Gjendja aktuale: Ambjenti është një korridor i vogël për C19 dhe C17, me dimensione 233×374m. Ky ambient komunikon me Atriumin 2. Muret janë të lyer me bojë hidromat. Dyshemeja është e shtruar me parket. Dhoma ndriçohet nga një dritare druri, poshtë së cilës ndodhet sistemi i ngrohjes. Në këtë ambient ndodhet kabina elektrike. Korniza dekorative ndodhet në të gjithë perimetrin e mureve afër tavanit. (Fig. 11) Problematikat: Prezencë lagështie në formë myku në tavan dhe në kornizën dekorative. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

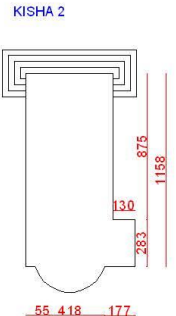

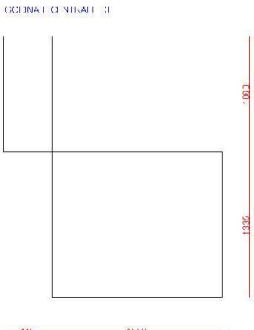
Ambjenti Atriumi 2		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		 Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: Atrium 2 Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale: Atriumi i dytë me dimensione 14.58×233m është i mobiluar. Muret janë të lyera me bojë hidromat. Dyshemeja është e shtruar me parket druri. Brenda ambientit ndodhen kaloriferët të mbuluar me konstruksion druri. Atriumi merr dritë nga dyert prej druri të cilat të nxjerrin në verandë. Në këtë ambient ndodhen dyert e dhomave C24 E C20. Problematikat: Prezencë lagështie në tavan dhe në kornizën dekorative si dhe në mure, kryesisht 1/3 e sipërfaqes së tavanit në zonën që lidhet me C18. Sipërfaqe e lagështirës në tavan është afërsisht 12 m², ndërsa sipërfaqja e lagështisë në mur rreth 4 m². Parketi i dyshemesë është i dëmtuar në qoshen që lidhet ambienti me tarracën e brendshme dhe C18, si dhe përpara dyerve. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

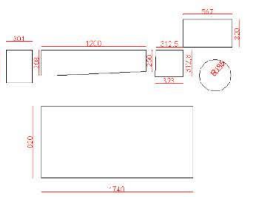
Ambjenti tarraca e brendshme		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		 Problematikat:
Përshkrim i shkurtër: Tarraca e brendshme Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale: Tarraca me dimensione 1315×1402 dhe 797×715 është një ambient me gjelbërim. Dyshemeja është e shtruar me pllaka mermeri të dimensioneve të ndryshme. Në qendër të tarracës ndodhet një shatërvan i cili nuk është në funksion. Tarraca është e mbuluar nga kupola xhami, nga të cilat merr dritë. I gjithë perimetri i murit në pjesën e sipërme është i pajisur me kornizë të dekoruar. Disa shkallë të nxjerrin në tarracën e jashtme. Problematikat: Prezencë lagështie përgjatë murit mbi kornizën perimetrale si dhe përgjatë vet kornizës në masën 20-30% të kësaj zonë, kryesisht nëpër qoshet e mureve Kupolat e xhamit nuk janë të fiksuara mirë në planin e mbështetjes, ka kullim uji. Pllakat e dyshemesë janë pjesërisht të dëmtuara. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Ambjente te tjera		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
Kapela		
		
Përshkrim i shkurtër: C04; C05; C06; C07; C08-Atrium 3; C09; C10; C11; C12; C13; C14; C15; C16 Ambiente magazinimi Ndërhyrjet e konservimit: Gjendja aktuale: Dyshemeja e tyre është e shtruar me linoleum përveç ambienti C12 dhe C05 që janë tualete. C05- WC nuk e ka shtresën e dyshemesë. C08 - Atrium 3 (1437×348m) C04 (458×630m) C05 (471×417m) C06 (630×460m) C08 (193×471m) C09 (759×1048m) C10 (426×614m) C11 (217×200m) C12 (217×394m) C13 (370×614m) C14 (614×426m) C15 (640×299m) C16 (274×640m) C03- Dhoma e Kamerierëve (Sekrete) ka një sipërfaqe rreth 25.3 m². Ajo nuk është e mobiluar. C02 - Kafazi i shkallëve ka sipërfaqe 15.3 m². Dera e tij të nxjerr në ambientin e Atriumit 1. Problematikat: Ambientet me kodet përkatëse si: C 04; C05; C06; C07; C08; C09; C10; C11; C12; C13; C14; C15; C16 janë të pamobiluar dhe në gjendje të keqe. Të gjitha ambientet e sipërpërmendura kanë nevojë për rikonstrukcion. Të gjitha dyert e brendshme kanë shkëputje të bojës së vajit nga tharja me kalimin e viteve. Dorezat janë të zëvendësuara me të reja, në dorezat dopio, një është zëvendësuar tjetra jo. Dëmtime të kasave të të gjitha dritareve nga lagështia si dhe shkëputje e bojës së vajit nga kasa e drurit. Rekomandimet/Veprimet: Referoju deokumentit të PMI - Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

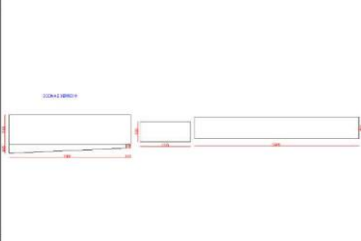
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Kapela Gjendja aktuale: Në këtë zonë shkohet nëpërmjet një shkalle të shtruar me gurë dhe e kufizuar me gardhe të krasitura rregullisht, ndodhet në lindje të vilës, në majë të një kodre të butë. Kishëza me vlera arkitektonike e sapo restauruar, vendoset në një hapësirë me formë ovale, edhe ajo e shtruar me gur <i>opus incertum</i> dhe e rrethuar me gardh dafinash të krasitura. Është një hapësirë intime, ku vëmendja përqëndrohet mbi objektin e kultit, disa ekzemplarë pemësh me vlerë të konsiderueshme botanike (një lisi dhe një pemë panje përball kishës, një pemë monumentale gështenje dhe një mëshateknë madhështor në anën e majtë të ndërtesës) dhe mbi vegetacionin (selvitë në rresht, blirët dhe landrat), të alternuara me vendqëndrime, stola dhe lule sezonale. Kësaj zone i nevojitet një projekt i kujdesshëm konservues dhe vlerësues, jo vetëm për objektin, por edhe për komponentët bimor dhe orenditë. Hapësira e Kapelës (kishës), është e zbukuruar me forma të rregullta vegjetale dhe lule, një ekzemplar i jashtëzakonshëm gështenje në të majtë të Kapelës dhe hapësira rrethore vegjetale e cila lidhet me Kapelën nëpërmjet një rreshti të dyfishtë ahësh, kufizuar nga gardhe të krasitur me forma të rregullta. Bëhet fjalë për një hapësirë rrethore të përkufizuar me ahe të vendosur në rresht, që karakterizohen në qendër nga një qitro monumentale. Pjesa e absidës së kishës është e mbuluar me një kompozicion mozaikësh me nuanca të blusë. Gjendja e mozaikut vazhdon të jetë e mirë pas restaurimit të bërë me të. Kisha përbëhet nga nëntë dritare metalike me përmasa 1.10 x 0.55, dy dritare druri me përmasa 1.30 x 0.50 dhe një derë hyrëse druri me përmasa 1.30 x 2.15. Gjendja paraqitet mjaft e mirë dhe në faqet e jashtme të kishës. Në të gjitha faqet e kishës suvatimi është i restauruar.		
Kategoria 1 – e qëndrueshme dhe e mirë		
Ndërtesa e centralit termik		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi

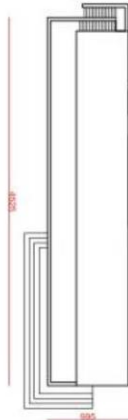
		
Përshkrim i shkurtër: Ndërtesa e centralit termik Gjendja aktuale: Bëhet fjalë për një hapësirë relativisht të reduktuar, në këmbët e kodrës së tarracës, në afërsi të një centrali të braktisur. Një vaskë-shatërvan rrethore e veshur me tesera bojëqielli, pa ujë dhe i degraduar (shiko skedën përkatëse) karakterizon këtë zonë. Dyshemeja është e shkëputur dhe disa depozitime mbeturinash mbi objekt, rrit gjendjen e degradimit të sitit, por bie në sy projektimi i sistemit vegjetal historik, me gardhe dafinash të krasitura rregullisht dhe selvi të rreshtuara, që përkufizojnë një rrap të mrekullueshëm në kufijtë e hapësirës pyjore. Siç duket dhe në fotot e mëposhtme të objektit, suvatimi vende – vende është i dëmtuar. Gjithashtu muret shfaqin shenja lagështie. Nderhyrjet: Suvatim dhe lyerje i jashtëm i objektit Restaurim i dyerve dhe dritareve të drurit F.V i sistemit hidraulik dhe elektrik Pastrim dhe restaurim të shkallëve të jashtme Pastrim dhe restaurim pllaka trotuari dhe të sheshit përpara objektit Kategoria 1 – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

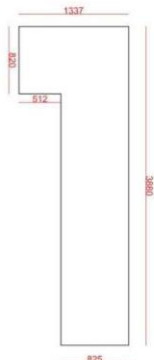
Shtëpia me kollona		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Shtëpia e bujkut Gjendja aktuale: Kompleksi paraqet strukturën e përshkruar në procesverbalin e dorëzuar në vitin 1943. Në fakt dallohen ende furra e pjekjes, koteci i pulave, siloset dhe ndërtesa qendrore. Rezultojnë të mbuluara me shkurre ferma e derrave dhe vendi i plehut organik.		

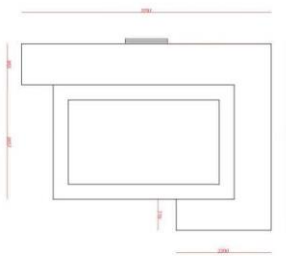

Kompleksi ka përfunduar në vitin 1943. Procesverbal bën përshkrimin e sitit në përputhje me aktin e zbatimit të punimeve të tij : “... një 208are208ture e përshtatur për stalla dhe vendqëndrim të kujdestarit të saj, e përbërë nga një kat përdhes dhe një kat të 208are ku janë vendosur rrjeti elektrik, guzhina, rrjeti hidraulik dhe ai higjeno-sanitar. Kati përdhes është I përbërë nga : a)Stalla e përbërë nga mjetet e nevojshme për 2 kokë bagëti b) Dhoma ku pregatitet qumështi dhe dhjathi c) Magazina d) Kuzhina e përbërë nga : N.1 guzhinë ekonomike tip “becchi”, 1 lavaman...dhe 1 tavolinë për tharjen e pjatave e) Shkallë me parmak hekuri të lyer me bojë vaji f) Vendi poshtë shkallëve g) Banjë e kompletuar Kati i parë përbëhet nga : 2 dhoma gjumi me dritë e priza dhe 1 dhomë magazinë dhe nga banja e kompletuar. Depot përbëhen nga : n.1 silos (për magazinimin e drithërave) n.1 vend për derrat, me dy ndarje dhe një oborr të vogël n.1 vendi i plehut n.1 depoja e mjeteve n.1 koteci i pulave i ndarë me shkallë n.1 furri i pjekjes n.2 hangarë në veri e jug të strukturës qendrore –Një vaskë larjeje me dy ndarje prej cementoje përzier me granil...” Deri në vitet '90, ndërtesa qendrore është shndërruar në punishte druri. Më pas ajo mbeti pa dyer e dritare dhe hapësirat e brendshme u shkatërruan. Siç vërehet dhe nga fotot e mëposhtme objekti është tërësisht i rrënuar e jashtë funksionit. Çatia e objektit mungon tërësisht, suvatimet dhe dyshemeja janë tërësisht të dëmtuara. Në objekt mungojnë tërësisht instalimet elektrike e hidraulike. Nderhyrjet: Rikonstruktion I objektit Suvatim e lyerje në të gjithë muret perimetralë e të brendshëm të objektit Ngritja e çatisë sipas projektit Vendosje e dyer e dritare Shtrimi I dyshemesë F.V instalime elektrike dhe hidraulik
Kategoria 1 – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Fidanishtet dhe hapësirat perreth		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Fidanishtet dhe Hapësira përreth Gjendja aktuale: Kjo zonë, ku aktualisht mbillen e rriten bimët e lulet sezonale, përfshin si ndërtesën e serës historike (në gjendje degadimi, shiko skedën përkatëse) ashtu edhe ndërtimet e reja të fidanishtes së ndërtuar së fundmi, për një kultivim më të mbrojtur, por që nuk është integruar ashtu sic duhet me kontekstin. Zona është e kufizuar në veri nga rruga me landra dhe në jug bie mbi hapësirën paronamike të liqeneve të vegjël. Një gardh i krasitur me valëzime dhe disa selvi në rresht, e përcaktojnë këtë zonë drejt jugut. Serrat dhe fidanishtet përbëhen nga tre objekte të cilat kanë mbulesa xhami përveç pjesës së fillimit të objektit të parë që ka një mbulesë prej iterniti pasi kjo zonë e objektit shërben si magazinë. Dy objektet e tjera (serra dhe fidanishte) kanë fasada me vetratë xhami me korniza metalike të mbështetura në një xokol muri. Në këto objekte dhe në hapësirën përreth tyre vërehte një mungesë në mirëmbajtjeje, degradim sipërfaqësor (depozitime, shpërbërje, gërryerje), humbje e materialit (erozion, shpërbërje, shpërbërje, carje, gërryerje), prezencë bimësie dhe/ose patinë biologjike, paqëndrueshmëri strukturore, plasaritje, carje dhe/ose mungesë elementësh. Këto hapësira kanë nevojë për mirëmbajtje konstante. Ndërtesa, e përafërt me serrat më modern, paraqet një gërryerje të avancuar të strukturës së hekurt që mban xhamat. Këta të fundit mungojnë plotësisht në pjesën e poshtme. Struktura e mureve të veshur e të suvatuar, paraqet shpërbërje dhe boshllëqe. Është e nevojshme një studim i thellë diagnostifikues. Hekurat e strukturës duhet ti nënshtrohen një ndërhyrjeje pastrimi dhe çlirimi nga ndryshku e më pas të lyhen me bojë vaji për tu mbrojtur. Pjesët e suvasë që mungon duhet të mbushen, pastrohen dhe lyhen. Ndërtesa është ende pjesërisht e përdorshme. Një ndërhyrje konservuese do të bënte të mundur mbjelljen dhe kultivimin e bimëve të reja. Kështu serra mund të jetë pjesë e vizitës në park, por mund të shfrytëzohet edhe për qëllime didaktike. Ndërhyrjet: Rikonstruktion i pergjithshem Pastrim dhe restaurim i vetratave të xhamit Suvatimi ku shfaq shpërbërje dhe boshllëqe të riparohet Lyerje e mureve të brendshme dhe të jashtme Hekurat e strukturës duhet të pastrohen nga ndryshku dhe të lyhen me bojë vaji për tu mbrojtur		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

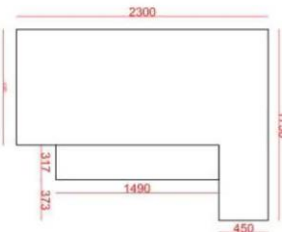
Objekti nr. 7 (Njesia III) Godina I		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Objekt nr. 7 (Njesia III) Godina I Gjendja aktuale: Objekti është dy katesh dhe ne 50% te siperfaqes ka bodrum. Mbulesa e objektit është me tarracë. Rikonstruksioni i fundit në këtë objekt është realizuar rreth viteve 2002. Kati përdhe ka hyrje nga të dy krahët. Kati i parë ka verandë. Dritaret janë prej duralumini. Vihet re prezencë lagështie në katin përdhe dhe të parë, nga veranda dhe tarraca. Ka dëmtime të suvasë në fasada. Bodrumi paraqet suvanë e dëmtuar komplet dhe shihet lagështi në të gjithë siperfaqen, e theksuar tek ambienti i fundit që përkon me hyrjen e parë. Në këtë ambient nuk është bërë ndërhyrje prej vitesh. Problem paraqesin edhe ullukët vertikalë me material plastik që shkarkojnë nga tarraca. Sipërfaqja e territoreve paraqitet e dëmtuar dhe e pa sistemuar. Shtresa e asfalto betonit është në masë 60e dëmtuar		
Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Godina nr. 8, Qendra shendetsore		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Qendra shendetsore Gjendja aktuale: Objekti është një katësh dhe është i mbuluar me tarracë. Rikonstruksioni i fundit në këtë objekt është realizuar rreth viteve 2002. Në objekt ka prezencë lagështie në tavanet dhe muret si dhe në të gjithë gjatësinë e xokolit që vjen nga tarraca. Trotuari rreth objektit është i shtruar me pllaka guri. Xokoli i ndërtesës rreth 140 cm lartësi i veshur me pllaka guri. Dritaret e ndërtesës janë prej druri. Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Godina nr. 9, Zyrat e komandes se pergjithshme		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Zyrat e komandes se pergjithshme Gjendja aktuale: Punimet e rikonstruksionit kanë përfunduar vitin e kaluar, ne pergjithesi gjendja teknike e objektit është në gjendje të mirë. Ullukët shkarkojnë në sipërfaqe, fasada ka suva grafiato. Edhe sistemimi i territorit është në gjendje të mirë. Muri rrethues në pjesën që kufizohet me rrugën nacionale ka deformime dhe çarje.		

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Godina nr. 12, Biblioteka, Salle mbledhjesh

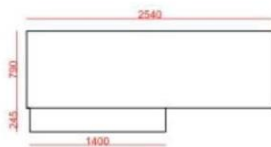
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër: Biblioteka, Salle mbledhjesh

Gjendja aktuale: Punimet e rikonstruksionit kanë përfunduar vitin e kaluar, ullukët shkarkojnë në sipërfaqe. Mungesë e sistemit të drenazhimit. Fasada e jashtme ka suva grafiato. Kollonada në hyrje është punuar me kolona të veshura me pllaka travertine. Mbulesa është në formë harku. Nga brenda ambientet janë me tavan të varur

Kategoria I– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Godina nr. 10, Zyra dhe ambiente rekreacioni

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		

Përshkrim i shkurtër: Biblioteka, Salle mbledhjesh

Gjendja aktuale: Punimet e rikonstruksionit kanë përfunduar vitin e kaluar, objekti është dy katësh me bodrum, ullukët shkarkojnë në sipërfaqe, fasada ka suva grafiato. Punimet e rikonstruksionit kanë përfunduar vitin e kaluar. Gjithashtu vihet re prezencë lagështie në muret e podrumit (tek dritaret).

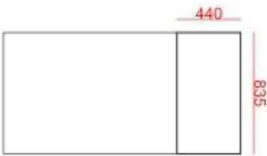

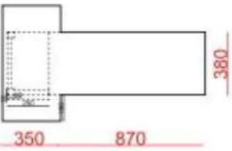
Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Godina nr. 11, Garazhe

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Garazhe Gjendja aktuale: Punimet e rikonstruksioni kanë përfunduar vitin e kaluar, objekti është një katësh, ka prezencë lagështie që vjen nga terreni dhe mungesë e sistemit të drenazhimit.		
Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Godina nr. 13, Bar Kafe

Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Bar Kafe Gjendja aktuale: Punimet kanë përfunduar vitin e kaluar, objekti është një katësh dhe është ndërtuar i ri së bashku me një platforme e mbuluar me tende. Nderhyrjet:		
Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Godina nr. 14, Postblloku		
Pozicioni	Planimetria	Fotografi
		
Përshkrim i shkurtër: Postblloku Gjendja aktuale: Punimet e rikonstruksioni kanë përfunduar vitin e kaluar, objekti është një katësh dhe ndodhet në krah të objektit qendror. Nderhyrjet: Kategoria I – e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme		

Vlerësimi dhe gjendja ekzistuese e veprave të artit në skulpturë

PALLATI I BRIGADAVE

Skulptura		
Pozicioni	Lloji	Fotografi
Interier	Skulptura në bronz Skulptura në mermer Skulptura me material dytesor (beton ose gipse)	
Përshkrim i shkurtër: Skulptura të interierit Konstatim: Skulptura në bronz (autore të ndryshme) Gjendja e skulpturave të bronzit është shumë e mirë nga ana strukturore, përveç anës estetike që lidhet me mirëmbajtjen, pastrimin, patinimin dhe dyllosjen Skulptura në mermer, kryesisht reliefe dhe shtatore të vitetve 30. Gjendje shumë e mirë përveç pastrimit dhe dyllosjes. Skulptura në material dytesor (beton ose gipse) gjendja e këtyre veprave nuk është e mirë, çka do të thotë që me ndërhyrjet që janë bërë (lyerje me boje ose gelqere) vepra ka humbur freskinë e origjinës. Pra nuk është prekja e ndjeshme e autorit. Këto kryesisht janë reliefe në muret e kafazit të shkallëve dhe në tavane të ambienteve të tjera të brendshme.		

Rekomandimet/Propozimet:

Skulpturat me material bronzi:

Pastrohen me mjete dhe solucione qe nuk nderhyjne ne formed he qe nuk cenojne frymen dhe modelimin e autorit.

Te pationohen dhe dyllosen nga specialist te fonderise artistike

Te mirembahen duke perseritur te njeiten procedure te pakten nje here ne dy vjet.

Skulpturat ne material mermer dhe gur

Te pastrohen me mjete te destinuara duke mos prekur format

Te dyllosen me dyll blete 100% natyral

Te lucidohen pas tharjes se dyllit me peceta pambuku

Skulpturat dhe materialet dytesore (Beton gips)

Duhet te hiqen materialet e teperta (boje , gelqere) sipas standarteve te restaurimit nga specialist te fushes, restauratore dhe skulptore

Te riparohet difekte te mundshme gjithashtu sipas standarteve te restaurimit.

Te behet dyllosja me dylle blete 100 natyral

Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

Skulptura

Pozicioni	Lloji	Fotografi
Eksterier, ne hapësira te ndryshme te kopshtit ose ne shatervane	Skulptura ne bronz Skulptura ne mermer ose gur	

Përshkrim i shkurtër: Skulptura te eksterierit

Konstatim:

Skulpturat ne material bronzi

Gjendja e ketyre skulpturave eshte e mire

Ne skulptura te vecanta , psh. Nje nga bustet e Odise Paskalit ka demtime serioze, carje e bronzit ne pjesen e pasme te bustit

Nga mosmirembajtja ne vite , agjentet atmosferike kan vepruar duke prishur izolimin (dyllosjen) dhe patinen (oksidimin)

Skulpturat ne mermer ose gur

Gjendja e ketyre skulpturave eshte relativisht e mire, rezulton qe skulpturat jane te veshura me myshqe e cila ben te pamundur lexueshmerine e forms.

Rekomandimet/Propozimet:

Skulpturat ne material bronzi

Te transportohen per ne fonderi ato skulptura te cilat nuk riparohen ne vend

Te rimodelohen dhe te derdhen ne bronz pjeset e demtuara pastaj te bashkohen nepermjet saldimit dhe sizelimit duke mos cenuar modelimin e autorit

Te pastrohen, te ripatinohen dhe te dyllosen te gjitha skulpturat e bronzit ne kopeshte dhe shatervane

Skulpturat ne mermer ose gur

Te hiqen myshqet me mjete speciale ne cdo millimeter te skulptures nga restauratore dhe skulptore

Te riparohen defektet sipas standarteve te restaurimit te dyllosen me dyll blete 100 natyral

Kategoria 1– e qëndrueshme dhe e mirëmbajtshme

SHTOJCË**VLERA DYSHEME E NDËRTESAVE DHE TRUALLIT TË ANSAMBLIT HISTORIK TË PALLATIT TË BRIGADAVE**

Në bazë të VKM Nr. 132, datë 7.3.2018,

“PËR METODOLOGJINË PËR PËRCAKTIMIN E VLERËS SË TAKSUESHME TË PASURISË SË PALUAJTSHME “NDËRTESA””

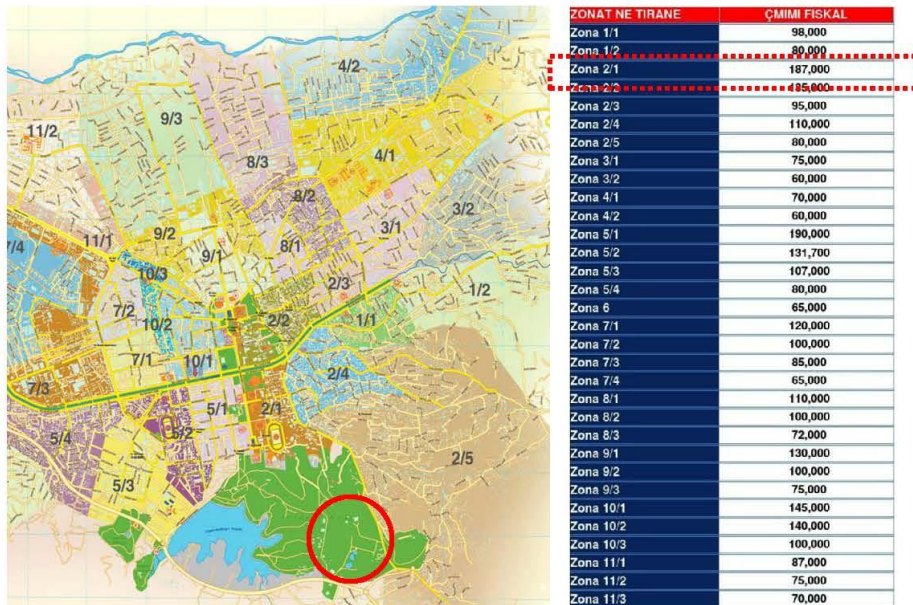
si dhe në bazë të VKM Nr. 89, datë 3.2.2016

“PËR MIRATIMIN E HARTËS SË VLERËS SË TOKËS NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË”,

Më poshtë po rendisim të llogaritur:

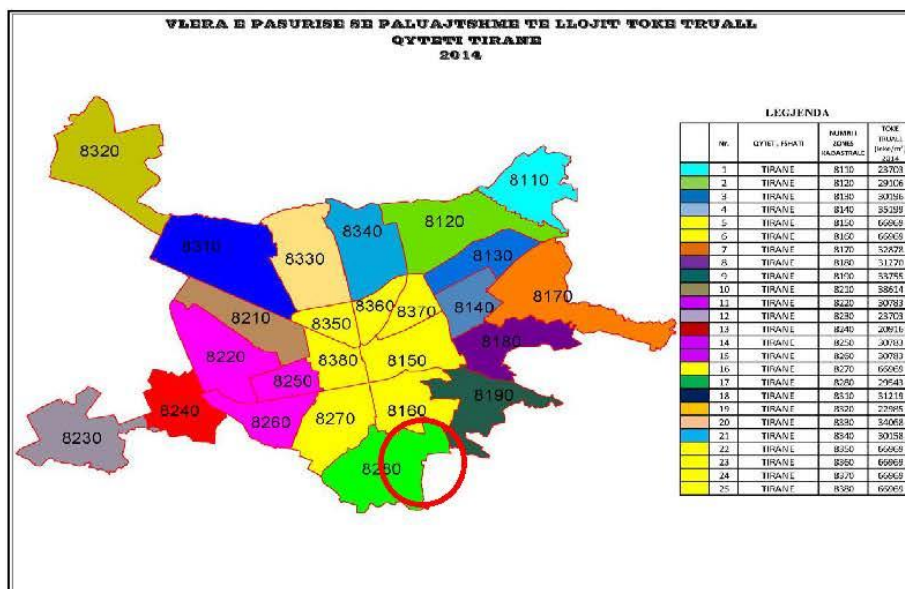
- 1) vlerën dysheme të ndërtesave brenda Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave, pa llogaritur vlerën muzeale, historike, kulturore dhe funksionale ekzistuese të tyre
- 2) Si dhe vlerën dysheme të truallit brenda Ansamblit Historik të Pallatit të Brigadave, pa llogaritur vlerën muzeale, historike, kulturore dhe funksionale ekzistuese të tyre

nr	Emërtimi i ndertesës	Sipërfaqja në m2	Vlera dysheme per m2 sipas VKM Nr. 132, datë 7.3.2018 , pa llogaritur vlerën muzeale, historike, kulturore dhe funksionale ekzistuese (lek x m2)	Vlera e përgjithshme në Lek
1	Pallati i Brigadave	6405	187000	1197735000
2	Kisha e Pallatit të Brigadave	65	187000	12155000
3	Ndertesë e centralit termik	255.5	187000	47778500
4	Shtëpia me kolona e quajtur “Shtëpia e fermerit”	130	187000	24310000
5	Stallat	628.31	187000	117436000
6	Serat	443.2	187000	82878400
7	Zyra Administrative	744.25	187000	139174750
8	Qender shendetesore	362	187000	67694000
9	Zyrat e komandës (2 kate)	1475	187000	275825000
10	Zyra dhe ambiente argëtimi (2 kate)	396.24	187000	74096880
11	Garazhe	448.84	187000	83933080
12	Biblioteka dhe salla mbledhjesh	322	187000	60214000
13	Bar kafe	36.74	187000	6870380
14	Postblloku	46	187000	8602000
			Totali	2198702990

Përlogaritja në bazë të VKM Nr. 132, datë 7.3.2018, “PËR METODOLOGJINË PËR PËRCAKTIMIN E VLERËS SË TAKSUESHME TË PASURISË SË PALUAJTSHME “NDËRTESA””

Përlogaritja në bazë të VKM Nr. 89, datë 3.2.2016, “PËR MIRATIMIN E HARTËS SË VLERËS SË TOKËS NË REPUBLIKËN E SHQIPËRISË”,

nr	Emërtimi i truallit	Sipërfaqja ne m2	Vlera dysheme per m2 VKM Nr. 89, datë 3.2.2016 , pa llogaritur vlerën muzeale, historike, kulturore dhe funktionale ekzistuese të tyre (lek per m2)	Vlera përgjithshme (në Lek)
1	ANSAMBLIT HISTORIK TË PALLATIT TË BRIGADAVE	740000	29543	21861820000

UDHËZIM**Nr. 14, datë 21.6.2022**

**PËR DISA NDRYSHIME NË UDHËZIMIN
NR. 10, DATË 30.3.2020, “PËR
PËRCAKTIMIN E ELEMENTËVE
PËRBËRËS, FORMËN E DIPLOMËS OSE
CERTIFIKATËS TË LËSHUAR NGA
INSTITUCIONET E ARSIMIT TË LARTË
DHE PROCEDURËS SË REGJISTRIMIT
TË TYRE NË REGJISTRIN SHTETËROR
TË DIPLOMAVE DHE CERTIFIKATAVE
PËR ARSIMIN E LARTË DHE KËRKIMIN
SHKENCOR”, TË NDRYSHUAR**

Në mbështetje të nenit 102 të Kushtetutës dhe të neneve 10 dhe 91, të ligjit nr. 80/2015, “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”,

UDHËZOJ:

1. Në udhëzimin nr. 10, datë 30.3.2020, “Për përcaktimin e elementëve përbërës, formën e diplomës ose certifikatës të lëshuar nga institucionet e arsimit të lartë dhe procedurës së regjistrimit të tyre në regjistrin shtetëror të diplomave dhe certifikatave për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor”, të ndryshuar, bëhen ndryshimet e mëposhtme:

a) Shkronja “i”, e pikës 1, të kreut II, të shfuqizohet;

b) Shkronja “n”, e pikës 1, të kreut II, të riformulohet si më poshtë:

“n) Numri i diplomës për studimet e ciklit të parë dhe për diplomat e ciklit të dytë e të tretë, numri i diplomës së studimeve universitare të përfunduara më parë /numri i regjistrit që gjendet në vërtetimin e njohjes dhe njësimit të diplomës/certifikatës së lëshuar nga një institucion i huaj i arsimit të lartë.”;

c) shkronja “b”, e pikës 2, të kreut III, të riformulohet si më poshtë:

“b) Kopjen e aktit të hapjes/riorganizimit (nëse ka) dhe kopjen e aktit të akreditimit të IAL-së ose kur afati i akreditimit ka përfunduar, kopjen e dokumentit, me anë të të cilit vërtetohet aplikimi në organin kompetent për akreditimin periodik institucional.”;

d) shkronja “ç”, e pikës 2, të kreut III, të riformulohet si më poshtë:

“ç) Kopjen e aktit të akreditimit të programit të studimit për të cilin lëshohet diploma që regjistrohet ose kopjen e dokumentit me anë të të cilit vërtetohet aplikimi në organin kompetent për akreditimin periodik të programit të studimit, me përjashtim të programit të studimit për të cilin legjislacioni në fuqi nuk parashikon akreditimin e tij.”;

e) shkronja “l”, e pikës 1, të kreut II, të ndryshojë si më poshtë:

“l. Forma e studimeve dhe kohëzgjatja normale e programit të studimit”.

2. Ngarkohet për zbatim të këtij udhëzimi Sekretari i Përgjithshëm në Ministrinë e Arsimit dhe Sportit, Qendra e Shërbimeve Arsimore dhe institucionet e arsimit të lartë.

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I ARSIMIT DHE SPORTIT
Evis Kushi

UDHËZIM**Nr. 15, datë 22.6.2022**

**PËR NJË SHITESË DHE NJË
NDRYSHIM NË UDHËZIMIN NR. 6,
DATË 19.2.2018, “PËR GJENERIMIN
DHE DHËNIEN E NUMRAVE TË
MATRIKULLIMIT”**

Në mbështetje të nenit 102 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe të nenit 10, pika 1, shkronja “c”, të ligjit nr. 80/2015, “Për arsimin e lartë dhe kërkimin shkencor në institucionet e arsimit të lartë në Republikën e Shqipërisë”,

UDHËZOJ:

1. Në udhëzimin nr. 6, datë 19.2.2018, “Për gjenerimin dhe dhënie e numrave të matrikullimit”, të bëhet shtesa dhe ndryshimi si më poshtë:

a) në fund të pikës 2, shtohet:

“Formimi i numrit të matrikullimit, për studentët e regjistruar në programet e studimit të ciklit të parë “Bachelor”, që japin akses në programet e studimit të ciklit të dytë “Master” në

fushën e mësuesisë, të cilët nuk e plotësojnë kriterin e notës mesatare të përcaktuar sipas legjislacionit në fuqi, është sipas shtojcës nr. 1, bashkëlidhur këtij udhëzimi. Numri i matrikullimit, për këtë kategori studentësh identifikohet nga kodi i ciklit të studimit me shkronjën V, e cila nënkupton moslejimin për regjistrim, nga institucionet e arsimit të lartë, në programet e studimit të ciklit të dytë në fushën e mësuesisë dhe mosmatrikullimin nga Qendra e Shërbimeve Arsimore në rast regjistrimi.”;

b) shtojca nr. 1, që është pjesë përbërëse dhe i bashkëlidhet këtij udhëzimi, zëvendësohet me shtojcën nr. 1 me të njëjtin numër.

2. Ngarkohen për zbatimin e këtij udhëzimi Sekretari i Përgjithshëm, Drejtoria e Përgjithshme për Zhvillimin e Arsimit dhe Sportit, në Ministrinë e Arsimit dhe Sportit, Qendra e Shërbimeve Arsimore, si dhe institucionet e arsimit të lartë.

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I ARSIMIT DHE SPORTIT
Evis Kushi

SHTOJCA NR. 1
PËR PËRCAKTIMIN E KODIT TË CIKLIT TË STUDIMIT

Cikli i studimit	Shënime	Forma e studimit		Kodi i ciklit
DP/CP	Programe studimi me karakter profesional (1 ose 2 vjet)	KP	KZ	Q
Bachelor	Cikli i parë i studimeve, me kohë të plotë	KP		A
Bachelor	Cikli i parë i studimeve, me kohë të plotë	KP		V
Master i shkencave	Cikli i dytë i studimeve, “Master i shkencave”/“Master i arteve”	KP		B
Master profesional	Cikli i dytë i studimeve, “Master profesional” me kohë të plotë dhe me kohë të zgjatur	KP	KZ	G
PISCD	Programe të integruara të studimeve të ciklit të dytë 5- ose 6-vjeçar, me kohë të plotë	KP		E
Master ekzekutiv	“Master ekzekutiv” cikli i tretë	KP	KZ	K
Specializim afatgjatë	Studime specializuese afatgjata, cikli i tretë			M
Doktoratë	Doktoratë, cikli i tretë			N

URDHËR

Nr. 114, datë 6.6.2022

**PËR MIRATIMIN E RREGULLORES
PËR SISTEMET E AVIONËVE PA PILOT
DHE OPERATORËT E SISTEMEVE TË
AVIONËVE PA PILOT¹**

Në mbështetje të nenit 102, pika 4, të Kushtetutës, të shkronjës “ç”, të pikës 2, të nenit 7, të ligjit nr. 96/2020, “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”; të ligjit nr. 10489, “Për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore”, të ndryshuar, dhe në përputhje me vendimin nr. 1095, datë 24.12.2020 të Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e kërkesave thelbësore në fushën e aviacionit civil”, ministri i Infrastrukturës dhe Energjisë dhe ministri i Financave dhe Ekonomisë

URDHËROJNË:

1. Miratimin e Rregullore për Sistemet e Avionëve pa Pilot dhe Operatorët e Sistemeve të Avionëve pa Pilot, sipas tekstit bashkëlidhur këtij urdhri.

2. Ngarkohen Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, Autoriteti i Aviacionit Civil, Inspektorati Shtetëror Teknik dhe Industrial dhe Inspektorati Shtetëror i Mbikëqyrjes së Tregut, për zbatimin e këtij urdhri.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

**MINISTËR I INFRASTRUKTURËS
DHE ENERGJISË**

Belinda Balluku

**MINISTËR I FINANCAVE
DHE EKONOMISË**

Delina Ibrahimaj**RREGULLORE**

**PËR SISTEMET E AVIONËVE PA PILOT
DHE OPERATORËT E SISTEMEVE TË
AVIONËVE PA PILOT**

**KAPITULLI I
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME**

Neni 1**Fusha e zbatimit**

1. Kjo rregullore përcakton kërkesat për projektimin dhe prodhimin e sistemeve të avionëve pa pilot (UAS), të cilët kanë për qëllim të operojnë sipas rregullore mbi rregullat dhe procedurat për operimin e avionëve pa pilot (pika 31, neni 3, i kësaj rregulloreje). Ajo, gjithashtu, përcakton llojin e UAS-së, projektimi, prodhimi dhe mirëmbajtja e të cilit do t'i nënshtrohet certifikimit.

2. Kjo rregullore përcakton edhe rregulla për të bërë UAS-të dhe setet e aksesorëve dhe pajisjet shtesë të identifikimit në distancë të disponueshëm në treg dhe për lëvizjen e tyre të lirë në Republikën e Shqipërisë.

3. Kjo rregullore përcakton, gjithashtu, rregulla për operatorët UAS, nëse UAS-ja operohet në Shqipëri.

Neni 2**Qëllimi**

1. Kapitulli II i kësaj rregulloreje zbatohet për produktet e mëposhtme:

a) UAS-ja që ka për qëllim të operohet, sipas rregullave dhe kushteve të zbatueshme për kategorinë “e hapur” të operimeve UAS ose deklarimet operationale nën kategorinë “specifike”, në përputhje me rregulloren mbi rregullat dhe procedurat për operimin e avionëve pa pilot (pika 31, neni 3, i kësaj rregulloreje), përveç UAS-së së ndërtuar privatisht, dhe që mban një etiketë identifikimi të klasës, siç përcaktohet në pjesët 1 deri 5, 16 dhe 17 të aneksit të kësaj rregulloreje që tregojnë se cilës nga shtatë klasat e UAS-së i përket;

b) klasa C5 e seteve të aksesorëve, siç përcaktohet në pjesën 16;

c) elementet shtesë të identifikimit në distancë, siç përcaktohet në pjesën 6 të aneksit të kësaj rregulloreje.

¹ Ky urdhër përaftron pjesërisht Rregulloren e Deleguar të Komisionit (BE) nr. 2019/945, të datës 12 mars 2019, mbi sistemet e avionëve pa pilot dhe mbi operatorët e vendeve të treta të sistemeve të avionëve pa pilot, e ndryshuar me Rregulloren e Deleguar të Komisionit (BE) 2020/1058, të 27 prillit 2020. Numri CELEX 02019R0945 dhe 02020R1058. Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 152, datë 11.6.2019 dhe nr. 232, datë 20.7.2020.

2. Kapitulli III i kësaj rregulloreje zbatohet për UAS të operuar, sipas rregullave dhe kushteve të zbatueshme për kategoritë “të certifikuar” dhe “specifike” të operimeve UAS, në përputhje me rregullat dhe procedurat për operimin e avionëve pa pilot, përveçse kur kryhen me deklaram.

3. Kapitulli IV i kësaj rregulloreje vlen për operatorët UAS, që kanë vendin e tyre kryesor të biznesit, janë krijuar ose ndodhen në një vend tjetër, nëse UAS operohet në Shqipëri.

4. Kjo rregullore nuk zbatohet për UAS-të e destinuar të operohen ekskluzivisht në ambiente të mbyllura.

Neni 3

Përkufizime

Për qëllimet e kësaj rregulloreje, përdoren përkufizimet e mëposhtme:

1. **“Akreditim”** është dëshmia/certifikata e lëshuar nga organizmi kombëtar i akreditimit për organin e vlerësimit të konformitetit, që përmbush kërkesat e përcaktuara në standardet e harmonizuara dhe, sipas rastit, çdo kërkesë shtesë, përfshirë ato të vendosura në skemat përkatëse sektoriale, për kryerjen e një veprimtarie specifike të vlerësimit të konformitetit.

2. **“Avion pa pilot”** (UA) (*unmanned aircraft*) është çdo avion që operon ose është krijuar për të operuar në mënyrë autonome ose për t’u pilotuar nga distanca pa një pilot në bord.

3. **“Bërje e disponueshme në treg”** është çdo furnizim i një produkti për shpërndarje, konsum ose përdorim në tregun shqiptar gjatë një veprimtarie tregtare, me ose pa pagesë.

4. **“Gjeondërgjegjësimi”** është një funksion që, bazuar në të dhënat e mundësuar nga Shtetet Anëtare të Bashkimit Evropian, zbulon një shkelje të mundshme të kufizimeve të hapësirës ajrore dhe paralajmëron pilotët në distancë, në mënyrë që ata të mund të ndërmarrin veprime të menjëhershme dhe efektive për të parandaluar atë shkelje.

5. **“Hapësira ajrore e Qiellit të Vetëm Evropian”** është hapësira ajrore mbi territorin në të cilin zbatohen traktatet, si dhe çdo hapësirë tjetër ajrore ku Palët Kontraktuese, sipas përcaktimit të Marrëveshjes Shumëpalëshe për krijimin e një Zone të Përbashkët Aviacioni Evropian zbatojnë legjislacionin mbi organizimin dhe përdorimin e hapësirës ajrore brenda Qiellit të Vetëm Evropian.

6. **“Identifikim i drejtpërdrejtë nga distanca”** është një sistem që siguron transmetimin lokal të informacionit, në lidhje me një “UA në operim”, duke përfshirë markën e UA-së, në mënyrë që këto informacione të mund të merren pa qasje fizike në UA.

7. **“Kategoria ‘e hapur’”**, është një kategori e operimeve UAS që përcaktohet në Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot (pika 31, neni 3, i këtij neni).

8. **“Kategori ‘specifike’”**, është një kategori e operimeve UAS, që përcaktohet në Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot.

9. **“Kategori ‘e certifikuar’”** është një kategori e operimit UAS, që përcaktohet në Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për operimin e Avionëve pa Pilot.

10. **“Kthim i produktit”**, është çdo masë që synon të arrijë kthimin e një produkti që është vënë tashmë në dispozicion të përdoruesit përfundimtar.

11. **“Markim CE”** është markimi, me të cilin prodhuesi tregon që produkti është në përputhje me kërkesat e legjislacionit të zbatueshëm, kur ky legjislacion parashikon fiksimin e këtij markimi.

12. **“Marrëveshje shumëpalëshe”** është marrëveshja shumëpalëshe, shtojcat dhe protokollit i saj për krijimin e Zonës së Përbashkët Evropiane të Aviacionit (ZPEA), e ratifikuar me ligjin nr. 9658, datë 18.12.2006, në vijim referuar si “marrëveshja shumëpalëshe”.

13. **“Modaliteti i ndjekjes”** është një mënyrë funksionimi të një UAS-je kur avioni pa pilot vazhdimisht ndjek pilotin në distancë brenda një rrezeje të paracaktuar.

14. **“Nata”** janë orët ndërmjet fundit të muzgut të mbrëmjes dhe fillimit të muzgut të mëngjesit, siç përcaktohet në rregulloren në fuqi “Për rregullat e ajrit dhe parashikimet operationale në lidhje me shërbimet dhe procedurat në lundrimin ajror”.

15. **“Ndalim i tregtimit”** është çdo masë që ka për qëllim, parandalimin në zinxhirin e furnizimit, për bërjen të disponueshme në treg të produktit.

16. **“Ngarkesë”** është çdo instrument, mekanizëm, pajisje, pjesë, aparat, pajisje shtesë ose aksesori, duke përfshirë pajisjen e komunikimit që i është instaluar ose bashkangjitur avionit dhe nuk përdoret ose ka për qëllim të përdoret në operimin ose kontrollimin e avionit në fluturim dhe nuk

është pjesë e korpusit/skeletit të avionit, motorit ose helikës.

17. “**Niveli i fuqisë së tingullit LWA**” është fuqia e ponderuar e tingullit në dB, në lidhje me 1 pW, siç përcaktohet në “SSH EN ISO 3744 – Akustika – Përcaktimi i niveleve të fuqisë së zërit dhe niveleve të energjisë së zërit të burimeve të zhurmës, duke përdorur presionin e zërit – Metodën inxhinierike për një fushë në thelb të lirë mbi një plan reflektues”, apo përditësimin e tij.

18. “**Niveli i matur i fuqisë së tingullit**” është një nivel i fuqisë së tingullit, siç përcaktohet nga matjet e përcaktuara në pjesën 13 të aneksit; vlerat e matura mund të përcaktohen ose nga një përfaqësues i vetëm i UA-së për llojin e pajisjes, ose nga mesatarja e një numri të UA-së.

19. “**Niveli i garantuar i fuqisë së tingullit**” është një nivel i fuqisë së tingullit të përcaktuar, në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pjesën 13 të aneksit, i cili përfshin paqartësitë për shkak të ndryshimeve të prodhimit dhe procedurave të matjes dhe ku prodhuesi ose përfaqësuesi i tij i autorizuar i vendosur në Komunitet, konfirmon që sipas instrumenteve teknike të përdorura dhe të përmendura në dokumentacionin teknik, ai nuk tejkalohet.

20. “**Njësi komanduese (CU)**” është pajisja ose sistemi i pajisjeve për të kontrolluar avionët pa pilot nga distanca, siç përcaktohet në pikën 17, të nenit 3, të VKM-së nr. 1095, datë 24.12.2020, që mbështet kontrollin ose monitorimin e avionit pa pilot gjatë çdo faze të fluturimit, me përjashtim të çdo infrastrukture që mbështet shërbimin e lidhjes së komandës dhe kontrollit (C2).

21. “**Operatorë ekonomikë**” është prodhuesi, përfaqësuesi i autorizuar i prodhuesit, importuesi dhe shpërndarësi i UAS-së.

22. “**Operator i sistemit të avionëve pa pilot**” (operatori UAS) është çdo person juridik ose fizik që operon ose ka ndërmend të operojë një ose më shumë UAS.

23. “**Organ i vlerësimit të konformitetit**” është një organ që kryen veprimtari të vlerësimit të konformitetit, përfshirë kalibrimin, testimin, certifikimin dhe inspektimin.

24. “**Pajisje për të kontrolluar avionin pa pilot nga distanca**” është çdo instrument, pajisje, mekanizëm, aparat, pajisje shtesë, program/softuer ose aksesor që është i domosdoshëm për operimin

e sigurt të një UA-je, i ndryshëm nga një pjesë dhe që nuk transportohet në bordin e atij UA-je.

25. “**Pesha maksimale e ngritjes (MTOM)**” është pesha maksimale e UA-së, përfshirë ngarkesën dhe karburantin, siç përcaktohet nga prodhuesi ose ndërtuesi, me të cilin UA-ja mund të operohet.

26. “**Përfaqësues i autorizuar**”, është çdo person fizik ose juridik të vendosur brenda ZPEA-së ose Shqipërisë, i cili ka marrë një mandat/autorizim me shkrim nga një prodhues për të vepruar në emër të tij në lidhje me detyrat e specifikuar.

27. “**Pilot në distancë**” është një person fizik përgjegjës për kryerjen e sigurt të fluturimit të një UA-je, duke operuar kontrollin e tij të fluturimit, qoftë manualisht ose, kur UA-ja fluturon automatikisht, duke monitoruar kursin e tij dhe duke qenë në gjendje të ndërhyjë dhe të ndryshojë kursin e tij në çdo kohë.

28. “**Produkte**” janë të gjitha produktet e përmendura në pikën 1, të nenit 2, të kësaj rregulloreje.

29. “**Prodhues**” është çdo person fizik ose juridik që prodhon një produkt ose ka një produkt të projektuar ose prodhuar, dhe e tregon atë produkt nën emrin ose markën e tyre tregtare.

30. “**Qëndrimi pezull (hovering)**” është qëndrimi në të njëjtin pozicion gjeografik në ajër.

31. “**Rregullore mbi rregullat dhe procedurat për operimin e avionëve pa pilot**” është rregullorja e ministrit përgjegjës për transportin ajror, që përafron Rregulloren e Zbatimit të Komisionit (BE) nr. 2019/947.

32. “**Sistemi i avionëve pa pilot (UAS)**” është një avion pa pilot dhe pajisjet për ta kontrolluar atë nga distanca.

33. “**Specifikim teknik**” është një dokument që përshkruan kërkesat teknike që një produkt duhet të përmbushë.

34. “**Struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut**”, është:

- **Inspektorati Shtetëror i Mbikëqyrjes së Tregut**, për mbikëqyrjen e tregut të produkteve, sipas kësaj rregulloreje, për përdorim nga konsumatorët;

- **Inspektorati Shtetëror Teknik dhe Industrial**, për produkteve sipas kësaj rregulloreje, për përdorim jokonsumator.

35. “**Standard i harmonizuar**” është një standard shqiptar, që transpozon një standard të harmonizuar evropian, në mbështetje të këtyre rregullave, sipas listës së standardeve të harmonizuara shqiptare ose çdo ndryshimi të saj të botuar në Fletoren Zyrtare.

36. “**Shërbimi i lidhjes C2**” është një shërbim komunikimi i ofruar nga një palë e tretë, duke ofruar komandë dhe kontroll midis avionit pa pilot dhe CU-së.

37. “**Shpërndarës**” është çdo person fizik ose juridik në zinxhirin e furnizimit, i ndryshëm nga prodhuesi ose importuesi, i cili vë në dispozicion një produkt në treg.

38. “**UAS i ndërtuar privatisht**” është një UAS e montuar/ndërtuar ose prodhuar për përdorim të vetë ndërtuesit, duke mos përfshirë UAS të montuara/ndërtuara nga një grup pjesësh të vendosura në treg nga prodhuesi si një pajisjeje të vetme (kit), e gatshme për t’u ndërtuar.

39. “**Vendosje në treg**” është bërja e disponueshme për herë të parë e produktit në treg.

40. “**Vlerësim i konformitetit**” është procesi që provon nëse janë përmbushur kërkesat e specifikuara për një produkt, proces, shërbim, sistem, person ose trup.

KAPITULLI II

UAS QË KA PËR QËLLIM PËR T’U
OPERUAR NË KATEGORINË “E HAPUR”
OSE NË KATEGORINË “SPECIFIKE”,
SIPAS DEKLARATËS OPERATIVE,
SETEVE TË AKSESORËVE QË KANË NJË
ETIKETË TË IDENTIFIKIMIT TË KLASËS
DHE ELEMENTET SHITESË TË
IDENTIFIKIMIT NË DISTANCË

SEKSIONI 1

KËRKESAT E PRODUKTTIT

Neni 4

Kërkesat

1. Produktet e përmendura në pikën 1, të nenit 2, duhet të plotësojnë kërkesat e përcaktuara në pjesët 1 deri 6, 16 dhe 17 të aneksit të kësaj rregulloreje.

2. UAS që nuk janë lodra brenda kuptimit të VKM-së nr. 262, datë 3.4.2013, “Për miratimin e rregullës teknike “Për sigurinë e lodrave”, do të

jenë në përputhje me kërkesat përkatëse thelbësore të shëndetit dhe sigurisë, të përcaktuara në VKM nr. 1060, datë 23.12.2015, “Për miratimin e rregullës teknike “Për makineritë dhe përcaktimin e listës së standardeve të harmonizuara”, vetëm në lidhje me rreziqe të ndryshme nga ato të lidhura me sigurinë e fluturimit të UA-së.

3. Çdo përditësim i programit/softuerit të produkteve që janë vënë tashmë në dispozicion në treg mund të bëhet vetëm nëse këto përditësime nuk ndikojnë në përputhshmërinë e produktit.

Neni 5

Bërja e disponueshme e produktit në treg dhe lëvizja e lirë e produkteve

1. Produktet bëhen të disponueshme në treg vetëm nëse janë prodhuar në përputhje me kërkesat e këtij kapitulli dhe nuk rrezikojnë shëndetin ose sigurinë e personave, kafshëve ose pronave.

2. Bërja e disponueshme në treg e produkteve që përputhen me kërkesat e këtij Kapitulli, nuk do të ndalohet, kufizohet ose pengohet, për aspektet e përfshira në këtë Kapitull.

SEKSIONI 2

DETYRIMET E OPERATORËVE EKONOMIKË

Neni 6

Detyrimet e prodhuesve

1. Kur prodhuesi vendos produktin e tij në treg, ai siguron se ato janë projektuar dhe prodhuar në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pjesët 1 deri 6, 16 dhe 17 të aneksit të kësaj rregulloreje.

2. Prodhuesi harton dokumentacionin teknik dhe kryen procedurën përkatëse të vlerësimit të konformitetit të përcaktuara në këtë rregullore.

Kur përputhshmëria e produktit me kërkesat e përcaktuara në pjesët 1 deri 6, 16 dhe 17 të aneksit të kësaj rregulloreje, është demonstruar nga kjo procedurë e vlerësimit të konformitetit, prodhuesi harton deklaratën EU të konformitetit dhe fikson markimin CE.

3. Prodhuesi ruan dokumentacionin teknik dhe deklaratën e konformitetit EU, për 10 vjet, pasi produkti të jetë vendosur në treg.

4. Prodhuesi siguron se zbatohen procedurat e nevojshme, që prodhimi në seri i produktit të mbetet në konformitet, në përputhje me sa përshkruhet në këtë kapitull. Ndryshimet në projektimin ose karakteristikat e produktit, si dhe ndryshimet në standardet e harmonizuara shqiptare, standardet ndërkombëtare ose në specifikimet teknike, në lidhje me të cilat është deklaruar konformiteti i një produkti, do të merren parasysh në mënyrë të përshtatshme.

Kur vlerësohet e përshtatshme, në lidhje me rreziqet e paraqitura nga një produkt, prodhuesit, për të mbrojtur shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve, kryejnë testimin e mostrave të produkteve të tregtuara, hetojnë dhe, nëse është e nevojshme, do të mbajnë një regjistër të ankesave, të produkteve të papërputhshme dhe produktet e kthjera dhe do t'i mbajnë të informuar shpërndarësit për çdo monitorim të tillë.

5. Prodhuesit e UAS-së sigurojnë që UA-ja e vendosur në treg prej tyre, të ketë një tip brenda kuptimit të përcaktimeve të ligjit nr. 10489, datë 15.12.2011, “Për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore”, të ndryshuar, të ketë të shënuar, serinë ose numrin serial unik ose element tjetër që lejon identifikimin e atij produkti ose, kur madhësia ose natyra e produktit nuk e mundëson atë, informacioni i kërkuar vendoset në paketimin ose në dokumentet shoqëruese të produktit dhe, nëse është e aplikueshme, në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pjesët përkatëse 2 deri 4, 16 dhe 17 të aneksit. Prodhuesit e seteve të aksesoreve të klasës C5 do të garantojnë që setet kanë një tip dhe numër serial unik, që lejon identifikimin e tyre. Prodhuesit e elementeve shtesë të identifikimit në distancë duhet të sigurojnë që elementi shtesë i identifikimit në distancë të ketë të shënuar tipin dhe një numër serial unik, që lejon identifikimin e tyre dhe në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pjesën 6 të aneksit të kësaj rregulloreje. Në të gjitha rastet, prodhuesit do të sigurojnë që një numër serial unik t'i bashkohet, gjithashtu, deklaratës EU të konformitetit ose deklaratës EU të thjeshtuar të konformitetit të përcaktuar në pjesën 14, të aneksit të kësaj rregulloreje.

6. Prodhuesi vendos në produkt emrin e tij, emrin e regjistruar tregtar ose markën tregtare, adresën e faqes së internetit dhe adresën postare, në të cilën ai mund të kontaktohet ose, kur ky

informacion nuk mund të vendoset në produkt, prodhuesi i vendos ato në paketimin ose në dokumentet shoqëruese të tij. Të dhënat për adresën duhet të jenë në gjuhën zyrtare të Republikës së Shqipërisë dhe në një gjuhë lehtësisht të kuptueshme për përdoruesit dhe strukturën përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut.

7. Prodhuesi siguron që produkti shoqërohet me manualin dhe dokumentin e njoftimit të informacionit të kërkuar nga pjesët 1 deri 6, 16 dhe 17 të aneksit të kësaj rregulloreje, në gjuhët shqipe dhe anglishte, që të mund të kuptohet lehtësisht nga përdoruesit dhe konsumatorët e tjerë. Një manual i tillë dhe dokumenti i njoftimit të informacionit, si dhe çdo etiketim, do të jetë i qartë, i kuptueshëm dhe i lexueshëm.

8. Prodhuesi siguron që produkti të shoqërohet nga një kopje e deklaratës EU të konformitetit, ose nga një deklaratë e thjeshtuar EU e konformitetit. Kur jepet një deklaratë e thjeshtuar EU e konformitetit, ajo duhet të përmbajë adresën e saktë të internetit ku mund të merret teksti i plotë i deklaratës së konformitetit.

9. Prodhuesit që konsiderojnë ose kanë arsye për të besuar se produkti që kanë vendosur në treg nuk është në përputhje me kërkesat e paraqitura në këtë kapitull, duhet që menjëherë të marrë masat e nevojshme korrigjuese për ta sjellë produktin në përputhshmëri ose, sipas rastit, të ndalojë tregtimin apo ta kthejë atë nga tregu, nëse është e përshtatshme. Kur produkti paraqet rrezik, prodhuesi informon menjëherë strukturën përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, duke i dhënë hollësitë, në veçanti për mospërputhshmërinë dhe për çdo masë korrigjuese të marrë.

10. Prodhuesit, me kërkesë të arsyetuar të strukturës përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, i sigurojnë asaj të gjithë informacionin dhe dokumentacionin e nevojshëm në letër ose formë elektronike, për demonstrimin e konformitetit të produktit të përcaktuar për të demonstruar përputhshmërinë e produktit me këtë kapitull, në gjuhën shqipe. Prodhuesit bashkëpunojnë me strukturën përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut për çdo masë të marrë për eliminimin e rrezikut të shfaqur nga produkti që ata kanë vendosur në treg.

11. Kur vendosin në treg një UAS të klasës C5 ose C6 ose një shtesë të klasës C5, prodhuesit duhet të informojnë autoritetin e mbikëqyrjes së tregut të shtetit ku ai ka vendin kryesor të biznesit.

Neni 7

Përfaqësuesit e autorizuar

1. Prodhuesi, me një akt përfaqësimi, mund të caktojë një përfaqësues të autorizuar. Detyrimet e përcaktuara në pikën 1, të nenit 6, dhe detyrimi për të hartuar dokumentacionin teknik, të referuar në pikën 2, të nenit 6, të kësaj rregulloreje, nuk mund të jenë pjesë e aktit të përfaqësimit.

2. Përfaqësuesi i autorizuar kryen detyrat e përcaktuara në aktin e përfaqësimit, të lëshuar nga prodhuesi. Akti i përfaqësimit duhet të lejojë përfaqësuesin e autorizuar të kryejë, së paku:

a) të mbajë deklaratën EU të konformitetit dhe dokumentacionin teknik në dispozicion të strukturës përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, për 10 vjet nga vendosja e produktit në treg;

b) t'i sigurojë strukturës përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, në rast të një kërkesë të arsyetuar nga ana saj, të gjithë informacionin dhe dokumentacionin e nevojshëm për demonstrimin e përputhshmërisë së produktit;

c) të bashkëpunojë me strukturën përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, sipas kërkesës së bërë nga ana e saj, për marrjen e masave për eliminimin e rreziqeve të shfaqura nga produkti, për të cilën i është lëshuar akti i përfaqësimit.

Neni 8

Detyrimet e importuesve

1. Importuesit vendosin në tregun shqiptar vetëm produktet të cilat janë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në kapitullin II të kësaj rregulloreje dhe legjislacionin e zbatueshëm në fuqi.

2. Para vendosjes së produktit në treg, importuesit sigurohen që:

a) prodhuesi i ka kryer procedurat e duhura të vlerësimit të konformitetit të përcaktuara në nenin 14 të kësaj rregulloreje;

b) prodhuesi ka hartuar dokumentacionin teknik;

c) produkti mban markimin CE dhe, kur kërkohet, etiketën e identifikimit të klasës UA dhe tregimin e nivelit të fuqisë së tingullit;

d) produkti shoqërohet me dokumentet e përcaktuara, pikat 7 dhe 8, të nenit 6;

e) prodhuesi ka përmbushur kërkesat e përcaktuara në pikat 5 dhe 6, të nenit 6.

Kur importuesi konsideron ose ka arsye të besojë se një produkt nuk është në përputhje me kërkesat e përcaktuara në pjesët 1 deri 6, 16 dhe 17 të aneksit të kësaj rregulloreje, ai nuk duhet të vendosë produktin në treg, derisa ta sjellë në konformitet. Kur produkti paraqet rrezik, importuesi informon prodhuesin dhe strukturat përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut.

3. Importuesi vendos në produkt emrin e tij, emrin tregtar ose markën tregtare të regjistruar, faqen e internetit dhe adresën postare ku mund të kontaktohet ose, kur ky informacion nuk është i mundur të vendoset në produkt, importuesi i vendos ato në paketimin ose dokumentet shoqëruese të saj. Të dhënat mbi adresën duhet të jenë në gjuhën zyrtare të Republikës së Shqipërisë dhe në një gjuhë lehtësisht të kuptueshme për përdoruesit e fundit dhe strukturën përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut.

4. Importuesit sigurojnë që produkti shoqërohet me manualin dhe dokumentin e njoftimit të informacionit të përcaktuar në pjesët 1 deri 6, 16 dhe 17 të aneksit, në gjuhën zyrtare të Republikës së Shqipërisë. Udhëzuesit dhe informacioni i sigurisë, si dhe çdo etiketim tjetër duhet të jenë të qartë, të lexueshëm dhe lehtësisht të kuptueshëm.

5. Importuesit sigurojnë që gjatë kohës që produkti është nën përgjegjësinë e tij, kushtet e magazinimit ose të transportit nuk rrezikojnë përputhshmërinë e produktit me kërkesat e përcaktuara në nenin 4.

6. Kur importuesi dyshon se produkti që ai ka bërë të disponueshme në treg mund të paraqesë rrezik për shëndetin dhe sigurinë e konsumatorëve, kryen testimin e mostrave të produkteve të bëra të disponueshme në treg, heton dhe, nëse është e nevojshme, mban një regjistër ankesash për produktet që nuk janë në konformitet dhe produkte të kthyera nga konsumatori ose përdoruesi i fundit, si dhe informon shpërndarësin për çdo monitorim të tillë.

7. Importuesit, të cilët konsiderojnë ose kanë arsye për të besuar se produkti, të cilin ata kanë vendosur në treg, nuk është në përputhje me këtë rregullore dhe legjislacionin në fuqi të harmonizuar të BE-së, duhet menjëherë të marrin masat e nevojshme korrigjuese, për ta sjellë atë produkt në konformitet ose, sipas rastit, të ndalojnë tregtimin apo ta kthejnë atë nga tregu. Kur produkti paraqet rrezik, importuesi informon menjëherë strukturën

përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, duke i dhënë hollësi, në veçanti për mospërputhshmërinë dhe për çdo masë korrigjuese të marrë.

8. Importuesit mbajnë deklaratën e konformitetit dhe dokumentacionin teknik në dispozicion të strukturës përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, për 10 vjet pas vendosjes së produktit në treg, dhe sigurojnë që dokumentacioni teknik mund t'u vihet në dispozicion strukturave të tilla, sipas kërkesës.

9. Importuesit, me kërkesë të arsyetuar të strukturës përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, i sigurojnë atyre të gjithë informacionin dhe dokumentacionin e nevojshëm në letër ose në formë elektronike, për demonstrimin e konformitetit të produktit në gjuhën shqipe. Importuesi bashkëpunon me strukturën përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, për çdo masë të marrë për eliminimin e rrezikut të shfaqur nga produkti i e vendosur në treg prej tij.

10. Kur vendosin në treg një UAS të klasës C5 ose C6 ose një shtesë të klasës C5, importuesit duhet të informojnë autoritetin e mbikëqyrjes së tregut, ku ata kanë vendin kryesor të biznesit.

Neni 9

Detyrimet e shpërndarësve

1. Kur produkti bëhet i disponueshëm në treg, shpërndarësit duhet të veprojnë me kujdesin e duhur, në lidhje me respektimin e kërkesave të përcaktuara në këtë kapitull.

2. Para bërjes së disponueshme në treg të një produkti, shpërndarësi verifikon që produkti mban markimin CE të konformitetit, sipas rastit, dhe, kur është e aplikueshme, etiketën e identifikimit të klasës UA dhe treguesin e nivelit të fuqisë së tingullit, dhe shoqërohet nga dokumentet e referuar në pikat 7 dhe 8, të nenit 6, si dhe që prodhuesi dhe importuesi kanë përmbushur kërkesat e përcaktuara në pikat 5 dhe 6, të nenit 6 dhe në pikën 3, të nenit 8.

Shpërndarësit sigurojnë që produkti shoqërohet me manualin dhe dokumentin e njoftimit të informacionit të kërkuar nga pjesët 1 deri 6, 16 dhe 17, të aneksit, në shqipe dhe në një gjuhë që mund të kuptohet lehtësisht nga konsumatorët dhe përdoruesit e tjerë. Ky manual dhe dokumenti i njoftimit të informacionit, si dhe çdo etiketim, do të jetë i qartë, i kuptueshëm dhe i lexueshëm.

Kur shpërndarësi konsideron ose ka arsye për të besuar se produkti nuk është në konformitet me kërkesat e përcaktuara në nenin 4, ai nuk duhet të bëjë të disponueshme në treg produktin, derisa ajo të sillet në konformitet me kërkesat ligjore të zbatueshme për të. Kur produkti shfaq rrezik, shpërndarësi informon prodhuesin ose importuesin për rrezikun, si dhe strukturën përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut.

3. Shpërndarësit sigurojnë që, gjatë kohës kur produkti është nën përgjegjësinë e tyre, kushtet e magazinimit ose të transportit nuk e rrezikojnë përputhshmërinë me kërkesat e përcaktuara në nenin 4.

4. Shpërndarësit, të cilët konsiderojnë ose kanë arsye për të besuar se produkti, të cilën ai e kanë bërë të disponueshme në treg, nuk është në përputhje me këtë rregullore, dhe legjislacionin e harmonizuar në fuqi sigurojnë, marrjen e masave korrigjuese për sjelljen e produktit në konformitet ose, sipas rastit ndalimin e tregtimit ose kthimin e tij. Kur produkti paraqet rrezik, shpërndarësi informon menjëherë strukturën përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, duke i dhënë hollësi, në veçanti për mospërputhshmërinë dhe për çdo masë korrigjuese të marrë.

5. Me kërkesë të arsyetuar të strukturës përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, shpërndarësi i siguron asaj të gjithë informacionin dhe dokumentacionin e nevojshëm për të demonstruar përputhshmërinë e produktit. Shpërndarësi bashkëpunon me strukturën përgjegjëse, sipas kërkesës së saj, për çdo masë të marrë për eliminimin e rrezikut të shfaqur nga produkti i bërë i disponueshme në treg prej tij.

Neni 10

Rastet në të cilat detyrimet e prodhuesve zbatohen për importuesit dhe shpërndarësit

Një importues ose shpërndarës do të konsiderohet prodhues, për qëllimet e këtij kapitulli, dhe u nënshtrohet detyrimeve të prodhuesit, sipas nenit 6, kur ai vendos një produkt në treg nën emrin ose markën e tij tregtare ose modifikon produktin të vendosur tashmë në treg në mënyrë të tillë që të ndikojë në përputhshmërinë me kërkesat e përcaktuara në këtë kapitull.

Neni 11

Identifikimi i operatorëve ekonomikë

1. Operatorët ekonomikë, sipas kërkesës, informojnë autoritetet e mbikëqyrjes së tregut me të dhënat identifikuese, për sa më poshtë:

a) çdo operator ekonomik, që i ka furnizuar ata me një produkt;

b) çdo operator ekonomik, të cilin ata e kanë furnizuar me një produkt.

2. Operatorët ekonomikë duhet të jenë në gjendje të paraqesin informacionin e përcaktuar në pikën 1 të këtij neni:

a) për 10 vjet, pasi janë furnizuar me produktin;

b) për 10 vjet, pasi kanë furnizuar me produktin.

SEKSIONI 3

PËRPUTHSHMËRIA E PRODUKTTIT

Neni 12

Prezumimi i konformitetit

1. Një produkt që është në përputhje me standardet e harmonizuara shqiptare ose pjesë të tyre, referencat e të cilave janë publikuar në Fletoren Zyrtare, prezumohet se është në përputhje me kërkesat e mbuluara nga ato standarde ose pjesë të tyre të përcaktuara në pjesët 1 deri në 6, 16 dhe 17 të aneksit.

Neni 13

Deklarata EU e konformitetit

1. Deklarata EU e konformitetit, e përmendur në pikën 8, të nenit 6, provon se është demonstruar përmbushja e përputhshmërisë së produktit me kërkesat e përcaktuara në pjesët 1 deri në 6, 16 dhe 17 të aneksit të kësaj rregulloreje dhe, për UAS, identifikon klasën e tij.

2. Deklarata EU e konformitetit hartohet sipas formës së përcaktuar në pjesën 11 të aneksit. Ajo përmban elementet e specifikuar në këtë pjesë dhe përditësohet vazhdimisht. Deklarata EU e konformitetit përkthehet në gjuhën shqipe dhe në një gjuhë lehtësisht të kuptueshme nga përdoruesi dhe nga struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut.

3. Deklarata EU e thjeshtuar e konformitetit e përmendur në paragrafin 8 të nenit 6 do të përmbajë elementet e përcaktuara në pjesën 12 të

aneksit. Ajo përmban elementet e specifikuar në këtë pjesë dhe përditësohet vazhdimisht. Deklarata EU e konformitetit përkthehet në gjuhën shqipe dhe në një gjuhë lehtësisht të kuptueshme nga përdoruesi i fundit dhe nga struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut.

4. Kur produkti është objekt i zbatimit të më shumë se një akti ligjor apo nënligjor, që kërkon hartimin e deklaratës EU të konformitetit, për të gjitha këto akte hartohet një deklaratë e vetme EU konformiteti. Deklarata duhet të përmbajë identifikimin e akteve ligjore të zbatueshme, duke përfshirë referencat e tyre të botimit.

5. Me hartimin e deklaratës EU të konformitetit, prodhuesi merr përsipër përgjegjësinë për përputhshmërinë e produktit me kërkesat e përcaktuara në këtë rregullore.

Neni 14

Procedurat e vlerësimit të konformitetit, të miratimit të organeve të vlerësimit të konformitetit, të miratimit të organizmave evropianë të notifikuar, kërkesat për miratimin e organeve të miratuara, si dhe mbikëqyrja e tyre bëhen në përputhje me ligjin nr. 10489, “Për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore”, të ndryshuar, si dhe me pjesët përkatëse të aneksit të kësaj rregulloreje.

SEKSIONI 4

**MBIKËQYRJA E TREGUT DHE
KONTROLI I PRODUKTEVE QË HYJNË
NË TREG**

Neni 15

**Mbikëqyrja e tregut dhe kontrolli i
produkteve që hyjnë në treg**

1. Mbikëqyrja e tregut dhe kontrolli i produkteve që hyjnë në treg kryhet nga struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, referuar në pikën 34, neni 3 i kësaj rregulloreje, sipas parashikimeve dhe në përputhje me ligjin nr. 10489, datë 15.12.2011, “Për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore”, të ndryshuar, dhe të VKM-së nr. 1060, datë 23.12.2015, “Për miratimin e rregullit teknik për makineritë dhe përcaktimin e listës së standardeve të harmonizuara”.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil, si autoriteti kompetent për sigurinë në operim, sipas përcaktimeve në nenin 8, të ligji 96/2020, do të sigurohet që të bashkëpunojë me autoritetet e mbikëqyrjes së tregut dhe kontrollit kufitar për çështjet e sigurisë dhe vendosjen e mekanizmave të duhur të komunikimit dhe të koordinimit, duke shfrytëzuar sa më mirë informacionin e përfshirë në sistemin e raportimit të ngjarjeve të përcaktuara në ligjin nr. 96/2020 dhe aktet nënligjore në zbatim të tij, dhe sistemeve të informacionit të përcaktuara në ligjin nr. 10489, datë 15.12.2011, “Për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore”, të ndryshuar.

Neni 16

Procedura për trajtimin e produkteve që paraqesin rrezik në nivelin kombëtar

1. Kur struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, referuar në pikën 34, neni 3, i kësaj rregulloreje, ka arsye të mjaftueshme për të besuar se një produkt paraqet rrezik për shëndetin ose sigurinë e personave ose për aspektet e tjera të mbrojtjes së interesit publik të përfshira në këtë kapitull, ato duhet të kryejnë një vlerësim në lidhje me produktin në fjalë, në përputhje me të gjitha kërkesat e përcaktuara në këtë kapitull. Për këtë qëllim, operatorët përkatës ekonomikë duhet të bashkëpunojnë, sipas nevojës, me strukturën përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut.

Kur, gjatë vlerësimit të kryer, sipas paragrafit të parë, të kësaj pike, struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut konstaton se produkti nuk është në përputhje me kërkesat e përcaktuara në këtë kapitull, kërkon pa vonesë nga operatori përkatës ekonomik, që të marrë të gjitha veprimet e duhura korrigjuese, për të sjellë produktin në përputhje me këto kërkesa, të ndalojë tregtimin e produktit ose të kthejë produktin nga përdoruesi i fundit brenda një periudhe të arsyeshme, në përpjesëtim me natyrën e rrezikut që paraqitet.

2. Veprimet korrigjuese të përmendura në paragrafin e dytë të pikës 1 të këtij neni, merren në përputhje me parashikimet e legjislacionit në fuqi për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore.

3. Operatori ekonomik duhet të sigurojë që të ndërmerren të gjitha veprimet e duhura korrigjuese,

në lidhje me produktin në fjalë, që ai ka bërë të disponueshme në treg.

4. Kur operatori përkatës ekonomik nuk merr masat e duhura korrigjuese brenda periudhës së referuar në paragrafin 2, të pikës 1, të këtij neni, struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut merr të gjitha masat e përkohshme të përshtatshme për të ndaluar ose për të kufizuar bërjen të disponueshme në treg të produktit apo për ndalimin e tregtimit ose për kthimin e produktit nga përdoruesi i fundit.

5. Informacioni i përmendur në paragrafin 4 përfshin të gjitha detajet në dispozicion, veçanërisht të dhënat e nevojshme për identifikimin e produktit që nuk është në përputhje, origjinën e produktit, natyrën e mospërputhshmërisë së pretenduar dhe rrezikun e përfshirë, natyrën dhe kohëzgjatjen e masave kombëtare të marra dhe argumentet e paraqitura nga operatori ekonomik përkatës. Në veçanti, struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut tregojnë nëse mospërputhja është për shkak të njëres nga sa vijon:

a) pamundësisë së produktit për të përmbushur kërkesat e përcaktuara në nenin 4;

b) mangësive në standardet e harmonizuara të përmendura në nenin 12.

Neni 17

Produkt në përputhje por që paraqet një rrezik

1. Kur struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, referuar në pikën 34, neni 3 i kësaj rregulloreje, pas vlerësimit të bërë sipas pikës 1, të nenit 15, të kësaj rregulloreje, konstaton se edhe pse produkti është në përputhje me këtë kapitull, ai paraqet rrezik për shëndetin ose sigurinë e personave ose për aspekte të tjera të mbrojtjes së interesit publik, mbrojtje e mbuluar nga ky kapitull, ai do t'i kërkojë operatorit përkatës ekonomik që të marrë të gjitha masat e duhura për të siguruar që produkti në fjalë, i vendosur në treg, të mos paraqesë rrezik, të ndalojë tregtimin e produktit ose të kthejë produktin brenda një periudhe të arsyeshme, në përpjesëtim me natyrën e rrezikut që paraqitet.

2. Operatori ekonomik duhet të sigurojë që të ndërmerren veprime korrigjuese, në lidhje me të gjitha produktet që ai ka bërë të disponueshme në treg.

Neni 18

Mospërputhshmëria formale

1. Pa paragjykuar parashikimet e nenit 16, të kësaj rregulloreje, struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut, referuar në pikën 34, neni 3, i kësaj rregulloreje, në përputhje me dispozitat përkatëse në VKM-në nr. 1060, datë 23.12.2015, në fuqi për këto produkte, i kërkon operatorit përkatës ekonomik t'i japë fund mospërputhjes në fjalë, kur konstaton një nga rastet e mëposhtme:

a) markimi CE është fiksuar në kundërshtim me legjislacionin në fuqi për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore;

b) markimi CE nuk është fiksuar;

c) numri i identifikimit të organit të miratuar, kur zbatohet procedura e vlerësimit të konformitetit, pasi nuk është vendosur;

d) etiketa e identifikimit të klasës UA nuk është vendosur;

e) tregimi i nivelit të fuqisë së tingullit, nëse kërkohet, nuk është vendosur;

f) numri serial nuk është vendosur ose nuk ka formatin e saktë;

g) manuali ose njoftimi i informacionit nuk është i disponueshëm;

h) deklarata e EU e konformitetit mungon ose nuk është hartuar;

i) deklarata e EU e konformitetit nuk është hartuar në mënyrë korrekte;

j) dokumentacioni teknik nuk është i disponueshëm ose jo i plotë;

k) emri i prodhuesit ose i importuesit, emri tregtar i regjistruar ose marka tregtare e regjistruar, adresa e internetit ose adresa postare mungojnë.

2. Kur mospërputhja formale vazhdon, struktura përgjegjëse për mbikëqyrjen e tregut duhet të marrë të gjitha masat e duhura për të kufizuar ose për të ndaluar produktet që janë bërë të disponueshme në treg ose për të siguruar që ato të rivlerësohen ose të ndalohet tregtimi ose të kthehen ose të tërhiqet nga tregu.

KAPITULLI III

KËRKESAT PËR UAS TË OPERUAR NË KATEGORITË “TË CERTIFIKUARA” DHE “SPECIFIKE”, PËRVEÇSE KUR OPEROHEN ME DEKLARIM

Neni 19

Kërkesat për UAS e operuara në kategoritë “të certifikuar” dhe “specifike”, përveçse kur operohen me deklaram.

1. Projektimi, prodhimi dhe mirëmbajtja e UAS-së do të certifikohet nga Autoriteti i Aviacionit Civil Shqiptar (AAC), nëse UAS-ja përmbush një nga kushtet e mëposhtme:

a) ai ka një dimension karakteristik prej 3 m ose më shumë, dhe është projektuar për të operuar mbi grumbullime të njerëzve;

b) është projektuar për transportimin e njerëzve;

c) është projektuar për qëllime të transportimit të mallrave të rrezikshme dhe kërkon një nivel të lartë të qëndrueshmërisë për të zbutur rreziqet për palët e treta në rast aksidenti;

d) përdoret në kategorinë “specifike” të operimeve të përcaktuara, sipas Rregullores mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot (pika 31, neni 3, e kësaj rregulloreje) dhe kur autorizimi operacional i lëshuar nga AAC-ja, pas një vlerësimi të rrezikut të parashikuar në atë rregullore, konsideron që rreziku i operacionit nuk mund të zbutet në mënyrë të përshtatshme pa certifikimin e UAS-së.

2. Një UAS, që i nënshtrohet certifikimit, duhet të jetë në përputhje me kërkesat e zbatueshme të përcaktuara në rregulloret në fuqi të miratuara nga ministri përgjegjës për transportin ajror, “Për përcaktimin e rregullave zbatuese të vlefshmërisë ajrore dhe të certifikimit mjedisor të mjeteve fluturuese dhe të produkteve që kanë lidhje me to, pjesëve dhe pajisjeve, si dhe për certifikimin e organizatave të projektimit dhe prodhimit”, “Mbi specifikimet shtesë të vlefshmërisë ajrore për një tip të caktuar operimesh” dhe “Mbi vazhdueshmërinë e vlefshmërisë ajrore të avionit dhe produkteve, pjesëve dhe pajisjeve aeronautike dhe mbi miratimin e organizatave dhe personelit të përfshirë në këto detyra”.

3. Përveç rasteve kur duhet të certifikohet në përputhje me pikën 1 të këtij neni, një UAS i përdorur në kategorinë “specifike” duhet të

përmbajë aftësitë teknike të përcaktuara në autorizimin operacional të lëshuar nga AAC-ja ose siç përcaktohet nga Certifikata e Operatorit të UAS-së së Lehtë (LUC), në përputhje me pjesën C të shtojcës së Rregullores mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot (pika 31, neni 3, e kësaj rregulloreje).

4. Përveç rasteve kur janë ndërtuar privatisht, të gjitha UAS-të, që nuk i nënshtrohen regjistrimit, sipas përcaktimeve përkatëse të Rregullores mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot, do të kenë një numër serie unik në përputhje me standardin ANSI/CTA-2063-A-2019, numrat serialë të sistemeve të vogla ajrore pa pilot, 2019, ose rishikimin e tij.

5. Çdo UA, që synohet të operohet në kategorinë “specifike” dhe në një lartësi nën 120 metra, duhet të pajiset me një sistem identifikimi në distancë që lejon:

a) ngarkimi i numrit të regjistrimit të operatorit UAS i kërkuar në përputhje me përcaktimet përkatëse në Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot, dhe çdo numër shtesë të ofruar nga sistemi i regjistrimit. Sistemi do të kryejë një kontroll konsistence duke verifikuar integritetin e vargut të plotë të dhënë operatorit UAS në momentin e regjistrimit. Në rast mospërputhjeje, UAS-ja do të lëshojë një mesazh gabimi tek operatori i UAS-së;

b) transmetimin periodik të paktën të të dhënave të mëposhtme, në kohë reale, gjatë gjithë kohëzgjatjes së fluturimit, në një mënyrë që të mund të merret nga pajisjet celulare ekzistuese:

i. numrin e regjistrimit të operatorit UAS dhe kodin e verifikimit të dhënë nga shteti anëtar gjatë procesit të regjistrimit, përveç rasteve kur kontrolli i konsistencës i përcaktuar në pikën “a” nuk kalohet;

ii. numrin serial unik të UA-së në përputhje me paragrafin 4 ose, nëse UA-ja është ndërtuar privatisht, numrin serial unik të shtesës, siç specifikohet në pjesën 6 të shtojcës;

iii. vulën kohore, pozicionin gjeografik të UA-së dhe lartësinë e saj mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes;

iv. kursi i itinerarit të matur në drejtim të akrepave të orës nga veriu i vërtetë dhe shpejtësia tokësore e UA-së;

v. pozicionin gjeografik të pilotit në distancë;

vi. një tregues i statusit të emergjencës të UAS-së.

c) për të reduktuar aftësinë e cenimit të funksionalitetit të sistemit të identifikimit të drejtpërdrejtë në distancë.

KAPITULLI IV OPERATORËT UAS TË VENDEVE TË TJERA

Neni 20

Operatorët UAS të vendeve të tjera

1. Operatorët UAS, që kanë vendin e tyre kryesor të biznesit, janë themeluar ose banojnë në një vend tjetër, duhet të jenë në përputhje me përcaktimet në Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot (pika 31, neni 3), për qëllimet e operimeve UAS brenda hapësirës ajrore të Republikës së Shqipërisë.

2. Autoriteti kompetent për operatorin UAS të vendit tjetër do të jetë AAC, si autoriteti kompetent i shtetit ku operatori synon të operojë, kur operimi synohet të kryhet në Shqipëri.

3. Me përjashtim të pikës 1, një certifikatë e aftësisë së pilotit në distancë ose e operatorit UAS, në përputhje me Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot, ose një dokument ekuivalent, mund të njihet nga autoriteti kompetent për qëllimin e operimit brenda, për, dhe jashtë Republikës së Shqipërisë, me kusht që:

a) vendi tjetër ka kërkuar një njohje të tillë;

b) certifikata e aftësisë së pilotit në distancë ose certifikata e operatorit UAS janë dokumente të vlefshme të Shtetit të lëshimit; dhe

c) AAC është siguruar që kërkesat mbi bazën e të cilave janë lëshuar këto certifikata ofrojnë të njëjtin nivel sigurie si kjo rregullore.

KAPITULLI V

Neni 21

Kundërvajtjet administrative

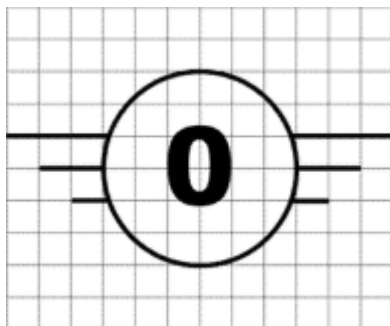
Shkeljet e kërkesave të kësaj rregulloreje nga operatorët ekonomikë trajtohen sipas legjislacionit në fuqi për tregtimin dhe mbikëqyrjen e tregut të produkteve joushqimore.

ANEKSI

PJESA 1

**Kërkesat për një sistem avioni pa pilot
i klasit C0**

Një UAS e klasit C0 ka në mënyrë të dukshme etiketën e identifikimit klasor në UA, si vijon:

Një UAS e klasit C0 do të jetë në përputhje me sa vijon:

- 1) të ketë një MTOM më të vogël se 250 g, përfshirë ngarkesën;
- 2) të ketë një shpejtësi maksimale të fluturimit në nivel prej 19 m/s;
- 3) të ketë një lartësi maksimale të arritshme mbi pikën e ngritjes të kufizuar deri në 120 m;
- 4) të jetë i kontrollueshëm në mënyrë të sigurt, në lidhje me stabilitetin, manovrimin dhe performancën e lidhjes së të dhënave, nga një pilot në distancë, duke ndjekur udhëzimet e prodhuesit, sipas nevojës në të gjitha kushtet e parashikuara të operimit, duke përfshirë dështimin ose mosfunksionimin e njërit ose, nëse është e përshtatshme, të më shumë sistemeve;
- 5) të projektohet dhe të ndërtohet në atë mënyrë që të minimizohet dëmtimi i njerëzve gjatë operimit, skajet e mprehta duhet të shmangen, përveç nëse teknikisht janë të pashmangshme, sipas praktikave të mira të projektimit dhe të prodhimit. Nëse është i pajisur me helikë, ai duhet të jetë i projektuar në atë mënyrë, që të kufizojë çdo dëmtim që mund të shkaktohet nga tehet e helikës;
- 6) të furnizohet ekskluzivisht nga energjia elektrike;
- 7) nëse është i pajisur me një funksionalitet/modalitet “Follow-me”/ndjekjeje dhe kur ky funksion është i ndezur, të jetë në një interval që nuk tejkalon 50 m nga piloti në distancë

dhe të bëjë të mundur që piloti në distancë të rimarrë kontrollin e UA-së;

8) të hidhet në treg me manualin e një përdoruesi, i cili siguron:

a) karakteristikat e UA-së përfshirë, por jo të kufizuara, në:

- klasën e UA-së;
- peshën UA (me një përshkrim të konfigurimit të referencës) dhe peshën maksimale të ngritjes (MTOM);
- karakteristikat e përgjithshme të ngarkesave të lejuara për sa u përket dimensioneve të peshës, ndërfaqeve me UA dhe kufizimeve të tjera të mundshme;

- pajisjet dhe programet softuer për të kontrolluar UA-në nga distanca;

- dhe një përshkrim të sjelljes së UA-së, në rast të humbjes së lidhjes së komandë-kontrollit;

b) udhëzime të qarta operative;

c) kufizimet operationale (përfshirë, por jo të kufizuara në kushtet meteorologjike dhe operimet ditore/të natës); dhe

d) përshkrimin e duhur të gjitha rreziqeve që lidhen me operimet UAS të përshtatura për moshën e përdoruesit;

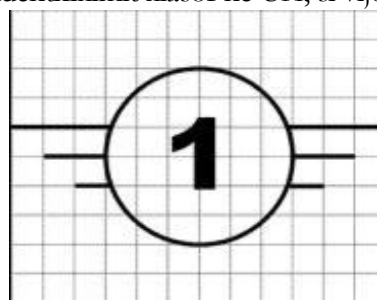
9) të përfshijë një njoftim informacioni të publikuar nga Agjencia e Sigurisë së Aviacionit të Bashkimit Evropian (EASA) apo AAC, sipas rastit që parashikon kufizime dhe detyrime të zbatueshme, në përputhje me Rregullore mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot (pika 31, neni 3, e kësaj rregulloreje);

10) pikat 4, 5 dhe 6 nuk zbatohen për UAS që janë lodra në kuptimin e direktivës për sigurinë e lodrave.

PJESA 2

**KËRKESAT PËR NJË SISTEM AVIONI PA
PILOT I KLASIT C1**

Një UAS e klasit C1 ka në mënyrë të dukshme etiketën e identifikimit klasor në UA, si vijon:

Një UAS e klasit C1 do të jetë në përputhje, me sa vijon:

1) të jetë bërë nga materiale dhe të ketë performanca dhe karakteristika fizike të tilla, që të sigurojnë që, në rast të përplasjes me shpejtësi terminale me kokë njerëzore, energjia e transmetuar në kokën e njeriut është më e vogël se 80 J, ose, si një alternativë, të ketë një MTOM më pak se 900 g, përfshirë ngarkesën;

2) të ketë një shpejtësi maksimale të fluturimit në nivel prej 19 m/s;

3) të ketë një lartësi maksimale të arritshme mbi pikën e ngritjes të kufizuar në 120 m ose të jetë i pajisur me një sistem që kufizon lartësinë mbi sipërfaqe ose mbi pikën e ngritjes në 120 m ose në një vlerë të zgjedhshme nga piloti në distancë. Nëse vlera është e zgjedhshme, informacioni i qartë për lartësinë e UA-së mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes gjatë fluturimit do t'i jepet pilotit në distancë;

4) të jetë i kontrollueshëm në mënyrë të sigurt, në lidhje me stabilitetin, manovrimin dhe lidhjen e komandë-kontrollit, nga një pilot i largët me kompetencën e duhur, sipas rregullores “Mbi rregullat dhe procedurat e operimit të avionëve pa pilot” dhe duke ndjekur udhëzimet e prodhuesit, sipas nevojës në të gjitha kushtet e parashikuara të operimit, duke përfshirë dështimin/mosfunksionimin e njërit ose, nëse është e përshtatshme, të më shumë sistemeve;

5) të ketë forcën e duhur mekanike, duke përfshirë çdo faktor të nevojshëm të sigurisë dhe, kur është e përshtatshme, stabilitet për t'i bërë ballë çdo sforcimi të cilit i nënshtrohet gjatë përdorimit pa ndonjë thyerje ose deformim që mund të ndërhyjë në fluturimin e tij të sigurt;

6) të projektohet dhe të ndërtohet në mënyrë të tillë, që të minimizojë dëmtimin e njerëzve gjatë operimit, skajet e mprehta duhet të shmangen, përveç nëse teknikisht janë të pashmangshme, në bazë të praktikës së mirë të projektimit dhe të prodhimit. Nëse është i pajisur me helikë, ai duhet të jetë i projektuar në atë mënyrë, që të kufizojë çdo dëmtim që mund të shkaktohet nga tehet e helikës;

7) në rast të humbjes së lidhjes së komandë-kontrollit, të ketë një metodë të besueshme dhe të parashikueshme që UA-ja të rikuperojë lidhjen e komandë-kontrollit ose nëse kjo dështon, të

përfundojë fluturimin, në një mënyrë që zvogëlon efektin te palët e treta në ajër ose në tokë;

8) me përjashtim të rasteve kur është një UA me krah të fiksuar, të ketë një L_{WA} me fuqi A të tingullit të garantuar me ponderim të përcaktuar, sipas pjesës 13, që nuk i tejkalon nivelet e përcaktuara në pjesën 15;

9) me përjashtim të rasteve, kur është një UA me krah të fiksuar, të ketë treguesin e nivelit të garantuar të fuqisë A së tingullit me ponderim të vendosur në UA dhe/ose në paketimin e tij, siç përcaktohet në pjesën 14;

10) të furnizohet ekskluzivisht nga energjia elektrike;

11) të ketë një numër serial unik fizik që përputhet me *Numrat Serialë të Sistemeve Ajrore të Vogla pa Pilot* të standardit ANSI/CTA-2063-A-2019, *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers*, 2019;

12) të ketë një identifikim direkt në distancë, që:

a) lejon ngarkimin e numrit të regjistrimit të operatorit UAS, në përputhje me Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat e Operimit të Avionëve pa pilot (pika 31, neni 3) dhe çdo numër shtesë të ofruar nga sistemi i regjistrimit; sistemi do të bëjë kontrole të vazhdueshme duke verifikuar integritetin e të gjithë zinxhirit dhënë operatorit të UAS-së në kohën e regjistrimit; në rast të papajtueshmërisë, UAS-ja do të japë për operatorin një mesazh gabimi “error message”;

b) siguron, në kohë reale gjatë gjithë kohëzgjatjes së fluturimit, transmetimin direkt periodik nga UA-ja, duke përdorur një protokoll transmetimi të hapur dhe të dokumentuar, të të dhënave vijuese, në një mënyrë që ato të mund të merren direkt nga pajisjet ekzistuese të lëvizshme brenda një diapazoni të transmetimit;

i. numrin e regjistrimit të operatorit UAS dhe kodin e verifikimit dhënë nga shteti i regjistrimit gjatë procesit të regjistrimit, përveç se kur kontrolli i pajtueshmërisë sipas germës (a) të kësaj pike nuk është kaluar me sukses;

ii. numrin unik fizik serial të UA-së në përputhje me pikën 11;

iii. vulën e kohës (*time-stamp*), pozicionin gjeografik të UA-së dhe lartësinë e tij mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes;

iv. kursin e rrugës së matur në drejtim të akrepave të orës nga veriu i vërtetë dhe shpejtësia tokësore e UA-së; dhe

v. pozicionin gjeografik të pilotit në distancë ose nëse nuk është i disponueshëm, të pikës së ngritjes;

c) ul aftësinë e cenimit të funksionalitetit të sistemit të identifikimit të drejtpërdrejtë në largësi;

13) të pajiset me një sistem gjeondërgjegjësimi, që siguron:

a) një ndërfaqe për të ngarkuar dhe për të përditësuar të dhëna që përmbajnë informacione mbi kufizimet e hapësirës ajrore të lidhura me pozicionin e UA-së dhe lartësinë e imponuar nga zonat gjeografike, siç përcaktohet në Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat e Operimit të Avionëve pa pilot, e cila siguron që procesi i ngarkimit ose përditësimi i këtyre të dhënave nuk degradon integritetin dhe vlefshmërinë e tij;

b) një alarm paralajmërues për pilotin në distancë, kur konstatohet një shkelje e mundshme e kufizimeve të hapësirës ajrore; dhe

c) informacion për pilotin në distancë, mbi statusin e UA-së, si dhe një alarm paralajmërimi, kur sistemet e pozicionimit ose të lundrimit nuk mund të sigurojnë funksionimin e duhur të sistemit të gjeondërgjegjësimi;

14) nëse UA-ja ka një funksion që kufizon hyrjen e tij në zona të caktuara të hapësirës apo vëllimeve ajrore, ky funksion duhet të operojë në atë mënyrë që të ndërveprojë pa probleme me sistemin e kontrollit të fluturimit të UA-së, pa ndikuar negativisht në sigurinë e fluturimit; përveç kësaj, informacioni i qartë do t'i jepet pilotit në distancë, kur ky funksion parandalon UA-në të hyjë në këto zona ose pjesë të hapësirës ajrore;

15) t'i sigurojë pilotit në distancë një paralajmërim të qartë, kur bateria e UA-së ose stacioni i saj i kontrollit arrin një nivel të ulët, në mënyrë që piloti në distancë të ketë kohën e mjaftueshme për të ulur në mënyrë të sigurt UA-në;

16) të pajiset:

a) me drita me qëllim të kontrollueshmërisë së UA-së; dhe

b) të paktën një dritë jeshile pulsuese, me qëllim të dallimit/dukshmërisë së UA-së gjatë natës, që t'i mundësojë një personi në tokë, të dallojë UA-në nga një avion i drejtuar me pilot;

17) nëse është i pajisur me një funksionalitet/modalitet "Follow-me"/ndjekjeje dhe kur ky funksion është i ndezur, të jetë në një interval që nuk tejkalon 50 m nga piloti në distancë, dhe të

bëjë të mundur që piloti në distancë të rimarrë kontrollin e UA-së;

18) të hidhet në treg me manualin e një përdoruesi, i cili siguron:

a) karakteristikat e UA përfshirë, por jo vetëm të kufizuara, në:

- klasën e UA;

- peshën e UA (me një përshkrim të konfigurimit të referencës) dhe peshën maksimale të ngritjes (MTOM);

- karakteristikat e përgjithshme të ngarkesave të lejuara për sa u përket dimensioneve të peshës, ndërfaqet e UA-së dhe kufizimet e tjera të mundshme;

- pajisjet dhe programet softuer për të kontrolluar UA-në nga distanca;

- referencën e protokollit të transmetimit të përdorur për emetimin direkt të identifikimit në distancë;

- nivelin e fuqisë së tingullit;

- dhe një përshkrim të sjelljes së UA-së, në rast të humbjes së lidhjes së të dhënave; dhe metodën për fitimin e lidhjes së komandë-kontrollit të UA-së;

b) udhëzime të qarta operative;

c) procedurën për të ngarkuar kufizimet e hapësirës ajrore në funksionin e gjeondërgjegjësimi;

d) udhëzimet e mirëmbajtjes;

e) procedurat e zgjidhjes së problemeve;

f) kufizimet operationale (përfshirë, por jo të kufizuara në kushtet meteorologjike dhe operimet ditore/të natës); dhe

g) përshkrimin e duhur të të gjitha rreziqeve që lidhen me operimet UAS;

19) të përfshijë një njoftim informacioni të publikuar përkatësisht nga EASA dhe/ose AAC-ja, sipas EASA-s, që parashikon kufizime dhe detyrime në fuqi sipas Rregullores mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot (pika 31, neni 3, e kësaj rregulloreje).

20) nëse është i pajisur me një sistem rrjeti të identifikimit në distancë, do të:

a) lejojë, në kohë reale gjatë gjithë kohëzgjatjes së fluturimit, transmetimin direkt periodik nga UA-ja, duke përdorur një protokoll transmetimi të hapur dhe të dokumentuar, të të dhënave vijuese, në një mënyrë që ato të mund të merren nëpërmjet një rrjeti:

i. numrin e regjistrimit të operatorit UAS dhe kodin e verifikimit dhënë nga shteti i regjistrimit gjatë procesit të regjistrimit, përveçse kur kontrolli i pajtueshmërisë, sipas germës “a”, të pikës 12, nuk është kaluar me sukses;

ii numrin unik fizik serial të UA-së në përputhje me pikën 11;

iii vulën e kohës (*time-stamp*), pozicionin gjeografik të UA-së dhe lartësinë e tij mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes;

iv kursin e rrugës së matur në drejtim të akrepave të orës nga veriu i vërtetë dhe shpejtësia tokësore e UA-së; dhe

v. pozicionin gjeografik të pilotit në distancë ose nëse nuk është i disponueshëm, të pikës së ngritjes;

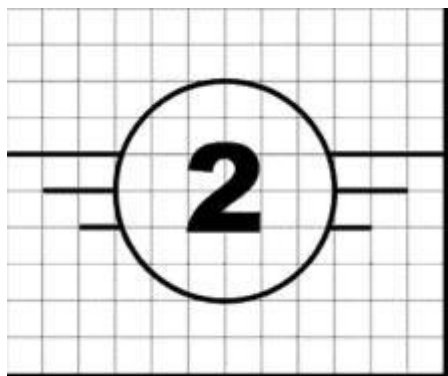
vi. një orientim për statusin e emergjencës së UAS-së;

a) ulë aftësinë e cenimit të funksionalitetit të sistemit të identifikimit të drejtpërdrejtë në largësi.

PJESA 3

KËRKESAT PËR NJË SISTEM AVIONI PA PILOT I KLASIT C2

Një UAS e klasit C2 ka në mënyrë të dukshme etiketën e identifikimit klasor në UA, si vijon:

Një UAS e klasit C2 do të jetë në përputhje, me sa vijon:

1) të ketë një MTOM më të vogël se 4 kg, përfshirë ngarkesën;

2) të ketë një lartësi maksimale të arritshme mbi pikën e ngritjes të kufizuar në 120 m ose të jetë i pajisur me një sistem që kufizon lartësinë mbi sipërfaqe ose mbi pikën e ngritjes në 120 m ose në një vlerë të zgjedhshme nga piloti në distancë. Nëse vlera është e zgjedhshme, informacioni i qartë për lartësinë e UA-së mbi sipërfaqen ose pikën e

ngritjes gjatë fluturimit do t'i jepet pilotit në distancë;

3) të jetë i kontrollueshëm në mënyrë të sigurt për sa u përket stabilitetit, manovrimit dhe performancës së lidhjes së të dhënave, nga një pilot në distancë me kompetencë të përshtatshme, siç përcaktohet në Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot (pika 31, neni 3, i kësaj rregulloreje) dhe duke ndjekur udhëzimet e prodhuesit, sipas nevojës në të gjitha kushtet e parashikuara të operimit përfshirë këtu dështimin/mosfunksionimin e njërit ose, nëse është e përshtatshme, të më shumë sistemeve;

4) të ketë forcën e nevojshme mekanike duke përfshirë çdo faktor të nevojshëm të sigurisë dhe, kur është e përshtatshme, stabilitet për t'i bërë ballë çdo sforcimi të cilit i nënshtrohet gjatë përdorimit pa ndonjë thyerje ose deformim që mund të ndërhyjë në fluturimin e tij të sigurt;

5) në rastin e një UA-je të lidhur, të ketë një gjatësi tërheqëse të lidhëses që është më e vogël se 50 m dhe një forcë mekanike që është jo më pak, se:

a) për avionët më të rëndë se ajri, 10 herë pesha e aerodinës në peshën maksimale;

b) për avionët më të lehtë se ajri, 4 herë forca e ushtruar nga kombinimi i shtytjes maksimale statike dhe forcës aerodinamike të shpejtësisë maksimale të lejuar të erës gjatë fluturimit;

6) të projektohet dhe ndërtohet në mënyrë të tillë që të minimizojë dëmtimin e njerëzve gjatë operimit, skajet e mprehta duhet të shmangen, përveç nëse teknikisht janë të pashmangshme në bazë të praktikës së mirë të projektimit dhe të prodhimit. Nëse është i pajisur me helikë, ai duhet të jetë i projektuar në atë mënyrë që të kufizojë çdo dëmtim që mund të shkaktohet nga tehet e helikës;

7) me përjashtim kur është i lidhur, në rast të humbjes së lidhjes së të dhënave, të ketë një metodë të besueshme dhe të parashikueshme që UA-ja të rikuperojë lidhjen e të dhënave ose të përfundojë fluturimin në një mënyrë që zvogëlon efektin të palët e treta në ajër ose në tokë;

8) me përjashtim të rasteve kur është i lidhur, të pajiset me një ndërlidhje të dhënash të mbrojtura nga hyrja e paautorizuar në funksionet e kontrollit dhe komandës;

9) me përjashtim të rasteve kur është një UA me krah të fiksuar, të jetë i pajisur me një modalitet / funksion me shpejtësi të ulët të zgjedhshme nga

piloti në distancë dhe që kufizon shpejtësinë maksimale të fluturimit në jo më shumë se 3 m/s;

10) përveç nëse është një UA me krah të fiksuar, të ketë një L_{EA} me nivel fuqie A të tingullit të garantuar me ponderim të përcaktuar, sipas pjesës 10, që nuk i tejkalon nivelet e përcaktuara në pjesën 15;

11) përveç nëse është një UA me krah të fiksuar, kenë treguesin e nivelit të garantuar të fuqisë së tingullit me ponderim A të vendosur në UA dhe/ose paketimin e tij, sipas pjesës 11;

12) të furnizohet ekskluzivisht nga energjia elektrike;

13) të ketë një numër serial unik fizik në përputhje me *Numrat Serialë të Sistemeve Ajrore të Vogla pa Pilot* të standardit ANSI/CTA-2063-A-2019 (*Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers*, 2019);

14) të ketë një identifikim të drejtpërdrejtë në distancë, që:

a) lejon ngarkimin e numrit të regjistrimit të operatorit UAS, në përputhje me Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat e Operimit të Avionëve pa Pilot, dhe çdo numër shtesë dhënë nga sistemi i regjistrimit; sistemi do të bëjë kontrolle të vazhdueshme duke verifikuar integritetin e të gjithë zinxhirit dhënë operatorit të UAS në kohën e regjistrimit; në rast të papajtueshmërisë, UAS do të japë për operatorin një mesazh gabimi “*error message*”;

b) siguron, në kohë reale gjatë gjithë kohëzgjatjes së fluturimit, transmetimin direkt periodik nga UA-ja, duke përdorur një protokoll transmetimi të hapur dhe të dokumentuar, të të dhënave vijuese, në një mënyrë që ato të mund të merren direkt nga pajisjet ekzistuese të lëvizshme brenda diapazonit të transmetimit:

i. numrin e regjistrimit të operatorit UAS dhe kodin e verifikimit dhënë nga shteti i regjistrimit gjatë procesit të regjistrimit, përveç se kur kontrolli i pajtueshmërisë sipas germës “a” të kësaj pike nuk është kaluar me sukses;

ii. numrin unik fizik serial të UA-së, në përputhje me pikën 13;

iii. pozicionin gjeografik të UA-së dhe lartësinë e tij mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes;

iv. kursin e rrugës së matur në drejtim të akrepave të orës nga veriu i vërtetë dhe shpejtësinë tokësore të UA-së; dhe

v. pozicionin gjeografik të pilotit në distancë; ose nëse nuk është e mundur pikën e ngritjes;

c) ulë aftësinë e cenimit të funksionalitetit të sistemit të identifikimit të drejtpërdrejtë në largësi.

15) të pajiset me një funksion të gjëndërgjegjësimi, që siguron:

a) një ndërfaqe për të ngarkuar dhe përditësuar të dhëna që përmbajnë informacione mbi kufizimet e hapësirës ajrore të lidhura me pozicionin e UA-së dhe lartësinë e imponuar nga zonat gjeografike, siç përcaktohet në Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot, e cila siguron që procesi i ngarkimit ose përditësimi i këtyre të dhënave nuk e degradon integritetin dhe vlefshmërinë e tij;

b) një alarm paralajmërues për pilotin në distancë, kur konstatohet një shkelje e mundshme e kufizimeve të hapësirës ajrore; dhe

c) informacion për pilotin në distancë mbi statusin e UA-së, si dhe një alarm paralajmërues, kur pozicionimi ose lundrimi i tij nuk mund të sigurojë funksionimin e duhur të sistemit të gjëndërgjegjësimi;

16) nëse UA ka një funksion që kufizon hyrjen e tij në zona të caktuara të hapësirës apo të vëllimeve ajrore, ky funksion duhet të operojë në atë mënyrë që të bashkëveprojë pa probleme me sistemin e kontrollit të fluturimit të UA-së, pa ndikuar negativisht në sigurinë e fluturimit; përveç kësaj, informacioni i qartë do t'i sigurohet pilotit të largët, kur ky funksion parandalon UA-në të hyjë në këto zona ose vëllime të hapësirës ajrore;

17) t'i sigurojë pilotit në distancë një paralajmërim të qartë kur bateria e UA-së ose stacioni i saj i kontrollit arrin një nivel të ulët të tillë, që piloti në distancë të ketë kohën e mjaftueshme për të ulur në mënyrë të sigurt UA;

18) të pajiset:

a) me drita me qëllim të kontrollueshmërisë së UA-së; dhe

b) të paktën një dritë jeshile pulsuese, me qëllim të dallimit/dukshmërisë së UA-së gjatë natës, që t'i mundësojë një personi në tokë, të dallojë UA-në nga një avion i drejtuar me pilot;

19) të hidhet në treg me manualin e një përdoruesi, i cili siguron:

a) karakteristikat e UA-së përfshirë, por jo vetëm të kufizuara, në:

- klasën e UA-së;

- peshën e UA-së (me një përshkrim të konfigurimit të referencës) dhe peshën maksimale të ngritjes (MTOM);

- karakteristikat e përgjithshme të ngarkesave të lejuara, për sa u përket dimensioneve të peshës, ndërfaqeve me UA-në dhe kufizimeve të tjera të mundshme;

- pajisjet dhe programet softuer për të kontrolluar UA-në nga distanca;

- referencën e protokollit të transmetimit të përdorur për emetimin direkt të identifikimit në distancë;

- nivelin e fuqisë së tingullit;

- dhe një përshkrim të sjelljes së UA-së, në rast të humbjes së lidhjes së komandës dhe të kontrollit dhe metodën për ta rifituar lidhjen;

b) udhëzime të qarta operative;

c) procedurën për të ngarkuar kufizimet e hapësirës ajrore në funksionin e gjeondërgjegjësimi;

d) udhëzimet e mirëmbajtjes;

e) procedurat e zgjidhjes së problemeve;

f) kufizimet operationale (përfshirë, por jo të kufizuara në kushtet meteorologjike dhe operimet ditore/të natës); dhe

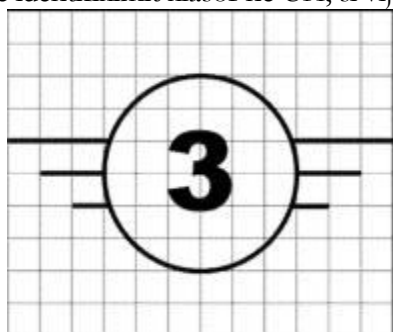
g) përshkrimin e duhur të të gjitha rreziqeve që lidhen me operimet UAS;

20) të përfshijë një njoftim informacioni të publikuar nga Agjencia e Sigurisë së Aviacionit të Bashkimit Evropian (EASA) apo AAC-së, sipas rastit, që parashikon kufizime dhe detyrime të zbatueshme, në përputhje me Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot.

PJESA 4

KËRKESAT PËR NJË SISTEM AVIONI PA PILOT I KLASIT C3

Një UAS e klasit C3 ka në mënyrë të dukshme etiketën e identifikimit klasor në UA, si vijon:

Një UAS e klasit C3 do të jetë në përputhje, me sa vijon:

1) të ketë një MTOM më të vogël se 25 kg, përfshirë ngarkesën, dhe të ketë një dimension maksimal karakteristik më të vogël se 3 m;

2) të ketë një lartësi maksimale të arritshme mbi pikën e ngritjes të kufizuar në 120 m ose të jetë i pajisur me një sistem që kufizon lartësinë mbi sipërfaqe ose mbi pikën e ngritjes në 120 m ose në një vlerë të zgjedhshme nga piloti në distancë. Nëse vlera është e zgjedhshme, informacioni i qartë për lartësinë e UA-së mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes gjatë fluturimit do t'i jepet pilotit në distancë;

3) të jetë i kontrollueshëm në mënyrë të sigurt, në lidhje me stabilitetin, manovrimin dhe performancën e lidhjes së të dhënave, nga një pilot me kompetencë të përshtatshme, siç përcaktohet në Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat e Operimit të Avionëve pa Pilot, dhe duke ndjekur udhëzimet e prodhuesit, sipas nevojës në të gjitha kushtet e parashikuara të operimit, përfshirë dështimin/mosfunksionimin e njërit ose, nëse është e përshtatshme, të më shumë sistemeve;

4) në rastin e një UA-je të lidhur, të ketë një gjatësi tërheqëse të lidhësës që është më e vogël se 50 m dhe një forcë mekanike, jo më pak se:

a) për avionët më të rëndë se ajri, 10 herë, pesha e aerodinës në peshën maksimale;

b) për avionët më të lehtë se ajri, 4 herë, forca e ushtruar nga kombinimi i shtytjes maksimale statike dhe forcës aerodinamike të shpejtësisë maksimale të lejuar të erës gjatë fluturimit;

5) me përjashtim të rasteve kur është i lidhur, në rast të humbjes së lidhjes së të dhënave, të ketë një metodë të besueshme dhe të parashikueshme, që UA të rikuperojë lidhjen e të dhënave ose të përfundojë fluturimin në një mënyrë që zvogëlon efektin të palët e treta në ajër ose në tokë.

6) me përjashtim të rasteve kur është një UA me krah të fiksuar, të ketë treguesin e nivelit të fuqisë së tingullit të ponderuar A të garantuar të përcaktuar sipas pjesës 13 të vendosur në UA dhe/ose paketimin e tij sipas pjesës 14;

7) të furnizohet ekskluzivisht nga energjia elektrike;

8) të ketë një numër serial unik fizik që përputhet me *Numrat serialë të sistemeve ajrore të vogla pa pilot* të standardit ANSI/CTA-2063-A-2019, *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers*, 2019;

9) përveç rastit kur është i lidhur, të ketë një identifikim direkt nga distanca që:

a) lejon ngarkimin e numrit të regjistrimit të operatorit UAS, në përputhje me Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot dhe çdo numër shtesë dhënë nga sistemi i regjistrimit; sistemi do të bëjë kontrole të vazhdueshme, duke verifikuar integritetin e të gjithë zinxhirit dhënë operatorit të UAS-së në kohën e regjistrimit; në rast të papajtueshmërisë, UAS do të japë për operatorin një mesazh gabimi “error message”;

b) siguron, në kohë reale gjatë gjithë kohëzgjatjes së fluturimit, transmetimin direkt periodik nga UA-ja, duke përdorur një protokoll transmetimi të hapur dhe të dokumentuar, të të dhënave vijuese, në një mënyrë që ato të mund të merren direkt nga pajisjet ekzistuese të lëvizshme brenda diapazonit të transmetimit:

i. numrin e regjistrimit të operatorit UAS dhe kodin e verifikimit dhënë nga shteti i regjistrimit gjatë procesit të regjistrimit, përveçse kur kontrolli i pajtueshmërisë, sipas germës “a” të kësaj pike nuk është kaluar me sukses.

ii. numrin unik fizik serial të UA-së, në përputhje me pikën 8;

iii. stampën e kohës dhe pozicionin gjeografik të UA-së dhe lartësinë e tij mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes;

iv. kursin e rrugës së matur në drejtim të akrepave të orës nga veriu i vërtetë dhe shpejtësinë tokësore të UA-së; dhe

v. pozicionin gjeografik të pilotit në distancë; nëse nuk është e mundur pikën e ngritjes;

vi. një sinjalizim mbi statusin e emergjencës së UAS-së.

c) ul aftësinë e cenimit të funksionalitetit të sistemit të identifikimit të drejtpërdrejtë në largësi.

10) të pajiset me një funksion gjeondërgjegjësimi, që siguron:

a) një ndërfaqe për të ngarkuar dhe të përditësuar të dhëna që përmbajnë informacione mbi kufizimet e hapësirës ajrore të lidhura me pozicionin e UA-së dhe lartësinë e imponuar nga zonat gjeografike, siç përcaktohet në Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat e Operimit të Avionëve pa pilot, e cila siguron që procesi i ngarkimit ose përditësimi i këtyre të dhënave nuk e degradon integritetin dhe vlefshmërinë e tij;

b) një alarm paralajmërues për pilotin në distancë, kur konstatohet një shkelje e mundshme e kufizimeve të hapësirës ajrore; dhe

c) informacion për pilotin në distancë mbi statusin e UA-së, si dhe një alarm paralajmërues, kur pozicionimi ose lundrimi i tij nuk mund të sigurojë funksionimin e duhur të sistemit gjeondërgjegjësimi;

11) nëse UA-ja ka një funksion që kufizon hyrjen e tij në zona të caktuara të hapësirës apo të vëllimeve ajrore, ky funksion duhet të operojë në atë mënyrë që të bashkëveprojë pa probleme me sistemin e kontrollit të fluturimit të UA-së, pa ndikuar negativisht në sigurinë e fluturimit; përveç kësaj, informacioni i qartë do t'i sigurohet pilotit në distancë, kur ky funksion parandalon UA-në të hyjë në këto zona ose vëllime të hapësirës ajrore;

12) përveç nëse është lidhur, të pajiset me një lidhje të dhënash të mbrojtura nga hyrja e paautorizuar në komandat dhe funksionet e kontrollit;

13) t'i sigurojë pilotit në distancë një paralajmërim të qartë, kur bateria e UA-së ose stacioni i saj i kontrollit arrin një nivel të ulët, të tillë që piloti në distancë të ketë kohën e mjaftueshme për të ulur në mënyrë të sigurt UA;

14) të pajiset:

a) me drita me qëllim të kontrollueshmërisë së UA-së; dhe

b) të paktën një dritë jeshile pulsuese, me qëllim të dallimit/dukshmërisë së UA-së gjatë natës, që t'i mundësojë një personi në tokë, të dallojë UA-në nga një avion i drejtuar me pilot;

15) të hidhet në treg me manualin e një përdoruesi, i cili siguron:

a) karakteristikat e UA përfshirë, por jo vetëm të kufizuara, në:

- klasën e UA-së;

- peshën UA (me një përshkrim të konfigurimit të referencës) dhe peshën maksimale të ngritjes (MTOM);

- karakteristikat e përgjithshme të ngarkesave të lejuara për sa u përket dimensioneve të peshës, ndërfaqeve me UA-në dhe kufizimeve të tjera të mundshme;

- pajisjet dhe programet softuer për të kontrolluar UA-në nga distanca;

- procedurat për të ngarkuar në sistemin e identifikimit në distancë, numrin e regjistrimit të operatorit të UAS-së;

- referencën e protokollit të transmetimit të përdorur për emetimin direkt të identifikimit në distancë;

- nivelin e fuqisë së tingullit;

- dhe një përshkrim të sjelljes së UA-së, në rast të humbjes së lidhjes së komandës dhe kontrollit dhe mënyrës së rritimit;

b) udhëzime të qarta operative;

c) procedurën për të ngarkuar kufizimet e hapësirës ajrore në funksionin e gjeondërgjegjësimi;

d) udhëzimet e mirëmbajtjes;

e) procedurat e zgjidhjes së problemeve

f) kufizimet operationale (përfshirë, por jo të kufizuara në kushtet meteorologjike dhe operimet ditore/të natës); dhe

g) përshkrimin e duhur të të gjitha rreziqeve që lidhen me operimet UAS;

16) të përfshijë një njoftim informacioni të publikuar nga Agjencia e Sigurisë së Aviacionit të Bashkimit Evropian (EASA) apo AAC-ja, sipas rastit që parashikon kufizime dhe detyrime të zbatueshme, në përputhje me Rregullore mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot.

17) nëse është i pajisur me një sistem rrjeti të identifikimit në distancë, do të:

a) lejojë, në kohë reale gjatë gjithë kohëzgjatjes së fluturimit, transmetimin direkt periodik nga UA-ja, duke përdorur një protokoll transmetimi të hapur dhe të dokumentuar, të të dhënave vijuese, në një mënyrë që ato të mund të merren nëpërmjet një rrjeti:

i. numrin e regjistrimit të operatorit UAS dhe kodin e verifikimit dhënë nga shteti i regjistrimit gjatë procesit të regjistrimit, përveçse kur kontrolli i pajtueshmërisë, sipas germës “a”, të pikës 9 nuk është kaluar me sukses;

ii. numrin unik fizik serial të UA-së në përputhje me pikën 8;

iii. vulën e kohës (*time-stamp*), pozicionin gjeografik të UA-së dhe lartësinë e tij mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes;

iv. kursin e rrugës së matur në drejtim të akrepave të orës nga veriu i vërtetë dhe shpejtësia tokësore e UA-së; dhe

v. pozicionin gjeografik të pilotit në distancë ose nëse nuk është i disponueshëm, të pikës së ngritjes;

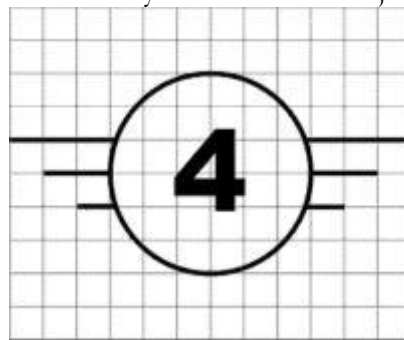
vi. një orientim për statusin e emergjencës së UAS-së;

b) ulë aftësinë e cenimit të funksionalitetit të sistemit të identifikimit të drejtpërdrejtë në largësi.

PJESA 5

KËRKESAT PËR NJË SISTEM AVIONI PA PILOT I KLASIT C4

Një UAS e klasit C4 ka etiketën e identifikimit klasor në UA në mënyrë të dukshme si vijon:

Një UAS e klasit C4 do të jetë në përputhje, me sa vijon:

1) të ketë një MTOM më të vogël se 25 kg, përfshirë ngarkesën;

2) të jetë i kontrollueshëm në mënyrë të sigurt dhe të jetë i manovrueshëm nga një pilot në distancë, duke ndjekur udhëzimet e prodhuesit, sipas nevojës në të gjitha kushtet e parashikuara të operimit, duke përfshirë dështimin/mosfunksionimin e njërit ose, nëse është e përshtatshme, të më shumë sistemeve;

3) të mos jetë në gjendje të operojë me modalitetet/funksionet e kontrollit automatik, përveç ndihmës për stabilizimin e fluturimit, pa efekt të drejtpërdrejtë në trajektoren dhe asistencën e lidhjes së humbur, me kusht që një pozicion fiks i paracaktuar i kontrollit të fluturimit, në rast të lidhjeve të humbura të jetë në dispozicion;

4) të hidhet në treg me manualin e një përdoruesi, i cili siguron:

a) karakteristikat e UA-së përfshirë, por jo vetëm të kufizuara në:

- klasin e UA-së;

- peshën e UA-së (me një përshkrim të konfigurimit të referencës) dhe peshën maksimale të ngritjes (MTOM);

- karakteristikat e përgjithshme të ngarkesave të lejuara, për sa u përket dimensioneve të masës, ndërfaqeve me UA-në dhe kufizimeve të tjera të mundshme;

- pajisjet dhe programet softuer për të kontrolluar UA-në nga distanca;

- dhe një përshkrim të sjelljes së UA-së, në rast të humbjes së lidhjes së të dhënave;

b) udhëzime të qarta operative;

c) udhëzimet e mirëmbajtjes;

d) procedurat e zgjidhjes së problemeve;

e) kufizimet operacionale (përfshirë, por jo të kufizuara në kushtet meteorologjike dhe operimet ditore/të natës); dhe

f) përshkrimin e duhur të të gjitha rreziqeve që lidhen me operimet UAS;

5) të përfshijë një njoftim informacioni të publikuar nga Agjencia e Sigurisë së Aviacionit të Bashkimit Evropian (EASA) apo AAC-së, sipas rastit që parashikon kufizime dhe detyrime të zbatueshme, në përputhje me Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat për Operimin e Avionëve pa Pilot.

PJESA 6

KËRKESAT PËR ELEMENT SHITESË TË DREJTPËRDREJTË TË IDENTIFIKIMIT NË DISTANCË

Një element shtesë i drejtpërdrejtë i identifikimit në distancë duhet të përputhet, me sa vijon:

1) lejon ngarkimin e numrit të regjistrimit të operatorit UAS, në përputhje me Rregulloren mbi Rregullat dhe Procedurat e Operimit të Avionëve pa Pilot dhe çdo numër shtesë dhënë nga sistemi i regjistrimit; sistemi do të bëjë kontrole të vazhdueshme, duke verifikuar integritetin e të gjithë zinxhirit dhënë operatorit të UAS-së në kohën e regjistrimit; në rast të papajtueshmërisë, UAS do të japë për operatorin një mesazh gabimi “error message”;

2) ka një numër serial fizik në përputhje me Numrat Serialë të Sistemeve Ajrore të Vogla pa Pilot të standardit ANSI/CTA-2063-A-2019, *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers*, 2019, të bashkangjitur në elementin shtesë dhe paketimin e tij ose manualin e përdoruesit të tij në një mënyrë të lexueshme;

3) siguron, në kohë reale gjatë gjithë kohëzgjatjes së fluturimit, transmetimin direkt periodik nga UA-ja, duke përdorur një protokoll transmetimi të hapur dhe të dokumentuar, të të dhënave vijuese, në një mënyrë që ato të mund të

merren direkt nga pajisjet ekzistuese të lëvizshme brenda diapazonit të transmetimit:

i. numrin e regjistrimit të operatorit UAS dhe kodin e verifikimit dhënë nga shteti i regjistrimit gjatë procesit të regjistrimit, përveçse kur kontrolli i pajtueshmërisë, sipas pikës 1 nuk është kaluar me sukses;

ii. numrin unik fizik të serisë së shtesës në përputhje me pikën 2;

iii. pozicionin gjeografik të UA-së dhe lartësinë e tij mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes;

iv. kursin e rrugës së matur në drejtim të akrepave të orës nga veriu i vërtetë dhe shpejtësinë tokësore të UA-së; dhe

v. pozicionin gjeografik të pilotit në distancë ose nëse nuk është i disponueshëm, të pikës së ngritjes;

4) ulë aftësinë e cenimit të funksionalitetit të sistemit të identifikimit të drejtpërdrejtë në largësi;

5) është hedhur në treg me një manual të përdoruesit që jep referencën e protokollit të transmetimit të përdorur për emetimin direkt të identifikimit në distancë dhe udhëzimin, për:

a) instalimin e modulit në UA;

b) ngarkimin e numrit të regjistrimit të operatorit UAS.

PJESA 7

MODULI A I VLERËSIMIT TË KONFORMITETIT – KONTROLLI I BRENDSHËM I PRODHIMIT

1. **Kontrolli i brendshëm i prodhimit** është procedura e vlerësimit të konformitetit, me të cilën prodhuesi përmbush detyrimet e përcaktuara në pikat 2, 3 dhe 4 të kësaj pjese, siguron dhe deklaron në përgjegjësinë e tij ekskluzive që produktet në fjalë plotësojnë kërkesat e përcaktuara në pjesët 1, 5, 6, 16 ose 17 që zbatohen për to.

2. Dokumentacioni teknik

Prodhuesi duhet të hartojë dokumentacionin teknik në përputhje me këtë rregullore.

3. Prodhimi

Prodhuesi do të marrë të gjitha masat e nevojshme, në mënyrë që procesi i prodhimit dhe monitorimi i tij të sigurojë përputhjen e produktit të prodhuar me dokumentacionin teknik të përmendur në pikën 2 të kësaj pjese dhe me kërkesat e përcaktuara në pjesët 1, 5, 6, 16 ose 17 cilat zbatohen për to.

4. Markimi i CE-së dhe deklarata e konformitetit të BE-së

1) Në përputhje me legjislacionin përkatës dhe me këtë rregullore, prodhuesi duhet të vendosë shenjë CE dhe, kur është e përshtatshme, etiketën e identifikimit të klasës UA, për secilin produkt individual, që plotëson kërkesat e zbatueshme të përcaktuara në pjesët 1, 5, 6, 16 ose 17 zbatohen për to.

2) Prodhuesi duhet të hartojë një deklaratë konformiteti në formë të shkruar për secilin model të produktit dhe duhet ta mbajë atë së bashku me dokumentacionin teknik në dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet, pasi produkti të dalë në treg. Deklarata e konformitetit duhet të identifikojë qartë produktin për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklaratës së konformitetit do të vihet në dispozicion të autoriteteve përkatëse me kërkesë.

5. Përfaqësuesi i autorizuar

Detyrimet e prodhuesve të përcaktuara në pikën 4 mund të përmbushen nga një përfaqësues i autorizuar, në emër të tyre dhe nën përgjegjësinë e tyre, me kusht që ato të specifikohen në autorizim.

PJESA 8

MODULET B DHE C TË VLERËSIMIT TË KONFORMITETIT – EKZAMINIMI I TIPIT EU DHE KONFORMITETI PËR TIPIN BAZUAR NË KONTROLLIN E BRENDSHËM TË PRODHIMIT

Kur bëhet referenca në këtë pjesë, procedura e vlerësimit të konformitetit do të ndjekë modulet B (ekzaminimi i tipit – BE) dhe C (konformiteti për tipin bazuar në kontrollin e brendshëm të prodhimit) të kësaj pjesë.

Moduli B

Ekzaminimi i tipit – EU

1. Ekzaminimi i tipit EU është pjesa e një procedure të vlerësimit të konformitetit në të cilën një organ i notifikuar ekzaminon projektimin teknik të produktit dhe verifikon dhe vërteton se projektimi teknik i produktit plotëson kërkesat e zbatueshme të përcaktuara në pjesët nga 1 deri në 6, 16 dhe 17.

2. Ekzaminimi i tipit EU do të bëhet me një vlerësim të përshtatshmërisë së projektit teknik të produktit përmes ekzaminimit të dokumentacionit

teknik dhe provave mbështetëse të përmendura në pikën 3, plus ekzaminimin e mostrave, përfaqësuese të prodhimit të parashikuar, të një ose më shumë pjesëve të rëndësishme të produktit (kombinimi i tipit të prodhimit dhe llojit/tipit të projektimit).

3. Prodhuesi duhet të paraqesë një kërkesë për ekzaminim të tipit – EU me një organ të vetëm të njoftuar për zgjedhjen e tij.

Kërkesa duhet të përfshijë:

1) emrin dhe adresën e prodhuesit dhe, nëse kërkesa paraqitet nga përfaqësuesi i autorizuar, emrin dhe adresën e tij;

2) një deklaratë me shkrim, që e njëjta kërkesë nuk është paraqitur te ndonjë organ tjetër i njoftuar;

3) dokumentacionin teknik; dokumentacioni teknik do të bëjë të mundur vlerësimin e konformitetit të produktit me kërkesat e zbatueshme të kësaj rregulloreje dhe do të përfshijë një analizë dhe vlerësim të përshtatshëm të rrezikut/rreziqeve. Dokumentacioni teknik do të përmbajë, kur është e nevojshme, elementet e përcaktuara në këtë rregullore;

4) përfaqësuesin e mostrave të prodhimit të parashikuar. Organi i notifikuar mund të kërkojë ekzemplarë të tjerë, nëse është e nevojshme për kryerjen e programit të testimit;

5) provat mbështetëse për përshtatshmërinë e zgjidhjes së projektimit teknik. Kjo dëshmi mbështetëse do të përmendë çdo dokument që është përdorur, veçanërisht kur standardet përkatëse të harmonizuara dhe/ose specifikimet teknike nuk janë aplikuar ose nuk janë aplikuar në tërësi; provat mbështetëse përfshijnë, kur është e nevojshme, rezultatet e testeve të kryera, në përputhje me specifikimet e tjera teknike përkatëse nga laboratorit përkatës i prodhuesit ose nga një laborator tjetër testimi për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij.

4. Organi i notifikuar duhet:

Për produktin:

1) të ekzaminojë dokumentacionin teknik dhe provat mbështetëse për të vlerësuar përshtatshmërinë e projektimit teknik të produktit.

Për mostrën/at:

2) të verifikojë që mostra/t është prodhuar në përputhje me dokumentacionin teknik dhe të identifikojë elementet që janë projektuar, në përputhje me dispozitat e zbatueshme të

standardeve përkatëse të harmonizuara dhe/ose specifikimet teknike, si dhe elementet që janë projektuar pa zbatuar dispozitat përkatëse të këtyre standardeve;

3) të kryejë ekzaminime dhe teste të përshtatshme ose të bëjë të mundur që të procedohet me kryerjen e tyre, për të verifikuar, në rast se prodhuesi, ka zgjedhur të zbatojë zgjidhjet në standardet përkatëse të harmonizuara dhe/ose specifikimet teknike, nëse këto janë zbatuar në mënyrë korrekte;

4) të kryejë ekzaminime dhe teste të përshtatshme ose të bëjë që të procedohet me kryerjen e tyre, për të verifikuar, në rastet kur nuk janë zbatuar zgjidhjet në standardet përkatëse të harmonizuara dhe/ose specifikimet teknike, nëse zgjidhjet e adaptuara nga prodhuesi plotësojnë kërkesat përkatëse thelbësore të instrumentit legjislativ;

5) të bjerë dakord me prodhuesin për një vend ku do të kryhen ekzaminimet dhe provat/testimet.

5. Organi i notifikuar do të hartojë një raport vlerësimi që regjistron aktivitetet e ndërmarra në përputhje me pikën 4 dhe rezultatet e tyre. Pa cenuar detyrimet e tij, siç parashikohet në pikën 8, organi i notifikuar do të lëshojë përmbajtjen e këtij raporti, plotësisht ose pjesërisht, vetëm me marrëveshjen e prodhuesit.

6. Nëse tipi/lloji i plotëson kërkesat e kësaj rregulloreje, organi i notifikuar do t'i lëshojë prodhuesit një certifikatë ekzaminimi të tipit – EU. Kjo certifikatë duhet të përmbajë emrin dhe adresën e prodhuesit, përfundimet e ekzaminimit, aspektet përkatëse të kërkesave të mbuluara nga ekzaminimi, kushtet (nëse ka) për vlefshmërinë e tij, si dhe të dhënat e nevojshme për identifikimin e tipit të miratuar. Certifikatës mund t'i bashkëngjiten një ose më shumë shtojca.

Certifikata EU dhe shtojcat e saj duhet të përmbajnë të gjithë informacionin përkatës për të lejuar vlerësimin e konformitetit të produkteve të prodhuara me tipin e ekzaminuar dhe për të lejuar kontrollin e shërbimit.

Kur tipi nuk i plotëson kërkesat e zbatueshme të kësaj rregulloreje, organi i njoftuar do të refuzojë të lëshojë një certifikatë ekzaminimi të tipit shqiptare ose të BE-së dhe do të informojë përkatësisht aplikuesin, duke dhënë arsye të hollësishme për refuzimin e tij.

7. Organi i notifikuar do të mbajë veten të informuar për të njohur çdo ndryshim në gjendjen e përgjithshme e më të fundit të produktit, që tregon se tipi i miratuar nuk mund të përputhet më me kërkesat e zbatueshme të kësaj rregulloreje dhe do të përcaktojë nëse këto ndryshime kërkojnë hetim të mëtejshëm. Nëse është kështu, organi i notifikuar duhet të informojë prodhuesit përkatësisht.

Prodhuesi do të informojë organin e notifikuar që mban dokumentacionin teknik, në lidhje me certifikatën e ekzaminimit të tipit EU, për të gjitha ndryshimet në tipin e miratuar që mund të ndikojnë në konformitetin e produktit me kërkesat thelbësore të kësaj rregulloreje ose kushtet për vlefshmërinë e certifikatës. Ndryshime të tilla kërkojnë miratim shtesë dhe i bashkëngjiten certifikatës origjinale të miratimit të tipit EU.

8. Secili organ i notifikuar do të informojë autoritetin e tij notifikues, në lidhje me certifikatat e ekzaminimit të tipit BE dhe/ose çdo shtesë që ai ka lëshuar ose tërhequr, dhe do t'i vërë në dispozicion periodikisht ose me kërkesë, autoritetit njoftues listën e certifikatave dhe/ose ndonjë shtesë të refuzuar, pezulluar ose ndryshe të kufizuar.

Çdo organ i notifikuar do të informojë organet e tjera të notifikuara, në lidhje me certifikatat e ekzaminimit të tipit BE dhe/ose çdo shtesë ose që ai ka refuzuar, tërhequr, pezulluar ose kufizuar dhe, sipas kërkesës, në lidhje me certifikatat dhe/ose shtesat që ai ka lëshuar.

Komisioni, Shtetet Anëtare dhe organet e tjera të notifikuara mund, me kërkesë, të marrin një kopje të certifikatave të ekzaminimit të tipit – BE dhe/ose të shtesave të tyre. Me një kërkesë të arsyetuar Komisioni dhe Shtetet Anëtare mund të marrin një kopje të dokumentacionit teknik dhe rezultatet e ekzaminimeve të kryera nga organi i notifikuar.

Organi i notifikuar mban një kopje të certifikatës së ekzaminimit të tipit BE, anekset dhe shtesat e tij, si dhe dosjen teknike/ dokumentacionin teknik, duke përfshirë dokumentacionin e paraqitur nga prodhuesi për 10 vjet, pasi të jetë vlerësuar produkti ose derisa të skadojë vlefshmëria e certifikatës.

9. Prodhuesi mban një kopje të certifikatës së ekzaminimit të tipit – BE, shtojcat dhe shtesat e saj, së bashku me dokumentacionin teknik, në

dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet pasi produkti të dalë në treg.

10. Përfaqësuesi i autorizuar i prodhuesit mund të paraqesë kërkesën e përmendur në pikën 3 dhe të përmbushë detyrimet e përcaktuara në pikat 7 dhe 9, me kusht që ato të specifikohen në autorizim.

Moduli C

Konformiteti me tipin, bazuar në kontrollin e brendshëm të prodhimit

1. **Konformiteti i tipit** bazuar në kontrollin e brendshëm të prodhimit është pjesa e një procedure të vlerësimit të konformitetit, me të cilën prodhuesi përmbush detyrimet e përcaktuara në pikat 2 dhe 3, dhe siguron dhe deklaron që produktet në fjalë janë në përputhje me tipin e përshkruar në një certifikatë ekzaminimi të tipit – BE dhe plotësojnë kërkesat e zbatueshme të kësaj rregulloreje.

2. Prodhimi

Prodhuesi do të marrë të gjitha masat e nevojshme, në mënyrë që procesi i prodhimit dhe monitorimi i tij të sigurojnë konformitetin e produktit të prodhuar me tipin e miratuar të përshkruar në certifikatën e ekzaminimit të tipit – BE dhe me kërkesat e zbatueshme të përcaktuara në pjesët nga 1 deri në 6, 16 dhe 17.

3. Markimi CE dhe deklarata e konformitetit EU

1) Prodhuesi do të vendosë markimin CE dhe, kur është e nevojshme, etiketën e identifikimit të klasit UA, në përputhje me këtë rregullore, mbi secilin produkt që është në përputhje me tipin e përshkruar në certifikatën e ekzaminimit të tipit – EU dhe përmbush kërkesat e zbatueshme të përcaktuara në pjesët nga 1 deri në 6, 16 dhe 17.

2) Prodhuesi do të hartojë një deklaratë të shkruar EU për konformitetin për secilin tip të produktit dhe do ta mbajë atë në dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet, pasi produkti të dalë në treg. Deklarata e konformitetit e EU-së duhet të përcaktojë qartë tipin e produktit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklaratës së konformitetit EU do të vihet në dispozicion të autoriteteve përkatëse me kërkesë.

4. Përfaqësuesi i autorizuar

Detyrimet e prodhuesit të përcaktuara në pikën 3 mund të përmbushen nga përfaqësuesi i tyre i autorizuar, për llogari të tyre dhe nën

përgjegjësinë e tyre, me kusht që kjo të specifikohet në autorizim.

PJESA 9

MODULI H I VLERËSIMIT TË KONFORMITETIT – KONFORMITETI I BAZUAR NË SIGURIMIN E PLOTË TË CILËSISË

1. **Konformiteti i bazuar** në sigurinë e plotë të cilësisë është procedura e vlerësimit të konformitetit, mbi bazën e së cilës prodhuesi përmbush detyrimet e përcaktuara në pikat 2 dhe 5, dhe siguron dhe deklaron në përgjegjësinë e tij ekskluzive që produkti në fjalë plotëson kërkesat e zbatueshme të përcaktuara në pjesët nga 1 deri në 6, 16 dhe 17.

2. Prodhueshmëria

Prodhuesi do të përdorë një sistem cilësie të miratuar për projektimin, prodhimin, inspektimin përfundimtar dhe testimin e produktit në fjalë, siç specifikohet në pikën 3 dhe do t'i nënshtrohet mbikëqyrjes siç përcaktohet në pikën 4.

3. Sistemi i cilësisë

1) Prodhuesi duhet të paraqesë një kërkesë për vlerësimin e sistemit të tij të cilësisë pranë organit të notifikuar të zgjedhur prej tij, për produktin në fjalë.

Kërkesa duhet të përfshijë:

a) emrin dhe adresën e prodhuesit dhe, nëse kërkesa paraqitet nga përfaqësuesi i autorizuar, emrin dhe adresën e këtij të fundit, gjithashtu;

b) dokumentacionin teknik për secilin tip produkti që synohet të prodhohet;

c) dokumentacionin në lidhje me sistemin e cilësisë;

d) një deklaratë me shkrim që thotë se e njëjta kërkesë nuk është paraqitur pranë ndonjë organi tjetër të notifikuar.

2) Sistemi i cilësisë duhet të sigurojë përputhjen e produktit me kërkesat e kësaj rregulloreje.

Të gjitha elementet, kërkesat dhe dispozitat e miratuara nga prodhuesi do të dokumentohen në mënyrë sistematike dhe të rregullt në formën e politikave, procedurave dhe udhëzimeve të shkruara. Ky dokumentacion i sistemit të cilësisë do të lejojë një interpretim të qëndrueshëm të programeve, planeve, manualeve dhe regjistrave të cilësisë.

Dokumentacioni, në veçanti, duhet të përmbajë një përshkrim të përshtatshëm, të:

a) objektivave të cilësisë dhe strukturës organizative, përgjegjësi dhe kompetencave të menaxhimit, në lidhje me projektimin dhe cilësinë e produktit;

b) specifikimeve të projektimit teknik, përfshirë standardet, që do të zbatohen dhe, aty ku standardet përkatëse të harmonizuara nuk do të zbatohen plotësisht, mjeteve që do të përdoren për të siguruar përmbushjen e kërkesave të kësaj rregulloreje;

c) kontrollit të projektimit dhe teknikave të verifikimit të projektimit, proceseve dhe veprimeve sistematike që do të përdoren gjatë projektimit të produkteve, që i përkasin llojit të produktit të mbuluar;

d) teknikave, proceseve dhe veprimeve sistematike përkatëse të prodhimit, kontrollit të cilësisë dhe garantimit të cilësisë që do të përdoren;

e) ekzaminimeve dhe provave që do të kryhen para, gjatë dhe pas prodhimit, dhe shpeshtësisë me të cilën do të kryhen;

f) regjistrimeve të cilësisë, të tilla si raportet e inspektimit dhe të dhënat e testimeve, të dhënat e kalibrimit, raportet në lidhje me kualifikimet ose miratimet e personelit të interesuar etj.;

g) mjeteve të monitorimit të arritjes së projektimit të kërkuar dhe cilësisë së produktit, si dhe funksionimit efektiv të sistemit të cilësisë.

3) Organi i notifikuar vlerëson sistemin e cilësisë për të përcaktuar nëse i plotëson kërkesat e përmendura në pikën 3(2).

Ai do të supozojë konformitetin me këto kërkesa, në lidhje me elementet e sistemit të cilësisë, që përputhen me specifikimet përkatëse të standardit përkatës të harmonizuar.

Përveç përvojës në sistemet e menaxhimit të cilësisë, ekipi i auditimit duhet të ketë së paku një anëtar me përvojë si vlerësues në fushën përkatëse të produktit dhe teknologjinë e produktit në fjalë, si dhe njohuri për kërkesat e zbatueshme të kësaj rregulloreje. Auditimi duhet të përfshijë një vizitë vlerësuese në ambientet e prodhuesit. Ekipi i auditimit do të rishikojë dokumentacionin teknik të përmendur në pikën 3(1)(b) për të verifikuar aftësinë e prodhuesit për të identifikuar kërkesat e zbatueshme të kësaj rregulloreje dhe për të kryer ekzaminimet e nevojshme, me qëllim që të sigurojë përputhjen e produktit me këto kërkesa.

Prodhuesi ose përfaqësuesi i tij i autorizuar duhet të njoftohet për vendimin.

Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e auditimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

4) Prodhuesi duhet të marrë përsipër që të përmbushë detyrimet që rrjedhin nga sistemi i cilësisë, siç është miratuar, dhe ta ruajë atë në mënyrë që të mbetet i duhur dhe efikas.

Prodhuesi duhet ta mbajë në dijeni organin e notifikuar që ka miratuar sistemin e cilësisë për çdo ndryshim të synuar në sistemin e cilësisë.

5) Organi i notifikuar duhet të vlerësojë çdo ndryshim të propozuar dhe të vendosë nëse sistemi i cilësisë i modifikuar do të vazhdojë të përmbushë kërkesat e përmendura në pikën 3(2) ose nëse është i nevojshëm një rivlerësim.

Organi i notifikuar duhet të njoftojë prodhuesin për vendimin e tij. Njoftimi duhet të përmbajë përfundimet e ekzaminimit dhe vendimin e arsyetuar të vlerësimit.

4. Mbikëqyrja nën përgjegjësinë e organit të notifikuar

1) Qëllimi i mbikëqyrjes është të sigurohet që prodhuesi i përmbush rregullisht detyrimet që rrjedhin nga sistemi i miratuar i cilësisë.

2) Prodhuesi, për qëllime vlerësimi, duhet t'i lejojë organit të notifikuar qasjen në vendet e projektimit, prodhimit, inspektimit, testimit dhe ruajtjes, dhe duhet t'i sigurojë atij të gjitha informacionet e nevojshme, veçanërisht:

a) dokumentacionin e sistemit të cilësisë;

b) regjistrimet e cilësisë të parashikuara nga pjesa e projektimit të sistemit të cilësisë, siç janë rezultatet e analizave, llogaritjeve, testeve etj.;

c) regjistrimet e cilësisë të parashikuara nga pjesa prodhuese e sistemit të cilësisë, siç janë raportet e inspektimit dhe të dhënat e provës, të dhënat e kalibrimit, raportet në lidhje me kualifikimet e personelit etj.

3) Organi i notifikuar duhet të kryejë kontrole periodike për t'u siguruar që prodhuesi mban dhe zbaton sistemin e cilësisë dhe i siguron prodhuesit një raport auditimi.

4) Për më tepër, organi i notifikuar mund të bëjë vizita të papritura te prodhuesi. Gjatë këtyre vizitave, organi i notifikuar mundet, nëse është e nevojshme, të kryejë teste UA ose UAS, ose të bëjë të mundur që të procedohet me kryerjen e tyre, për të kontrolluar funksionimin e duhur të sistemit të cilësisë. Ai duhet t'i sigurojë prodhuesit një raport

të vizitës dhe, nëse janë bërë teste, një raport të testimit.

5. Markimi CE dhe deklarata e EU-së e konformitetit

1) Prodhuesi duhet të vendosë markën CE dhe, kur është e përshtatshme, etiketën e identifikimit të klasës UAS, në përputhje me këtë rregullore, dhe nën përgjegjësinë e organit të notifikuar të përmendur në pikën 3(1) të kësaj pjese, numrin e identifikimit të këtij të fundit për secilin produkt individual, që plotëson kërkesat e zbatueshme të kësaj rregulloreje.

2) Prodhuesi duhet të hartojë një deklaratë të shkruar EU për konformitetin, për secilin tip produkti dhe duhet ta mbajë atë në dispozicion të autoriteteve kombëtare për 10 vjet, pasi produkti të dalë në treg. Deklarata e konformitetit EU do të identifikojë tipin e produktit për të cilin është hartuar.

Një kopje e deklaratës së konformitetit EU do të vihet në dispozicion të autoriteteve përkatëse me anë të një kërkesë.

6. Prodhuesi, për një periudhë që përfundon 10 vjet, pasi produkti të dalë në treg, duhet të mbajë në dispozicion për autoritetet kombëtare:

1) dokumentacionin teknik të përmendur në pikën 3(1);

2) dokumentacionin në lidhje me sistemin e cilësisë të përmendur në pikën 3(1);

3) ndryshimin e përmendur në pikën 3(5), të miratuar;

4) vendimet dhe raportet e organit të njoftuar të përmendur në pikat 3(5), 4(3) dhe 4(4).

7. Çdo organ i notifikuar do të informojë autoritetin e tij notifikues për miratimet e sistemit të cilësisë, të lëshuara ose të tërhequra, dhe, në mënyrë periodike ose me kërkesë, do t'i vërë në dispozicion autoritetit njoftues listën e miratimeve të sistemit të cilësisë që ai ka refuzuar, pezulluar ose kufizuar.

Çdo organ i notifikuar do të informojë organet e tjera të notifikuara për miratimet e sistemit të cilësisë, të cilat ai ka refuzuar, pezulluar ose tërhequr dhe, sipas kërkesës, për miratimet e sistemit të cilësisë që ai ka lëshuar.

8. Përfaqësuesi i autorizuar

Detyrimet e prodhuesit të përcaktuara në pikat 3(1), 3(5), 5 dhe 6 mund të përmbushen nga përfaqësuesi i tij i autorizuar, për llogari të tij dhe

nën përgjegjësinë e tij, me kusht që kjo të specifikohet në autorizim.

PJESA 10

PËRMBAJTJA E DOKUMENTACIONIT TEKNIK

Prodhuesi duhet të përcaktojë dokumentacionin teknik. Dokumentacioni duhet të bëjë të mundur vlerësimin e konformitetit të produktit me kërkesat në fuqi.

Dokumentacioni teknik, kur është e mundur, duhet të përmbajë të paktën elementet e mëposhtme:

1. Një përshkrim të plotë të produktit, duke përfshirë:

a) fotografi ose ilustrime që tregojnë tiparet e tij të jashtme, shenjat dhe paraqitjen e brendshme;

b) versionet e çdo programi kompjuterik të përfshirë në përputhje me kërkesat e përcaktuara nga kjo rregullore;

c) manualin e përdoruesit dhe udhëzimet e instalimit.

2. Projekti konceptual dhe vizatimet prodhuese dhe skemat e komponentëve, qarqeve dhe elementeve të tjera të ngjashme përkatëse.

3. Përshkrimet dhe shpjegimet e nevojshme për t'i kuptuar këto vizatime dhe skema, si dhe funksionimin e produktit.

4. Një listë të standardeve të harmonizuara shqiptare, të zbatuara plotësisht ose pjesërisht, referencat e të cilave janë publikuar në Fletoren Zyrtare, dhe, kur këto standarde të harmonizuara nuk janë zbatuar, përshkrimet e zgjidhjeve të miratuara për plotësimin e kërkesave thelbësore të përcaktuara në nenin 4, duke përfshirë një listë të specifikimeve të tjera teknike përkatëse të aplikuara. Në rast të standardeve të harmonizuara pjesërisht të zbatuara, dokumentacioni teknik përcakton pjesët që janë zbatuar.

5. Kopje të deklaratës EU të konformitetit.

6. Nëse është zbatuar moduli i vlerësimit të konformitetit në pjesën 8, kopjen e certifikatës së ekzaminimit të tipit shqiptare dhe anekset e saj, të dorëzuara nga organi i notifikuar i përfshirë.

7. Rezultatet e llogaritjeve të bëra në projektim, ekzaminimet e kryera dhe elementet e tjera të ngjashme lidhur me to.

8. Raportet e testimeve.

9. Kopjet e dokumenteve, që prodhuesi i ka paraqitur organit të notifikuar nëse është i përfshirë;

10. Provat mbështetëse për përshtatshmërinë e zgjidhjes së projektit teknik. Këto dëshmi mbështetëse do të përmendin çdo dokument që është përdorur, veçanërisht kur standardet përkatëse të harmonizuara dhe/ose specifikimet teknike nuk janë zbatuar plotësisht. Provat mbështetëse duhet të përfshijnë, kur është e nevojshme, rezultatet e testeve të kryera nga laboratorit përkatës i prodhuesit ose nga një laborator tjetër testimi për llogari të tij dhe nën përgjegjësinë e tij.

11. Adresat e vendeve të prodhimit dhe magazinimit.

PJESA 11

DEKLARATA EU E KONFORMITETIT

1. Produkti (tipi, seria dhe numri serial).

2. Emri dhe adresa e prodhuesit ose përfaqësuesit të tij të autorizuar.

3. Kjo deklaratë e konformitetit lëshohet nën përgjegjësinë ekskluzive të vetë prodhuesit *[në rast të një seti aksesorësh, prodhuesi i aksesoreve mund të theksojë se kjo certifikatë është mbi certifikatën e UAS-së, për të cilin seti garanton konvertimin]*.

4. Objekti i deklaratës *[identifikimi i produktit që lejon gjurmueshmërinë; mund të përfshijë një imazh me ngjyra të rezolucionit të mjaftueshëm, aty ku është e nevojshme për identifikimin e produkteve, në rast të një seti aksesorësh, identifikoni UAS për të cilin seti garanton konvertimin]*.

5. Objekti i deklaratës së përshkruar më lart është i klasës ... *[përfshini për UAS-në numrin e klasës, siç përcaktohet në pjesët nga 1 deri 5, 16 dhe 17 të këtij aneksi. Në rast të një seti aksesorësh, identifikoni klasën në të cilin UAS konvertohet]*.

6. Niveli i garantuar i fuqisë së tingullit për këtë pajisje UAS është ... dB (A) *[vetëm për klasat me krah të pafiksuar UAS nga 1 deri 3]*

7. Objekti i deklaratës së përshkruar më sipër është në përputhje me legjislacionin përkatës kombëtar ose të BE-së:

- *[përfshini referencën e kësaj rregulloreje dhe aneksin përkatës për klasën e produktit];*

- ose një legjislacion tjetër të BE-së, aty ku zbatohet.

8. Referencat në standardet përkatëse të harmonizuara të përdorura ose referencat në specifikimet e tjera teknike, në lidhje me të cilat deklarohet konformiteti. Referencat duhet të shënohen me numrin dhe versionin e tyre të identifikimit dhe, kur është e përshtatshme, datën e lëshimit.

9. Kur është e aplikueshme, organi i njoftuar ... *[emri, numri]...* ka kryer ... *[përshkrimi i ndërhyrjes]* ... dhe ka lëshuar certifikatën e ekzaminimit të tipit të BE-së.

10. Kur është e aplikueshme, një përshkrim i aksesoreve dhe komponentëve, përfshirë softuerin, të cilat lejojnë që avionin pa pilot ose sistemi i avionëve pa pilot të funksionojnë, siç synohet dhe mbulohet nga deklarata e konformitetit të BE-së.

11. Informacione shtesë:

Nënshkruar për llogari dhe në emër të: ...

[vendi dhe data e lëshimit];

[emri, funksioni] [nënshkrimi];

PJESA 12

DEKLARATË E THJESHTUAR EU E KONFORMITETIT

Deklarata e thjeshtuar e konformitetit të BE-së e përmendur në nenin 13(3) do të jepet, si më poshtë:

- [Emri i prodhuesit] me këtë deklaron që UAS *[identifikimi i UAS: lloji ose numri serial]* është i klasit ... *[përfshini numrin e klasës së produktit siç përcaktohet në pjesët nga 1 deri 5 dhe 16 dhe 17 të këtij aneksi. Në rast të një seti aksesorësh, identifikoni klasën në të cilin UAS konvertohet]* dhe ka një nivel të fuqisë së tingullit të garantuar prej ... dB (A) *[vetëm për klasat me krah të pafiksuar UAS nga 1 deri 3, 5 dhe 6]*.

- dhe në përputhje me rregulloret ... [renditni të gjitha rregulloret me të cilat produkti përputhet].

- Deklarata e plotë e konformitetit të BE-së është e aksesueshme në faqen e internetit në vijim: [adresa e internetit]

PJESA 13

KODI I PROVËS SË ZHURMËS

Kjo pjesë përcakton metodat e matjes së zhurmës në ajër që do të përdoret për përcaktimin e niveleve të fuqisë së tingullit me ponderim A të klasave 1, 2, 3, 5 dhe 6 të UA-së.

Ajo përcakton standardin themelor të emetimit të zhurmës dhe kodin e detajuar të provës për matjen e nivelit të presionit të tingullit mbi një sipërfaqe matëse, që mbështjell burimin dhe për llogaritjen e nivelit të fuqisë së tingullit të prodhuar nga burimi.

1. STANDARDI BAZË I EMETIMIT TË ZHURMËS

Për përcaktimin e nivelit të fuqisë së tingullit me ponderim A të L_{WA} të UA, standardet themelore të emetimit të zhurmës “SSH EN ISO 3744 – Akustika – Përcaktimi i niveleve të fuqisë së zërit dhe i niveleve të energjisë së zërit të burimeve të zhurmës, duke përdorur presionin e zërit – Metodatat inxhinierike për një fushë në thelb të lirë mbi një plan reflektues” do të përdoren duke iu nënshtruar shtesave të mëposhtme:

2. KUSHTET E INSTALIMIT DHE MBROJTJES

Zona e provës

UA do të rrijë pezull mbi një plan/sipërfaqe reflektuese (akustikash të ashpër). UA do të vendoset në një distancë të mjaftueshme nga çdo mur ose tavan reflektues ose çdo objekt reflektues në mënyrë që kërkesat e dhëna në aneksin A të “SSH EN ISO 3744 – Akustika – Përcaktimi i niveleve të fuqisë së zërit dhe niveleve të energjisë së zërit të burimeve të zhurmës, duke përdorur presionin e zërit – Metodatat inxhinierike për një fushë në thelb të lirë mbi një plan reflektues”, të përmbushen mbi sipërfaqen e matjes.

Sipërfaqja e matjes së tingullit dhe grupimi i mikrofomit

UA-ja do të mbyllet plotësisht në një sipërfaqe matëse hemisferë, sipas 7.2.3§ e “SSH EN ISO 3744 – Akustika – Përcaktimi i niveleve të fuqisë së zërit dhe niveleve të energjisë së zërit të burimeve të zhurmës, duke përdorur presionin e zërit – Metodatat inxhinierike për një fushë në thelb të lirë mbi një plan reflektues”.

Numri dhe pozicioni i mikrofona përcaktohet në aneksin F të “SSH EN ISO 3744 – Akustika – Përcaktimi i niveleve të fuqisë së zërit dhe i niveleve të energjisë së zërit të burimeve të zhurmës, duke përdorur presionin e zërit – Metodatat inxhinierike për një fushë në thelb të lirë mbi një plan reflektues”.

Sipërfaqja e matjes do të ketë origjinën e saj në pikën O, e shtrirë në plan tokësor direkt nën UA.

3. KUSHTET OPERATIVE GJATË TESTIT

Provat e zhurmës do të kryhen me rotorë të UA-së, që operojnë me një shpejtësi që korrespondon me fluturimin e UA nën MTOM.

Nëse UA hidhet/lançohet në treg me aksesore shtesë, që të instalohen/montohen tek ai, do të testohet me dhe pa këto aksesore në të gjitha konfigurimet e mundshme të UA-së.

4. LLOGARITJA E NIVELIT TË PRESIONIT TË TINGULLIT TË SIPËRFAQES, ME MESATARE KOHORE

Niveli i presionit të tingullit me mesatare kohore në sipërfaqen me ponderim A do të përcaktohet të paktën tri herë për secilin konfigurim të UA-së. Nëse të paktën dy nga vlerat e përcaktuara nuk ndryshojnë më shumë se 1 dB, matjet e mëtejshme nuk do të jenë të nevojshme; në të kundërt, matjet do të vazhdojnë derisa të merren dy vlera që ndryshojnë me jo më shumë se 1 dB. Niveli mesatar i presionit të tingullit të sipërfaqes me mesatare kohore, që do të përdoret për llogaritjen e nivelit të fuqisë së tingullit të një konfigurimi UA është mesatarja aritmetike e dy vlerave më të larta që nuk ndryshojnë më shumë se 1 dB.

5. INFORMACIONI QË DO TË RAPORTOHET

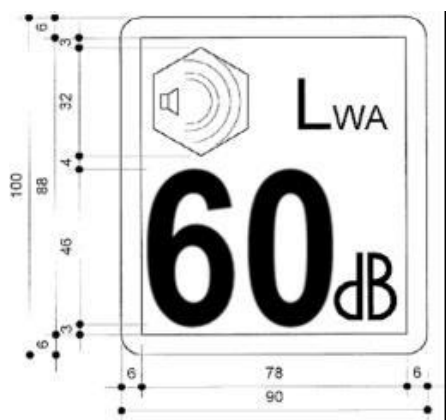
Raporti duhet të përmbajë të dhënat teknike të nevojshme për të identifikuar burimin që testohet, si dhe kodin e testit të zhurmës dhe të dhënat akustike.

Vlera e nivelit të fuqisë së tingullit me ponderim A për t'u raportuar është vlera më e lartë e konfigurimeve të ndryshme të UA-së të testuar të rrumbullakosura me numrin e plotë më të afërt (më pak se 0,5 përdoret numri më i ulët; më të madh se ose të barabartë me 0,5 përdoret numri më i lartë).

PJESA 14

TREGUESI I NIVELIT TË GARANTUAR TË FUQISË SË TINGULLIT

Treguesi i nivelit të garantuar të fuqisë së tingullit duhet të përbëhet nga numri i vetëm i fuqisë së garantuar të tingullit në dB, shenja L_{WA} dhe një piktogram që merr formën e mëposhtme:

Nëse treguesi zvogëlohet sipas madhësisë së pajisjes, proporcionet e dhëna në vizatimin e mësipërm duhet të respektohen. Sidoqoftë, dimensionimi vertikal i treguesit duhet, nëse është e mundur, të mos jetë më pak se 20 mm.

PJESA 15

NIVELI MAKSIMAL I FUQISË SË TINGULLIT PËR KLASËN E UA (PËRFSHIRË PERIUDHAT E TRANZICIONIT)

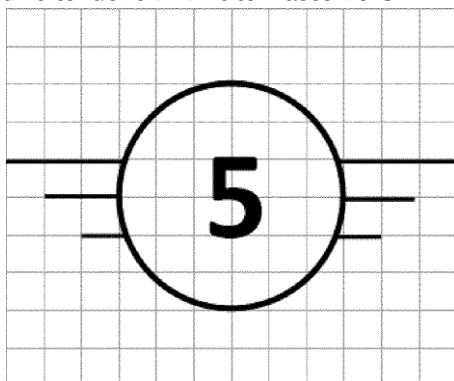
Klasa UA	m MTOM në gram	Niveli maksimal i fuqisë së tingullit L_{WA} në dB		
		Duke filluar nga hyrja në fuqi	2 vite pas hyrjes në fuqi	4 vite pas hyrjes në fuqi
C1 dhe C2	$m < 900$	85	83	81
C2	$900 \leq m < 4\,000$	$85 + 18,5 \lg \frac{m}{900}$	$83 + 18,5 \lg \frac{m}{900}$	$81 + 18,5 \lg \frac{m}{900}$

Ku “lg” është logaritmi me bazë 10.

PJESA 16

KËRKESAT PËR NJË SISTEM AVIONI PA PILOT TË KLASËS C5 DHE AKSESORË C5

Një UAS e klasës C5 mban etiketën e mëposhtme të identifikimit të klasës në UA:

Një UAS e klasës C5 duhet të përputhet me kërkesat e përcaktuara në pjesën 4, përveç atyre të përcaktuara në paragrafët 2) dhe 10) të pjesës 4.

Përveç kësaj, ai duhet të përputhet me kërkesat e mëposhtme:

- 1) të jetë një avion i ndryshëm nga një avion me krahë fiks, përveç se është i lidhur;
- 2) nëse është i pajisur me funksion gjeondërgjegjësimi, në përputhje me paragrafin 10) të pjesës 4;
- 3) gjatë fluturimit, t'i japë pilotit në distancë informacion të qartë dhe konciz mbi lartësinë e UA mbi sipërfaqe ose pikën e ngritje (*take-off*);
- 4) nëse nuk është i lidhur, të jetë i pajisur me një modalitet me shpejtësi të ulët të përzgjedhur nga piloti në distancë dhe që kufizon shpejtësinë në tokë në jo më shumë se 5 m/s;

5) nëse nuk është i lidhur, siguron mjete për pilotin në distancë për të përfunduar fluturimin e UA, i cili do të:

a) të jetë i besueshëm, i parashikueshëm dhe i pavarur nga sistemi automatik i kontrollit dhe drejtimit të fluturimit; kjo vlen edhe për aktivizimin e këtij mjeti;

b) të detyrojë zbritjen e UA-së dhe të parandalojë zhvendosjen e tij horizontale; dhe

c) përfshijnë mjete për të reduktuar efektin e dinamikës së ndikimit të UA-së;

6) nëse nuk është i lidhur, t'i siguroj pilotit në distancë mjete për të monitoruar në mënyrë të vazhdueshme cilësinë e lidhjes së komandës dhe kontrollit dhe për të marrë një sinjalizim kur ka gjasa që lidhja do të humbasë ose degradohet deri në masën që të rrezikojë sjelljen e sigurt të operimit dhe një alarm tjetër kur lidhja humbet; dhe

7) përveç informacionit të treguar në pikën 15)(a) të pjesës 4, përfshini në udhëzimet e prodhuesit një përshkrim të mjeteve për të përfunduar fluturimin e kërkuar në pikën 5).

8) Një UAS e klasës C5 mund të përbëhet nga një UAS e klasës C3 e pajisur me një komplet aksesorësh që siguron konvertimin e UAS C3 në një UAS të klasës C5. Në këtë rast, etiketa e klasës C5 duhet të vendoset në të gjithë aksesorët.

Një komplet aksesorësh mund të sigurojë vetëm konvertimin e një UAS-je të klasës C3, që përputhet me pikën 1) dhe siguron ndërfaqet e nevojshme me aksesorët.

Kompleti i aksesorëve nuk duhet të përfshijë ndryshime në softuerin e UAS të klasës C3.

Kompleti i aksesorëve do të projektohet dhe çdo aksesor duhet të identifikohet për të siguruar një instalim të plotë dhe korrekt nga një operator UAS në një UAS të klasës C3, duke ndjekur udhëzimet e dhëna nga prodhuesi i kompletit të aksesorëve.

Kompleti i aksesorëve mund të vendoset në treg në mënyrë të pavarur nga UAS e klasës C3 për të cilin ata sigurojnë konvertimin. Në këtë rast, prodhuesi i kompletit të aksesorëve do të vendosë në treg një komplet të vetëm konvertimi që duhet:

1) të mos ndryshojë përputhshmërinë e UAS-së të klasës C3 me kërkesat e pjesës 4;

2) të sigurojë përputhjen e UAS-së të pajisur me kompletin e aksesorëve me të gjitha kërkesat shitesë të përcaktuara në këtë pjesë, me përjashtim të pikës 3) më sipër; dhe

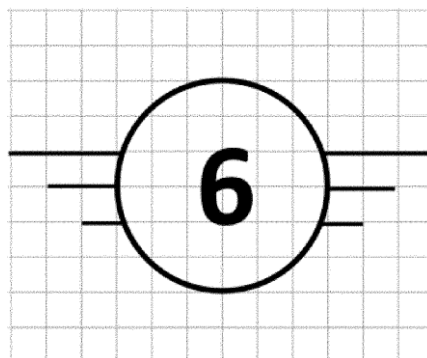
3) të shoqërohet nga udhëzimet e prodhuesit, që ofrojnë:

i. listën e të gjitha UAS-ve të klasës C3, në të cilat mund të aplikohet kompleti; dhe

ii. udhëzime për mënyrën e instalimit dhe të përdorimit të kompletit të aksesorëve.

PJESA 17 KËRKESAT PËR NJË SISTEM AVIONI TË KLASËS C6

Një UAS e klasës C6 përmban etiketën e mëposhtme të identifikimit të klasës në UA:

Një UAS e klasës C6 duhet të përputhet me kërkesat e përcaktuara në pjesën 4, përveç atyre të përcaktuara në paragrafët 2), 7) dhe 10).

Përveç kësaj, ai duhet të përputhet me kërkesat e mëposhtme:

1) të ketë një shpejtësi maksimale në nivelin e fluturimit jo më shumë se 50 m/s;

2) nëse është e pajisur me funksionin e gjeondërgjegjes, të jetë konform me paragrafin 10 të pjesës 4;

3) gjatë fluturimit, t'i sigurojë pilotit në distancë informacion të qartë dhe konciz të pozicionit gjeografik të UA-së, shpejtësinë dhe lartësinë e tij mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes (*take-off*);

4) të mundësojë metoda parandalimi nga UA për të mos kaluar limitet vertikale dhe horizontale të volumit operacional të programuar;

5) të mundësojë metodologji për pilotin në distancë për të përfunduar fluturimin e UA, i cili do të:

a) jetë i qëndrueshëm, parashikueshëm, pavarur nga kontrolli i fluturimit automatik dhe sistemi udhëzues, pavarur nga mjetet e parandalimit të UA për shkeljen e limiteve horizontale dhe vertikale sipas kërkesës së pikës 4; kjo aplikohet dhe ndaj aktivizimit; dhe

b) fuqizojë uljen e UA-së dhe do të parandalojë zëvendësimin horizontal;

6) të mundësojë program për trajektoren e UA-së;

7) të mundësojë pilotin në distancë me mjetet e monitorimit të vazhdueshëm dhe kualitetit të komandës dhe kontrollit për të marrë alerte, kur është e mundur që linku të mos humbasë dhe të degradohet apo të kompromentojë operim të sigurt, si dhe një alert, kur linku humbet; dhe

8) përveç informacionit të pikës 15)(a) të pjesës 4, të përfshijë udhëzimet e prodhuesit:

a) përshkrim i mënyrës së përfundimit të fluturimit kërkuar sipas pikës 5;

b) përshkrim i metodës për të parandaluar UA-në nga kalimi i limiteve horizontale dhe vertikale të volumit dhe masës e volumit të kontigjencës, që nevojitet për të përshtatur dhe për të vlerësuar pozicionimin, gabimin, kohën e reagimit dhe kohën e manovrave korrigjuese; dhe

c) distancës që është më e mundur për udhëtim të UA-së pas aktivizimit për të përfunduar fluturimin e përcaktuar sipas pikës 5), që duhet të merret në parasysh nga operatori UAS, kur përcakton “ground risk buffer”.

VENDIM

Nr. 12, datë 24.5.2022

NË EMËR TË REPUBLIKËS

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Vitore Tusha,	kryetare;
Marsida Xhaferllari,	anëtare;
Elsa Toska,	anëtare;
Altin Binaj,	anëtar;
Përparim Kalo,	anëtar;
Sonila Bejtja,	anëtare;
Sandër Beci,	anëtar;
Fiona Papajorgji,	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, në datën 24.5.2022, mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë dokumentesh çështjen nr. 4 (F) 2021, Akti të Regjistrimit Themeltar, që u përket:

KËRKUES: Flamur Haka

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

Kuvendi i Republikës së Shqipërisë, Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë, Prokuroria e

Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 87, datë 29.1.2021, të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 99, datë 8.4.2021, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 00-2021-449, datë 22.6.2021, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

Shfuqizimi i aktit normativ nr. 1, datë 31.1.2020, “Për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike”, i ndryshuar, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 17, 27, 28, 31, 33, 42, 101, 131, pika 1, shkronjat “c” dhe “f”, 134, pika 1, shkronja “f”, 135, pika 2, 145, pika 2, dhe 148, shkronja “dh”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 5 dhe 6, të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ); nenet 27, 50, pika 4, dhe 71/a, pika 1, shkronja “b”, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar (ligji nr. 8577/2000).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Fiona Papajorgji, shqyrtoi parashtrimet me shkrim të kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës dhe prapësimet me shkrim të subjekteve të interesuara, Kuvendit të Republikës së Shqipërisë (*Kuvendi i Shqipërisë*) dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë (*Këshilli i Ministrave*), që kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës për pjesën e pretendimeve që lidhen me antikushtetutshmërinë e aktit normativ nr. 1/2020 dhe Prokurorisë së Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar (*Prokuroria e Posaçme*), e cila ka kërkuar refuzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuari Flamur Haka është proceduar dhe dënuar penalisht nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor

Tiranë, e cila me vendimin nr. 961, datë 30.12.2002 e ka deklaruar fajtor për kryerjen e veprave penale “Vjedhja me dhunë”, në tentativë dhe “Mbajtja pa leje dhe prodhimi i armëve, armëve shpërthyesë dhe i municionit”, të parashikuara nga nenet 139, 22 dhe 278, paragrafi 2, të Kodit Penal (KP). Ky vendim është lënë në fuqi nga Gjykata e Apelit Tiranë me vendimin nr. 209, datë 11.4.2003. Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 381, datë 4.7.2003, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuesi.

2. Gjithashtu, Gjykata e Shkallës së Parë për Krime të Rënda, me vendimin nr. 13, datë 18.2.2008, ka vendosur deklarimin fajtor të kërkuesit për kryerjen e veprave penale “Rrëmbimi ose mbajtja peng e personit në rrethana lehtësuese”, e kryer në bashkëpunim, “Vrasja me paramendim”, për hakmarrje, e mbetur në tentativë, e kryer në bashkëpunim dhe “Prodhimi dhe mbajtja pa leje e armëve luftarake dhe municionit”, të parashikuara nga nenet 109/a, 25, 78, paragrafi 2, 22, 25, 23, paragrafi 2 dhe 278, paragrafi 2, të KP-së. Gjykata e Apelit për Krime të Rënda, me vendimin nr. 58, datë 22.10.2008, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të gjykatës së shkallës së parë. Ndërsa, Gjykata e Lartë, me vendimin nr. 656, datë 18.6.2010, nuk e ka pranuar rekursin e paraqitur nga kërkuesi.

3. Këshilli i Ministrave ka nxjerrë aktin normativ me fuqinë e ligjit nr. 1, datë 31.1.2020, “Për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike” (*akti normativ nr. 1/2020*), me efekt të përkohshëm deri në datën 31.12.2020.

4. Në datën 5.3.2020, Kuvendi i Shqipërisë, mbështetur në nenet 78 dhe 101 të Kushtetutës, ka miratuar ligjin nr. 18/2020, “Për miratimin e aktit normativ me fuqinë e ligjit nr. 1, datë 31.1.2020, të Këshillit të Ministrave, Për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike”.

5. Në vijim, Këshilli i Ministrave ka miratuar aktin normativ nr. 35, datë 16.12.2020, “Për një shtesë në aktin normativ nr. 1, datë 31.1.2020, të Këshillit të Ministrave, Për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike”, miratuar

me ligjin nr. 18/2020” (*akti normativ nr. 35/2020*), nëpërmjet të cilit ka shtyrë kohën e shtrirjes së efekteve të aktit normativ nr. 1/2020, duke përcaktuar “*vazhdimin e shqyrtimit nga prokuroria dhe gjykata të kërkesave të depozituara nga drejtori i Përgjithshëm i Policisë së Shtetit deri në datën 31.12.2020*”. Ky akt është miratuar nga Kuvendi i Shqipërisë me ligjin nr. 5/2021, datë 5.1.2021.

6. Në zbatim të aktit normativ nr. 1/2020, Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit, me qëllim garantimin e sigurisë publike dhe parandalimin e rrezikut për cenimin e saj, i ka parashtruar Prokurorisë së Posaçme, në datën 31.12.2020, nevojën për caktimin e masës parandaluese personale ndaj kërkuesit, për shkak të dyshimit të ngritur për mundësinë e pjesëmarrjes së tij në kryerjen e krimeve të rënda.

7. Në datën 27.1.2021, Prokuroria e Posaçme i ka kërkuar Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (*GJKKO-ja e Shkallës së Parë*) caktimin e masës parandaluese me natyrë personale të kufizimit të perimetrit të lëvizjes për kërkuesin në hapësirën brenda fshatit Zezë, Njësia Administrative Nikël, Krujë, për një afat deri në 1 (një) vit.

8. Me vendimin nr. 87, datë 29.1.2021, GJKKO-ja e Shkallës së Parë ka vendosur, në dhomë këshillimi, pranimin e kërkesës, me arsyetimin se ishte e përligjur dhe në raport të drejtë me dyshimin e krijuar.

9. Me prokurën e posaçme nr. 1136 rep., nr. 607 kol., datë 16.2.2021, të lëshuar në Fushë-Krujë prej noterit (*prokura e posaçme e datës 16.2.2021*), kërkuesi ka emëruar avokatin Arben Qeleshi dhe avokaten Joana Qeleshi për përfaqësimin në çdo fazë të hetimit dhe të gjykimit në mbrojtje të të drejtave të tij.

10. Kërkuesi, nëpërmjet mbrojtësve ligjorë, në datën 12.3.2021, ka paraqitur ankim, duke kërkuar shfuqizimin e vendimit të GJKKO-së së Shkallës së Parë dhe pezullimin e gjykimit, si dhe referimin e çështjes në Gjykatën Kushtetuese (*Gjykata*) për kontrollin e kushtetutshmërisë së aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar. Ankimi është nënshkruar vetëm nga mbrojtësit ligjorë.

11. Gjatë gjykimit të ankimit në Gjykatën e Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar (*GJKKO-ja e Apelit*), kërkuesi, për shkak të aplikimit të masës parandaluese të kufizimit të perimetrit të lëvizjes, nuk ka marrë pjesë

personalisht, por ka qenë i përfaqësuar nga mbrojtësit e zgjedhur me prokurën e posaçme të datës 16.2.2021. Në seancën e datës 29.3.2021, GJKKO-ja e Apelit, pasi ka konstatuar mungesën e prokurës së posaçme, ka vendosur shtyrjen e seancës në datën 8.4.2021, me qëllim dhënien e mundësisë mbrojtësve ligjorë të kërkuarit për të rregulluar këtë të metë. Në kushtet kur edhe në seancën e datës 8.4.2021, nga mbrojtësit ligjorë nuk u arrit të paraqitej prokura e posaçme, GJKKO-ja e Apelit, bazuar në nenin 10, të aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar dhe nenin 450, pika 1, shkronja “ç”, të Kodit të Procedurës Civile (KPC), me vendimin nr. 99, datë 8.4.2021, ka vendosur mospranimin e ankimit. Kundër këtij vendimi ka ushtruar rekurs kërkuar nëpërmjet njërit prej mbrojtësve ligjorë të tij.

12. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2021-449, datë 22.6.2021, ka vendosur në dhomë këshillimi mospranimin e rekursit, me arsyetimin se ai nuk përmban shkaqe nga ato të parashikuara nga neni 472 i KPC-së.

13. Me shkresën nr. 3925/1 prot., datë 18.11.2021, kancelari i Gjykatës së Lartë ka informuar kërkuar se informacioni për përfundimin e çështjes është publikuar brenda datës 22.6.2021, ndërsa vendimi përfundimtar është publikuar në datën 23.7.2021.

14. Kërkuar në datën 23.11.2021, i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual për shfuqizimin e vendimeve nr. 87, datë 29.1.2021, të GJKKO-së së Shkallës së Parë, nr. 99, datë 8.4.2021, të GJKKO-së së Apelit dhe nr. 00-2021-449, datë 22.6.2021, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si dhe të aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, si të papajtueshëm me Kushtetutën.

15. Në datën 2.2.2022, Kolegji i Gjykatës, bazuar në nenin 21, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000, ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë dokumentesh.

16. Me shkresën nr. 2815/1 prot., datë 12.4.2022, Prokuroria e Posaçme ka informuar Gjykatën se ekzekutimi i vendimit nr. 87, datë 29.1.2021, të GJKKO-së së Shkallës së Parë është përmbushur në datën 17.2.2021.

17. Në datën 20.5.2022, Komisariati i Policisë Krujë i Drejtorisë Vendore të Policisë Durrës ka informuar në rrugë elektronike se efektet e masës së sigurimit personal të kufizimit të lëvizjes së

vendosur ndaj kërkuarit kanë përfunduar në datën 16.2.2022.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

18. Kërkuar ka pretenduar, në mënyrë të përmblendhur se:

A. Nga vendimet gjyqësore i është cenuar:

18.1. *E drejta për akses në gjykatë, për të marrë pjesë në proces dhe për t'u dëgjuar*, pasi gjykimi në GJKKO-në e Shkallës së Parë dhe Gjykatën e Lartë është zhvilluar në dhomë këshillimi, kurse GJKKO-ja e Apelit, duke mos e shqyrtuar ankimin, i ka mohuar edhe të drejtën e ankimit. Kjo e fundit kishte detyrimin të bënte një hetim të plotë dhe të gjithanshëm mbi faktin nëse ishte lëshuar ose jo prokurë, duke qenë se sekretaria e GJKKO-së së Shkallës së Parë e kishte pranuar ankimin dhe kishte kryer veprimet përkatëse të përcjelljes së ankimit. Kërkuar, duke qenë nën masën e kufizimit të perimetrit të lëvizjes, pavarësisht dëshirës së tij, e kishte të pamundur objektivisht paraqitjen në seancë pa një fletëthirrje zyrtare nga gjykata. Po kështu, e njëjta prokurë e posaçme i është bashkëlidhur edhe rekursit të depozituar në Gjykatën e Lartë, çka duhet të ishte e mjaftueshme për këtë gjykatë për të konkluduar se ankimi ishte paraqitur nga mbrojtësit e zgjedhur nga kërkuar dhe se kërkuar nuk kishte mundësi që të dëgjohej dhe të mbrohej përpara GJKKO-së së Apelit.

18.2. *E drejta për liri dhe siguri*, e garantuar nga neni 27 i Kushtetutës dhe neni 5 i KEDNJ-së, pasi mungojnë kushtet për legjitimitimin e kufizimit, duke qenë se masa e kufizimit të lëvizjes jepet vetëm në kuadër të një procesi penal.

18.3. *E drejta e mbrojtjes efektive*, pasi Gjykata e Lartë kishte detyrimin të konstatonte shkeljen e së drejtës së kërkuarit për një proces të rregullt ligjor dhe si gjykatë ligji kishte të drejtën të konstatonte edhe kryesisht shkeljet e rënda të normave procedurale.

B. Akti normativ nr. 1/2020, i ndryshuar me aktin normativ nr. 35/2020, ka cenuar:

18.4. *Kërkesat kushtetuese të vlefshmërisë*, pasi ka dalë në kundërshtim të përcaktimeve të nenit 101 të Kushtetutës, duke qenë se mungojnë kushtet e nevojës (boshllëkut legjislativ) dhe urgjencës.

18.5. *Parimin e ndarjes së pushteteve*, të garantuar nga neni 7 i Kushtetutës, pasi Këshilli i Ministrave

nëpërmjet nxjerrjes së aktit normativ me fuqinë e ligjit, duke zgjeruar kompetencat e prokurorisë dhe gjykatës, ka marrë kompetencat e Kuvendit.

18.6. *Hierarkinë e akteve normative*, të parashikuara nga neni 116 i Kushtetutës, pasi akti normativ i miratuar me shumicë të thjeshtë ka zgjeruar kompetencat e prokurorisë përtej atyre të parashikuara nga Kushtetuta dhe përmban rregulla procedurale të ushtrimit të veprimtarisë së prokurorisë dhe gjykatës, të cilat, bazuar në nenin 81, pika 2, të Kushtetutës, miratohen me shumicë të cilësuar.

18.7. *Parimin e sigurisë juridike*, pasi krijon mbivendosje ndërmjet kompetencave të organeve dhe parashikimeve të normave ligjore, si dhe bie në kundërshtim me jurisprudencën kushtetuese. Në funksion të këtij parimi, akti normativ nuk përmban garancitë kushtetuese që parashikon ligji nr. 10192, datë 03.12.2009 “Për parandalimin dhe goditjen e krimit të organizuar, trafikimit, korrupsionit dhe krimeve të tjera nëpërmjet masave parandaluese kundër pasurisë”, i ndryshuar (ligji nr. 10192/2009).

18.8. *Parimin e gjykatës së krijuar me ligj*, pasi ka zgjeruar kompetencën lëndore të prokurorisë dhe gjykatës së posaçme, duke i dhënë attribute për të kërkuar dhe për të vendosur lidhur me masat parandaluese me karakter pasuror, jo vetëm ndaj subjekteve të dënuar ose të dyshuar për krim të organizuar, por edhe ndaj atyre të dënuar, ose të dyshuar për krime të tjera, që nuk janë në kompetencë të kësaj gjykate. Në këtë drejtim parashikimet e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar tejkalojnë dhe krijojnë një mbivendosje kundërtënëse me parashikimet e ligjit nr. 10192/2009, pasi ndryshojnë kompetencën lëndore të organit që procedon në rastin e masave parandaluese me karakter pasuror.

18.9. *Parimin e pavarësisë së prokurorit*, të garantuar nga neni 148, pika 2, i Kushtetutës, pasi neni 8 i aktit normativ parashikon se Prokurori i Përgjithshëm dhe drejtuesi i Prokurorisë së Posaçme janë pjesë e Komitetit Kombëtar për Parandalimin dhe Luftën kundër Krimit të Organizuar, i cili është një strukturë që drejtohet nga ministri i Brendshëm dhe që ka në përbërje funksionarë të tjerë pjesë të pushtetit ekzekutiv. Anëtarësia e dy përfaqësuesve të organit të ndjekjes penale krijon premisa për ndikim të papërshtatshëm ose për presion të fshehtë nga

ekzekutivi. Ky akt i jep diskrecion absolut strukturës së posaçme, Operacionit Forca e Ligjit (OFL), duke i dhënë attribute për të identifikuar dhe verifikuar subjekte ndaj të cilave vendosen masat e kufizimit personal dhe ato pasuror, në një kohë që atributin e verifikimeve e kanë organet e pushtetit gjyqësor.

18.10. *Parimin e proporcionalitetit*, të garantuar nga neni 17 i Kushtetutës, pasi nuk respekton *elementin e domosdoshmërisë*, duke vendosur kufizime që krijojnë dyshime serioze që tejkalojnë përcaktimet e KEDNJ-së, të konsoliduara nga jurisprudenca e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), sikurse: *të drejtën e pronës*, të garantuar nga neni 41 i Kushtetutës dhe neni 1 i protokollit nr. 1 të KEDNJ-së; *të drejtën për liri dhe siguri*, të garantuar nga neni 27 i Kushtetutës dhe neni 5 i KEDNJ-së; *të drejtën e lëvizjes*, të garantuar nga neni 2, i protokollit nr. 4, të KEDNJ-së; *të drejtën për një proces të rregullt ligjor*, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së; *parimin e prezumimit të pafajësisë*, të garantuar nga neni 30 i Kushtetutës dhe neni 6, paragrafi 2, i KEDNJ-së; *të drejtën për respektimin e jetës private dhe familjare*, të garantuar nga neni 8 i KEDNJ-së.

19. Subjekti i interesuar, Kuvendi i Shqipërisë, me shkresën nr. 471/1 prot., datë 3.3.2022, ka prapësuar, në mënyrë të përmblodhur:

A. Për legjitimitimin e kërkesës:

19.1. Pretendimet e kërkesës që lidhen me kushtetutshmërinë e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar kanë rënë në dekadencë, për shkak të mosshërimit të mjeteve juridike para se t'i drejtohet Gjykatës, pasi në rekursin e paraqitur në Gjykatën e Lartë ai nuk ka ngritur pretendime me natyrë kushtetuese, por ka paraqitur vetëm pretendime në drejtim të cenimit të procesit të rregullt ligjor.

19.2. Kërkesi nuk legjitimohet për pretendimet për cenimin e parimeve themelore kushtetuese, të tilla si: hierarkia e akteve, ndarja dhe balancimi i pushteteve, si dhe pavarësia e GJKKO-së dhe Prokurorisë së Posaçme, pasi në cilësinë e subjektit të kushtëzuar mund t'i drejtohet Gjykatës vetëm për cenimin e të drejtave të tij kushtetuese.

19.3. Kërkesi nuk legjitimohet për paraqitjen e ankimit kushtetues individual, pasi efektet e vendimit kanë përfunduar dhe së bashku me të edhe vlefshmëria e vetë normës, referuar nenit 43 të Kushtetutës dhe nenit 71/a, pika 1, shkronja “ç”,

të ligjit nr. 8577/2000. Kështu, akti normativ nr. 1/2020, i ndryshuar nuk është më pjesë e sistemit juridik dhe mekanizmat e ngritur për zbatimin e tij kanë pushuar së vepruari në datën 31.12.2020, ndaj nuk sjell më pasoja dhe nuk mund të shqyrtohet. Kërkuesi nuk është më subjekti i aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar dhe nuk vuan asnjë pasojë nga zbatimi i tij, pasi masa kufizuese ka përfunduar në datën 29.1.2022.

19.4. Kërkuesi nuk legjitimohet për paraqitjen e ankimit kushtetues individual, për shkak të mospërmbljes së kriterit të identifikimit të dispozitës konkrete, pasi kërkesa është ngritur në përgjithësi, pa evidentuar dhe analizuar dispozitën specifike që kundërshtohet dhe që sjell pasoja në drejtim të shkeljes së të drejtave kushtetuese të kërkuesit. Për më tepër, kërkuesi ka ngritur pretendime ndaj masave parandaluese me karakter pasuror në drejtim të cenimit të së drejtës së pronës, e cila nuk rezulton të jetë dhënë në rastin e tij dhe çështja nuk është ngritur ndonjëherë për rishikim.

B. Për miratimin e akteve normative nr. 1/2020 dhe nr. 35/2020:

19.5. Kërkesa nuk është e bazuar, pasi procedura e miratimit të akteve normative ka qenë në përputhje me Kushtetutën dhe ndryshimet kanë qenë të nevojshme për shkak të pamundësisë objektive për të vlerësuar dhe gjykuar të gjitha kërkesat e depozituara deri në datën 31.12.2020.

C. Për vlerësimin e aktit normativ me nenin 101 të Kushtetutës:

19.6. Pretendimet e kërkuesit nuk janë të bazuara, sepse akti garanton të drejtën për një proces të rregullt ligjor, duke u dhënë subjekteve të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj, në përputhje me nenin 42 të Kushtetutës dhe nenin 6 të KEDNJ-së.

20. Subjekti i interesuar, Këshilli i Ministrave, me shkresën nr. 704/1 prot., datë 3.3.2022, ka prapësuar vetëm në lidhje me pretendimet për antikushtetutshmërinë e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, duke argumentuar:

A. Për legjitimitimin e kërkuesit:

20.1. Pretendimet e kërkuesit që lidhen me antikushtetutshmërinë e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar kanë rënë në dekadencë, pasi ato nuk janë ngritur prej tij në rekursin e paraqitur në

Gjykatën e Lartë, duke hequr dorë prej tyre, për rrjedhojë nuk duhet të merren në shqyrtim nga Gjykata.

20.2. Kërkuesi nuk legjitimohet për pretendimet në drejtim të cenimit të parimeve kushtetuese, të tilla si: hierarkia e akteve, ndarja dhe balancimi i pushteteve, si dhe pavarësia e GJKKO-së dhe Prokurorisë së Posaçme, pasi në cilësinë e subjektit të kushtëzuar mund t'i drejtohet Gjykatës vetëm për cenimin e të drejtave të tij kushtetuese, në përputhje me parashikimet e nenit 131, pika 1, shkronja "P", të Kushtetutës.

20.3. Kërkuesi nuk legjitimohet për paraqitjen e ankimit kushtetues individual përkundrejt normës, pasi akti normativ nr. 1/2020, të ndryshuar nuk është më pjesë e sistemit juridik dhe mekanizmat e ngritur për zbatimin e tij kanë pushuar së vepruari në datën 31.12.2020, ndaj nuk sjell më pasoja dhe nuk mund të shqyrtohet. Ndërsa masa e kufizimit ndaj kërkuesit ka mbaruar efektet maksimalisht në datën 29.1.2022 dhe në kohën e shqyrtimit të çështjes ndaj tij nuk është ushtruar asnjë masë kufizuese dhe nuk ka ardhur asnjë pasojë. Pra, në kushtet kur efektet e vendimit kanë përfunduar dhe së bashku me të edhe vlefshmëria e vetë normës, referuar nenit 43 të Kushtetutës dhe nenit 71/a, pika 1, shkronja "ç", të ligjit nr. 8577/2000, kërkuesi nuk legjitimohet t'i drejtohet Gjykatës.

20.4. Ai nuk legjitimohet për paraqitjen e ankimit kushtetues individual, për shkak të mospërmbljes së kriterit të identifikimit të dispozitës konkrete, pasi kërkesa është ngritur në përgjithësi, pa evidentuar dispozitat konkrete të aktit normativ dhe pa bërë një analizë të dispozitave specifike që kundërshtohen dhe që sjellin pasoja në drejtim të shkeljes së të drejtave kushtetuese të tij. Për më tepër, kërkuesi ka ngritur pretendime për cenimin e së drejtës së pronës, ndërkohë nuk rezulton që ndaj tij të jenë zbatuar masa parandaluese me karakter pasuror dhe çështja e tij nuk është ngritur ndonjëherë për rishikim.

B. Për kushtetutshmërinë e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar:

20.5. Kërkuesi nuk ka arritur të ngrejë në nivel kushtetues pretendimet e tij në lidhje me antikushtetutshmërinë e aktit normativ. Për më tepër, ndërhyrja me akt normativ përligjej nga problematikat e krijuara nga zbatimi i ligjit nr. 10192/2009 për shkak të reformës në drejtësi, si dhe nga mosfunksionimi i Byrosë Kombëtare të

Hetimit. Çdo masë parandaluese e parashikuar në aktin normativ nr. 1/2020, të ndryshuar i nënshtrohet vendimmarrjes nga organet gjyqësore, brenda afateve të arsyeshme, duke garantuar procesin e rregullt ligjor, në përputhje me garancitë e nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së. Ai respekton parimin e proporcionalitetit dhe paraqitet i harmonizuar me legjislacionin vendas. Në rastin konkret ka pasur një dyshim të arsyeshëm për cenimin e rendit dhe të sigurisë juridike, duke e bërë të nevojshëm/domosdoshëm aplikimin e një mase të tillë. Për më tepër që aplikimi i masës ka ndjekur një rend proporcionaliteti, pasi ka qenë e aplikueshme vetëm për një vit dhe aktualisht nuk është në fuqi. Parë edhe nën dritën e jurisprudencës së GJEDNJ-së, këto pretendime nuk kanë të tillë rëndësi sa të vlerësohet cenimi i të drejtave të kërkuarit.

21. Subjekti i interesuar, Prokuroria e Posaçme, me shkresën nr. 970/1 prot./B.D., datë 2.3.2022, ka prapësuar, në mënyrë të përmblodhur, se:

21.1. Prokuroria e Posaçme dhe të tria gjykatat në vendimmarrje janë bazuar në parashikimet e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, të cilin nëse gjykatat do ta vlerësonin në kundërshtim me Kushtetutën, do të pezullonin gjykimin dhe do ta dërgonin çështjen në Gjykatën Kushtetuese. Për më tepër, procedimi parandalues është autonom në raport me procedimin penal, ndaj garancitë e procesit penal nuk mund të gjejnë zbatim në këtë proces të rregulluar nga ky ligj.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkuarit

22. Kërkuari ka pretenduar se vendimet nr. 87, datë 29.1.2021, të GJKKO-së së Shkallës së Parë, nr. 99, datë 8.4.2021, të GJKKO-së së Apelit dhe nr. 00-2021-449, datë 22.6.2021, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë i kanë cenuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor dhe janë bazuar në një akt normativ, i cili është i papajtueshëm me Kushtetutën. Ai kërkon shfuqizimin e vendimeve të gjykatave të dhëna në një proces gjyqësor, në të cilin ai ka qenë palë, si dhe aktin normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, që është zbatuar gjatë këtij procesi.

23. Subjektet e interesuara, Kuvendi i Shqipërisë dhe Këshilli i Ministrave, kanë prapësuar se kërkuari nuk legjitimohet plotësisht për pretendimet që lidhen me antikushtetutshmërinë e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, pasi: a) *nuk ka shtruar mjetet juridike në dispozicion*, duke qenë se pretendimet nuk i ka bërë objekt kundërshtimi në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë, për rrjedhojë ato kanë rënë në dekadencë; b) *nuk legjitimohet racione materiae* për pretendimet në drejtim të cenimit të parimeve kushtetuese, të tilla si: hierarkia e akteve, ndarja dhe balancimi i pushteteve, si dhe pavarësia e GJKKO-së dhe Prokurorisë së Posaçme, duke qenë se përfshihet në kategorinë e subjekteve të kushtëzuara; c) *në lidhje me ekzistencën e normës dhe çështjes*, akti nuk sjell më pasoja dhe nuk mund të shqyrtohet, sepse nuk është më pjesë e sistemit juridik dhe mekanizmat e ngritur për zbatimin e tij kanë pushuar së vepruari në datën 31.12.2020 dhe, për më tepër, masa e kufizimit ndaj tij ka mbaruar efektet, maksimalisht, në datën 29.1.2022, duke bërë që në kohën e shqyrtimit të çështjes në këtë Gjykatë ndaj kërkuarit të mos ushtrohej asnjë masë kufizuese dhe të mos kishte asnjë pasojë; ç) *nuk ka identifikuar dispozitën konkrete* të aktit normativ që kundërshton dhe që sjell pasoja në drejtim të shkeljes së të drejtave kushtetuese të tij. Ai ka ngritur pretendime për cenimin e së drejtës së pronës, ndërkohë nuk rezulton që ndaj tij të jenë zbatuar masa parandaluese me karakter pasuror dhe çështja e tij nuk është ngritur ndonjëherë për rishikim.

24. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me inicimin e një procesi kushtetues. Në rastin në shqyrtim Gjykata vëren se kërkuari me anë ankimit kushtetues individual kërkon: i. shfuqizimin e vendimeve gjyqësore që kanë ardhur si rezultat i zbatimit të një akti normativ antikushtetues; ii. shfuqizimin e vetë aktit normativ.

25. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P”, dhe 134, pika 1, shkronja “I” dhe pika 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71, të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a, të ligjit

nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësuar në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

26. Bazuar në nenet 49, pika 3, shkronja “e”, dhe 71, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000, objekt i ankimit kushtetues individual mund të jetë edhe ligji ose akti normativ. Në këto raste, Gjykata në jurisprudencën e saj ka pohuar se kërkuksi legjitimohet nëse plotëson bashkërisht këto kritere: provon se është bartës i së drejtës kushtetuese të pretenduar të cenuar (*ratione personae*); ka shteruar mjetet juridike efektive për mbrojtjen e së drejtës kushtetuese të pretenduar të cenuar ose provon se akti i kundërshtuar është drejtpërdrejt i zbatueshëm, që do të thotë se për zbatimin e tij nuk është i nevojshëm miratimi i akteve nënligjore; ka paraqitur ankim brenda afatit ligjor 4-mujor nga konstatimi i cenimit (*ratione temporis*); provon interesin në lidhje me çështjen, pra cenimin e drejtpërdrejtë dhe real të së drejtës kushtetuese (*ratione materiae*) (shih vendimet nr. 4, datë 21.1.2022; nr. 31, datë 4.10.2021, të Gjykatës Kushtetuese).

27. Kriteret e lartpërmendura për pranueshmërinë e ankimit kushtetues individual janë të natyrës kumulative, pra duhet të plotësohen njëkohësisht. Në këtë vështrim, mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkuksi të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjykimit kushtetues.

28. Kërkuksi, si bartës i të drejtave dhe lirive themelore të parashikuara nga Kushtetuta, bazuar në nenet 131, pika 1, shkronja “P”, dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të saj, legjitimohet *ratione personae* për kërkimet sipas objektit të kërkesës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor në të cilin është zbatuar akti normativ i kundërshtuar, për rrjedhojë në momentin e paraqitjes së kërkesës ka pasur interes të drejtpërdrejtë në çështjen e parashtruar.

29. Një tjetër kriter që duhet të përmbushet nga individ i përpara se t'i drejtohet kësaj Gjykate lidhet me shterimin e mjeteve juridike efektive. Sipas nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, Gjykata vendos për gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese, që individ pretendon se i janë cenuar nga akti i pushtetit publik. Qëllimi i këtij neni të

Kushtetutës është, ndër të tjera, të mundësojë, brenda sistemit gjyqësor të zakonshtëm, parandalimin ose riparimin e shkeljeve të pretenduara, përpara se të tilla pretendime të paraqiten në Gjykatën Kushtetuese (shih vendimet nr. 5, datë 22.2.2022; nr. 23, datë 29.4.2021; nr. 54, datë 24.7.2017, të Gjykatës Kushtetuese).

30. Kontrolli i ushtuar nga Gjykata, përfshirë edhe rastet e shkeljes së të drejtave të individit nga një proces i parregullt ligjor, është një kontroll *subsidiar*, që do të thotë se individ duhet t'i ketë shteruar mjetet dhe rrugët e tjera ligjore. Pra, para se kërkuksi t'i drejtohet Gjykatës, ai duhet të vërtetojë se ka përdorur të gjitha mjetet juridike të njohura nga ligji dhe të mjaftueshme për të rivendosur të drejtat e shkelura, jo vetëm formalisht, por edhe në kuptimin substancial. Duke qenë se mjeti juridik mund të jetë i ndryshëm, në varësi të llojit të ankimit, efektiviteti i tij vlerësohet jo thjesht nga fakti që është parashikuar me ligj, por edhe nga zbatueshmëria e tij. Thënë ndryshe, ky rregull nënkupton se kërkuksi duhet të shterojë vetëm mjetet juridike “efektive” përpara se t'i drejtohet Gjykatës, në kuptimin e shterimit vetëm të atyre mjeteve juridike të afta për të rivendosur të drejtën që pretendohet se është shkelur (shih vendimet nr. 3, datë 17.2.2022; nr. 35, datë 1.11.2021; nr. 33, datë 1.11.2021, të Gjykatës Kushtetuese).

31. Ndërsa në lidhje me ankimin kushtetues individual me objekt kundërshtimin si antikushtetues të ligjit ose aktit normativ, Gjykata ka theksuar se kërkuksi duhet t'i ketë përdorur të gjitha mjetet juridike në dispozicion për mbrojtjen e së drejtës kushtetuese që cenon ligji i kundërshtuar jo vetëm formalisht, por edhe në kuptimin substancial. Si rregull, ligji zbatohet përmes akteve të organeve publike ose vendimeve gjyqësore, prandaj individ duhet, së pari, t'i kundërshtojë ato para gjykatave kompetente, duke shteruar të gjitha mjetet juridike që parashikon sistemi ynë juridik. Kjo ka rëndësi edhe për të provuar se kërkuksi është prekur personalisht, drejtpërdrejt dhe realisht. Megjithatë, ligji ka parashikuar edhe rastet kur përmbushja e këtij kriteri është e pamundur (legjislacioni nuk parashikon mjete juridike ose ato janë joefektive). Meqenëse mjeti juridik mund të jetë i ndryshëm, në varësi të llojit të ankimit, efektiviteti i tij vlerësohet jo thjesht nga fakti që është parashikuar me ligj, por edhe nga zbatueshmëria e tij (shih vendimin nr. 31,

datë 4.10.2021, të Gjykatës Kushtetuese). Po në këtë kuptim, edhe akti normativ duhet të jetë drejtpërdrejt i zbatueshëm, si dhe të mos parashikojë nxjerrjen e akteve nënligjore për zbatimin e tij.

32. Referuar përmbajtjes së akteve bashkëlidhur ankimit kushtetues, Gjykata vëren se pretendimet që lidhen me antikushtetutshmërinë e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, kërkuar i ka parashtruar edhe më herët gjatë procesit gjyqësor të zhvilluar në gjykatat e zakonshme. Konkretisht, në ankimin e paraqitur në datën 12.3.2021 kërkuar ka kërkuar shfuqizimin e vendimit nr. 87, datë 29.1.2021, të GJKKO-së së Shkallës së Parë, pezullimin e gjykimit dhe referimin e çështjes në Gjykatën Kushtetuese. Këto kërtime nuk janë shqyrtuar nga GJKKO-ja e Apelit, me arsyetimin se mbrojtësit nuk kishin tagrin e nevojshëm për përfaqësim, pasi mungonte autorizimi i shprehur nga ana e kërkuar. Në vijim, kërkuar, nëpërmjet njërit prej mbrojtësve të tij, ka paraqitur rekurs në Gjykatën e Lartë duke kërkuar prishjen e vendimit të GJKKO-së së Apelit dhe kthimin e çështjes për rigjykim me tjetër trup gjykues, pasi ka pretenduar cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor nga ana e dy gjykatave më të ulëta. Sipas kërkuar, GJKKO-ja e Shkallës së Parë, në kundërshtim me parashikimet kushtetuese dhe ligjore, i ka kufizuar të drejtën e lëvizjes pas një gjykimi të zhvilluar në dhomë këshillimi pa pjesëmarrjen e tij. Ndërsa GJKKO-ja e Apelit, për shkak të pamundësisë së tij për të lëvizur si pasojë e masës kufizuese, i ka hequr mundësinë e vetme për t'u dëgjuar. Gjykata e Lartë, në dhomë këshillimi, ka vendosur mospranimin e rekursit, pasi e ka vlerësuar të drejtë arsyetimin e GJKKO-së së Apelit lidhur me mungesën e shprehjes së vullnetit nga kërkuar për t'u përfaqësuar nga dy mbrojtësit dhe aplikimin e nenit 450 të KPC-së, referuar përcaktimeve të nenit 10, të aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar.

33. Lidhur me prapësimet e subjekteve të interesuara, Kuvendit të Shqipërisë dhe Këshillit të Ministrave, se kërkuar nuk legjitimohet për pretendimet që lidhen me antikushtetutshmërinë e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, të cilat kanë rënë në dekadencë, pasi ai *nuk ka shtruar mjetet juridike në dispozicion*, duke qenë se nuk i ka bërë objekt kundërshtimi në rekursin drejtuar Gjykatës së Lartë (*shih paragrafin 23 të këtij vendimi*), Gjykata konstaton se është e vërtetë se kërkuar për

kontrollin e kushtetutshmërisë së aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar ka qenë i specifikuar vetëm në objektin e ankimit drejtuar GJKKO-së së Apelit. Megjithatë, ajo vëren se pavarësisht se kërkuar nuk e ka shprehur këtë kërkim në objektin e rekursit drejtuar Gjykatës së Lartë, në përmbajtjen e tij ai ka pretenduar se humbja e së drejtës për t'u dëgjuar nga GJKKO-ja e Apelit në lidhje me themelin e ankimit ka ardhur për shkak të masës së kufizimit.

34. Gjykata ka pohuar se paraqitja e kërkesës për iniciimin e kontrollit incidental të normës nuk përbën element të domosdoshëm në këndvështrim të përmbushjes së kriterit të shterimit të mjeteve juridike efektive, megjithatë si një formë jo e drejtpërdrejtë e aksesit në gjykimin kushtetues, palët në proces mund të zgjedhin t'i kërkojnë gjykatës së zakonshme që të investojë Gjykatën (*shih vendimin nr. 4, datë 21.2.2022, të Gjykatës Kushtetuese*), sikurse ka vepruar në rastin në shqyrtim kërkuar në ankimin drejtuar GJKKO-së së Apelit. Në këtë drejtë, Gjykata vlerëson se i vetmi mjet në dispozicion të kërkuar për rivendosjen në vend të të drejtave të cenuara është ankimi kushtetues individual, për rrjedhojë në çështjen konkrete përmbushet kriteri i shterimit të mjeteve juridike.

35. Lidhur me legjitimitimin *ratione temporis*, neni 71/a, pika 1, shkronja "b", i ligjit nr. 8577/2000, ka parashikuar afatin 4-mujor nga konstatimi i cenimit për paraqitjen e ankimit kushtetues individual. Po kështu, neni 50, pika 4, e po këtij ligji parashikon se individët mund të paraqesin kërkesë për papajtueshmërinë e ligjit ose të akteve të tjera normative me Kushtetutën, ose me marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara brenda 4 muajve nga konstatimi i cenimit. Pra, në rastin e ankimit kushtetues individual konstatimi i cenimit, si rregull, nuk përkon me çastin e hyrjes në fuqi të ligjit ose aktit normativ, por afati ligjor llogaritet nga çasti kur akti fillon të prodhojë efekte për kërkuar ose, thënë ndryshe, kur ndaj tij zbatohet ligji ose akti normativ.

36. Në rastin në shqyrtim, Gjykata vëren se momenti që sjell cenimin e të drejtave dhe lirive themelore, për rrjedhojë lindjen e së drejtës së kërkuar për të paraqitur ankim kushtetues individual, lidhet me datën e publikimit të vendimit të Gjykatës së Lartë. Konkretisht, vendimi i Gjykatës së Lartë mban datën 22.6.2021, por kancelari i asaj gjykate ka informuar kërkuar se

“...informacioni mbi përfundimin e çështjes është publikuar brenda datës 22.6.2021, datë vendimmarrje nga Kolegji penal dhe vendimi përfundimtar është publikuar në datën 23 korrik 2021”. Në kushtet kur në ankimin kushtetues kërkuar ngre pretendime që sipas tij duhet të ishin shqyrtuar dhe të kishin marrë përgjigje nga Gjykata e Lartë, momenti i konstatimit të cenimit të të drejtave kushtetuese konsiderohet data 23.7.2021, në të cilën vendimi përfundimtar është bërë efektivisht i disponueshëm për kërkuar dhe ai është njohur me shkaqet që kanë çuar në vendimmarrjen e kundërshtuar të asaj gjykate. Ankimi kushtetues individual është dërguar me postë në Gjykatë në datën 23.11.2021, brenda afatit 4-mujor të parashikuar nga ligji, për rrjedhojë kërkuar legjitimohet edhe *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit të parashikuar nga nenet 71/a, pika 1, shkronja “b”, dhe 50, pika 4, të ligjit nr. 8577/2000.

37. Në analizë të përmbushjes së kriterit për legjitimitimin *ratione materiae*, Gjykata vëren se në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës dhe nenit 49, pika 3, shkronja “e”, të ligjit nr. 8577/2000, një kusht tjetër për shqyrtimin e ankimit kushtetues individual lidhet me përmbajtjen e pretendimeve të parashtruara.

38. Në këtë drejtim, kërkuar ka pretenduar antikushtetutshmërinë e vendimeve gjyqësore, pasi ato i kanë cenuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor dhe janë bazuar në një akt normativ të papajtueshëm me Kushtetutën, duke kërkuar shfuqizimin e vendimeve gjyqësore dhe të aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar. Konkretisht, kërkuar ka pretenduar se GJKKO-ja e Apelit dhe Gjykata e Lartë kanë cenuar të drejtën për t’u dëgjuar, për akses dhe për të marrë pjesë personalisht në proces. Sipas kërkuar, kufizimi i lirisë në aspektin e së drejtës së lëvizjes është një masë që jepet vetëm në kuadër të një procesi penal. Kurse akti normativ nr. 1/2020, i ndryshuar bie në kundërshtim me parimin e ndarjes dhe balancimit të pushteteve, të parashikuar në nenin 7 të Kushtetutës, bie në kundërshtim me procedurën kushtetuese për miratimin e tij dhe me hierarkinë e akteve, sipas përcaktimeve të nenit 116 të Kushtetutës, zgjeron kompetencat e Prokurorisë së Posaçme përtej atyre të parashikuara nga nenet 148/dh dhe 135, pika 2, të Kushtetutës, bie në

kundërshtim me parimin kushtetues të pavarësisë së prokurorisë, të parashikuar nga neni 148, pika 2 i Kushtetutës, si dhe me parimin e proporcionalitetit në kufizimin e disa të drejtave dhe lirive themelore të KEDNJ-së dhe protokolleve shtesë të saj, si: të drejtën e pronës, të drejtën për liri dhe siguri, të drejtën e lëvizjes, të drejtën për proces të rregullt ligjor, parimin e prezumimit të pafajësisë, si dhe të drejtën për respektimin e jetës private dhe familjare, të garantuara nga nenet 27, 30, 41 dhe 42 të Kushtetutës, nenet 5, 6 dhe 8 të KEDNJ-së, neni 1, i protokollit nr. 1 dhe neni 2 i protokollit nr. 4, të KEDNJ-së.

39. Gjykata evidenton se pretendimet e kërkuar si ndaj vendimeve gjyqësore, ashtu dhe ndaj aktit normativ janë me natyrë kushtetuese dhe hyjnë në juridiksionin e Gjykatës, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “f”, të Kushtetutës.

40. Për sa u përket prapësimeve të subjekteve të interesuara, Kuvendi të Shqipërisë dhe Këshilli të Ministrave, se kërkuar nuk legjitimohet për pretendimet që lidhen me antikushtetutshmërinë e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, pasi nuk *ekziston as norma, as çështja*, duke qenë se akti nuk është më pjesë e sistemit juridik dhe masa e kufizimit ndaj tij i ka mbaruar efektet, *nuk ka identifikuar dispozitën konkrete* të aktit normativ që kundërshton dhe ka ngritur pretendime që shkojnë përtej llojit të masës së aplikuar në rastin e tij (*shih paragrafin 23 të këtij vendimi*), Gjykata fillimisht vëren se në zbatim të aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, GJKKO-ja e Shkallës së Parë ka vendosur ndaj kërkuar masën parandaluese personale të kufizimit të perimetrit të lëvizjes me afat 1-vjeçar, e cila ka përfunduar së ekzekutuari në datën 16.2.2022, pra efektet e kësaj mase parandaluese tashmë janë shuar (*shih paragrafët 16 - 17 të këtij vendimi*).

41. Gjithashtu, referuar përmbajtjes së aktit normativ nr. 1/2020, Gjykata konstaton se ai ka efekt të përkohshëm dhe zbatohet deri më 31.12.2020 (*neni 38*). Ndërkohë që akti normativ nr. 35/2020, ka shtyrë kohën e shtrirjes së efekteve të aktit normativ nr. 1/2020, duke përcaktuar “*vazhdimin e shqyrtimit nga prokuroria dhe gjykata të kërkesave të depozituara nga drejtori i Përgjithshëm i Policisë së Shtetit deri në datën 31.12.2020*” (*neni 1*). Kjo do të thotë se akti

normativ nr. 1/2020 vazhdon të ketë efekte për procedurat që janë në proces shqyrtimi gjyqësor edhe pas datës 31.12.2020.

42. Nga ana tjetër, ligji nr. 8577/2000 përcakton në nenin 51, pika 2, të tij se kur një ligj ose akt normativ ose pjesë të tij, që janë objekt shqyrtimi para Gjykatës Kushtetuese, shfuqizohen ose ndryshohen para se kjo Gjykatë të marrë vendim, gjykimi pushohet, me përjashtim të rasteve kur ajo çmon se gjykimi duhet të vazhdojë për shkak të një interesi publik ose shtetëror. Bazuar në rrethanat konkrete të çështjes, Gjykata konstaton se rasti në shqyrtim nuk hyn në situatën e nenit 51, pika 2, të sipërcituar, për shkak se akti normativ nr. 1/2020, jo vetëm që vazhdon të ketë efekte për procedurat që janë në proces shqyrtimi gjyqësor (*shih paragrafin 41 të këtij vendimi*), por ai ka prodhuar efekte edhe ndaj kërkuessit, duke qenë se vendimet gjyqësore janë rrjedhojë e zbatimit të tij.

43. Në vijim të sa më sipër, Gjykata vlerëson se vendimet gjyqësore, të bazuara në aktin normativ nr. 1/2020, janë të lidhura ngushtësisht njëra me tjetrën, për rrjedhojë kërkuessi legjitimohet *ratione materiae* t'i drejtohet asaj për cenimin e të drejtave dhe lirive të tij të garantuara nga Kushtetuta sipas nenit 131, pika 1, shkronja "P", të saj. Prandaj, më poshtë do të analizohet themeli i pretendimeve të tij, por duke mbajtur në konsideratë rrethanat mbizotëruese të çështjes, të cilat pavarësisht se aktualisht nuk i kufizojnë atij të drejtën e lëvizjes, në parim, ato nuk janë të mjaftueshme për t'i mohuar shqyrtimin dhe vlerësimin e cenimit të mundshëm të të drejtave të tij kushtetuese.

B. Për themelin e pretendimeve

44. Gjykata, paraprakisht, evidenton se çfarëdolloj vlerësimi për themelin e pretendimeve që lidhen me procesin gjyqësor të zhvilluar ndaj kërkuessit nga gjykatat, në të cilin është zbatuar akti normativ i kundërshtuar, nuk do të sillte ndonjë rezultat konkret për të, duke qenë se thelbi i këtyre pretendimeve lidhet me vendosjen e një mase parandaluese të padrejtë, ekzekutimi i së cilës ka përfunduar në datën 16.2.2022 (*shih paragrafin 40 të këtij vendimi*).

45. Megjithatë, duke qenë se vendimet e gjykatave të zakonshme kanë kufizuar lirinë personale të kërkuessit, nisur dhe nga rëndësia e

veçantë që merr kjo e drejtë themelore kushtetuese, me qëllim respektimin dhe mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore të njeriut, si dhe për të parandaluar shkeljen e tyre eventuale në të ardhmen në proceset gjyqësore, Gjykata çmon të arsyeshme të shqyrtojë në themel pretendimet e kërkuessit për cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor.

46. Ndërsa për sa u përket pretendimeve të kërkuessit që lidhen me antikushtetutshmërinë e aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, duke qenë se aktualisht masa parandaluese e caktuar ndaj tij në zbatim të aktit normativ, sikurse u argumentua më sipër (*shih paragrafët 44 dhe 40 të këtij vendimi*), ka përfunduar, Gjykata nuk do të ndalet në shqyrtimin e tyre.

B.1. Për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë

47. Kërkuessi pretendon se gjykatat i kanë cenuar të drejtën për akses në gjykatë, të drejtën për të marrë pjesë personalisht në proces dhe të drejtën për t'u dëgjuar, pasi GJKKO-ja e Shkallës së Parë, si pasojë e zbatimit të aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar, ka pranuar kërkesën e Prokurorisë së Posaçme në dhomë këshillimi, pa pjesëmarrjen e tij. Këto të drejta janë cenuar edhe nga GJKKO-ja e Apelit, pasi ajo ka mbajtur një qëndrim tejet formalist dhe ka shpërfillur çdo kërkesë të mbrojtësve dhe pse ishte shkalla e parë *de facto* ku kërkuessi mund t'i ushtronte ato. GJKKO-ja e Apelit kishte detyrimin të bënte një hetim të plotë dhe të gjithanshëm për faktin nëse ishte lëshuar ose jo prokurë, duke qenë se sekretaria e GJKKO-së së Shkallës së Parë e kishte pranuar ankimin dhe kishte kryer veprimet përkatëse të përcjelljes së ankimit. Për më tepër, edhe gjykimi në Gjykatën e Lartë është bërë në dhomë këshillimi, duke mos i dhënë mundësi shërimi parregullsive të procesit, të cilat sjellin pavlefshmërinë absolute të tij.

48. Sipas kërkuessit, duke qenë se ai gjendej nën masën e kufizimit të perimetrit të lëvizjes, pavarësisht dëshirës së tij, e kishte të pamundur objektivisht paraqitjen në seancë pa një fletëthirrje zyrtare nga gjykata e apelit, e cila përmes interpretimit të ngushtë të dispozitave ligjore dhe shpërfilljes së situatës së kërkuessit i ka mohuar atij të drejtën për t'u mbrojtur. Po kështu, e njëjta prokurë e posaçme i është bashkëlidhur edhe rekursit të depozituar në Gjykatën e Lartë, çka duhet të ishte e

mjaftueshme së paku *ex post* nga ajo gjykatë që të konkludonte se ankimi ishte paraqitur nga mbrojtësit e zgjedhur nga kërkuesi dhe të konstatonte pamundësinë e tij që të dëgjohej dhe të mbrohej përpara GJKKO-së së Apelit.

49. Subjektet e interesuara, Kuvendi i Shqipërisë, Këshilli i Ministrave dhe Prokuroria e Posaçme, ndonëse nuk kanë prapësuar drejtpërdrejt pretendimet e kërkuesit për procesin gjyqësor, kanë parashtruar se vendimmarrja e gjykatave është bazuar në aktin normativ të kundërshtuar, i cili garanton të drejtën e subjekteve të tij për një proces të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së.

50. Në rastin në shqyrtim, Gjykata vëren se, në thelb, kërkuesi ka pretenduar se gjykatat e juridiksionit të zakonshëm i kanë cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor, duke mos i dhënë mundësi të mbrohet efektivisht dhe të ushtrojë të drejtën e kontradiktoritetit në gjykim, pra të ketë akses në gjykatë, të dëgjohet dhe të marrë pjesë personalisht në procesin që po zhvillohet ndaj tij.

51. Në kuadër të garantimit të një gjykimi të drejtë, e drejta e kërkuesit për akses dhe për të marrë pjesë në gjykim është e lidhur ngushtësisht me ushtrimin e të drejtave të tij për t'u dëgjuar dhe për t'u mbrojtur. Këto standarde kushtetuese janë të lidhura nga pikëpamja organike dhe funksionale me njëra-tjetrën, në mënyrë të tillë që cenimi i njërit standard ndikon në mënyrë të pashmangshme në cenimin e të tjerëve (*shih vendimin nr. 8, datë 23.2.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

52. Për rrjedhojë, në zbatim të parimit *iura novit curia*, Gjykata vlerëson të analizojë pretendimet e ngritura nga kërkuesi për vendimet gjyqësore në këndvështrim të së drejtës së aksesit në gjykatë, si pjesë thelbësore e procesit të rregullt ligjor, duke qenë se cenimi i kësaj të drejte ndikon edhe në elemente të tjera, të tilla si e drejta e mbrojtjes dhe barazia e armëve.

53. Gjykata ka pohuar në jurisprudencën e saj se e drejta e aksesit u garanton subjekteve të cenuara të drejtën t'i drejtohen një gjykate, e cila do t'i dëgjojë pretendimet e tyre dhe do të shpallë një vendim pas një gjykimi të drejtë dhe publik. Kjo e drejtë e individit është garanci për administrimin e mirë të drejtësisë, prandaj çdo

interpretim i ngushtë i nenit 42 të Kushtetutës dhe i nenit 6 të KEDNJ-së nuk përputhet me qëllimet dhe objektin e tyre. Mohimi i së drejtës për t'u drejtuar gjykatës dhe për të marrë një përgjigje përfundimtare prej saj lidhur me pretendimet e ngritura përbën cenim të së drejtës themelore për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 12, datë 9.3.2021; nr. 84, datë 30.12.2016, të Gjykatës Kushtetuese*).

54. Gjithashtu, Gjykata ka theksuar se detyrimi për të garantuar të drejtën efektive të aksesit në gjykatë nuk nënkupton thjesht mungesën e një ndërhyrjeje, por mund të kërkojë edhe ndërmarrjen e veprimeve pozitive nga ana e shtetit. Në rast se mohohet një e drejtë e tillë, procesi konsiderohet jo i rregullt, sepse aksesit në gjykatë është para së gjithash një kusht kryesor për të realizuar mbrojtjen e të drejtave të tjera. Shteti i së drejtës nuk mund të konceptohet pa u njohur individëve të drejtën dhe mundësinë për t'u drejtuar gjykatës (*shih vendimet nr. 12, datë 15.2.2017; nr. 84, datë 30.12.2016; nr. 67, datë 17.11.2015, të Gjykatës Kushtetuese*). E drejta e aksesit në gjykatë nuk mund t'i cenohet kërkuesit për shkaqe që rrjedhin nga mangësitë ose gabimet në veprimtarinë e vetë organeve shtetërore (*shih vendimet nr. 6, datë 22.2.2022; nr. 5, datë 2.3.2011; nr. 22, datë 26.7.2006, të Gjykatës Kushtetuese*).

55. Referuar akteve të administruara në dosjen gjyqësore, Gjykata konstaton se procesi në GJKKO-në e Shkallës së Parë është zhvilluar në dhomë këshillimi, ndërsa shqyrtimi i ankimit në GJKKO-në e Apelit është zhvilluar në seancë gjyqësore me pjesëmarrjen e prokurorit dhe të mbrojtësit ligjor. Në seancën e datës 29.3.2021, GJKKO-ja e Apelit ka konstatuar se ankimi ishte nënshkruar vetëm nga mbrojtësit ligjorë dhe nuk kishte të bashkëlidhur prokurën e posaçme. Nga ana e mbrojtësit të kërkuesit është bërë me dije se ky dokument është depozituar së bashku me ankimin, prandaj GJKKO-ja e Apelit ka vendosur shtyrjen e seancës, duke i dhënë atij 10 ditë kohë për të rregulluar këtë të metë. Në seancën e datës 8.4.2021, mbrojtësi ligjor i ka bërë me dije gjykatës se noteri kishte vënë në dispozicion gabimisht prokurën e posaçme që i takonte vëllait të kërkuesit dhe se vetë kërkuesi nuk kishte mundur të paraqitej në seancë, sepse organet e policisë nuk i ishin përgjigjur kërkesës

së tij për të ardhur në gjykim. Ai ka kërkuar disa minuta kohë për të paraqitur prokurën e duhur ose për të njoftuar përsëri kërkuesin. Po në këtë seancë, GJKKO-ja e Apelit, bazuar në nenin 450, pika 1, shkronja “ç”, të KPC-së, ka vendosur mospranimin e ankimit, pasi ka konkluduar se mbrojtësit ligjorë nuk kanë respektuar dispozitat ligjore për ankimin, sipas përcaktimeve të nenit 10, të aktit normativ nr. 1/2020, të ndryshuar dhe nenit 453 të KPC-së. Ndërsa, Gjykata e Lartë, pasi ka shqyrtuar rekursin në dhomë këshillimi, ka vendosur mospranimin e tij me arsyetimin se rekursi i ka përmbushur kriteret formale - procedurale, por nuk përmban asnjërin prej rasteve të parashikuara për pranueshmërinë e tij, sipas përcaktimeve të nenit 472 të KPC-së (*shih paragrafët 15 dhe 16, të vendimit të Gjykatës së Lartë*).

56. Po kështu, Gjykata vëren se bashkëlidhur rekursit të paraqitur nga avokat Arben Qeleshi gjendet prokura e posaçme e datës 16.2.2021, e nënshkruar nga kërkuesi, i cili ka autorizuar mbrojtësit ligjorë që të ushtrojnë në emër të tij edhe të drejtën e ankimit dhe të rekursit. Prokura e posaçme e datës 16.2.2021 është hartuar dhe nënshkruar pas dhënies së vendimit të GJKKO-së së Shkallës së Parë (29.1.2021) dhe përpara datës së paraqitjes së ankimit ndaj këtij të fundit (12.3.2021), për rrjedhojë edhe përpara dhënies së vendimit të GJKKO-së së Apelit (8.4.2021).

57. Nga sa më sipër, bazuar edhe në dispozitat procedurale civile që parashikojnë të drejtën e ankimit dhe të zbatueshme në rastin në shqyrtim, Gjykata evidenton se kërkuesi ka shprehur në mënyrë të qartë vullnetin për përfaqësim dhe tagrat e dhëna mbrojtësve ligjorë. Ankimi është paraqitur në GJKKO-në e Shkallës së Parë, e cila së bashku me aktet e çështjes ia ka dërguar atë GJKKO-së së Apelit. Në kushtet kur gjykata e shkallës së parë e ka pranuar ankimin e paraqitur nga mbrojtësit dhe e ka përcjellë atë në gjykatën e apelit, ajo prezumohet se ka verifikuar paraprakisht elementet formale, përmbajtjen dhe dokumentet bashkëlidhur ankimit, përfshirë edhe ekzistencën e prokurës së posaçme.

58. Ndërkohë, pavarësisht se e njëjta prokurë e posaçme autorizonte mbrojtësit ligjorë për të ushtruar si ankimin, ashtu edhe rekursin në emër të kërkuesit, Gjykata e Lartë duket se ka mbajtur një qëndrim formalist në drejtëm të vërtetimit

nëse e njëjta prokurë ishte paraqitur më herët në GJKKO-në e Shkallës së Parë. Thënë ndryshe, Gjykata e Lartë nuk ka verifikuar nëse GJKKO-ja e Shkallës së Parë kishte treguar kujdesin e duhur në dërgimin e ankimit dhe dokumenteve që i bashkëngjiten atij në gjykatën kompetente ose nëse mbrojtësit e kërkuesit përmbushnin kriteret ligjore për paraqitjen e ankimit. Edhe në këtë këndvështrim, Gjykata thekson se ligji u ka dhënë gjykatave të zakonshme instrumentet e nevojshme për shmangien e veprimeve ose faktorëve që ndikojnë në mosrespektimin nga ana e mbrojtësve ligjorë të detyrave të tyre, qoftë edhe për shkak të pakujdesisë, të cilat në analizë të fundit të ecurisë së procesit nuk mund të rëndojnë ose cenojnë thelbin e së drejtës së mbrojtjes së individit, për më tepër kur individit i është kufizuar e drejta e lëvizjes.

59. Për sa më lart, duke mbajtur në konsideratë se në zbatim të parimit të *subsidiaritetit*, kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor është funksion edhe i Gjykatës së Lartë (*shih vendimin nr. 83, datë 26.12.2017; nr. 65, datë 16.10.2017; nr. 58, datë 24.12.2012, të Gjykatës Kushtetuese*), Gjykata vlerëson se Gjykata e Lartë duke mos u dhënë përgjigje pretendimeve të kërkuesit me natyrë kushtetuese të ngritura në rekurs, të cilat lidheshin me cenimin e procesit të rregullt ligjor në gjykatën e apelit, sikurse e drejta për t'u dëgjuar, e drejta për të marrë pjesë në gjykim dhe e drejta e ankimit, në kushtet kur cenimi i këtyre të drejtave ishte pasojë e një akti normativ për të cilin ai kishte kërkuar kontrollin e kushtetutshmërisë, ajo nuk ka garantuar të drejtën e kërkuesit për akses në gjykatë. Në këtë situatë Gjykata çmon se pretendimi i kërkuesit për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në drejtëm të garantimit të së drejtës për akses në gjykatë, gjatë gjykimit të rekursit, është i bazuar.

60. Megjithatë, ndonëse pretendimi i kërkuesit për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë është i bazuar, Gjykata evidenton se dërgimi i çështjes për rishqyrtim në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm nuk do të sillte ndonjë rezultat konkret për kërkuesin (*shih paragrafin 44 të këtij vendimi*), pasi masa parandaluese e kufizimit të lëvizjes është ekzekutuar (*shih paragrafin 40 të këtij vendimi*). Për rrjedhojë, Gjykata çmon të shprehet

vetëm për konstatimin e cenimit të procesit të rregullt ligjor.

61. Si përfundim, Gjykata vlerëson se gjatë gjykimit të rekursit ndaj vendimit nr. 99, datë 8.4.2021, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar kërkuesit i është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor në drejtim të garantimit të së drejtës për akses në gjykatë.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “F”, dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe të neneve 71 dhe 72, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, me shumicë votash,

VENDOSI:

1. Konstatimin e cenimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor gjatë gjykimit të rekursit ndaj vendimit nr. 99, datë 8.4.2021, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar.

2. Rrëzimin e kërkesës për pretendimet e tjera.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 24.5.2022.

Shpallur më 22.6.2022.

Kryetare: Vitore Tusha

Anëtar pro: Marsida Xhaferllari, Sonila Bejtja, Fiona Papajorgji, Sandër Beci, Përparim Kalo

Anëtar kundër: Elsa Toska, Altin Binaj

MENDIM PAKICE

1. Ne, gjyqtarët në pakicë, kemi votuar për rrëzimin e kërkesës, pasi kërkuesi nuk legjitimohet *ratione personae* dhe *ratione materiae*, në kuptim të nenit 131/f të Kushtetutës, si dhe nenit 71/a, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, të ndryshuar, shkronjat “c” dhe “ç”, ku parashikohet: “Ankimi kushtetues individual

shqyrtohet nga Gjykata Kushtetuese kur: c) pasojat negative të pretenduara janë të drejtpërdrejta dhe reale për kërkuesin; ç) shqyrtimi i çështjes nga Gjykata Kushtetuese do të mund të rivendoste në vend të drejtën e shkelur të individit.”

2. Sipas nenit 131/f të Kushtetutës “Gjykata Kushtetuese vendos për gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e këtyre të drejtave, përveçse kur parashikohet ndryshe në Kushtetutë”.

3. Bazuar në përmbajtjen e normës kushtetuese dhe të normave ligjore të detajuara për ankimin kushtetues individual, kërkuesi legjitimohet nëse plotësohen bashkërisht këto kritere: provon se është bartës i së drejtës kushtetuese të pretenduar të cenuar (*ratione personae*); provon interesin në lidhje me çështjen, pra cenimin e drejtpërdrejtë dhe real të së drejtës kushtetuese, pasojat negative të pretenduara janë të drejtpërdrejta dhe reale për kërkuesin (*ratione personae*); ka shteruar mjetet juridike efektive për mbrojtjen e së drejtës kushtetuese të pretenduar të cenuar ose provon se akti i kundërshtuar është drejtpërdrejt i zbatueshëm; ka paraqitur ankim brenda afatit ligjor 4-mujor nga konstatimi i cenimit (*ratione temporis*); shqyrtimi i çështjes nga Gjykata Kushtetuese do të mund të rivendoste në vend të drejtën e shkelur (*ratione materiae*).

4. Sipas jurisprudencës kushtetuese, për sa i përket kriterit të legjitimitetit *ratione materiae*, bazuar në nenin 131, pika 1, shkronja “F”, të Kushtetutës, si dhe nenin 71/a, të ligjit nr. 8577/2000, në lidhje me përmbajtjen e pretendimeve të ngritura në ankimin kushtetues individual, kontrolli kushtetues ndaj vendimeve gjyqësore është i kufizuar vetëm në funksion të mbrojtjes së të drejtave dhe lirive themelore të garantuara në Kushtetutë, kur pasojat negative janë të drejtpërdrejta dhe reale për kërkuesin dhe kur shqyrtimi kushtetues i çështjes mund të rivendosë të drejtën kushtetuese të shkelur. Cenimi i të drejtave themelore duhet të jetë i drejtpërdrejtë dhe real, kërkuesi duhet të provojë se është viktimë e një shkeljeje dhe se preket drejtpërdrejt (shih vendimet nr. 6, datë 16.2.2021; nr. 14, datë 11.3.2021, të Gjykatës Kushtetuese).

5. Në vlerësimin tonë, pretendimet e kërkuarit për procesin e rregullt duhen vlerësuar edhe analizuar në kontekstin e statusit të kërkuarit (viktimë e shkeljes), ndaj të cilit, në zbatim të aktit normativ nr. 1/2020, GJKKO-ja e Shkallës së Parë, me vendimin nr. 87, datë 29.1.2021, ka vendosur masën parandaluese me natyrë personale të kufizimit të perimetrit të lëvizjes me afat 1-vjeçar, për shkak të dyshimit të ngritur për mundësinë e pjesëmarrjes së tij në kryerjen e krimeve të rënda, me qëllim garantimin e sigurisë publike dhe mundësinë e parandalimit të rrezikut për cenimin e saj.

6. Ndërkohë, Gjykata në jurisprudencën e saj ka theksuar se “Gjykata Kushtetuese ka autoritetin për të vendosur përfundimisht për çështje të kushtetutshmërisë së procesit gjyqësor, por ajo mund ta ushtrojë këtë kompetencë, duke analizuar faktet e natyrës kushtetuese” (*shih vendimin nr. 18, datë 31.3.2014, të Gjykatës Kushtetuese*).

7. Për sa më lart, për nevoja të këtij gjykimi, është administruar shkresa nr. 2815/1 prot., datë 12.4.2022, e Prokurorisë së Posaçme, nga ku rezulton se ekzekutimi i vendimi nr. 87, datë 29.1.2021, të GJKKO-së së Shkallës së Parë është përmbytur në datën 17.2.2021. Po ashtu, në datën 20.5.2022, Komisariati i Policisë Krujë i Drejtorisë Vendore të Policisë Durrës ka informuar në rrugë elektronike se efektet e masës së sigurimit personal të kufizimit të lëvizjes të vendosur ndaj kërkuarit kanë përfunduar në datën 16.2.2022. Referuar këtyre të dhënave rezulton se efektet e masës parandaluese të lartpërmendur janë shuar për shkak të kalimit të afatit 1-vjeçar (17.2.2021–16.2.2022).

8. Për rrjedhojë, në vështrim të fakteve të sipërcituara të natyrës kushtetuese, shkeljet e pretenduara nuk mund të konsiderohen aktuale e për më tepër vazhduese, pasi nuk jemi para kufizimit të mëtejshëm të së drejtës për lëvizje të kërkuarit dhe ky i fundit e ka humbur statusin e viktimës në gjykimin kushtetues. Në këtë vështrim, jemi edhe kundër argumentit të shumicës, sipas të cilës, do të analizohet themeli i pretendimeve të kërkuarit, por duke mbajtur në konsideratë rrethanat mbizotëruese të çështjes, të cilat pavarësisht se aktualisht nuk i kufizojnë atij të drejtën e lëvizjes, në parim, ato nuk janë të mjaftueshme për t'i mohuar shqyrtimin dhe

vlerësimin e cenimit të mundshëm të të drejtave të tij kushtetuese. (*shih paragrafin 43 të vendimit*). Argumenti se nuk janë të mjaftueshme rrethanat mbizotëruese të çështjes për t'i mohuar kërkuarit shqyrtimin në themel të saj, është evaziv, nuk gjen mbështetje në bazën ligjore të analizuar në vijim të kësaj pakice, dhe për më tepër e kthen procedurën e kërkuar sipas nenit 42 të Kushtetutës si qëllim në vetvete, dhe jo si garanci procedurale, që si qëllim kryesor ka mbrojtjen e të drejtave substanciale kushtetuese, që në rastin konkret është e drejta e lëvizjes lirisht të kërkuarit.

9. Po ashtu, Gjykata ka theksuar se objekti dhe shkaqet e kërkesës, me të cilat ngrihet çështja e kushtetutshmërisë, përbëjnë thelbin (*thema decidendum*) e gjykit kushtetues (*shih vendimin nr. 22, datë 11.4.2016, të Gjykatës Kushtetuese*). Ndërsa në nenin 48/1, të ligjit nr. 8577/2000, të ndryshuar, parashikohet se “kufijtë e shqyrtimit të çështjes janë brenda objektit të kërkesës dhe shkaqeve të parashtruara në të”.

10. Në çështjen konkrete kërkuar ka pasur si objekt: “Shfuqizimi i vendimeve nr. 87, datë 29.1.2021, të Gjykatës së Posaçme të Shkallës së Parë për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 99, datë 8.4.2021, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar; nr. 00-2021-449, datë 22.6.2021, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë. Shfuqizimi i aktit normativ nr. 1, datë 31.1.2020, “Për masat parandaluese në kuadër të forcimit të luftës kundër terrorizmit, krimit të organizuar, krimeve të rënda dhe konsolidimit të rendit e sigurisë publike”, i ndryshuar, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë”. Ndërsa, shkaqet janë ato të përmendura në vendim dhe konkretisht për shfuqizimin e vendimeve gjyqësore nga kërkuar pretendohet: *cenimi i së drejtës për akses në gjykatë, për të marrë pjesë në proces dhe për t'u dëgjuar*, pasi gjykimi në GJKKO-në e Shkallës së Parë dhe Gjykatën e Lartë është zhvilluar në dhomën e këshillimi, kurse GJKKO-ja e Apelit i ka mohuar edhe *të drejtën e ankimit*, në kundërshtim me nenin 31 të Kushtetutës. GJKKO-ja e Apelit kishte detyrimin të bënte një hetim të plotë dhe të gjithanshëm mbi faktin nëse ishte lëshuar apo jo prokurë, duke qenë se sekretaria e GJKKO-së së

Shkallës së Parë e kishte pranuar ankimin dhe kishte kryer veprimet përkatëse të përcjelljes së ankimit. Kërkuesi duke qenë nën masën e kufizimit të perimetrit të lëvizjes, pavarësisht dëshirës së tij, e kishte të pamundur objektivisht paraqitjen në seancë pa një fletëthirrje zyrtare nga gjykata. E njëjta prokurë e posaçme i është bashkëlidhur edhe rekursit të depozituar në Gjykatën e Lartë, çka duhet të ishte e mjaftueshme për këtë gjykatë për të konkluduar se ankimi ishte paraqitur nga mbrojtësit e zgjedhur nga kërkuesi dhe se kërkuesi e kishte të pamundur të dëgjohej dhe të mbrohej përpara GJKKO-së së Apelit; -*cenimi i së drejtës për liri dhe siguri*, të garantuar nga neni 27 i Kushtetutës dhe neni 5 i KEDNJ-së, pasi mungojnë kushtet për legjitimimin e kufizimit, duke qenë se masa e kufizimit të lëvizjes jepet vetëm në kuadër të një procesi penal; - *cenimi i së drejtës së mbrojtjes efektive*, pasi Gjykata e Lartë kishte detyrimin të konstatonte shkeljen e së drejtës së kërkuesit për një proces të rregullt ligjor dhe si gjykatë ligji kishte të drejtë të konstatonte edhe kryesisht shkeljet e rënda të normave procedurale (*shih paragrafët 18.1–18.3 të vendimit*).

11. Duke iu referuar vendimit, konstatohet se shumica ka analizuar: “Megjithatë, ndonëse pretendimi i kërkuesit për cenimin e së drejtës së aksesit në gjykatë është i bazuar, Gjykata evidenton se dërgimi i çështjes për rishqyrtim në gjykatat e juridiksionit të zakonshëm nuk do të sillte ndonjë rezultat konkret për kërkuesin, pasi masa parandaluese e kufizimit të lëvizjes është ekzekutuar. Për rrjedhojë, Gjykata çmon të shprehet vetëm për konstatimin e cenimit të procesit të rregullt ligjor (*shih paragrafin 60 të këtij vendimi*). Po ashtu, ajo ka vendosur: “Konstatimin e cenimit të së drejtës për proces të rregullt ligjor gjatë gjykimit të rekursit ndaj vendimit nr. 99, datë 8.4.2021, të Gjykatës së Posaçme të Apelit për Korrupsionin dhe Krimin e Organizuar. 2. Rrëzimin e kërkesës për pretendimet e tjera...” (*shih dispozitivin e vendimit*).

12. Për sa më lart, konstatohet se shumica nuk u është përmbajtur kërtimeve për shfuqizimin e vendimeve, sipas objektit, ndërkohë që shkeljen procedurale e ka lidhur vetëm me procesin dhe vendimmarrjen e Gjykatës së Lartë të datës 22.6.2021, duke e lënë kështu të paqartë mundësinë e korrigjimit të shkeljes nga kjo

gjykatë tashmë nën dritën e rrethanave të reja mbi çështjen që lidhen me mbarimin e efekteve të kufizimit të lëvizjes së kërkuesit, dhe duke vënë në dyshim edhe vetë efektivitetin e vendimeve të Gjykatës Kushtetuese. Kjo mungesë koherence mes arsytimit dhe dispozitivit shoqëron edhe këtë të fundit, ku nuk pasqyrohet detyrimi për shqyrtimin e çështjes nga gjykatat më të ulëta, konkretisht Gjykata e Lartë.

13. Neni 76, pika 6, i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, me ndryshimet përkatëse, parashikon se: “vendimet e gjykatave të çdo shkalle, të cilat shfuqizohen nga Gjykata Kushtetuese, nuk kanë fuqi juridike nga momenti i marrjes së tyre. Çështja i dërgohet për shqyrtim gjykatës, vendimi i së cilës është shfuqizuar”. Po ashtu, në pikën 5 të po të njëjtut nen parashikohet se: “kur Gjykata Kushtetuese, gjatë shqyrtimit të një çështjeje, konstaton se ka boshllëk ligjor, si rrjedhojë e të cilit kanë ardhur pasoja negative për të drejtat dhe liritë themelore të individit, ajo, veç të tjerave, vendos detyrimin e ligjvënësit për të plotësuar kuadrin ligjor brenda një afati të caktuar”. Ndërsa, në nenin 81, pika 3, të po këtij ligji parashikohet se “Gjykata Kushtetuese, në varësi të llojit të vendimit dhe kur është e nevojshme, mund të caktojë në pjesën urdhëruese organin e ngarkuar me zbatimin e vendimit, si dhe mënyrën e ekzekutimit, duke caktuar afate konkrete, mënyrën dhe procedurën përkatëse të ekzekutimit”.

14. Nga dispozitat ligjore të sipërpërmendura kuptohet se *si rregull* kur kërkuesit i drejtohen përmes ankimit kushtetues individual, Gjykata Kushtetuese shfuqizon dhe korrigjon shkeljen përmes kthimit të çështjes për shqyrtim pranë gjykatave të zakonshme, ndërsa *si përjashtim* ajo mund të japë edhe vendime konstatuese. Rasti konkret, me dispozitiv vetëm të natyrës konstatuese të shkeljes, nuk i përket as kategorisë së çështjeve ku gjykata konstaton kohëzgjatje të paarsyeshme të procesit ligjor dhe urdhëron përsheptimin e gjykimit të çështjes (*shih vendimin nr. 35, datë 1.11.2021, të Gjykatës Kushtetuese*) as atyre ku konstaton boshllëk ligjor (*supra, neni 76, pika 5*). Ndërkohë, theksojmë se nuk jemi para llojit të ndonjë vendimi dhe para ndonjë nevoje të tillë që të caktohet edhe mënyra e ekzekutimit të vendimit për organet publike. Edhe pse konstatimi i shkeljes është realizuar vetëm për

procesin në Gjykatën e Lartë, shumica nuk ka mundur të vazhdojë me qartësimin e këtij lloji dispozitivi për Gjykatën e Lartë, së cilës *si rregull* duhet t'i kthente çështjen për shqyrtim ose eventualisht të parashikonte urdhërimin e veprimeve të mëtejshme nga ndonjë organ tjetër publik për ekzekutimin e vendimit, me qëllim riparimin e pasojave të shkeljes dhe korrigjimin e situatës për aq sa është e mundur.

15. Si konkluzion, duke qenë se në vlerësimin tonë si gjyqtarë në pakicë, *së pari*, pasojat negative të pretenduara nga kërkuksi nga vendimet gjyqësore të kundërshtuara nuk janë më aktuale, por edhe sepse, *së dyti*, shqyrtimi i çështjes nga kjo Gjykatë nuk do të mund të rivendoste në vend të drejtën e shkelur të tij, në këtë gjykim do të duhej të ishte vendosur rrëzimi i kërkesës, në tërësi.

Anëtarë: Altin Binaj, Elsa Toska

SEKSIONI I TRETË VENDIM

Kërkesa nr. 10893/09
Engjellush BEKTESHI
kundër Shqipërisë
(shih tabelën bashkëngjitur)

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë) e mbledhur më 5 maj 2022, si Komision, e përbërë nga:

Andreas Zünd, *kryetar*,

Darian Pavli,

Mikhail Lobov, *gjyqtarë*,

dhe Viktoriya Maradudina, *zëvendësregjistrare e përkohshme e Seksionit*,

pasi morën në konsideratë kërkesën e mësipërme, paraqitur më 18 shkurt 2009,

duke marrë në konsideratë parashtrimin e paraqitur nga Qeveria e paditur e cila i kërkon Gjykatës të përjashtojë kërkesën nga lista e çështjeve, si edhe përgjigjen e kërkuksit ndaj këtij parashtrimi,

pasi diskutoi, vendos si më poshtë:

FAKTET DHE PROCEDURA

Detajet e kërkuksit paraqiten në tabelën bashkëngjitur. Ai u përfaqësua nga z. A. Hajdari, një avokat i cili e ushtron profesionin në Tiranë.

Ankesat e kërkuksit sipas nenit 6 § 1 të Konventës, në lidhje me ekzekutimin e vonuar të një vendimi të brendshëm, dhe sipas nenit 13 të Konventës për mungesën e një mjeti efikas të brendshëm në lidhje me këtë aspekt, iu komunikuan Qeverisë së Shqipërisë (Qeveria).

Qeveria parashtrroi një deklaratë me qëllim zgjidhjen e problematikave të ngritura me anë të këtyre ankesave. Në vijim, Qeveria i kërkoj Gjykatës të përjashtonte kërkesën.

Qeveria pranonte se në çështjen e kërkuksit ishte shkelur neni 6 § 1 i Konventës. Qeveria e bëri me dijeni Gjykatën se vendimi përfundimtar ishte ekzekutuar plotësisht dhe se kërkuksit i ishin paguar plotësisht pagat e prapambetura më 17 dhjetor 2009. Gjithashtu, më 13 shtator 2010, kërkuksi ishte rikthyer në punën e tij të mëparshme. Qeveria ofronte t'i paguante kërkuksit shumën e detajuar në tabelën bashkëlidhur dhe fton Gjykatën ta përjashtonte kërkesën nga lista e çështjeve. Shuma do të konvertohej në monedhën e shtetit të paditur në normën e zbatueshme në datën e pagesës dhe do të paguhej brenda tre muajve nga data e njofimit të vendimit të Gjykatës. Në rast të mosshlyerjes së kësaj shume brenda periudhës tremujore të sipërpërmendur, Qeveria merrte përsipër të paguante interesin e thjeshtë ndaj saj, që prej përfundimit të asaj periudhe deri në shlyerje, në normën e barasvlershme me normën marginale të huadhënies së Bankës Qendrore Evropiane gjatë periudhës së mospagimit plus tre pikë përqindje.

Pagesa do të përbëjë zgjidhjen përfundimtare të çështjes.

Kërkuksi bëri me dijeni Gjykatën se binte dakord me kushtet e deklaratës.

LIGJI

Gjykata konstaton se, pas dakordësimit të shprehur të kërkuksit me kushtet e deklaratës së bërë nga Qeveria, çështja duhet të trajtohet si një zgjidhje miqësore midis palëve sa i përket ankesës së kërkuksit, sipas nenit 6 § 1.

Për këtë arsye, Gjykata mban në vëmendje zgjidhjen miqësore të arritur midis palëve. Ajo ka bindjen se zgjidhja mbështetet në respektimin e të drejtave të njeriut sipas parashikimit të Konventës dhe protokolleve të saj, dhe nuk konstaton asnjë arsye për të justifikuar

shqyrtimin e mëtejshëm të kësaj pjese të kërkesës.

Për sa më sipër, është me vend që çështja të përjashtohet nga lista për sa i përket ankesës së trajtuar në deklaratën e bërë nga ana e Qeverisë, të pranuar nga kërkuuesi.

Në lidhje me faktet e çështjes, deklaratën e Qeverisë dhe vendimin e Gjykatës për ta përjashtuar pjesën e kërkesës mbi ankesën në mbështetje të nenit 6 § 1, Gjykata gjykon se çështja ligjore kryesore në çështjen konkrete është zgjidhur. Në këtë mënyrë, ajo arrin në përfundimin se nuk është e nevojshme që ankesat e kërkuësit paraqitur në mbështetje të nenit 1, të protokollit nr. 1, të Konventës dhe nenit 13 të Konventës të shqyrtohen në mënyrë të veçantë.

Për këto arsye, Gjykata, në mënyrë unanime,

Vendos ta përjashtojë pjesën e kërkesës të përfshirë në zgjidhjen miqësore nga lista e saj e çështjeve në mbështetje të nenit 39 të Konventës;

Vendos se nuk është e nevojshme të shqyrtohet pjesa tjetër e kërkesës.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar me shkrim, më 25 maj 2022.

Viktoriya Maradudina
ZËVENDËSREGJISTRARE E
PËRKOHSHME

Andreas Zünd
KRYETAR

SHTOJCË

**Kërkesë e cila parashtron ankesa sipas nenit 6 § 1 të Konventës
(mosekzekutimi ose ekzekutimi i vonuar i vendimeve të brendshme)**

Kërkesa nr. Data e paraqitjes	Emri i kërkuësit Viti i lindjes	Emri dhe vendndodhja e përfaqësuesit	Data e marrjes së deklaratës së Qeverisë	Data e marrjes së pranimi të kërkuësit	Shuma e dhënë për dëmin jomonetar dhe kostot e shpenzimet (në euro) ²
10893/09 18/02/2009	Engjellush BEKTESHI 1966	Hajdari Artan Tiranë	18.11.2021	10.1.2022	1200

² Plus çdo taksë që mund t'i tarifohet kërkuësit.

SEKSIONI I TRETË

VENDIM

Kërkesa nr. 20127/16
Rudina Proda kundër Shqipërisë
(shih tabelën bashkëlidhur)

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë) e mbledhur më 5 maj 2022, si Komision, i përbërë nga:

Andreas Zünd, *kryetar*,

Darian Pavli,

Mikhail Lobov, *gjyqtarë*,

dhe Viktoriya Maradudina, *Zëvendësregjistrare e Përkohshme e Seksionit*;

Pasi morën në konsideratë kërkesën e mësipërme paraqitur më 5 prill 2016;

Duke marrë në konsideratë parashtrimin e paraqitur nga Qeveria e paditur, e cila i kërkon Gjykatës të përjashtojë kërkesën nga lista e çështjeve;

Pasi diskutoi, vendos si më poshtë:

FAKTET DHE PROCEDURA

Detajet e kërkesës janë paraqitur në tabelën bashkëlidhur.

Kërkesja u përfaqësua nga znj. T. Proda, nëna dhe kujdestarja e saj ligjore.

Ankesat e kërkesës në mbështetje të nenit 6§1 dhe të nenit 13 të Konventës, në lidhje me ekzekutimin e vonuar të një vendimi të brendshëm, iu komunikuan Qeverisë së Shqipërisë (Qeveria).

LIGJI

Pas negociatave të pasuksesshme për zgjidhje miqësore, Qeveria bëri me dije Gjykatën se propozonte të bënte një deklaratë për zgjidhjen e problematikave të ngritura me anë të këtyre ankesave. Në vijim, Qeveria i kërkoj Gjykatës që të përjashtonte kërkesën në përputhje me nenin 37 të Konventës.

Qeveria prante se ekzekutimi i vonuar i vendimit nr. 558, i datës 6 maj 2004, i Gjykatës së Apelit Tiranë, ishte në shkelje të nenit 6§1 të Konventës. Gjithashtu, Qeveria i bëri me dije Gjykatës, se vendimi ishte ekzekutuar plotësisht. Qeveria ofronte t'i paguante kërkesës shumën e detajuar në tabelën bashkëngjitur dhe e ftonte Gjykatën ta përjashtonte kërkesën nga lista e çështjeve, në përputhje me nenin 37§1(c) të Konventës. Shuma do të konvertohej në

monedhën e shtetit të paditur në normën e zbatueshme në datën e shlyerjes dhe do të shlyhej brenda tre muajve nga data e njoftimit të vendimit të Gjykatës. Në rast të mosshlyerjes së kësaj shume brenda periudhës tremujore të sipërpërmendur, Qeveria merrte përsipër të paguante interesin e thjeshtë ndaj saj, që prej përfundimit të asaj periudhe deri në shlyerje, në normën e barasvlershme me normën marginale të huadhënies të Bankës Qendrore Evropiane gjatë periudhës së mospagimit plus tre pikë përqindjeje.

Pagesa do të përbëjë zgjidhjen përfundimtare të çështjes.

Kërkesës iu dërguan kushtet e deklaratës së bërë nga ana e Qeverisë, disa javë përpara datës së këtij vendimi. Ajo nuk i pranoi kushtet e deklaratës.

Gjykata nënvizon se neni 37§1(c) i jep të drejtën që ta përjashtojë çështjen nga lista e saj, nëse:

“... për çdo arsye tjetër që, sipas Gjykatës, nuk justifikon vazhdimin e shqyrtimit të kërkesës.”

Në këtë mënyrë, ajo mund të përjashtojë kërkesat, në përputhje me nenin 37§1(c) mbështetur në deklaratën e bërë nga një Qeveri e paditur edhe nëse kërkesi dëshiron që shqyrtimi i çështjes të vijojë (shih, veçanërisht, vendimin *Tabsin Acar kundër Turqisë* (objeksione paraprake) [DHM], nr. 26307/95, §§ 75–77, GJEDNJ 2003-VI).

Gjykata ka një praktikë gjyqësore të qartë dhe të gjerë, në lidhje me ankesat që kanë të bëjnë me moszekzekutimin ose ekzekutimin e vonuar të vendimeve të brendshme (shih, për shembull, *Qufaj Co. sh.p.k. kundër Shqipërisë*, nr. 54268/00, 18 nëntor 2004, dhe *Gjyli kundër Shqipërisë*, nr. 32907/07, 29 shtator 2009).

Duke mbajtur në konsideratë pohimet në deklaratën e Qeverisë, si edhe shumën e kompensimit të propozuar – e cila përkon me shumën e akorduara në çështje të ngjashme – Gjykata vlerëson se nuk është e justifikueshme që të vijohet me shqyrtimin e pjesës së kërkesës së trajtuar në deklaratën e bërë nga ana e Qeverisë (neni 37§1(c)).

Duke marrë në konsideratë vlerësimet e mësipërme, Gjykata krijon bindjen se në respektim të të drejtave të njeriut, sipas parashikimeve në Konventë dhe në Protokollet e

saj, Gjykatës nuk i kërkohet që të vijojë me shqyrtimin e pjesës në fjalë të kërkesës (neni 37§1 *in fine*).

Në fund, Gjykata thekson se nëse Qeveria nuk respekton kushtet në deklaratën e saj, kërkesa mund të rikthehet në listë, në përputhje me nenin §2 të Konventës (shih *Josipović kundër Serbisë* (vendim), nr. 18369/07, 4 mars 2008).

Mbështetur në sa më sipër, është me vend që kërkesa, me këtë ankesë konkrete, të përjashtohet nga lista e çështjeve, sipas nenit 6§1 të Konventës.

Në vijim, kërkuesja u ankua, në përputhje me nenin 13 të Konventës, për mungesën e një zgjidhjeje efektive për sa i përket ekzekutimit të vonuar të vendimeve. Duke pasur në konsideratë faktet e çështjes, deklaratën e bërë nga ana e Qeverisë dhe vendimin e Gjykatës për ta përjashtuar ankesën në mbështetje të nenit 6§1 të Konventës, Gjykata gjykon se çështja ligjore e ngritur në kërkesën në fjalë është zgjidhur. Kështu, Gjykata arrin në përfundimin se nuk

është e nevojshme që të shqyrtohet kjo pjesë e kërkesës.

Për këto arsye, në mënyrë unanime, Gjykata:

Mban në konsideratë kushtet në deklaratën e Qeverisë së paditur, si edhe masat për të garantuar premtimet në këtë deklaratë;

Vendos ta përjashtojë kërkesën nga lista e saj e çështjeve, për sa i përket ankesës bërë sipas nenit 6 §1 të Konventës, në përputhje me nenin 37§1(c) të Konventës;

Vendos se nuk është e nevojshme që të shqyrtohet pjesa e mbetur e kërkesës.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar me shkrim, më 25 maj 2022.

Viktoria Maradudina
ZËVENDËSREGJISTRARE E
PËRKOHSHME

Andreas Zünd
KRYETAR

SHTOJCË

Kërkesë e cila parashtron ankesa, sipas nenit 6§1 të Konventës (mosekzekutimi ose ekzekutimi i vonuar i vendimeve të brendshme)

Kërkesa nr. ..., data e paraqitjes	Emri i kërkuesit, viti i lindjes	Emri dhe vendndodhja e përfaqësuesit	Data e marrjes së deklaratës së Qeverisë	Data e marrjes së komenteve të kërkuesit, nëse ka ndonjë të tillë	Shuma e dhënë për dëmin jomonetar dhe kostot e shpenzimet (në euro) ³
20127/16, 5.4.2016	Rudina PRODA 1978	Proda Theodhora Tiranë	17.1.2022	8.2.2022	2500

³ Plus çdo taksë që mund t'i tarifohet kërkuesit.

SEKSIONI I TRETË

VENDIM

Kërkesa nr. 60275/10
Meta Sulce kundër Shqipërisë
(shih tabelën bashkëlidhur)

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut (Seksioni i Tretë) e mbledhur më 5 maj 2022, si Komision, i përbërë nga:

Andreas Zünd, *kryetar,*

Darian Pavli,

Mikhail Lobov, *gjyqtarë,*

dhe Viktoriya Maradudina, *Zëvendësregjistrare e Përkohshme e Seksionit;*

Pasi morën në konsideratë kërkesën e mësipërme paraqitur më 28 shtator 2010;

Duke marrë në konsideratë deklaratën e paraqitur nga Qeveria e paditur, e cila i kërkon Gjykatës të përjashtojë kërkesën nga lista e çështjeve;

Pasi diskutoi, vendos si më poshtë:

FAKTET DHE PROCEDURA

Detajet e kërkesit janë paraqitur në tabelën bashkëngjitur. Ai u përfaqësua nga z. D. Selimi, një avokat i cili e ushtron profesionin e tij në Tiranë.

Ankesat e kërkesit në përputhje me nenin 6§1 dhe nenin 13 të Konventës, në lidhje me ekzekutimin e vonuar të një vendimi të brendshëm, së bashku me mungesën e një zgjidhjeje efektive për këtë çështje, iu komunikuan Qeverisë së Shqipërisë (Qeveria).

LIGJI

Pas negociatave të pasuksesshme për zgjidhje miqësore, Qeveria bëri me dije Gjykatën se propozonte të bënte një deklaratë për zgjidhjen e problematikave të ngritura me anë të këtyre ankesave. Në vijim, Qeveria i kërkoj Gjykatës që të përjashtonte kërkesën në përputhje me nenin 37 të Konventës.

Qeveria prante se ekzekutimi i vonuar i vendimeve të brendshme kishte shkelur të drejtat e kërkesit të garantuara nga neni 6§1 i Konventës. Qeveria ofronte t'i paguante kërkesit shumën e detajuar në tabelën bashkëngjitur dhe e ftonte Gjykatën ta përjashtonte kërkesën nga lista e çështjeve, në përputhje me nenin 37§1(c) të Konventës.

Shuma do të konvertohej në monedhën e Shtetit të paditur në normën e zbatueshme në datën e shlyerjes dhe do të paguhej brenda tre muajve nga data e njoftimit të vendimit të Gjykatës. Në rast të mosshlyerjes së kësaj shume brenda periudhës tremujore të sipërpërmendur, Qeveria merrte përsipër të paguante interesin e thjeshtë ndaj saj, që prej përfundimit të asaj periudhe deri në shlyerje, në normën e barasvlershme me normën marginale të huadhënies të Bankës Qendrore Evropiane gjatë periudhës së mospagimit plus tre pikë përqindjeje.

Pagesa do të përbëjë zgjidhjen përfundimtare të çështjes.

Kërkesit iu dërguan kushtet e deklaratës të bërë nga ana e Qeverisë disa javë përpara datës së këtij vendimi. Kërkesi nuk i pranoi kushtet e deklaratës.

Gjykata thekson se neni 37§1(c) i mundëson asaj ta përjashtojë çështjen nga lista e saj, nëse:

“... për çdo arsye tjetër që, sipas Gjykatës, nuk justifikon vazhdimin e shqyrtimit të kërkesës.”

Në këtë mënyrë, ajo mund të përjashtojë kërkesat në përputhje me nenin 37§1(c) mbështetur në deklaratën e njëanshme nga një Qeveri e paditur edhe nëse kërkesi dëshiron që shqyrtimi i çështjes të vijojë (shih, veçanërisht, vendimin *Tahsin Acar kundër Turqisë* (objeksione paraprake) [DHM], nr. 26307/95, §§ 75–77, GJEDNJ 2003-VI).

Gjykata ka një praktikë gjyqësore të qartë dhe të gjerë, në lidhje me ankesat që kanë të bëjnë me mosekzekutimin ose ekzekutimin e vonuar të vendimeve të brendshme (shih, për shembull, *Zufaj Co. sh.p.k. kundër Shqipërisë*, nr. 54268/00, 18 nëntor 2004, dhe *Gjyli kundër Shqipërisë*, nr. 32907/07, 29 shtator 2009).

Duke mbajtur në konsideratë pohimet në deklaratën e Qeverisë, si edhe shumën e kompensimit të propozuar – e cila përkon me shumën e akorduara në çështje të ngjashme – Gjykata vlerëson se nuk është e justifikueshme që të vijohet me shqyrtimin e pjesës së kërkesës të trajtuar në deklaratën e bërë nga ana e Qeverisë (neni 37§1(c)).

Duke marrë në konsideratë vlerësimet e mësipërme, Gjykata krijon bindjen se në respektim të të drejtave të njeriut, sipas parashikimeve në Konventë dhe në Protokollin e saj, Gjykatës nuk i kërkohet që të vijojë me

shqyrtimin e pjesës në fjalë të kërkesës (neni 37§1 *in fine*).

Në fund, Gjykata thekson se nëse Qeveria nuk respekton kushtet në deklaratën e saj, kërkesa mund të rikthehet në listë, në përputhje me nenin §2 të Konventës (shih *Josipović kundër Serbisë* (vendim), nr. 18369/07, 4 mars 2008).

Mbështetur në sa më sipër, është me vend që kërkesa, me këtë ankesë konkrete, të përjashtohet nga lista e çështjeve, sipas nenit 6§1 të Konventës.

Në vijim, kërkuuesi u ankua, në përputhje me nenin 13 të Konventës, për mungesën e një zgjidhjeje efektive, për sa i përket ekzekutimit të vonuar të vendimeve. Duke pasur në konsideratë faktet e çështjes, deklaratën e bërë nga ana e Qeverisë dhe vendimin e Gjykatës për ta përjashtuar ankesën në mbështetje të nenit 6§1 të Konventës, Gjykata gjykon se çështja ligjore e ngritur në kërkesën në fjalë është zgjidhur. Kështu, Gjykata arrin në përfundimin se nuk

është e nevojshme që të shqyrtohet kjo pjesë e kërkesës.

Për këto arsye, në mënyrë unanime, Gjykata:

Mban në konsideratë kushtet në deklaratën e Qeverisë së paditur, si edhe masat për të garantuar premtimet në këtë deklaratë;

Vendos ta përjashtojë kërkesën nga lista e saj e çështjeve, për sa i përket ankesës bërë sipas nenit 6§1 të Konventës, në përputhje me nenin 37§1(c) të Konventës;

Vendos se nuk është e nevojshme që të shqyrtohet pjesa e mbetur e kërkesës.

Hartuar në anglisht dhe njoftuar me shkrim, më 25 maj 2022.

Viktoriya Maradudina
ZËVENDËSREGJISTRARE E
PËRKOHSHE

Andreas Zünd
KRYETAR

SHTOJCË

Kërkesë e cila parashtron ankesa sipas nenit 6§1 të Konventës (mosekzekutimi ose ekzekutimi i vonuar i vendimeve të brendshme)

Kërkesa nr. ... , data e paraqitjes	Emri i kërkuesit, viti i lindjes	Emri dhe vendndodhja e përfaqësuesit	Data e marrjes së deklaratës së Qeverisë	Data e marrjes së komenteve të kërkuesit, nëse ka ndonjë të tillë	Shuma e dhënë për dëmin jomonetar dhe kostot e shpenzimet (në euro) ⁴
60275/10, 28.9.2010	Feta SULCE 1957	Selimi Denis Tiranë	18.11.2021	5.1.2022	5000

⁴ Plus çdo taksë që mund t'i tarifohet kërkuesit.

VENDIM
Nr. 4, datë 29.4.2022

**PËR MIRATIMIN E MARZHEVE NË
BAZË TË MONITORIMIT TË ÇMIMEVE
PËR PRODUKTET USHQIMORE BAZË
DHE PRODUKTET E TJERA TË
LIDHURA ME TO, SI PASOJË E
SITUATËS SË VEÇANTË TË KRIJUAR
NË TREG**

Bordi i Transparencës dhe Monitorimit të Çmimeve të Tregtimit me Shumicë/Pakicë të produkteve ushqimore bazë dhe produkteve të tjera të lidhura me to, në zbatim të aktit normativ nr. 7, datë 18.3.2022, “Për transparencën dhe monitorimin e çmimit për disa produkte ushqimore bazë dhe produkte të tjera të lidhura me to, si pasojë e situatës së veçantë të krijuar në treg”,

VENDOSI:

1. Miratimin e marzheve që do të aplikohen për disa produkte ushqimore bazë, si pasojë e situatës së veçantë të krijuar nga rritja e çmimeve ndërkombëtare.

2. Për artikullin oriz kokërrgjatë (1 kg) miratohen marzhet si më poshtë:

a) marzhi i tregtimit të shitjes me shumicë të orizit kokërrgjatë 11.7% mbi koston e importit dhe detyrimet e paguara në doganë, ose në vlerë 11 lekë/kg. Ky marzh mbulon edhe shpenzimet e ambalazhimit brenda vendit;

b) marzhi i tregtimit të shitjes me pakicë të orizit kokërrgjatë 3.8% mbi çmimin e shitjes me shumicë, ose në vlerë 4 lekë/kg.

3. Për artikullin sheqer (1 kg) miratohen marzhet si më poshtë:

a) marzhi i tregtimit të shitjes me shumicë të sheqerit nga importuesi dhe ambalazhuesi 11.1% (3.8 % + 7.3%) mbi koston e importit dhe detyrimet e paguara në doganë, ose në vlerë 12 lekë/kg;

b) marzhi i tregtimit të shitjes me pakicë të sheqerit 3.4% mbi çmimin e shitjes me shumicë, ose në vlerë 4 lekë/kg.

4. Për artikullin vaj luledielli miratohen marzhet si më poshtë:

a) marzhi i tregtimit të shitjes me shumicë nga importuesit të vajit të ambalazhuar të lulediellit 10.3% mbi koston e importit dhe detyrimet e paguara në doganë, ose në vlerë 35 lekë/litër. Ky marzh mbulon edhe shpenzimet e inbotilimit dhe ambalazhimit;

b) marzhi i tregtimit të shitjes me pakicë të vajit të ambalazhuar të lulediellit 1.6% mbi çmimin e shitjes me shumicë, ose në vlerë 6 lekë/litër.

5. Për artikullin miell masiv miratohen marzhet si më poshtë:

a) marzhi i tregtimit të shitjes me shumicë të miellit nga prodhuesi dhe ambalazhuesi 33.9% e koston së grurit të importuar, ose 19 lekë/kg. Ky marzh mbulon edhe kostot e përpunimit të grurit, prodhimin e miellit dhe ambalazhimin e tij;

b) marzhi i tregtimit të shitjes me pakicë të miellit 5.3% mbi çmimin e shitjes me shumicë, ose në vlerë 4 lekë/kg.

6. Ky vendim është i detyrueshëm për të gjitha subjektet që tregtojnë me shumicë/pakicë produktet e përcaktuara në këtë vendim.

7. Në pasqyrën nr. 1, bashkëlidhur këtij vendimi, jepen të dhënat në lidhje me përlogaritjet e çmimit të tregtimit sipas marzheve të përcaktuara në pikat 2, 3, 4 dhe 5 të këtij vendimi.

8. Ky vendim hyn në fuqi në datën 30.4.2022 dhe i shtrin efektet deri në mbledhjen e ardhshme të Bordit. Ky vendim do të publikohet në Fletoren Zyrtare, si dhe në faqen zyrtare të ministrisë përgjegjëse për financat dhe ministrisë përgjegjëse për bujqësinë.

Kryetare: Delina Ibrahimaj

Anëtarë: Frida Krifca, Ceno Klosi, Genti Gazheli, Nikolla Lera, Vjollca Ferra, Gentian Celu, Ermal Babameto, Irfan Tarelli, Jeta Deda, Fuad Haxhiymeri, Elona Hametaj Mema, Majlinda Bajraktari

PASQYRA NR. 1

Përshkrimi	Kostoja në import dhe pagesa në doganë	Marzhi në import/shumicë		Marzhi me shumicë (importuesi i ndryshëm nga shitësi me shumicë)		Marzhi me pakicë		Çmimi i shitjes me pakicë	Sqarime
		%	vlerë	%	vlerë	%	vlerë		
Oriz kokërrgjatë	94 lekë/kg	11.7%	11 lekë/kg			3.8%	4 lekë/kg	109 lekë/kg	Për shkak të varieteteve të ndryshme të orizit të importuar në thasë, baza e përdorur për llogaritjen e çmimit me shumicë të produktit është kosto më e ulët e zhdoganimit të produktit oriz ndërmjet datave 12–27 prill 2022, në nivel subjekti. Marzhi i shumicës mbulon kostot e ambalazhimit, si dhe çdo kosto biznesi, përfshirë shpenzimet operacionale dhe çdo shpenzim tjetër për tregtimin e produktit të paketuar. Në rastet kur ndërmjet shitësit me shumicë dhe shitësit me pakicë operon një hallkë ndërmjetëse, marzhi i llogaritur 3.8% (4 lekë/kg) ndahet ndërmjet tyre.
Sheqer	105 lekë/kg	3.8%	4 lekë/kg	7.3%	8 lekë/kg	3.4%	4 lekë/kg	121 lekë/kg	Baza e përdorur për llogaritjen e çmimit me shumicë është kostoja mesatare e ponderuar e zhdoganimeve gjatë datave 12–27 prill 2022, ku për bazë janë marrë 97% e zhdoganimeve të sheqerit të papaketuar. Marzhi i shumicës mbulon kostot e ambalazhimit, si dhe çdo kosto biznesi, përfshirë shpenzimet operacionale dhe çdo shpenzim tjetër për tregtimin e produktit të paketuar.
Vaj luledielli	340 lekë/litër	10.3%	35 lekë/litër			1.6%	6 lekë/litër	381 lekë/litër	Baza e përdorur për llogaritjen e çmimit me shumicë është kostoja mesatare e ponderuar e zhdoganimeve gjatë datave 12–27 mars 2022, ku për bazë janë marrë (3 subjektet me peshën më të lartë të zhdoganimeve). Marzhi i shumicës mbulon kostot e inbotilimit, ambalazhimit, si dhe çdo kosto biznesi, përfshirë shpenzimet operacionale dhe çdo shpenzim tjetër për tregtimin e produktit të paketuar.
Miell	56 lekë/kg	33.9%	19 lekë/kg			5.3%	4 lekë/kg	79 lekë/kg	Baza e përdorur për llogaritjen e çmimit me shumicë është kostoja mesatare e ponderuar e zhdoganimeve gjatë datave 12–27 mars 2022, ku për bazë janë marrë 98% e zhdoganimeve të grurit. Marzhi i shumicës mbulon kostot e përpunimit të grurit dhe prodhimit të miellit, ambalazhimit, frot ligjore, si dhe çdo kosto biznesi, përfshirë shpenzimet operacionale dhe çdo shpenzim tjetër për tregtimin e produktit të paketuar.

VENDIM
Nr. 5, datë 4.5.2022

**PËR MIRATIMIN E MARZHEVE NË
BAZË TË MONITORIMIT TË ÇMIMEVE
PËR PRODUKTET USHQIMORE BAZË
DHE PRODUKTET E TJERA TË
LIDHURA ME TO, SI PASOJË E
SITUATËS SË VEÇANTË TË KRIJUAR
NË TREG**

Bordi i Transparencës dhe Monitorimit të Çmimeve të Tregtimit me Shumicë/Pakicë të produkteve ushqimore bazë dhe produkteve të tjera të lidhura me to, në zbatim të aktit normativ nr. 7, datë 18.3.2022, “Për transparencën dhe monitorimin e çmimit për disa produkte ushqimore bazë dhe produkte të tjera të lidhura me to, si pasojë e situatës së veçantë të krijuar në treg”,

VENDOSI:

1. Miratimin e marzheve që do të aplikohet për produktin ushqimor bazë miell masiv, si pasojë e situatës së veçantë të krijuar nga rritja e çmimeve ndërkombëtare.

2. Për artikullin miell masiv miratohen marzhet si më poshtë:

a) marzhi i tregtimit të shitjes me shumicë të miellit nga prodhuesi dhe ambalazhuesi 33.3% e kostos së grurit të importuar, ose 20 lekë/kg. Ky marzh mbulon edhe kostot e përpunimit të grurit, prodhimin e miellit dhe ambalazhimit të tij;

b) marzhi i tregtimit të shitjes me pakicë të miellit 5% mbi çmimin e shitjes me shumicë, ose në vlerë 4 lekë/kg.

3. Ky vendim është i detyrueshëm për të gjitha subjektet që tregtojnë me shumicë/pakicë produktin e përcaktuar në këtë vendim.

4. Në pasqyrën nr. 1, bashkëlidhur këtij vendimi jepen të dhënat në lidhje me përlllogaritjet e çmimit të tregtimit sipas marzheve të përcaktuara në pikën 2 të këtij vendimi.

5. Ky vendim hyn në fuqi në datën 4.5.2022 dhe i shtrin efektet deri në mbledhjen e ardhshme të Bordit. Ky vendim do të publikohet në Fletoren Zyrtare, si dhe në faqen zyrtare të ministrisë përgjegjëse për financat dhe ministrisë përgjegjëse për bujqësinë.

Kryetare: Delina Ibrahimaj

Anëtarë: Ceno Klosi, Genti Gazheli, Nikolla Lera, Vjollca Ferra, Gentian Celo, Ermal Babameto, Frida Krifca, Irfan Tarelli, Jeta Deda, Fuad Haxhiymeri, Elona Hametaj Mema, Majlinda Bajraktari

PASQYRA NR. 1

Përshkrimi	Kosto në import dhe pagesa në doganë	Marzhi në import/shumicë		Marzhi me pakicë		Çmimi i shitjes me pakicë	Sqarime
		%	vlerë	%	vlerë		
Miell	60 lekë/kg	33.3%	20 lekë/kg	5%	4 lekë/kg	84 lekë/kg	Baza e përdorur për llogaritjen e çmimit me shumicë është kostoja mesatare e ponderuar e zhdoganimeve gjatë datave 23–29 prill 2022, si dhe zhdoganimet me peshë të lartë gjatë muajit prill, duke qenë se sasia e zhdoganuar gjatë javës së fundit është e ulët. Marzhi i shumicës mbulon kostot e përpunimit të grurit dhe prodhimit të miellit, ambalazhimit, frot ligjore, si dhe çdo kosto biznesi, përfshirë shpenzimet operationale dhe çdo shpenzim tjetër për tregtimin e produktit të paketuar.

KËRKESË**Nr. 433/7, datë 23.6.2022****PËR SHPRONËSIM PUBLIK**

Agjencia Shtetërore për Shpronësimin shpall kërkesën për disa shtesa në VKM-në nr. 778, datë 24.9.2010, “Për shpronësimin për interes publik të pronarëve të pasurive të paluajtshme, pronë private, që preken nga realizimi i segmentit rrugor ‘By-Pass Plepa–Kavajë–Rrogozhinë’”, ARRSH.

Subjekti kërkues i këtij projekti është Autoriteti Rrugor Shqiptar.

Me anë të këtij publikimi kërkojmë të vëmë në dijeni personat e prekur nga ky shpronësim për interes publik për pasuritë e paluajtshme, pronë private, të cilat do të kompensohen sipas vlerësimit paraprak të llogaritur, bazuar në VKM-në nr. 89, datë 3.2.2016, “Për miratimin e hartës së vlerës së tokës në Republikën e Shqipërisë”.

Personat që preken nga ky projekt të cilët kanë emrin në tabelën e publikuar dhe personat të cilët preken por nuk figurojnë në këto lista, jo më vonë se 15 (pesëmbëdhjetë) ditë nga publikimi në Fletoren Zyrtare, kanë të drejtë të paraqesin pretendimet e tyre, të shoqëruara me dokumentacionin përkatës, si edhe të shprehen nëse janë dakord me të dhënat e publikuara për përfundimin e procedurave të shpronësimit, në Autoritetin Rrugor Shqiptar, si dhe në Agjencinë Shtetërore për Shpronësim.

Vlera totale paraprake e shpronësimit është 8,332,583 (tetë milionë e treqind e tridhjetë e dy mijë e pesëqind e tetëdhjetë e tre) lekë.

**DREJTOR I PËRGJITHSHËM
KRYETAR I KOMISIONIT TË POSAÇËM
TË SHPRONËSIMEVE
Erlis Hereni**

LISTA PARAPRAKE E PRONARËVE, PRONË PRIVATE, QË SHPRONËSOHEN NGA NDËRTIMI I PROJEKTTIT PËR DISA SHITESA NË VKM-në NR. 778, DATË 24.9.2010, “PËR SHPRONËSIMIN PËR INTERES PUBLIK TË PRONARËVE TË PASURIVE TË PALUAJTSHME, PRONË PRIVATE, QË PREKEN NGA REALIZIMI I SEGMENTIT RRUGOR ‘BY-PASS PLEPA-KAVAJË-RROGOZHINË’”, ARRSH

Nr.	Pronari			ZK	Nr. i pas.	Lloji i pasurisë	Sip. totale (m²)	Sip. e shpronësimit (m²)	Çmimi (lek/m²)	Vlera objekte	Vlera totale (lek)	Shënime	Adresa
	Emri	Atësia	Mbiemri										
1	Nazim	Murat	Saraçi	2140	242/5/2	Arë	22	22	329		7238	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
2	Bashkëpronarët		Saraçi	2140	242/6/2	Arë	71	71	329		23359	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
3	Astrit	Qamil	Sheshi	2140	242/7/1	Arë	4030	513	329		168777	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
4	Astrit	Qamil	Sheshi	2140	242/7/2	Arë	438	438	329		144102	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
5	Ilmi	Myftar	Saraçi	2140	242/8/1	Arë	848	147	329		48363	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
6	Ilmi	Myftar	Saraçi	2140	242/8/2	Arë	176	163	329		53627	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
7	Nexhmije	Hajdar	Mustafaj	2140	242/11/1	Arë	162	125	329		41125	Konfirmim	Bashkia Kavajë
8	Nexhmije	Hajdar	Mustafaj	2140	242/11/2	Arë	185	158	329		51982	Konfirmim	Bashkia Kavajë
9	Gezim	Adem	Hidri	2140	242/20/1	Arë	272	272	329		89488	Lëshuar certif. e pronësisë sipas aktit me sip. 272 m²	Komuna Kërçukaj
	Irma	Astrit											
	Kadrije	Mustafa											
	Vitjola	Adem											
10	Gezim	Adem	Hidri	2140	242/20/2	Arë	1294	1109	329		364861	Ish serat, autostrada Dr.–Rrog., segment i devijuar sip. sipas aktit 1270 m²	Komuna Kërçukaj
	Irma	Astrit											
	Kadrije	Mustafa											
	Vitjola	Adem											
11	Xhavid	Jahja	Islami	2140	242/17	Arë	1003	253	329		83237	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
12	Tahir	Ali	Shamo	2140	242/19/7	Arë	607	274	329		90146	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
13	Tahir	Ali	Shamo	2140	242/19/6	Arë	390	344	329		113176	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
14	Xhevat	Hajdar	Saraçi	2140	242/21/5	Arë	5237	815	329		268135	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
15	Alan	Algert	Saraçi	2140	242/22/1	Arë	5238	799	329		262871	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
	Algert	Flamur											
	Englantina	Haxhi											
	Flamur	Hajdar											
	Lorenc	Flamur											
	Xhevrije	Flamur											
16	Bashkëpronarët Saraçi			2140	242/22/6	Arë	1260	1107	329		364203	Konfirmim	Komuna Gosë
17	Qerim	Harun	Sheshi	2140	242/24/6	Arë	690	607	329		199703	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
18	Bajram	Halim	Krasnaj	2140	40/1/1	Arë	8544	391	329		128639	Ndalohen veprimet mbi pasurinë. Urdhër	Komuna Kërçukaj

											kufizimi.		
19	Bajram	Halim	Krasnaj	2140	40/1/2	Arë	1747	1725	329		567525	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
20	Bajram	Halim	Krasnaj	2140	40/1/3	Arë	578	16	329		5264	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
21	Rifat	Halim	Krasniqi	2140	40/2/1	Arë	6576	209	329		68761	Konfirmim	Komuna Gosë
22	Skënder	Riza	Thartori	2140	33/1/1	Arë	377	10	329		3290	Mbi pasurinë e rivl. u krye transaksion	Bashkia Kavajë
	Mirjana												
23	Besnik	Kadri	Shehu	2140	33/1/2	Arë	75	75	329		24675	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
24	Bashkëpronarët Thartori			2140	33/1/3	Arë	52	6	329		1974	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
25	Bashkëpronarët Shkëmbi, Shkëmbi			2140	33/2/1	Arë	4564	150	329		49350	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
26	Ruka	Jakup	Saraci	2140	33/2/2	Arë	955	955	329		314195	Konfirmim	Komuna Gosë
27	Ruka	Jakup	Saraci	2140	33/2/3	Arë	583	48	329		15792	Konfirmim	Komuna Gosë
28	Lirije	Riza	Saraçi	2140	33/3/2	Arë	990	990	329		325710	Konfirmim	Komuna Gosë
29	Lirije	Riza	Saraçi	2140	33/3/3	Arë	399	24	329		7896	Konfirmim	Komuna Gosë
30	Adriatik	Shyqyri	Koçi	2140	33/4/2	Arë	936	936	329		307944	Konfirmim	Komuna Gosë
31	Adriatik	Shyqyri	Koçi	2140	33/4/3	Arë	276	48	329		15792	Konfirmim	Komuna Gosë
32	Mustafa	Izet	Shehu	2140	33/5/1	Arë	10692	119	329		39151	Konfirmim	Bashkia Kavajë
33	Mustafa	Izet	Shehu	2140	33/5/2	Arë	1962	1951	329		641879	Konfirmim	Bashkia Kavajë
34	Mustafa	Izet	Shehu	2140	33/5/3	Arë	272	195	329		64155	Konfirmim	Bashkia Kavajë
35	Astrit	Asllan	Shehi	2140	33/6/2	Arë	986	978	329		321762	Konfirmim	Bashkia Kavajë, rruga “Zikxhafaj”, nr. 64
36	Nebi	Selman	Saraçi	2140	34/3	Arë	7784	26	329		8554	Konfirmim	Komuna Gosë
37	Zana	Myrteza	Saraçi	2140	34/5/2	Arë	5470	127	329		41783	Konfirmim	Bashkia Kavajë
38	Galip	Myftar	Saraçi	2140	34/6/1	Arë	530	530	329		174370	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
39	Galip	Myftar	Saraçi	2140	34/6/2	Arë	7921	7921	329		2606009	Konfirmim	Komuna Kërçukaj
40	Myftar	Sefer	Tafa	2399	125/40	Arë	1643	276	329		90804	Konfirmim	Bashkia Lekaj
41	Reshit	Dylaver	Dedej	2399	77/8	Arë	871	100	329		32900	Konfirmim	Bashkia Lekaj
42	Bedri	Qazim	Mema	2399	77/6	Arë	3780	304	329		100016	Konfirmim	Bashkia Lekaj
	Shuma totale						84192	24647			8332583		

KËRKESË**Nr. 488/5, datë 23.6.2022****PËR SHPRONËSIM PUBLIK**

Agjencia Shtetërore për Shpronësimin shpall kërkesën për disa shtesa dhe ndryshime të VKM-së nr. 231, datë 17.4.2019, të ndryshuar, “Për shpronësim për interes publik të pronarëve të pasurive të paluajtshme, pronë private, që preken nga ndërtimi i segmentit rrugor ‘Mbikalimi i Pallatit me Shigjeta–rrethrrrotullimi ‘Shqiponja’”.

Subjekti kërkues i këtij projekti është Autoriteti Rrugor Shqiptar.

Me anë të këtij publikimi kërkojmë të vëmë në dijeni personat e prekur nga ky shpronësim për interes publik për pasuritë e paluajtshme, pronë private, të cilat do të kompensohen sipas vlerësimit paraprak të llogaritur, bazuar në VKM-në nr. 89, datë 3.2.2016, “Për miratimin e hartës së vlerës së tokës në Republikën e Shqipërisë”.

Personat që preken nga ky projekt të cilët kanë emrin në tabelën e publikuar dhe personat të cilët preken por nuk figurojnë në këto lista, jo më vonë se 15 (pesëmbëdhjetë) ditë nga publikimi në Fletoren Zyrtare, kanë të drejtë të paraqesin pretendimet e tyre, të shoqëruara me dokumentacionin përkatës, si edhe të shprehen nëse janë dakord me të dhënat e publikuara për përfundimin e procedurave të shpronësimit në ARRSH, si dhe në Agjencinë Shtetërore për Shpronësimin.

Vlera totale paraprake e shpronësimit është 16,127,735.4 (gjashtëmbëdhjetë milionë e njëqind e njëzet e shtatë mijë e shtatëqind e tridhjetë e pesë pikë katër) lekë.

DREJTOR I PËRGJITHSHËM
KRYETAR I KOMISIONIT TË
POSAÇËM TË SHPRONËSIMEVE
Erlis Hereni

LISTA EMËRORE E PRONARIT PASURIA E PALUAJTSHME, PRONË PRIVATE, E TË CILIT PREKET NGA DISA NDRYSHIME DHE SHITESA NË VENDIMIN NR. 231, DATË 17.4.2019, TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, “PËR SHPRONËSIMIN PËR INTERES PUBLIK TË PRONARËVE TË PASURIVE TË PALUAJTSHME, PRONË PRIVATE, QË PREKEN NGA NDËRTIMI I SEGMENTIT RRUGOR ‘MBIKALIMI I PALLATIT’ ME SHIGJETA–RRETHROTULLIMI ‘SHQIPONJA’”

N. r.	Të dhënat sipas VKM-së nr. 463, datë 10.6.2020																Të dhënat pas ndryshimit																Shënime														
	Nr. renditës në VKM-së nr. 463/2020	E me	Atë	Mbiemri	Zona kadastrale	Numri i pasurisë	Sipërfaqja totale m ²	Lloji i pasurisë	Toka "rrugë"			Toka "art"			Objekt banimi			Objekt social-ekonomik		Vlera totale (të qind)	Emri	Adresa	Mbiemri	Zona kadastrale	Numri i pasurisë	Sipërfaqja totale m ²	Lloji i pasurisë	Toka "rrugë"			Toka "art"			Objekt banimi			Objekt social-ekonomik		Vlera totale (të qind)								
									Sipërfaqja e shpirtëzimit (të qind/ m ²)	Çmimi (të qind/ m ²)	Vlera lëviz	Sipërfaqja e shpirtëzimit (të qind/ m ²)	Çmimi (të qind/ m ²)	Vlera lëviz	Sipërfaqja e shpirtëzimit (të qind/ m ²)	Çmimi (të qind/ m ²)	Vlera lëviz	Sipërfaqja e shpirtëzimit (të qind/ m ²)	Vlera e përcaktuar									Sipërfaqja e shpirtëzimit (të qind/ m ²)	Çmimi (të qind/ m ²)	Vlera lëviz	Sipërfaqja e shpirtëzimit (të qind/ m ²)	Çmimi (të qind/ m ²)		Vlera lëviz	Sipërfaqja e shpirtëzimit (të qind/ m ²)	Çmimi (të qind/ m ²)	Vlera lëviz	Sipërfaqja e shpirtëzimit (të qind/ m ²)		Çmimi (të qind/ m ²)	Vlera lëviz	Sipërfaqja e shpirtëzimit (të qind/ m ²)	Çmimi (të qind/ m ²)	Vlera lëviz	Sipërfaqja e shpirtëzimit (të qind/ m ²)	Çmimi (të qind/ m ²)	Vlera lëviz
1	18				Bp Lika/Vida/Suhomova etj.	8310	12/139	882	Trruall	862.6	31,239.00	26,929,509.40						26,929,509.40	Alida Komacki sh.p.k.	Haki	Maçi	8310	12/309	534	Trruall	463.5	31,239.00	14,470,006.50									14,470,006.50	Konfirmimi i rregullimit ASH/K.a.									
							—												Automatizim Rrugor Shqiptar			8310	12/308	346	Trruall	346	0.00	0.00									0.00	Konfirmimi i rregullimit ASH/K.a.									
2																			Migjeni Haxhi Emilian Shagji Vadi Dabazeti Fimi Ingrid	Ilir Shagji Dhamiri Beca Bulhi Maçi Shkurin a Shkurin Fusha Fusha Andron	8310	12/25	2100	Trruall	53.1	31,239.00	1,657,728.90											1,657,728.90	Konfirmimi i rregullimit ASH/K.a me dekret datë 27.04.2011, rep.1563, i shprehur 90 m ² muall dhe ndërtuesit dhe në sigjellues e përcaktuar me p. 12/156 (47/16) korrigjueshet muallit i bashkë me muallin 1022/11.3.2013.								
SHUMA (të qind)																	26,929,509.40																	14,127,735.40													

NJOFTIM
Nr. 8558, datë 22.6.2022

**MBI HYRJEN NË FUQI TË NJË
MARRËVESHJEJE NDËRKOMBËTARE**

Programi i bashkëpunimit në fushën e arsimit, shkencës, kulturës, rinisë dhe sportit për periudhën 2021–2024, ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe qeverisë së shtetit të Izraelit, nënshkruar në Tiranë, më 29 mars 2022, ka hyrë në fuqi më datë 13 qershor 2022.

**SEKRETAR I PËRGJITHSHËM I
MINISTRISË PËR EVROPËN
DHE PUNËT E JASHTME
Armand Skapi**

FLETORJA ZYRTARE E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
Vulosur elektronikisht nga Qendra e Botimeve Zyrtare
Viti: 2022 - Numri: 95
Datë: 2022/06/28 16:50:12
d073d3fd-efd4-4a23-8322-2a061acb1aad

*Shënim: Ky dokument është gjeneruar dhe vulosur me anë
të një procedure automatike nga një sistem elektronik
(Qendra e Botimeve Zyrtare)*

	Formati 61x86/8
--	-----------------

Shtypshkronja e Qendrës së Botimeve Zyrtare
Tiranë, 2022

Adresa: Rr. "Nikolla Jorga", Tiranë
Tel./fax: +355 4 24 27 004 Tel.: +355 4 24 27 006

Çmimi 1152 lekë